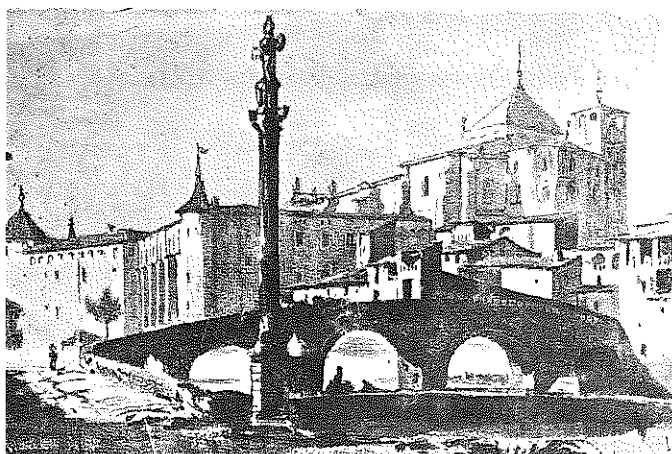


EPISTOLARI DE JOSEP TORRAS I BAGES

III



BIBLIOTECA
ABAT
OLIBA
S

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

Com digué el pare Ignasi Casanovas, l'epistolari del bisbe Josep Torras i Bages és «una part essencialíssima de la seva obra», alhora que «un gran tresor». D'ençà de la mateixa data de la seva mort no han mancat els qui han anat recollint els milers de cartes escrites per Torras i Bages al llarg de la seva vida i hi ha hagut diversos intents de publicar-les d'una manera sistemàtica. Fins ara, però, no ha estat possible d'emprendre aquesta gran empresa, que constarà de cinc volums. Josep Benet ja posa en relleu el 1967 que «la publicació d'aquest epistolari és necessària per a conèixer la personalitat» del doctor Torras i Bages. «Però, a més, afegia, l'epistolari proporciona documentació molt important per a situar el doctor Torras en el marc del seu temps i per a comprendre els esdeveniments i la mentalitat de la seva època a Catalunya». Estem segurs que aquest epistolari constituirà una eina de primer ordre per a totes les persones que s'interessin per la història política i religiosa de Catalunya durant els segles XIX i XX.

EPISTOLARI DE JOSEP TORRAS I BAGES

Biblioteca Abat Oliba, 176

**EPISTOLARI
DE
JOSEP TORRAS I BAGES**

*Transcripció i anotació de
Jaume Medina*

Volum III

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
1996

Aquesta obra ha comptat amb l'assessorament del Centre
d'Història Contemporània de Catalunya i amb el suport del
Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Primera edició, octubre 1996

La propietat d'aquesta edició és de Publicacions
de l'Abadia de Montserrat, S.A.

Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona

ISBN: 84-7826-535-X (obra completa)

ISBN: 84-7826-746-8 (volum III)

Dipòsit legal: B. 27.710-1996

Impress a Liberdúplex, S.L. - Constitució, 19 - 08014 Barcelona

897. A les Religioses del Convent de Maria Reparadora de Manresa.

Vic, 24 de gener de 1904.

Rda. Madre Superiora del Noviciado de Religiosas Reparadoras:

Muy apreciada Madre Superiora: aunque he dado reglas generales para la celebración del año jubilar de la Inmaculada Concepción, y aun he publicado una Carta Pastoral con este mismo motivo, por la razón de ser V.V. una Congregación, hija de María Inmaculada, les pongo estas cuatro líneas para que se muevan más a la devoción y servicio de Nuestra Señora, ya que su Concepción Inmaculada es como el soberano resplandor de la gran Madre de Dios. — Su Instituto de María Reparadora nació, me parece, el mismo día en que Pio IX declaró dogma de fe católica la Inmaculada Concepción, su hábito recuerda la aparición de la Virgen en el siglo próximo pasado, y María Santísima siempre adorable para todos los buenos católicos de seguro que ejerce sobre V.V. sus hijas, la atracción más eficaz y sienten más vivamente el intenso perfume de su santidad cuando la contemplan en su Inmaculada Concepción. — Además esa querida Casa de María Reparadora de Manresa, es Noviciado, y la Concepción Inmaculada de María es el noviciado de su

divina existencia, y el prelude de todas sus grandezas, excelencias y prerrogativas. Es el noviciado de la Madre de Dios. Por esto exhorto a las Novicias sobre todo a que se esmeren en este año de gracias, a aventajarse en el progreso de la perfección y virtudes cristianas en honor de María. La virtud es difícil y áspera en su camino, aun cuando su consecución sea tan dulce y suave que constituye la tasa y fundamento de la felicidad y de la gloria; pero todo lo áspero y difícil se allana y suaviza cuando se emprende con el ánimo de agradar a quien se ama; y como todas las Novicias aman a María Inmaculada por este mismo amor y para prestarle un obsequio en este año privilegiado de seguro que no se harán perezosas para subir con aire la cuesta de la perfección, en cuya cima está la gloria, y reinando en ella Nuestra Inmaculada Madre. — El florido rosal de los pies de María tiene sus espinas pero el que siente el atractivo de la gracia y hermosura de las rosas no se para en que le dañen las espinas; así pasa también con las virtudes que nosotros debemos considerar a los pies de María, pues que Ella es su reina en aquella sublime sociedad de santos en el cielo. — Sobre todo procuren aventajarse en la verdadera y sincera humildad, que es la base de la santidad, aun en la misma Virgen María y con el mismo fervor con que Ella al visitar a su prima cantó: *Quia respexit humilitatem ancillae suae ecce enim beatam me dicent omnes generationes*, cántenlo también VV., más aún con el corazón que con los labios, y pidan a la Soberana Señora que ruegue a su Omnipotente Hijo en favor del Papa y de toda la Iglesia, muy especialmente por España que la venera por Patrona, por esta Diócesis donde las Novicias reciben las primicias del espíritu y por este Prelado que al saludarlas a todas les envía su Paternal bendición

El Obispo de Vic.

898. A Lluís Álvarez.

Vic, 24 de gener de 1904.

Estimat amic: l'esquela mortuòria i després una carta del Peret Santacana m'han fet saber la mort de la seua bona Esposa, que al cel sia. Comprenc lo sentiment natural de V. i dels fills, i al pregar per l'etern repòs de la difunta, demanaré també a Déu lo consol d'esperit per a tots Vostès. — Convé alçar lo cor a Déu i recordar allò de S. Pau: no vulgau plorar com los qui no tenen esperança. La seua piadosa i virtuosa vida d'Esposa i Mare de família la faran mereixedora de misericòrdia davant de N. Senyor.

I al saludar afectuosament a V. i als seus fills los envia lo pèsam, son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

SH

899. A Tomàs Costa.

Vic, 26 de gener de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Hermano y venerado Metropolitano: he resuelto ir a Madrid, si Dios me ayuda; y como deseo saludar a V. y hablarle iré a esa de Tarragona el viernes por la mañana en el tren que sale de Barcelona a las ocho y media según creo, de la mañana, saliendo de Tarragona en el tren que va a Reus por la tarde, y en este punto salir en el de Madrid de la noche, o directo.

Y esperando tan próximamente darle el fraternal abrazo le saluda muy afectuosamente

El de Vic.

T

900. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1904.

Madre Superiora: en vísperas de salir para Madrid a tomar asiento en el Senado, recibo la suya, a la que contesto brevemente. — Dejaré encargado al Gobernador Eclesiástico el despacho del expediente de toma de hábito según los deseos que V. me manifiesta. — Concedo 50 días de indulgencia en la forma acostumbrada a todos los que asistan a alguno de los cultos que celebren en honor de la Inmaculada, y a cualquier procesión y acto religioso que celebren V.V. en el convento. — Autorizo la reimpresión o impresión de la Hojita que me remiten, alabo la difusión de la misma; pero quiero que donde dice: 39.600 días de indulgencia, se quite, poniendo en su lugar —gran número de indulgencias—, pues me temo que aquella cuenta sea sacada en virtud de una idea equivocada que estuvo muy en boga sobre indulgencias. — Supongo que a estas horas habrán recibido una carta mía en que les hablaba de la Inmaculada Concepción. — Y al saludar muy afectuosamente a V.R. y a toda esa querida Comunidad, se encomienda a sus oraciones y las bendice paternalmente

El Obispo de Vic.

F

901. A Tomàs Costa.

Madrid, 3 de febrer de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Sr. Arzobispo: supongo habrá recibido mi telegrama, contestando a su muy grata. El Cardenal Casañas había felicitado al Sr. Maura, y he visto en los periódicos que también algún otro obispo; no creo que sean muchos. De todas maneras se me figura que la felicitación de V. había de hacer buena impresión.

Aquí no hay más obispos senadores que el de Zaragoza y el de Jaca, y aun el primero sale esta noche y el otro próximamente. Al de Zaragoza le hablé de su ofrecimiento de V. de venir si era conveniente y me dijo que lo tendría presente si se presentaba un caso en que conviniese. Por ahora no parece que sea necesario, mayormente estando V. en concursos de párrocos. La cuestión del P. Nozaleda y de los religiosos de Filipinas está ya tan triturada en el Congreso que no creo tenga importancia en el Senado. El de Jaca parece que en caso de que se debatiese tomaría la palabra, pues él fué agustino filipino.

Saludándole muy afectuosamente, en unión con el de Eudoxia, y juntamente a todos sus amables familiares, se encomienda a sus oraciones su amigo y hermano

El de Vic.

Me parece voy a estar muy pocos días en Madrid.

T

902. A Josep Deàs.

Madrid, 8 de febrer de 1904.

M.I. Sr. Abat de Montserrat.

Estimat amic: abans de sortir aquesta nit de Madrid, vigília de Santa Escolàstica, patrona de Vic li vull posar qua-

tre ratlles de felicitació del dia de la gloriosa Verge, Mare de l'ordre benedictina i patrona de la meua ciutat episcopal. Que aquella ànima puríssima intercedesca per lo sant monestir de Montserrat, que la seua Comunitat celebre amb espiritual alegria la seua festa i que es recorde en ses oracions de son afm. servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

903. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 12 de febrer de 1904.

Mi querido Padre Rector: acabo de recibir la suya con retraso, porque me fué remitida a Madrid, de donde llegué anteayer noche, y hoy me han mandado de la Corte un pliego que llegó tarde conteniéndola.

Encuentro muy saludable la práctica de las misiones apostólicas de esos PP. tercerones, de que me habla, y pido al Señor las bendiga. Me parece que las dos regiones donde con mayor oportunidad se pueden practicar son los arciprestazgos de Moia y de Lluçanès u Olost. Están cerca de Manresa, el país es morigerado y hay en cada uno de ellos tres o cuatro poblaciones de algún vecindario, donde con provecho de los fieles podrán ejercer el sagrado ministerio. Yo escribiré a los dos arciprestes recomendándoles la obra, y para que indiquen las poblaciones que juzguen más a propósito. Otro año sería conveniente saberlo con mayor anticipación, pues entonces se podría calcular la manera de que la obra saliese más provechosa para el bien espiritual del país.

Salude muy afectuosamente a los buenos amigos de esa Santa Casa, en particular al P. Luis Pujadas, que por mano

de V. nos depara la Providencia, y encomiende a Dios y disponga de su amigo

El Obispo de Vic.

F

904. A Josep Ventura.¹

Vic, 13 de febrer de 1904.

Estimat: m'alegro de la notícia que em dónes de que Déu Senyor nostre vos ha donat un fill, i desitjo que sia un bon cristià i que servezca de consol als seus Pares i sia un bon fill. També m'alegro de que la Francisca vaja bé i li donaràs memòries i també les tornaràs a D^a Adelaida qual bon record agrasc.

A tots vosaltres envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Porter de cal Gumà de Vilafranca.

905. A Tomàs Costa.

Vic, 13 de febrer de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi respetable Metropolitano y caro Hermano: he recibido la suya referente a la suscripción para el *Misterio* que las Diócesis de la Provincia erigen en Montserrat y con gusto contribuiré en la cantidad de doscientas pesetas a extinguir el déficit existente. Próximamente le será remitida la citada cantidad.

Regresé el miércoles de Madrid, donde no me ocurrió cosa digna de serle contada; sólo me pareció que había demasiado falta de contacto entre los senadores eclesiásticos para ponerse de acuerdo; de todas maneras observé la opinión de que por ahora no había de ocurrir nada que exigiese nuestra presencia.

Los de Reus correspondieron perfectamente a la recomendación de V. y nos recibieron y trataron con gran cordialidad. En esta parte Tarragona y Reus no pueden ser rivales porque ambas, la capital y la otra, nos recibieron con superior cortesía.

Y al suplicarle se sirva saludar a sus amables familiares, se encomienda a sus oraciones y le besa la mano su amigo y hermano

El de Vic.

T

906. A l'Excm. Sr. President de l'Assemblea Nacional de la Bona Premsa. — Sevilla.

Vic, 15 de febrer de 1904.

Exmo. Sr. Presidente de la Asamblea Nacional de la Buena Prensa.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: Recibí su muy grata y, como en ella me pide, fomentaré en esta Diócesis el pensamiento fecundo que han concebido de celebrar en esa ciudad de Sevilla una Asamblea Nacional de toda la Prensa católica bajo la benigna égida de María; aprovechando y solemnizando el quincuagésimo aniversario de la declaración dogmática de su Inmaculada Concepción.

Todo lo que sea aunar fuerzas católicas es obra saludable y útil a los hombres y agradable a Jesucristo, Nuestro

Señor, que puso como fundamento de su Iglesia y último término de la perfección cristiana la unión de la caridad.

Y al pedir a Dios bendiga y fecundice tan noble pensamiento se le ofrece capellán y servidor q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

907. A Tomàs Costa.

Vic, 19 de febrer de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi muy querido Metropolitano y amigo: sobre el asunto a que se refiere la suya sólo puedo decirle que en Madrid el criterio que me pareció que prevalecía era el de hacer sin pretender legalizar las cosas. Hasta me pareció que el Gobierno seguía esta misma conducta y el Sr. Obispo de Jaén refirió que habiendo ido allá alguna comunidad francesa la había repartido interinamente entre otros conventos del mismo Instituto, encargando a los extranjeros que procurasen constituirse separadamente pero sin que por su parte se hiciese ningún acto oficial. Así me parece, a no equivocarme, que se expresó.

Su hermano y amigo

El de Vic.

T

908. A Tomàs Costa.

Vic, 27 de febrer de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado Hermano: creo que

la Cámara de Comercio de Barcelona está compuesta de hombres bien reputados. Al presidente, Monegal, le conozco de muchos años y es un buen cristiano. Como además la cooperación que solicitan se refiere a un asunto conveniente a la industria del país, yo no tuve dificultad en contestar que cooperaría a la acción de los otros senadores y diputados en la acción protectora de la industria que se proponían.

Al Boletín *ecco* Hispano-Americano que salía en Barcelona ya le tenía en mal concepto por alguna cosa que paseando ligeramente la vista por sus páginas había advertido; en Madrid supe que el Director era un clérigo de por allá privado de licencia, que su publicación no tenía censura eclesiástica, y ahora me han dicho que había suspendido su publicación, después de haber desbarrado mucho. Como no creo que tuviesen suscripción suficiente me parece que habrá acabado, sin que ésto signifique que en otras formas el mal aconsejado clérigo no salga otra vez en registros inconvenientes y siempre pésimos.

Recibí también la circular Hermano de Madrid y aun él mismo me habló algo de sus proyectos cuando mi reciente viaje a las Cortes. El pensamiento me parece oportuno, y, como él pide, publicaré en el Boletín el proyecto y quizás diga dos palabras de alabanza del mismo, que indudablemente es agradable al Papa.

Siento como V. la necesidad que todos tenemos de una intimidad de afectos para que nuestra misión resulte fecunda; yo voy siguiendo mi camino procurando no mortificar a nadie y obrando como me parece más oportuno y esperando en Dios.

Le desea fuerzas corporales y consuelos espirituales en esta Santa Cuaresma y se encomienda a sus oraciones, su hermano y amigo que le saluda afectuosamente

El de Vic.

T

909. A l'Arxipreste de Moià.

Vic, 29 de febrer de 1904.

Mi querido Sr. Arcipreste: Me pareció muy adecuada la distribución que me indica en la suya, y Dios le pagará lo que ha hecho para esos buenos religiosos que se ejercitan en el ministerio apostólico. — Le saluda afectuosamente y le bendice

El Obispo de Vic.

F

910. Al P. Rupert Maria de Manresa.

Vic, 2 de març de 1904.

R.P. F. Rupert M^a de Manresa.

Estimat amic: agraeisc al Sr. Cardenal Vives i a V. les afectuoses cartes; i per a no cansar al primer prou enfeinat sempre no li escric esperant que V. serà una carta vinenta.

I a V. li dono les gràcies per la traducció de la Pastoral en la interessant Revista a qui V. comunica vida amb la publicació de l'homenatge poètic de la Literatura hispana a Nostra Immaculada Mare i Senyora. Ella li pagarà l'obsequi; i al saludar-lo afectuosament li desitja unes santes solemnitats de la Passió i Mort de Jesús, S. N. son amic

Lo Bisbe de Vic.

C

911. A Tomàs Costa.

Vic, 5 de març de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro amigo: no he oído hablar de ningún proyecto de peregrinación a Roma con motivo del Jubileo de la Purísima, de esta Provincia. Y hasta me parece que con la última que tuvo lugar saliendo de Barcelona, sería difícil que tuviese número regular de peregrinos. Además si algunos quieren ir tienen ya la que organizan los de Sevilla para agregarse. Es claro que también fueron los de Sevilla en la peregrinación aludida, pero me hizo la impresión de que allí había un número de familias de posición alta y sumamente adictas a la Iglesia, que constituyen la base de toda empresa católica.

Esto me parece a mi; no obstante también podría ser que sin tener yo noticia de ello alguien en Barcelona hablase de peregrinaciones.

Yo tengo anunciada una a Montserrat, pensando que la facilidad que ofrece aquel santuario para algunas comarcas de la Diócesis ha de favorecer la concurrencia; aunque hace tiempo que se nota un cierto marasmo en todas las obras y movimientos católicos. Hoy mismo tenemos la ley del servicio militar obligatorio que tanto daño ha de causar a la Iglesia próxima a ser presentada al Senado, votada ya en el Congreso, y no obstante la gente no se mueve. No sé lo que pensarán los senadores eclesiásticos que residen por allá y que tienen más facilidad de influir en esos problemas que nosotros; pero también comprendo que vayan con tiento por no exponerse a encontrarse aislados en la cuestión. Desgraciadamente el elemento secular mira con indiferencia como el espíritu cristiano va desapareciendo de las leyes.

Siento que se encuentre mortificado con pretensiones inconvenientes; pero estamos en unos tiempos de perturbación y algo de ella nos ha de alcanzar a nosotros.

Le saluda muy afectuosamente y se encomienda a sus oraciones, su amigo y hermano

El de Vic.

T

912. A Pere Santacana.

Vic, 9 de març de 1904.

Estimat Peret: sento la passa que han tingut los de casa de V., i desitjo que el nen petit estiga bo i tots els demés res-
tablerts. Aquí, per ara, no tenim novetat particular. M'ale-
gro que el Francisco Torrents dels Casals haja millorat de
la seva ja llarga malaltia, i que Déu li donga bona salut. —
Quedo enterat de la venda de les olives de Montmell, i de
lo que em diu del vi. — Aquí encara fa fred i tenim neu a
prop, però avui plou, i podria ser que la tragués, si bé en
aquest país, el bon temps li costa molt d'arribar. No és com
el Penedès, on en aquest temps de segur que els sembrats ja
fan goig. — Donarà moltes memòries als de les seves famí-
lies, i, si té ocasió, també als de cal Rossell i de cal Sardà.
— Suposo que la Francisca de casa no té novetat, i que van
seguint normalment, i V. disposi de son afm. amic

Lo Bisbe de Vic.

F

913. A Benet de Pomés.¹

Vic, 10 de març de 1904.

Estimat Pomés: mai oblidaré la Congregació de Maria

Immaculada i Sant Lluís de Barcelona, puix la meua vida està amb ella lligada amb vincles de pietat i d'afecte; i el jovent que la forma, flor de joventut, se presenta sempre a la meua imaginació com un lluït esquadró que volta a Aquella que és la Reina de la Societat cristiana i alta i pura manifestació del sublim atribut diví de la Bellesa.

Lo jovent s'ha d'enamorar, és a dir l'exuberància d'afectes del seu cor s'ha de fixar en un objecte mereixedor de l'homenatge dels vius sentiments que regnen en lo nostre cor en la primavera de la vida; i Maria Immaculada naturalment atrau los afectes nobles i els purifica. En l'ordre sobrenatural la devoció a la Verge Maria representa en certa manera l'element afectiu de la pietat cristiana, i per això se lliga fàcilment amb la forma cavalleresca. Són dels episodis més interessants de la meravellosa vida de Sant Ignasi de Loiola aquells en los quals lo veiem passar tota la nit vetllant les insígnies de la penitència als peus de Nostra Senyora de Montserrat per a creuar-se l'endemà cavaller de la milícia de Jesucrist; i l'altre quan juntant-se de camí amb un moresc qui parlava malament de la virginitat de la Mare de Déu tingué que fer-se gran violència per a no tirar-se sobre d'aquell home qui s'atrevia a injuriar a la Dona admirable que ell havia constituït Senyora de son cor.

Per això considero molt oportuna la celebració del Congrés Hispà-americanà, que em participa que la benemèrita Congregació de Barcelona se proposa celebrar amb motiu del quinquagèsim aniversari de la definició dogmàtica de la Immaculada Concepció. Jo me'l figuro com un torneig de poesia, d'eloqüència, i de cristiana filosofia, en lo qual lluitaran a camp descobert com amadors de la Madona que portà al món la Bellesa Infinita i que Ella mateixa està revestida de glòria i de puresa; los jóvens cristians d'Espanya i d'Amèrica, posats los ulls en aquell Ideal que ha sigut font inestroncable d'inspiració poètica i artística, i de consol dolçíssim de la vida humana en totes les generacions cristianes.

Ja pot, doncs, considerar si m'interessa vivament lo no-

ble projecte que em participa i si estic disposat en quant de mi dependesca a cooperar a sa perfecta execució. Alentaré a les Congregacions marianes de la meua Diòcesis per a que hi prenguen part, pregaré a la que els nostres passats anomenaven tan pia i bellament Madona Santa Maria per a que protegesca l'obra dedicada a sa honra i glòria i humilment suplicaré al Senyor que beneesca a tots los que contribuïran a glorigar a la Mare de Déu i dels hòmens.

I ara, mon jove amic, corresponent a l'afectuosa salutació que em tramet de part de tots los seus companys de Congregació en la Carta del dia 4 li diré que els manifeste de part meua un auguri que mai falleix. Tots estan en l'estació florida de la vida, en la joventut que passa de pressa; però l'experiència espiritual de l'exercici del sagrat ministeri ensenya que aquells qui dignament practiquen l'amor a la Verge Maria, aquells qui viuen baix l'ombra suavíssima i deliciosa del celestial Roser, situació paradisiaca, obtenen l'eterna joventut de l'esperit; són ànimes que mai se fan velles i conserven sempre l'aromàtica frescor dels sentiments humans i divins, que ennobleixen i fan interessant la vida.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. President de la Congregació de Maria Immaculada i Sant Lluís, de Barcelona.

914. A Tomàs Costa.

Vic, 10 de març de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro amigo: me parece que el telegrama se ha de referir a una Gramática latina que

tiempo atrás remitió el autor, pidiendo la opinión sobre el valor de ella y su adopción para texto en este Seminario. No accedí a lo segundo, pero encargué a uno de los profesores que leyera la gramática, y remitiese en mi nombre el informe oportuno al Autor. De seguro que habrá remitido un ejemplar a V. y pretende una cosa parecida.

Veo hoy en el telegrama que han informado ante la Comisión del Senado el arzobispo de Sevilla y los obispos de Guadix y Osuna. A ver si alcanzan algún alivio. — Le desea una buena salud y los consuelos del Señor en este santo tiempo de Cuaresma su afmo. amigo y hermano

El de Vic.

Respecto de las Capellanías estoy poco enterado de los detalles de la materia por la razón de que en esta Diócesis parece que siempre han sido raras, de manera que no ocurren casos o a lo menos rarísimamente.

T

915. A Tomàs Costa.

Vic, 12 de març de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Hermano y venerado Metropolitano: le incluyo la carta postulatoria de introducción de causa del Padre Almató. He creído que la carta de V., del Metropolitano, no había necesidad de que fuese larga, como la de la Diócesis, que naturalmente se ha de suponer más enterada de los hechos y virtudes del venerable y más interesada en su beatificación. Los hechos a que alude en su carta son verídicos y de ellos se tomó información por este tribunal eclesiástico. Como me parece que la causa tanto prosperará con la carta del Metropo-

litano y la del Diocesano, como con todas las de los coprovinciales, me parece que ya hay bastante con estas dos y así nos ahorramos tiempo y trabajo. — Le saluda afectuosamente y se encomienda a sus oraciones su amigo y hermano

El de Vic.

T

916. A Tomàs Costa.

Vic, 14 de març (1904).

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Hermano y venerado Metropolitano: de la suya que acabo de recibir deduzco que al escribirla no había V. recibido la que le escribí hace dos o tres días incluyendo la *Carta postulatoria*. En la mía le decía que la carta de V. la había hecho redactar más concisamente porque no perteneciendo el P. Almató a la archidiócesis era lo natural que no se estuviese tan enterado de sus hechos, pero que eran verídicas las alusiones que a ellos se hacían. Igualmente le decía que no creía necesario que las cartas fuesen colectivas, sino que a mi parecer bastaban la carta del Metropolitano y la del Diocesano, ésta firmada además por algún municipio, el de la ciudad, y el del pueblo del venerable &. Y que a los otros hermanos no convenía escribir para ahorrar tiempo y además porque me parece que si ha de venir la beatificación no vendrá por carta de más o carta de menos. — Si no ha recibido el borrador de la Carta postulatoria se lo mandaré de nuevo pues quedó aquí una copia por caso de extravío. — De V., Señor Arzobispo, siempre amigo y hermano

El de Vic.

T

917. A Dolors Vilaclara.

Vic, 24 de març de 1904.

Apreciada Dolores: per una carta del germà de V. que m'ha portat per altre objecte un jove conegut de V.V., he sabut que la seva convalescència anava avançant feliçment i això me determina a escriure-li quatre ratlles que fa ja temps ho desitjava.

Ha passat per son cos una malaltia gravíssima i per la seva ànima hi deuen haver passat tantes coses amargues que tot plegat me feia callar, esperant que Déu, com sens dubte succeeix, li parlaria al cor i la consolaria per a continuar lo camí de la vida en lo qual sens dubte espiritualment l'acompanyarà la bona germana que Déu se n'ha volgut portar al cel. No dubte que ella no l'ha deixada a V. encara que no se la trobi al costat, perquè intercedirà davant de Déu per V. i V. tindrà fortalesa i generositat de cor per a fer a Déu lo sacrifici i arribar a l'eternitat, per la qual tots havem sigut criats.

Per això també li escric en aquests dies de la Passió i Mort del Salvador, i dels Dolors de Maria en què la Iglésia nos fa recordar les grans generositats, los grans sacrificis i els grans martiris que són lo principi i fonament de la glòria que ens espera.

Moltes memòries al germà, i a tota sa família i de V. és sempre amic i servidór en Cristo que la saluda i beneeix afectuosament

Lo Bisbe de Vic.

F

918. A Ramon Masramon.

Vic, 26 de març de 1904.

Estimat Mossèn Masramon: avui se m'ha presentat un senyor de Sants, amb targeta del seu Rector, i demanant-me que intercedís a fi de que un germà de V. li deixàs una cantitat. Jo li só dit que li escriuria a V., però que li deixaria a V. la llibertat de fer lo que a V. li semblàs més procedent.

Que tinga unes santes solemnitats de la Passió, Mort i Resurrecció del Senyor

Lo saluda i beneeix

El Obispo de Vic.

F

919. A Tomàs Costa.

Vic, 1 d'abril de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano: con gusto asistiré a los actos que V. me indica con motivo de la venida de S.M. el Rey a Cataluña, procurando llevar mitra y báculo como V. me indica.

Y deseándole unas felices y santas Pascuas se encomienda a sus oraciones y le saluda afectuosamente su hermano y amigo q.b.s.m.

El de Vic.

T

920. A Dolors Vilaclara.

Vic, 1 de maig de 1904.

Apreciada Dolors: vull posar-li quatre ratlles avui, vigília de l'Esperit Sant, que és lo gran i únic Consolador. L'Esperit consolador com li deia Jesucrist abans d'enviar-lo als qui cregueren en sa doctrina. També l'envia ara als que humilment lo demanen omplint los cors de consol, fins los més desolats. Encara prefereix los cors buits, que la Providència ha deixat buits d'afectes encara que sien dignes per haver-los tret los objectes que els omplien. Demanaré a l'Esperit Consolador que li donga a V. sos celestials gojos. Só escrit al seu germà i li deia que li escriuria a V. Aquesta és lo compliment de la promesa. I la saluda afectuosament i li envia sa benedició

Lo Bisbe de Vic.

F

921. Al Sr. Rector de Tous.

4 de maig de 1904.

Mi querido Sr. Cura-Párroco: Verdaderamente como le dijo el Sr. Vicario General el caso de incesto de que V. habla no tiene dispensa en el derecho de la Iglesia y ni aun en el derecho civil. De consiguiente V. ha de considerar a las personas a que se refiere como pecadores públicos y escandalosos, siendo precisamente el caso el mismo tan famoso del incestuoso de Corinto de que habla San Pablo. Sin que V. deba obrar de manera que excite los ánimos, no obstante en sus relaciones con las personas graves de la Parroquia, con discreción y caridad, hará ver la mala situación de esos pecadores públicos. Si le traen a bautizar el niño hágalo como es de costumbre como si fuera nacido de padres incógnitos.

En caso de que viniera la dispensa del poder civil (lo cual no es de presumir, pues no las concede en este caso) tenga V. entendido que no procede nunca el matrimonio civil entre católicos, según disposición expresa de la ley, sin que los contrayentes hayan antes apostatado de la Religión católica.

Revístase V. de la caridad de Cristo, pida V. al Pastor Celestial por esas almas descarriadas y use de todos los medios que le indiquen celo discreto y suave para restituir a la gracia de Cristo tan desgraciada familia.

Y al saludarle afectuosamente le envía su bendición

El Obispo de Vic.

R

922. A Tomàs Costa.

Vic, 10 de maig de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: gracias por sus buenos afectos expresados en la carta a mi Secretario. Pude a pesar de haber estado enfermo asistir a la Peregrinación diocesana a Montserrat, de donde regresé ayer noche. Gracias a Dios fué muy bien, muy concurrida, muy piadosa y bien ordenada. Que la Virgen nos ayude con su poderosa intercesión. Aún estoy algo fatigado de un trabajo emprendido estando aún algo enfermo, y al cual me veía obligado porque yo mismo lo había provocado.

Hoy he recibido su carta sobre lo del Código canónico. Pienso reunir a los dos o tres canonistas que hay por aquí para ver si se les ocurre algo y después ya le escribiré a V.

Estando en Montserrat vino el Hermano de Jaca y me dijo que la reunión celebrada en Zaragoza por aquella Provincia había recibido del Gobierno la seguridad de que no se cam-

biaría por ahora la manera de pagar las pensiones a las Comunidades de la Corona de Aragón, es decir que se desistía de pagar los intereses vencidos en láminas intransferibles. Se lo digo por si no lo sabía pues naturalmente nos interesan.

Y deseándole muy buena salud afectuosamente le saluda y se encomienda a sus oraciones, su amigo y Hermano

El de Vic.

T

923. A Tomàs Costa.

Vic, 14 de maig de 1904.

Exmo. Sr.: tengo el honor de participar a V.E. que en virtud de su carta del 27 del pasado abril, he nombrado al Rdo. D. José Gudiol, Pbro. Delegado en esta Diócesis de la Junta Provincial creada por V.E. en esa de Tarragona para promover en esta Provincia eclesiástica la asistencia y adhesión a la Exposición Internacional Mariana de objetos de arte. Dios gue. a V.E. m. a.

José, Obispo de Vic.

T

924. A Joan Maragall.

Vic, 17 de maig de 1904.

Maragall: com des de que el conec l'estimo, no puc deixar d'escriure-li quatre mots de felicitació per son mestratge en Gai Saber. — Que la Llum del Verb etern, que fidelment guarda la Santa Iglésia Catòlica, per molts anys l'il·lumini

a V. per a mostrar als hòmens los raigs de la Bellesa divina que ha de constituir nostra verdadera i definitiva felicitat. — ¿Quan lo veurem? — Lo saluda i li envia sa afectuosa benedicció, son amic

Lo Bisbe de Vic.

F

925. A Josep A. Galceran.¹

Vic, 3 de juny de 1904.

Rd. Josep A. Galceran, Rector de la Pietat.

Estimat Senyor Rector: desitjava fer-li un petit present com obsequi en lo pròxim jubileu sacerdotal que V. va a celebrar, com a manifestació de l'afecte que tinc a V. personalment, i com signe de l'amor que dec tenir i tinc als R.R. Rectors, íntims cooperadors del Prelat en lo govern de les ànimes, en la salvació d'elles, i en la glòria de Déu i amor de Jesucrist, que havem de procurar entre els hòmens. Però m'ha semblat que el millor obsequi que podria fer-li i més propi de nostre estat sacerdotal era enviar-li una quantitat que V. repartisca entre els pobres amb motiu de cantar sa missa d'or. La missa per la glòria de Déu, l'almoïna per a satisfer les necessitats de nostres germans pobres.

A aquest fi li envio dos-centes cinquanta pessetes, amb la present.

I a l'encomanar-se a ses oracions lo saluda amb tot afecte i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Rector de la Pietat, de Vic.

926. Al Sr. Rector de St. Julià de Vallfogona.

Vic, 3 de juny de 1904.

Mi querido Sr. Cura Párroco: he recibido contestación del Sr. Gobernador de Gerona a la mía pidiéndole le amparara a V. contra de ese Sr. Alcalde. Me dice le ha ordenado repusiera las cosas en el estado anterior al acto, y toda la carta es muy atenta.

Ahora no sea V. muy exigente y piense *que no es pot matar tot el que és gras*, y tenga mucha paciencia que es hoy muy necesaria al gobernante, porque es raro obtener hoy el auxilio del brazo secular.

Con este motivo le saluda a V. afectuosamente, se encomienda a sus oraciones y le bendice

El Obispo de Vic.

R

927. A la Rvda. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 3 de juny de 1904.

Madre Priora: me parecen muy bien los dos proyectos que me propone. Sólo que no quiero que en la escuela dominical cosan, pues siempre me he opuesto a ello como quebrantamiento público de un precepto que con vergüenza como católicos vemos continuamente menospreciado; y enseñar a coser las religiosas en día de fiesta, fuera de mal efecto. Lean, canten, jueguen, aprendan la Doctrina cristiana y ésto estará muy bien con las condiciones que V. me indica para que la comunidad no pierda su recogimiento y reine en el convento el orden regular.

También me parece muy oportuna la fiesta de las anti-

guas colegialas en honor de la Inmaculada Concepción, cuya devoción nunca inculcarán V.V. demasiado a sus alumnas.

Y encomendándose a las oraciones de la Comunidad a todas envía sus afectuosos saludos y su bendición pastoral

El Obispo de Vic.

V

928. A Dolors i Enric Monserdà.

Vic, 7 de juny de 1904.

Estimats senyors i amics meus: moltes mercès pel bell volum «La Fabricanta» de què m'acaben de fer present, fruit de les aptituds d'artista amb què Déu ha adornat a Vostès dos, germans segons la sang i per la uniformitat dels sentiments. Que el Senyor los donga salut i vida per a influir en el pròxim en el sentit cristià en què ho fan los desitja son amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

929. A Tomàs Costa.

Vic, 7 de juny de 1904.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Venerado Metropolitano y caro amigo: no tenía noticia de la circular del Instituto geográfico y estadístico y en vista de la suya he llamado al Rector del Seminario y he visto el aludido documento. Es claro que mortifican estas insti-

tuciones de parte de la potestad civil que de otra parte mira con indiferencia a la Iglesia, pero reflexionando sobre el caso presente no me decido a dejarles sin contestación, aunque pienso ser sobrio en las contestaciones. Así lo he dicho al Rector encargándole que antes me enseñe lo que ha de contestar.

¿Cuándo le veremos a V. por aquí? Quería invitarle para la próxima fiesta de S. Miguel de los Santos, patrono de la ciudad, y con este motivo vería el Museo, el cual (hablando *inter nos*) es una institución honorífica para la Iglesia, pero onerosa para el Prelado diocesano.

Le saluda muy afectuosamente y se encomienda a sus oraciones su hermano y amigo

El de Vic.

T

930. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic.

Vic, 10 de juny de 1904.

Habiéndonos enterado con disgusto de que a Nuestro ministro de Báculo en la solemne procesión de Corpus Christi se le obligó a revestirse de una capa que está en tan mal estado que llegó a llamar la atención de los fieles, redundando ésto no solo en desdoro de Nuestra autoridad episcopal sino que aun del culto divino, esperamos del buen criterio de Nuestro Cabildo y del respeto y atenciones que nos debe que no se repetirán actos semejantes, como en la procesión de ayer parece había intentado repetir. — Y al mismo tiempo aprovechamos esta oportunidad para manifestar al Ilustrísimo Cabildo que puede recoger desde luego la cantidad de cinco mil pesetas que por medio del M. I. Sr. Deán prometimos donarle para sus atenciones, y que entregará Nues-

tro Secretario de Cámara. — Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

931. A l'Illm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic.

Vic, 15 de juny de 1904.

S.E. Ilma. el Obispo de la Diócesis, en fecha de 13 del actual, me comunica lo siguiente: «Habiendo rehusado este Cabildo Catedral tratar con Nos verbalmente el asunto que tiene pendiente con los beneficiados de la Piedad, relativo a la indemnización del Manso Sucentó, a pesar de haberlo indicado y hasta ordenado así a la Comisión de Señores Capitulares que en nombre de la corporación vino a hablarlos, para evitar la desedificación que produce tener que acudir a abogados y a la forma contenciosa que puede fácilmente inducir a sospecha de inmoralidad contra el clero; debiendo Nos por razón de nuestro oficio evitar tales sospechas, y saliendo mañana de Sta. Visita, ordenamos a V.S. que llame al Iltre. Sr. D. José Illa, Profesor de Teología Moral en Nuestro Seminario, al Iltre. Sr. D. Eudaldo Rossell, Penitenciario de esta Catedral, al Rdo. Dr. D. José Galobardes, Profesor de Derecho Canónico, y a los Rdos. D. Juan Rierola y D. José Clará, Director de la Casa-Asilo de sacerdotes, a los cuales de parte Nuestra ordenará que examinen el referido asunto de la indemnización del Manso Sucentó y que *ex aequo et bono*, huyendo de vanas sutilezas de leguleyo, después de haber formado juicio del mismo, según su leal saber y entender, formulen ante Nos la resolución práctica que les parezca oportuna a fin de que en virtud de la potestad judicial que Nos compete como a Pontífice de la Dióce-

sis podamos pronunciar la oportuna disposición y terminar un asunto que no conviene salga al foro contencioso por el escándalo que produciría en los fieles. Y para evitar este peligro ordenará V.S. al Cabildo Catedral y a los Beneficiados de la Piedad que se abstengan de hablar de tal asunto a personas seglares, y dará al Cabildo para ser leída, copia de este nuestro oficio, y a las personas nombradas para conocer del asunto en la parte que les corresponda, y a todos prevenimos que depongan el espíritu litigioso tan execrado en las Sagradas Escrituras y mayormente por el Apóstol San Pablo. Y esperamos del espíritu eclesiástico de V.S. que en Nuestra ausencia cooperará eficazmente al buen resultado que Nos proponemos para gloria de N.S. Jesucristo y edificación del prójimo que constituye la más grave de las obligaciones clericales. — Dios guarde a V.S. muchos años. — Vic, 13 de junio de 1904. — El Obispo de Vic. — Rubricado. — Hay sello episcopal. — M. Iltre. Sr. Provisor y Vicario General».

Lo cual en cumplimiento de lo dispuesto por S.E.I. tengo el honor de trasladar a V.S. para su conocimiento y efectos procedentes. — Dios guarde a V.S. muchos años.

Jaime Serra, V.G.

R

932. A Leopold Sagnier i Paulina Costa.

Vic, 27 de juny de 1904.

Avui al tornar d'una fatigosa expedició de Santa Visita a l'alta muntanya só trobat entre els papers lo bell volum «Historia de un Angel» que m'han enviat, i a qual obsequi quedo agraït. La meua àvia, dona molt de l'antigor, deia: fel·liç l'arbre de qui Déu ne vol lo fruit. L'àngel que passa per

la terra hi deixa sempre un rastre de llum. — Així nosaltres, V.V. i jo, sapiam fer tan sàviament lo camí de la divinitat.

Lo Bisbe de Vic.

F

933. A Josep Bolet.¹

Vic, 30 de juny de 1904.

Estimat amic: desitjo que et provi lo nou càrrec de Regent de Badalona que em participares, i encara que comprenc que ha de tenir algunes dificultats, amb l'ajuda de Déu, amb paciència, oració i activitat, tot se venç. Convé al sacerdot qui emprèn la carrera parroquial, que es revesteixi de molta abnegació; és molt més fàcil ésser un bon jesuïta o un bon cartoixà, que no pas un bon rector. En canvi, la paga eterna dels pastors d'ànimes és excel·lent. Déu nos faça mereixedors d'ella. — Ton germà Pere m'anuncia sa pròxima elevació al sacerdoci. — Só arribat d'una fatigosa expedició de Santa Visita a l'alta muntanya. — S'encomana a tes oracions, i et saluda i beneeix ton parent i amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Regent de Santa Maria de Badalona.

934. Al Rvnd. Sr. Rector de Santpedor.

Vic, 1 de juliol de 1904.

Estimat Sr. Rector: a la tornada de la Santa Visita el Se-

nyor Vicari general m'entregà la carta de V. amb l'adjunta nota referents a la venda de la propietat de la Comunitat d'eixa parròquia. Si la venda és amb l'objecte d'invertir el preu resultant en la compra de valors fiduciaris el projecte té raó d'ésser, puix evita les dificultats que suporta avui dia la propietat immoble en mans de corporacions eclesiàstiques, estalvia els traspassos, qual tant per cent al govern és crescut i evita les dificultats d'administració avui majors; per haver-se despertat els instints socialistes en el poble treballador.

Atenent a aquestes raons procedeix acudir a la Santa Sede demanant permís per fer la venda. Però, si els béns actuals es venien per comprar altres finques, aleshores els inconvenients quedarien els mateixos, i además hi hauria el desprendiment que importa el pago al govern per translació de domini en la finca que es vendria i en la finca que es compraria, i en aquest cas trobo dificultats en acudir a la Santa Sede, perquè además la Iglésia ha tingut la costum de no vendre sinó de guardar ses possessions i no vendre per a tornar a comprar altres finques. Així és que en aquest segon cas, és a dir, de vendre per a tornar a comprar altres finques o béns immobles em sembla que no procedeix fer res, sinó conservar les finques actuals tenint tota la precaució per a evitar que els béns vagin a parar fora de la Comunitat; però en cas de que es vulgui invertir el preu de la venda, que sembla el més encertat ateses les circumstàncies actuals, en valors fiduciaris com paper de l'Estat, obligacions, etc., etc., aleshores la venda té raó d'ésser o causa canònica per a acudir a la Santa Sede i en aquest cas poden tirar avant les negociacions, posant al corrent d'elles al Sr. Vicari general per a que els assessori en tots els passos, i quan sigui l'ocasió oportuna acudirem a Roma per a procedir a l'enagenació de la finca. Entenguin, no obstant, els de la Comunitat que al manifestar la meva preferència per la venda e inversió del preu en valors públics no els imposito la meva opinió, sinó que queden lliures de fer-ho així, o de quedar-se amb les finques que avui posseeixen.

I amb aquest motiu, estimat Sr. Rector, el saluda afectuosament, s'encomana a ses oracions i li envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

935. A Maties Llorens i Pallejà.¹

Vic, 9 de juliol de 1904.

Estimat amic: m'alegro de les bones notícies que em dones i desitjo que a no tardar pugues dedicar la teva vida en la totalitat a Déu, que ens l'ha donada per a fer-ne tan noble ús.

Amb molt gust te donaré la tonsura però t'advertesc que lo dia del Roser, si no surt obstacle, hauré d'ésser a Manlleu per l'acabament d'una Missió que si Déu vol se donarà en dita vila per aquell temps. De totes maneres abans ja en parlarem.

Memòries als teus Pares i rep la més afectuosa benedicció que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Advocat, de Barcelona.

936. A Tomàs Costa.

Vic, 18 de juliol de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y querido Hermano: no co-

nozco a esa Comisión organizadora de Peregrinaciones ni al gerente de la misma de que V. me habla en la suya del 15 que he recibido ahora, y de consiguiente es difícil formular opinión sobre el caso; pero para mí siempre será precedente muy significativo y que tendré muy en cuenta para mi ulterior determinación, lo que V. resuelva y la conducta que V. siga.

Y aprovecha esta ocasión para saludarle muy afectuosamente y besarle la mano su amigo

José, Obispo de Vic.

Guárdese de los calores.

T

937. A Leonci Soler i March.

Vic, 23 de juliol de 1904.

Estimat amic: ja diguí al Senyor Rector de Santpedor que era inútil insistissen en que fos ordenat de subdiaca en les pròximes ordres lo jove estudiant de dit poble suspès en los exàmens de Sagrada Escripura. En la visita que vaig passar a les classes a darreries de curs me vaig enterar de la matèria explicada en dita classe que era molt moderada i gens difícil, lo qual vol dir que el suspès ho fou o perquè és negat o perquè és peresós; i per lo tant V. comprendrà que dites qualitats no han de fer al Bisbe precipitat en donar l'ordenació de la qual és responsable davant de Déu.

Lo saluda amb gran afecte i li envia sa benedició son amic

Lo Bisbe de Vic.

SM

938. A Pere Bolet, S.J.

Vic, 28 de juliol de 1904.

R. P. Pere Bolet, S.J.

Estimat Pere: suposo que al rebre la present seràs ja ordenat sacerdot del Déu etern i cosacerdot amb Jesucrist, cap de tot lo sacerdoci de la nova Llei. Que aquesta gràcia que t'ha fet lo Senyor sia per a la teua santificació i la santificació del pròxim. La teua professió religiosa no és la monàstica que importa la separació del món, l'oblit del món per a viure dins de Déu, centre i fi últim de la vida humana. Tu, religiós de la Companyia, has rebut lo sacerdoci, com rebé Sant Pau aquesta mateixa gràcia a fi de difundir entre els hòmens lo coneixement i l'amor de Jesucrist, mediant lo qual complequen la Llei de Déu i se facen mereixedors de la vida eterna.

Jo crec que avui la vida contemplativa, l'estudi de Déu, la vida en Déu és massa poc practicada, que tots patim del mal del món, que el nostre esperit està poc en contacte amb l'Esperit etern i que per això lo nostre ministeri té poca eficàcia. L'esperit és l'única força verdadera del ministeri evangèlic, i la seua força eterna. Los sigles no canvien lo procediment de la difusió de la gràcia cristiana. L'esperit venç tots los obstacles mundans, inclosa la ciència. No vull menysprear la ciència; però és indubtable que l'esperit venç la ciència, fins avui que la ciència ve a ésser una espècie d'idol, davant del qual tot ha de rendir-se. Per això ton parent bisbe al dar-te l'enhonorabona per la consagració sacerdotal que al rebre la present ja hauràs rebut, encara que ja sap que la Companyia de Jesús a què tens la sort de pertènèixer en primer terme cultiva l'esperit dels seus adeptes, t'excita al treball continu i eficaç del propi esperit, mediant lo qual seràs feliç en la vida religiosa i el teu sacerdoci serà eficaç per a la glòria divina i la salvació de les ànimes.

Sies pràctic; sovint nos sentim suggestionats per l'atractiu de l'especulació; però aquesta té molts perills i potser més encara pel sacerdot regular que pel secular. La vida pràctica, amb ses contradiccions i dificultats, cria un esperit humil i ens fa refiar més de la gràcia de Jesucrist, que no pas de la força del nostre enteniment i de les nostres raons.

Al pròxim mes d'Agost tindrè d'anar a la Cova de S. Ignasi que com saps està en la meua Diòcesis; allí pregaré per a que lo teu gloriós Patriarca te comuniqui lo seu esperit, i tu, ara al celebrar les teues misses amb l'esperit nou de la gràcia sacerdotal, recorda't de fer un *memento* pel teu parent que al saludar-te afectuosament, com als teus superiors i companys, t'envia la seua benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

939. A Josep Gudiol i Cunill.

Vic, 28 de juliol de 1904.

Estimat Mossèn Gudiol: quasi se pot dir que tan aviat só sabut la mort com la malaltia de la seva bona Mare, que al cel sia. Com a V. lo considero bon familiar li envio, junt amb tota la seva família, lo meu pèsam i prego a Déu per a que donga a la virtuosa finada lo premi de les cristianes mares de família i a tots V.V. lo consol espiritual que necessiten.

Al saludar a V. i als seus, los envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

940. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1904.

Mi querido Padre Rector: escribo a V. cuatro líneas para felicitarle, con su respetable Comunidad, con motivo de la fiesta de su Patriarca, el glorioso San Ignacio de Loyola. Si en todas las casas de la Compañía de Jesús esta fiesta es propia y principal, en esa Casa de la Cueva de Manresa hay motivos para celebrarla con más íntimo sentimiento de espiritual satisfacción y con devoción más intensa, por la natural y parlante composición de lugar, que tanta influencia ejerce sobre nuestra imaginación. Esa ciudad de Manresa está envuelta en una atmósfera ignaciana que no desvanecerán los siglos. Parece que los Santos tienen una facultad particular consagrando los lugares y los objetos que han tocado; y no en vano la Iglesia nuestra madre considera reliquias las ropas, los utensilios y hasta, a su manera, las telas que han tocado ya no sólo la persona del Santo vivo, sino aun también los huesos de su cuerpo ya deshecho.

Quizás sea el amor de Dios, en que arden los Santos una especie de dichosa fiebre que se pega, como la fiebre maligna que padecen los enfermos del cuerpo produce contagio, y que así aquella enciende en nosotros la augusta pasión por Dios.

Así nosotros nos contagiáramos todos de la pasión intensa por Dios que sentía San Ignacio. Para V. y sus terceros que viven en ese Cenáculo de la Cueva es cosa menos difícil; para mí ya es cuestión más ardua y, no obstante, de resolución obligatorio. Rueguen al Santo Patriarca interceda por mí que tanta responsabilidad tengo delante de Dios. Yo, Dios mediante, en el día de San Ignacio pediré para la universal Compañía a fin de que por muchos siglos pueda continuar sirviendo a la Iglesia de Dios, y de

un modo particular para que de esa devota Cueva, ornamento principal de mi Diócesis, continúen saliendo legiones de encendidos apóstoles que vayan por el mundo extendiendo el fuego de la caridad, que bajó a encender el Verbo Eterno.

Y a los Padres ya viejos, y a los tercerones, y a los Hermanos saluda muy afectuosamente y envía su bendición pastoral su amigo y en Cristo servidor

El Obispo de Vic.

F

941. A la R.M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 1 d'agost de 1904.

Madre Priora: me parece bien el plan de la fiesta de reunión de las antiguas alumnas de esa casa y el programa que me ha remitido. Entiendo que sólo a los prospectos dirigidos a las alumnas de fuera pondrán la nota de que éstas podrán dormir en el convento.

Creo que esta fiesta ha de resultar provechosa y aun si me acuerdo, o si V. oportunamente me lo recuerda, quizás dirija una carta de cuatro líneas a las alumnas antiguas que se hayan reunido.

Y al encomendarse a las oraciones de V.R. y de toda la Comunidad, les envía su paternal bendición

El Obispo de Vic.

F

942. A S.S. el Papa Pius X.

Vic, 4 d'agost de 1904.

Italia. — Roma. — Cardenal Secretario de Estado. — Con su Clero y pueblo felicita al Papa Pío

El Obispo de Vic.

F

943. A Tomàs Costa.

Vic, 5 d'agost de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y caro amigo: nombré una pequeña comisión para que pensara en la codificación del Derecho canónico y si se le acudía alguna cosa la propusiera; pero más por culpa mía que suya, pues atareado en otras cosas tardé en hacerles este encargo, ayer pregunté sobre este punto al Vicario general y poca cosa habían hecho, si bien pensaban hacer algo. Cuando pueda, pues, se lo mandaré a V. y si V. necesita el tiempo para cumplir con la comisión de Roma tire adelante, pues me parece que las observaciones que hagamos en Vic no han de ser muy trascendentales.

Deseo que los fuertes calores de este verano no le maltraten y que su salud sea buena.

Un antiguo compañero de estudios y amigo mío, Guillermo de Brocá, originario de Reus, donde parece que tiene casa, me escribió tiempo atrás pidiéndome que fuera a su casa por la coronación de la Virgen de Misericordia a la cual creía que sería invitado. Le contesté que caso de ir yo a Reus con mucho gusto iría a vivir con él, mi antiguo amigo. Pero

sólo por V., mi querido Arzobispo y para complacerle, iré allá, pues yo por temperamento y por hábito de toda la vida soy poco amigo de salir de mis casillas, y sobre todo la vida oficial me mortifica mucho, prefiriendo la compañía de los amigos simple y expansiva.

Y saludándole muy afectuosamente se encomienda a sus oraciones su hermano y amigo q.l.b.l.m.

El de Vic.

T

944. A Genís Codina i Sert.

Vic, 8 d'agost de 1904.

Exm. Sr. D. Genís Codina i Sert.

Estimat amic: m'afalaga l'afecte que em demostra i la confiança que em manifesta en sa darrera carta, agraint-li los sentiments de simpatia personal i el respecte a l'autoritat de la Iglésia que indignament exercesc. A aquests sentiments procuro correspondre i pot estar segur de l'afecte espiritual que li porto. És un problema la manera més convenient de portar-se un Prelat amb relació en la política, i sembla que el criteri del Sant Pare, Pio X, s'inclina envers l'abstenció; a lo menos com a línia general de conducta pràctica en l'actual estat de les coses. Dic abstenció en lo sentit de que la nostra influència moral i religiosa no ha de descendir al camp de la lluita política, en lo qual moltes vegades la gravetat eclesiàstica sofreix detriment. És a dir la nostra missió de proposar la doctrina, a la qual han d'atemperar-se los catòlics, no ha d'arribar al terreno personal, per la facilitat d'ofendre a los candidats que és possible que es presenten, i contra dels quals la Iglésia no pot oposar impediment formal i públic.

Jo mateix me só trobat en lo cas de venir-me a trobar distints candidats que en l'ordre moral i religiós, de la meua competència, no podran ésser rebutjats i se presentaven per un mateix districte. Ademés los RR. Rectors ficant-se en eleccions fora de casos típics i evidents, se posen en perill de comprometre son ministeri que naturalment han d'exercir sobre tots los seus feligresos. D'aquí és que no considero per regla general oportuna la intervenció directa i personal en tal matèria. Per això en casos consemblants al que de V., me limito a donar la benedicció al candidat que me'l demana i com en la present ocasió ho faig amb V. No he fet més amb los que amics meus com V. i fills de la Santa Mare Iglésia com V. han acudit a mi. No tinc cap notícia de l'estat d'opinió dels electors del districte de referència per a poder-li aconsellar una resolució o altra en una cosa de tanta importància i que suposa sacrificis de molt de dolor si el projecte no reïx. La meua missió se dirigeix a enterar-me de l'estat religiós i moral d'aquells cristians i a parlar-los del regne de Déu. Fora d'això tota altra informació sols arriba a mi per medi dels diaris.

Per lo demés ja pot pensar si m'interesso per la prosperitat i benestar espiritual i temporal de V., de la seva bona Esposa i dels seus fills. Per tots prego al Senyor; i a tots saluda molt afectuosament i envia sa benedicció son afm.

Lo Bisbe de Vic.

Moltes mercès pel present que ahir va enviar-me.

V

945. Al Rvnd. Sr. Arxipreste de Moià.

Vic, 8 d'agost de 1904.

Estimat Sr. Arxipreste: me sembla que sens dificultat pot

passar a absoldre a la persona de referència, puix substancialment ja ha complert lo que disposa la Iglésia al dir-ho a V. sens dubte perquè servis d'intermediari, i verdaderament en lo cas actual concorren circumstàncies que fan dispensar lo rigorisme del procediment.

Amb lo que em diu se comprèn que tindran una festa literària lluïda, així resulti profitosa per les ànimes los cultos religiosos que tributaran a la Verge Maria.

Amb molt d'afecte lo saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

946. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa.

Vic, 11 d'agost de 1904.

Rda. Madre Superiora: con mucho gusto asistiría a la toma de hábito de esas buenas almas que Dios llama a su santo servicio; pero mi permanencia en Manresa será rápida, puesto que el día 25 y siguientes tengo exámenes para órdenes en Vic, acto al cual no conviene que falte el Prelado. — De todas maneras, si tengo un momento, iré a verlas, y a pedirles que me encomienden a Dios. — Y saludando con grande y espiritual afecto a toda esa venerable Comunidad, y muy particularmente a la inolvidable Madre Provincial, les envía su bendición

El Obispo de Vic.

F

947. A Bonaventura Grases i Hernández.

14 d'agost de 1904.

Mi querido Sr. Grases: podría ser que en ausencia o enfermedad mía se entregara la instancia al Vicario General, de lo cual me enteraré. De todos modos prosiga V. su buena obra de edificar la capilla, pues el expediente canónico, muy sencillo, se podrá hacer sin dificultad cuando venga bien, ya que con buenos cristianos como V. se entienden fácilmente los Obispos.

Y al saludarle muy afectuosamente considerándole ahora casi feligrés, le envía su bendición

El Obispo de Vic.

R

948. Al P. Miquel d'Esplugues.

Vic, 18 d'agost de 1904.

Rd. P. Fra Miquel d'Esplugues, Guardià dels Caputxins de Sarrià.

Estimat amic: aplaudesc lo pensament de V.R. de difundir entre els fiels l'escola ascètica de Sant Francisco de Sales, amb la publicació dels escrits que V.R. consagra a tan cristiana empresa, i que el públic piadós rebrà amb agraïment.

L'escola ascètica de Sant Francisco de Sales ja és provada pels fruits de santedat que ha produït, i és aprovada per l'autoritat de la Iglésia; qui al declarar Doctor al dolçíssim Bisbe de Ginebra lo proposa com mestre autorisat a totes les ànimes qui, sentint l'atracció vehement i suau de l'Evangeli, desitgen qui les condueca fins a arribar a la possessió de l'amor a Jesucrist.

És clar que l'ascètica cristiana és en tots los sigles la mateixa, perquè l'Evangeli no canvia i la naturalesa humana és sempre essencialment idèntica. Però és indubtable que el nostre temperament humà té diferències segons les distintes èpoques, i és evident que les vies de perfecció, ensenyades pel gloriós fundador de l'orde de la Visitació de Santa Maria, són providencialment acomodades al temperament de la gent moderna; per lo qual la Iglésia, Mestra infal·lible de la Humanitat en nostres temps al declarar-lo Doctor lo ha senyalat amb lo dit als cristians qui aspiren a la perfecció com dient-los: aquí teniu lo mestre que ens ha de portar a la conquesta de la virtut i de la pietat.

Per això, Rd. P. Guardià i car amic, al felicitar-lo per la propaganda de pietat que tan noblement exercita, i tan pròpia d'un fill d'aquell Serafí d'amor N.S.S. Francesc, li augura un èxit de profit espiritual; i a l'encomanar-se a ses oracions li envia sa benedicció, i el saluda amb gran afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

949. A Francesc Sostres.¹

24 d'agost de 1904.

Estimat amic: t'agraeixo el bon afecte que em manifestes en la teva carta i del qual mai só dubtat. En iguals termes m'escriví temps enrera l'amic Guillem de Brocà i li vaig contestar que si assistia a les festes de la coronació de la Verge de Misericòrdia aniria a casa seva. Però això ja es pot conciliar i si ve el cas ja ens ho partirem com a bons germans.

Rebí el teu telegrama a Manresa d'on vaig tornar ahir al vespre i a pesar de la molta feina (demà tenim d'examinar

més de cent ordenandos i avui só examinat sos expedients) no he volgut allargar el respondre a la teva afectuosa carta.

Moltes memòries a la Maria; i a ella i a tu desitja moltes benediccions del cel ton amic i antic condeixeble

El Bisbe de Vic.

R

1. Notari, de Reus.

950. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 25 d'agost de 1904.

Estimat Senyor Arxipreste: de Santa Coloma una persona, qual nom no li manifesto perquè demana lo secret, escriu que el jove ordenando Juli Creus que residí cosa d'un mes en eixa vila 1° assistí al meeting republicà celebrat darrerament a Santa Coloma, que tenia sabor anti-religiós. 2° que en la cantina de dit meeting despatxava refrescos 3° que despatxava entrades al sarau o ball de la nit del 21 i que allí passà tota la nit. 4° Que en la temporada passada a Santa Coloma moltes vegades anava al cafè dit de l'Amadeo passant lo rato en conversa amb persones conegudes per desafectes a la Iglésia.

Encara que V. no diu res d'això en son informe comprenc que atès lo poc temps que ha passat en eixa vila és possible que V. no tingués notícies de tals fets; però espero que V. s'enterarà de si dits fets són reals, puix me crida molt l'atenció que aqueixes acusacions que indiquen males idees en l'interessat coincideixen amb informes de persones respectables i que no tenen cap relació amb Santa Coloma que presentaven a dit jove com a sospitós en ses creències. Ningú ha dit res de la seua conducta; però V. comprèn la immensa

responsabilitat d'ordenar a un jove si realment fos com diuen, puix de teulades en avall seria un d'aquells clérigos que escriuen al *País* de Madrid i al *Diluvio* de Barcelona. Guardaré secret de lo que V. me diga; però convé que no tardi a escriure perquè les ordres s'acosten.

Desitjo que es trobi molt bo, i a l'encomanar-se a ses oracions, lo saluda i beneeix afectuosament

Lo Bisbe de Vic.

F

951. Al P. Rupert M^a de Manresa.

27 d'agost de 1904.

Estimat Pare Rupert: amb molt gust acabo de rebre la seua carta i amb més gust lo veuré en esta de Vic. Per ara no crec que em moga (.....) lo 17, 18 i 19 de setembre i (.....) i següents del mateix hauré d'ésser a fora. Lo millor és que no tardi: 1^o perquè així no tindrem d'esperar a tenir aquest gust. 2^o perquè així no és tan fàcil que haja de sortir de Vic com després.

I saludant-lo amb molt afecte s'encomana a ses oracions, son amic

Lo Bisbe de Vic.

C

952. Al Sr. Rector de Santpedor.

Vic, 27 d'agost de 1904.

Estimat Sr. Rector: amb la present responc a V. i als se-

nyors Comunitaris en l'assumpte de la venda de la finca i subsegüent reorganització de la Comunitat.

Crec convenient la venda de la finca i com aquesta consta en nom, em sembla de tres individus; en nom d'ells, amb intervenció del pàrroco, deurà estar el capital, interinament la Comunitat no quedi reorganitzada; quedant aleshores ella, amb intervenció del pàrroco en la forma que aleshores es cregui més oportuna, en l'administració de son caudal.

Vull que una part dels interessos d'aquest no es distribueixi sinó que es faci servir per augmentar el capital, que naturalment si no es refà aniria disminuint com totes les coses humanes.

Respecte a la reorganització de la Comunitat, vull que la cosa sia no l'augment inútil de personal, sinó del culte diví i de l'edificació dels fidels: i de consegüent vull que constitueixi una petita col·legiata l'antiga Iglésia de Santpedor on l'alabança divina sia perenne celebrant-hi totes les hores canòniques i d'aquesta manera s'augmenta el culte de Déu i l'edificació del pròxim que mai ha de pensar que l'estat eclesiàstic sia un estat d'ociositat, que és mare de tots els vicis i més encara en els sacerdots que en els seculars.

Sobre aquestes bases encarrego l'assumpte al Sr. Vicari general a qui podran i deuran dirigir-se en tots els tràmits de la qüestió que té dificultats e importa conseqüència i ell els dirigirà perquè els contractes i actes sien segons dret i no resultin perjudicis de la venda i del dipòsit que de son resultat interinament hagi de fer-se.

I donarà lectura de la present a la Comunitat, i tots, uns i altres, es revestiran de l'esperit de concòrdia que deu regnar entre els ministres de Jesucrist, amb el qual totes les qüestions s'arreglen i s'alcançarà la benedicció de Déu, com es complau enviar-la a tot el Clero de Santpedor amb les presents ratlles son Prelat i servidor en Cristo

Josep, Bisbe de Vic.

953. A Manuel Catarineu.¹

Vic, 28 d'agost de 1904.

Caro amigo: siento que su salud no vaya bien, pero procure llevar con garbo la carga, por amor de Dios y en conformidad con su santa voluntad, que así no resulte tan pesada. He visto sus observaciones y oportunamente miraré de recordarlas si se presenta ocasión propicia. V. que es piadoso encomiéndeme a Dios que necesito mucho su asistencia. Que la Santísima Virgen nos bendiga a todos como le bendice a V. y le saluda, su amigo

El Obispo de Vic.

F

1. Sacerdot, d'Igualada.

954. A Gabriel Borràs i Castells.

28 d'agost de 1904.

Antic i estimat amic: enterat de la seva, trameto al Sr. Arxipreste les observacions de V. per a que dins de la possibilitat treballi en corregir el que V. indica. En aquesta vida el treball de corregir mai s'acabarà. — Estigui content de la seva obra encara que no realitzi l'ideal que V. es proposava. Déu l'hi pagarà. — Moltes memòries a la seva Esposa, i a ella i a V. envia sa benedicció més afectuosa, son amic

El Bisbe de Vic.

F

955. Al Superior General de la Congregació de Fills de l'Immaculat Cor de Maria.

Vic, 29 d'agost de 1904.

Reverendísimo P. Superior general de la Congregación de Hijos del Inmaculado Corazón de Maria.

Padre: con la mayor eficacia recomiendo a V.R. la súplica que le dirigen muchos Padres de familia de dicha ciudad para que se encarguen de las asignaturas que constituyen la 2ª Enseñanza académica, religiosos Hijos del Corazón de María de cuyo benemérito Instituto es digno Superior V.R.

Accediendo a esta súplica no sólo el Instituto hará un señalado servicio a la ciudad de Vic, cuna de la venerable Congregación y sepulcro de su Fundador insigne, sino que cumplirá con su objeto primordial ya que en las circunstancias actuales la misión más fecunda es la de la enseñanza, y los misioneros que con mayor seguridad de éxito ejercitan el ministerio de sembrar la semilla evangélica, son los profesores que labran la inteligencia y el corazón de la juventud.

Por todo lo cual si V.R. puede acceder a la súplica aludida le quedará agradecida la ciudad de Vic, y muy particularmente su Prelado que tiene el deber de mantener en la misma los tradicionales principios y sentimientos cristianos que son la base de su vida, pero que en los tiempos actuales sienten inevitablemente la maléfica influencia de la relajación moral y religiosa que llega a todas partes.

Y al encomendarse a las fervorosas oraciones de V.R. lo saluda con grande afecto y se le ofrece de nuevo amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

956. Al Rvnd. Sr. Regent de Granera.

5 de setembre de 1904.

Rdo. Sr. Cura-Regente de Granera.

Mi querido Sr. Cura Regente: es claro que es un inconveniente que se celebre en esa Sufragánea su fiesta mayor en el día del Santísimo Rosario; pero encontrándonos nosotros con el hecho ya establecido, y tratándose de la fiesta titular de una Iglesia, no sería prudente atentar contra ella mandando un traslado que sin duda produciría perturbación.

Y para que no sufra menoscabo la solemnidad del Santísimo Rosario que es de tanto provecho espiritual para los fieles, como estoy autorizado para conceder la gracia de binar para un caso particular y transitorio y mediante justa causa como existe en esta ocasión, autorizo a V. para que pueda binar en la parroquia, y el Señor Vicario pueda también binar en la sufragánea. Esto se entiende en el caso de que V. no pueda cerciorarse de ser falsa la noticia que le dan los de la sufragánea, lo cual no es probable; pues si V. pudiese justificar de que en los casos idénticos sólo se celebraba una misa en la misma, no introduzca V. alteración en la costumbre existente.

Se encomienda a sus oraciones y le saluda afectuosamente y le bendice

El Obispo de Vic.

V

957. A Tomàs Costa.

Vic, 13 de setembre de 1904.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: aquí las corporaciones o congregaciones religiosas, principalmente

las terciarias carmelitas y las dominicas, van preparando sus documentos para cumplir las disposiciones de Romanones, y hasta puedo decir que lo propio hacen todas las religiosas que enseñan. Tengo entendido que en Barcelona siguen el mismo procedimiento y por las Hermanas referidas que tienen casas en diócesis de fuera Cataluña sé que en algunas de ellas a lo menos siguen el mismo camino.

Yo escribí al Director del Instituto, aunque no tengo relaciones personales con él, pero por ser sacerdote, fijándome en varias escuelas que hay en esta Diócesis y dependientes de ella, regidas por un sacerdote en pueblos más pequeños y de consiguiente con escasos alumnos, pero aún no he recibido contestación.

Supongo que al recibo de la presente tendrá ya en poder de V. mi contestación a la suya anterior.

Deseándole perfecta salud y alegría en el Señor se encomienda a sus oraciones y le saluda afectuosamente su amigo y hermano

El de Vic.

T

958. A Tomàs Costa.

Vic, 19 de setembre de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: he recibido la suya. Me parece que Tarragona puede estar segura de que no saldrá de ahí el Metropolitano. Sin duda creyó el Gobierno que con ésto iba a alegrar y a entusiasmar a Barcelona congratulándose así con la ciudad condal. Pero como no sucederá así y todos reconocerán en la vieja *Tarraco* el punto más a propósito para residencia del Metropolitano en

esta parte me parece que las cosas no variarán. No obstante si se creyese a propósito tengo la confianza de que este Cabildo apoyaría la metrópoli de Tarragona.

En cuanto a las supresiones de Diócesis, yo no sé más que la nota que dicen del Gobierno pero lo tendría por una enorme herida a la religión en España. Dios nos tenga de su santa mano para ir gobernando con tanta contradicción.

Le saluda afectuosamente, se encomienda a sus oraciones y le besa la mano, su amigo y hermano

El de Vic.

T

959. A Manuel Duran i Bas.

Vic, 24 de setembre de 1904.

Exmo. Sr. Dn. Manuel Duran y Bas.

Mi querido amigo y antiguo Maestro: los deseos de verle y de hablarle que esperaba satisfacer con una próxima venida de V. en este otoño veo que se dificultan con la interrupción de la vía férrea. Consuélame, no obstante, saber su buena salud, lo bien que le han ido sus expediciones a Montserrat y Caldes de Malavella y que toda su familia va siguiendo el curso normal de la vida.

Los sucesos político-religiosos de Francia y las cosas de nuestro país nos prestarían materia de conversación, que la de V. siempre resulta interesante por su experiencia y perspicacia en todo lo que se relaciona con la vida pública. Algun día, Dios mediante, llegará en que podremos hablar de esos asuntos.

Hoy he conferido órdenes a ciento cinco jóvenes. Ya vé como el clericalismo no lleva trazas de acabar.

Suplicándole afectuosos saludos a su Señora e hijos, en

particular a Luis, le envía la expresión de su cariño de discípulo y amigo

El Obispo de Vic.

N

960. A Joan Maragall.

Vic, 28 de setembre de 1904.

Estimat Maragall: me deia V. en una carta que s'havia entristit perquè jo en una Pastoral ¹ semblava que disminuïa l'excel·lència del sentiment. Ara ne rebrà una altra ² en què veurà la potència que el Cristianisme li reconeix. I les dues Pastorals estan sostingudes per una mateixa idea; la jerarquia en lo regne interior de l'home. — Me digué lo jove Pijoan que volien pujar tots dos. Jo ne quedaré molt content, però abans escriguin perquè no em trobessin fora. Ara estaré força dies o d'exercicis o de Santa Visita, però quan començarà lo fred tornarem a Vic. — I li repeteix que l'estima molt en Jesucrist, son amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1. «La única eficacia», publicada la Quaresma de 1904.
2. «Gràcia d'una Dona» (15 set. 1904).

961. A Tomàs Costa.

Vic, 30 de setembre de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano y amigo: el verle a V. hubiese sido uno de los motivos que más me hubiesen complacido si hubiese fácilmente podido concurrir a las fiestas de Reus; pero el lunes próximo, Dios mediante, entraré en Ejercicios y saliendo de ellos miraré de practicar inmediatamente una expedición de Santa Visita que en esta Diócesis no puede retardarse por razón de las heladas y fríos tan intensos en todo este país. En espíritu estaré con V.V. y deseo que la Santísima Virgen, nuestra Madre le alcance el consuelo de espíritu que tanto necesitamos para contrarrestar las amarguras de los actuales tiempos.

Siento que en los trabajos de codificación mezcle cuestiones de primacía, que hoy precisamente por la fácil comunicación con la Santa Sede deberían dejarse a un lado; y crea V. Señor Arzobispo que para mí la Metropolitana tarraconense siempre será la Iglesia predilecta que considero como la Madre espiritual del país cristiano. No se apure ni se entristezca aunque crea obscurecido en algunos espíritus este principio. Los hombres viven muy al día. Y no saben reconocer la importancia de la tradición y de la historia en la Iglesia de Dios y en el Cristianismo que son ciertamente una revelación pero que se trasmite a las generaciones sucesivas por la tradición y por la historia.

Y saludándole muy afectuosamente, se encomienda a sus oraciones y le besa las manos, su amigo y hermano

El de Vic.

T

962. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 19 d'octubre de 1904.

Mi querido amigo: al llegar esta noche de Santa Visita

para proseguirla pasado mañana, contesto a la suya deseando que sobre este curso de santa probación descendan abundantísimas las gracias celestiales, mediante la Inmaculada Virgen, Madre especial de las familias religiosas. Cuando el mal va creciendo en la sociedad cristiana y disminuyendo el espíritu, nosotros llamados por Dios para sostenerlo y acrecentarlo no debemos perdonar medio para compenetrarnos del espíritu de nuestro Señor Jesucristo. Esto es lo que hacen los sacerdotes de la Compañía en la Cueva del Santo Fundador, y como a gente muy espiritual a ellos me recomiendo, enviándoles yo en cambio mi saludo más afectuoso y mi bendición pastoral.

Y a todos los demás Padres y Hermanos de esa Santa Casa saluda también y bendice su amigo y servidor en Cristo,

El Obispo de Vic.

Por un asunto de que ya tendrá V. noticia presumía lo que V. me dice de aquella Casa. Tal vez la lección que recibió la superiora la servirá para moderarse y quizás convendría que alguna vez conferenciasen con el Dr. Alabern, Padre espiritual de la Comunidad como V. sabe. = Si a V. y al Sr. Arcipreste les pareciese que la Superiora no podía pasar hasta que llegue la nueva elección, quizás podría hacerse algo por cuanto dicha Señora, cuando se vió tan mal parada en el asunto de referencia, me escribió que si no se hacía el cambio, ella dimitía (de lo que yo no hice ningún caso) y me parece que conservo la carta. Pero esto como V. comprende sólo debe servir para un caso muy necesario.

F

963. A les Senyoretets Estanyol.

Vic, 21 d'octubre de 1904.

Apreciades Senyoretets: diumenge, si Déu vol, anirem a

sopar a Fàbregues, per a sortir l'endemà matí. I com V.V. són molt obsequioses, i són tres per a obsequiar, els vull posar la regla de Santa Visita. 1ª A les vuit del vespre el Sant Rosari. 2ª Immediatament després, sopar; perquè no convé atrassar-se de dormir anant pel món. 3ª Per a sopar sols s'admetran productes de la hisenda de Fàbregues: verdura, llegum, peix de la riera major, i per a major abundament, ous de les seves gallines. 4ª L'endemà a les set la santa Missa i la d'acció de gràcies. — A veure com compleixen. Me dirigeix a les mestresses i no a l'amo, perquè es tracta de disciplina domèstica, i no de disciplina eclesiàstica. — I amb desig de veure-les i saludar-les personalment, els envia sa benedicció pastoral son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

964. Al P. Rupert Mª de Manresa.

Folgueroles, 25 d'octubre de 1904.

Rd. P. Rupert Mª de Manresa.

Amic Pare Rupert: rebo la seva carta i no sé si alegrar-me o entristir-me de la notícia que em dona. Un bon amic a tot arreu fa servei. A Roma és clar que era un auxiliar generós i actiu de lo que interessava a aquestes Diòcesis; a Barcelona amb sa il·lustració, talent i estudi podrà contribuir a la millor formació literària dels jóvens religiosos de son venerable Institut. La Providència tot ho fa bé.

Li escric des de Santa Visita; i al saludar-lo molt afectuosament s'encomana a ses oracions, son afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

965. A l'Il·ltre. Sr. President del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona de 1905.

Vic, 31 d'octubre de 1904.

He rebut l'atent ofici amb què V.S. se serveix comunicar-me la constitució del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona per l'any 1905 i del qual V.S. ha sigut elegit President; per lo qual envio a V.S. i als demés Mantenidors l'enhorabona i els desitjo tinguen ocasió de fer prosperar la bella institució que és honor del país de Catalunya, foment de les seues lletres i que tan vivament excita son esperit propi e indígena.

I corresponent a la seua invitació oferesc un objecte d'Art al qui millor traduesca en vers català l'himne *Veni Creator* de la litúrgia eclesiàstica.

Déu guardi a V.S. molts anys.

Josep, Bisbe de Vic.

F

966. A Maria Arbós.

Vic, 19 de novembre de 1904.

Apreciada Maria: que el bon Jesús, Espòs de les ànimes pures, accepti la teva voluntat de consagrar-te al seu servei i donar-li el teu cor i tota la teva vida. Quant més li dones a Ell, Ell més te donarà a tu, i no es deixarà vèncer de la teva generositat. Si prescindeixes del món, i el món te fa fàstic, trobaràs el cel en la terra i sentiràs el goig íntim de la vida religiosa, i el treball de l'ensenyança de les nenes se't farà lleuger, perquè en elles veuràs ànimes redimides per Je-

sucrist. — Al saludar-te molt afectuosament t'envia sa benedicció i enhorabona

Lo Bisbe de Vic.

F

967. A Josep Dachs.

Madrid, 29 de novembre de 1904.

Dr. Josep Dachs, Pvre.

Estimat: gràcies a Déu lo viatge, a pesar de la seua precipitació, m'ha anat bé, i estam sens novedat. Ahir vaig estar a la sessió del Senat, i avui hi ha la votació del conveni en sa totalitat. Com me pensava l'objecte de cridar-nos ha sigut a fi de que no resultàs insuficient lo número de senadors presents, qui han de ser més de la mitat de los qui formen lo Senat.

Acabat això ja s'ha acabat mon objecte a Madrid i estant en Advent i pròxims a la Puríssima i amb algun assumptu pendent desitjo tornar a la Diòcesis, i així és que si no hi ha novedat, i no participam lo contrari, dijous al vespre sortirem de Madrid, anirem lo divendres a Barcelona i el mateix dia anirem a Vic en lo tren que surt me sembla allà a les dues de la tarda i arriba a quarts de sis a Vic. I així passarem lo transbord del tren a una bona hora.

Lo Sr. Bisbe de Madrid m'ha preguntat per tu, i ahir al vespre vingué a veure'm, després de visitar al Sr. Arquebisbe de Valladolid que viu també en aquesta casa de P.P. Jesuïtes, del carrer de Isabel la catòlica. Dit Sr. Arquebisbe és home molt distingit i agradable.

Per carta só demanat al Sr. Majordom de S.M. que devent sortir cap a la meua Diòcesis lo dijous, complert mon dever en lo Senat, desitjava si era possible abans saludar al Rei, si era possible. Veurem lo que dirà.

Per ara som pocs bisbes en lo Senat, però diuen que el conveni tenen la seguretat de que tindrà suficient número de senadors presents, a pesar de que ahir en la sessió l'Amós Salvador, quefe dels lliberals qui són de la banda d'en Moret, me sembla, digué que ells no prendrien part en la sessió. De tots modos jo estic content d'haver vingut, prestant un homenatge a la Santa Sede, encara que el conveni me sembla de resultats dubtosos ja que sembla que a lo menos les comunitats antigues quedaran desfavorides.

Aquest matí só donat un parell d'hores a Mossèn Ramon per a que assistís a en Mauri en los preparatius i dificultats de son matrimoni. Vos dóna a tots memòries, i al Sr. Vicari general, i a tots los demés, xics i grans, saludaràs molt afectuosament de part de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

968. A Tomàs Costa.

Madrid, 30 de novembre de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: hoy pensaba ir a visitar a V. pero sitiado por la nieve no ha sido posible. Como mañana, Dios mediante, pienso salir para mi Diócesis me valgo de las presentes líneas para saludar a V. y despedirme, ya que verbalmente como deseaba no ha podido ser.

Su afectísimo amigo q.l.b.l.m.

El de Vic.

T

969. A Manuel Catarineu.¹

Vic, 12 de desembre de 1904.

Mi querido Mosén Manuel: respecto a los músicos más vale no meterse mucho con ellos, si se puede lograr la unión entre todos mejor, si ésto no es posible sin detrimento de la buena marcha moral y religiosa de la corporación entonces sáquese lo que se pueda, y si no se puede nada, nada; más vale sacrificarse que una lucha que no conduce más que a la desedificación y a veces aun a injurias y calumnias. — Consérvese bueno, memorias a su familia y disponga de su amigo que le saluda y bendice,

El Obispo de Vic.

F

1. D'Igualada.

970. A Leonci Soler i March.

Vic, 12 de desembre de 1904.

Estimat Leonci: amb molt gust veuré la constitució de la Junta de què em parla per a realitzar l'erecció d'un monument públic al Venerable Mossèn Claret, figura de gran relleu entre tots los catalans del sigle XIX, i que dintre de la societat cristiana i en l'ordre sacerdotal és un home sublim. Poden tirar de consegüent avant posats d'acord amb lo Sr. Rector de Sallent a qui vaig prometre ja una cantitat per a la subscripció.

M'alegro del bon èxit de les festes de la Immaculada a Manresa, prova de que continua la devoció a Maria Santíssima amb caràcter d'afecte filial. Afortunadament de per tot arreu les notícies són de que aquest any jubilar a Espanya

ha despertat en los cors la pietat suavíssima a la dolça Mare del Redemptor.

Sento lo que m'indica en lo darrer paràgraf de sa carta. Jo em pensava que tot estava acabat i que havia començat una nova era. ¿Per què no ve a veure al seu germà seminarista i així de viva veu, i amb més llibertat i seguretat, podria enterar-me de coses que és convenient que sàpia?

Amb la seua vinguda daria un gust a son afm. que el saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

SM

971. A Bonaventura Grases i Hernández.

15 de desembre de 1904.

Mi querido Sr. Grases: me dice el Vicario General que en ausencia mía recuerda que despachó la instancia de V. autorizando la erección de la capilla en la Colonia de Santa María. De consiguiente ahora sólo queda que cuando esté construída y provista de lo necesario para el culto soliciten que sea visitada y consiguientemente bendecida.

Me alegro de que la titular sea la Asunción de Ntra. Señora que es la fiesta principal de la Virgen María cuyo culto tiene en Cataluña por primer eslabón en las generaciones que se han sucedido después de la reconquista Santa María de Ripoll.

Y como le escribo en el día de la octava de la Inmaculada pide a esta poderosa intercesora una mirada amorosa para V. y los suyos, su afmo.

El Obispo de Vic.

R

972. A Bonaventura Grases i Hernández.

19 de diciembre de 1904.

Mi querido Señor Grases: la inscripción de la capilla conviene que sea modificada. Canónicamente *ayuda de parroquia* significa un desprendimiento y al propio tiempo obligación respecto de las atribuciones del párroco. Es claro que de hecho la nueva capilla será un auxilio espiritual para el párroco en cuanto tiene el objeto de facilitar la vida cristiana a una porción de feligreses. La dedicación del nuevo templo o capilla no conviene que sea el día de la Asunción por ser la titular de la parroquia, en cual fiesta las capillas de la circunscripción no pueden celebrar solemnidades. Escogan V.V. o el domingo dentro de la octava, que la Asunción tiene octava solemne y aquel domingo además se celebra la fiesta de S. Joaquín, Padre de la Virgen, o el domingo después de la octava en que se celebra el Inmaculado Corazón de María. La piedad y el gusto espiritual de V.V. ha de escoger.

Respecto a la segunda lápida conmemorativa de haberse puesto el Santísimo Sacramento debo advertirle que la gracia de tener reserva se debe impetrar y obtener de Roma que suele poner la condición de que haya misa cotidiana y viva allí el sacerdote. El ordinario Diocesano sólo puede autorizarla en las parroquias y comunidades religiosas.

Y deseando que el Salvador cuya próxima venida esperamos les visite a V.V. con bendiciones de paz y espiritual dulzura le saluda afectuosamente y les envía su bendición

El Obispo de Vic.

R

973. A Bonaventura Grases i Hernández.

23 de desembre de 1904.

Mi querido D. Buenaventura Grases: no hay necesidad de que V. se moleste con lo de la Reserva del Santísimo que se tramita con suma simplicidad. El Expedicionario de preces de la Diócesis queda encargado de impetrar la gracia, la cual si la conceden en la forma acostumbrada no exige más que el que haya misa cada día, y si cesa de haber misa cotidiana cesa la gracia, que es condicional. Me he tomado la libertad de encargar yo mismo la impetración de la gracia, para ahorrar a V. molestias. Antes que V. dé forma definitiva a la fundación que proyecte para asegurar sacerdote a la Colonia sería útil que nos viésemos.

Le saluda afectuosamente y bendice

El Obispo de Vic.

R

974. A Agustí Valls.

Vic, 26 de desembre de 1904.

Estimat Agustinet: pren amb tranquil·litat lo tropell de feina de què em parles, i sobretot pren-la per amor de Déu que dolcifica fins les coses més àrides com són los negocis. Així guanyaràs lo cel com un monjo lo guanya en la meditació i en lo cant de la divina psalmodia. — Lo pesebre de Betlem no deixarà de donar-te algun consol i t'aliviarà l'esperit per a anar fent lo camí de l'eternitat. Crec, además, que no és bo que vages massa carregat de feina i penses discretament d'alleugerar-la, puix tu no ets cap Samsó. — M'alegro que el teu germà Josep M^a estiga millor. Moltes vega-

des pensava en la seva malaltia. — A ell, al Cascante, i a les vostres esposes, germanes i filles desitjo abundància de gràcies i consols celestials. Ja em figuro que per feina que tingues tindràs alguna estona pel pessebre al qual vos acompanya espiritualment, donant-vos sa benedicció i saludant-vos, ton amic

Lo Bisbe de Vic.

F

975. A la Marquesa de Dou.

Vic, 28 de desembre de 1904.

Molt apreciada Sra. Marquesa de Dou: la seva bona ànima haurà passat l'amargura major de la vida, però tindrà també ocasió d'oferir a Déu lo sacrifici més meritori. Lo seu marit ara ja és tot de Déu. I V. que ja és molt de Déu encara s'hi donarà més; i les gràcies espirituals abundantíssimes que V. ha rebut del Senyor se multiplicaran. — Com faig pels amics, demà oferiré, si Déu vol, la Santa Missa pel bon amic Lluís d'Alòs, que al cel sia, i per la seva Esposa i fills, que Déu consoli. Concedesc cinquanta dies d'indulgència als meus feligresos qui pregunen pel difunt, al qual considerava, com a sa família, de la meva feligresia. — I a l'enviar a tota eixa piadosa família son pèsam, li envia a V., senyora Marquesa, l'homenatge de son cristià afecte i consideració

Lo Bisbe de Vic.

F

976. A Tomàs Costa.

Vic, 28 de desembre de 1904.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: estoy enteramente conforme con el proyecto de Exposición que se piensa elevar al Rey con motivo del proyecto de Ley de organización de Tribunales y de consiguiente pueden disponer de mi firma.

Y con este motivo saluda muy afectuosamente al Sr. Arzobispo y le desea un principio de Año lleno de felicidades, su amigo y hermano

El de Vic.

T

977. A la Rvda. Mare Superiora de les Germanes Servites de Sentfores.

30 de desembre de 1904.

Madre Superiora: le devuelvo las Constituciones y el Ceremonial que entregué al señor Canónigo Penitenciario y al Padre Superior de la Merced para que los examinaran e hiciesen en ellos las convenientes correcciones. De consiguiente junto con los libros recibirán un pliego que contiene las correcciones, en virtud de las cuales los libros citados serán enmendados. Hecha esta corrección pongan en práctica por espacio de tres años los libros citados y entonces manifiesten como les va la práctica de los mismos. Les aconsejo que no se preocupen por reglas y ceremoniales, sino que con simplicidad de espíritu y con espíritu de perfección y de obe-

diencia se esmeren en el servicio de Dios y en la práctica de la virtud. La sumisión y la simplicidad de espíritu es el distintivo de las almas santas.

Procuren en estos días consagrados a la santa Infancia de N.S. Jesucristo aumentar su fervor y sus deseos de humildad y perfección y no olviden en sus oraciones a este su Prelado que las saluda muy afectuosamente y les envía su bendición pastoral

El Obispo de Vic.

R

978. A Manuel Duran i Bas.

Vic, 31 de diciembre de 1904.

Exmo. Sr. Dn. Manuel Duran y Bas.

Mi muy querido amigo y antiguo maestro: no es posible olvidarle nunca y menos en el día de su fiesta siempre de feliz augurio para el cristiano que naturalmente confía en la protección celestial bajo la cual le puso la Iglesia en el día de su nacimiento a la vida de la gracia de Jesucristo. Que el divino Emmanuel, el Dios con nosotros, le tenga siempre en su santa guarda y con toda su familia le llene de sus bendiciones.

Mucho deseaba verle y saludarle a la ida o a la vuelta de mi viaje a Madrid, pero a la ida iba con la precipitación natural para llegar a tiempo al Senado, y a la vuelta para poder estar a la novena de la Purísima, que encontré ya comenzada, y de la cual no había podido ultimar la distribución por haber salido inopinadamente para Madrid.

Otro día será, Deo volente, que nos hablemos y que mutuamente nos confortemos y consolemos con la comunica-

ció inmediate i divertida de los dulces sentimientos que a ambos nos unen.

Y con muchos saludos a toda esa amable y respetable familia es siempre suyo amigo afm. y s.q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

N

979. A Alexandre Carles.¹

Vic, 31 de desembre de 1904.

Estimat Alexandre: a veure, doncs, si pujarà com diu. Aquest any, fins ara, no ha fet los freds d'altres anys; però per això que es posi la capa gruixuda, perquè hi ha molta diferència de Vic al Vallès. — Memòries a la seua Sra. Tia, a la Teresina i a tots los seus, que a tots envia sa benedicció son afm. amic

El Obispo de Vic.

F

1. Enginyer, de Castellar del Vallès.

980. A Manuel Guasch.

Vic, 31 de desembre de 1904.

Sr. D. Manuel Guasch.

Estimat amic: fa temps que no sé res de tu i que no et veig, encara que aprofito totes les ocasions per a preguntar-ne. Avui t'escrib per a dir-te que demano a Déu que et be-

neesca a tu i a la teua Esposa i al teu fill, i a tots los teus. Que la gràcia de Jesucrist regne en la teua casa.

Mira de fer una expedició, amb los capellans o sens ells, que el fred no vos ha d'espantar.

Desitjaria tenir abans de la Quaresma medalles, que se m'han acabat. Millor que en facen major cantitat que l'altra vegada perquè se'n distribueixen moltíssimes per les escoles anant de visita.

I al saludar a tu i als teus vos envia sa més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

Al qui fa les medalles fes-li observar que l'altra vegada sortiren un xic borroses; més imperfectes que les estrangeres.

F

981. A l'Arxipreste de Manresa.

Estimat Senyor Arxipreste: lo Senyor Soler i Arola m'ha escrit una carta proposant que la funció darrera del Centenari de les Dolors se faça a la Seu per raons que ell al·lega i semblen fundades. En això, naturalment, s'ha de deixar que la Congregació resolgui lo que cregui convenient perquè és cosa seva. Però amb aquest motiu só pensat si lo presbiteri de Sant Miquel serà suficient per a la celebració d'un pontifical, perquè tota solemnitat si no se celebra amb les convenients condicions en lloc de solemnitat pot resultar una cerimònia ridícula. Lo gran no cap en lo petit. De consegüent V. s'hi fixarà i si realment allí fos inconvenient un Pontifical podria celebrar-se un Ofici que no fos de pontifical, i aleshores jo podria suplir-lo celebrant la missa de Comunió al matí i distribuint-la als Congregants, sens perju-

dici de que a la tarda predicaria. — V. m'escríu anticipadament perquè com los ornaments del Pontifical, tunicelles, càligues, etc. són molestosos de portar m'estalviaria aquest amoïno. — Lo saluda afectuosament, s'encomana a ses oracions i el beneeix

Lo Bisbe de Vic.

M'alegro del bon resultat de la predicació quaresmal i desitjo que acabi amb un bon fruit espiritual, i memòries al P. Mas i als germans de V. Diga també al Sr. Soler i Arola que aquesta carta serveix de resposta a la seva, que el saludo molt afectuosament, però que les coses d'una Corporació com la de les Dolors se les ha de resoldre la mateixa entitat.

F

982. A la «Lliga Regional» i «Associació Obrera Catalana» de Manresa.¹

La fulla que m'han enviat no és apòcrifa com V.V. suposen. Uns piadosos sacerdots me la presentaren per a que hi concedís indulgències i com representa una aspiració individual a la perfecció cristiana que sempre ha d'ésser fomentada naturalment que hi vaig accedir.

Això no significa que no sia laudable lo propòsit que V.V. tenen de dignificar les diversions públiques procurant que sien nobles expansions, característiques i pròpies de la nostra gent, i que condueixen a elevació de la vida popular i comunal.

I amb aquest motiu saluda a V.V. i als seus consocis i amics i a tots amb gran afecte envia sa paternal benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Les entitats regionalistes de Manresa han nomenat una comissió per a establir en la ciutat les sardanes, i fomentar-les contra els baills de sala. A propòsit d'això apareix una fulla rotulada «A la joventut devota de Maria Immaculada», on s'invita a no prendre part en sardanes amb persones de diferent sexe, ni en hores de funció parroquial o de congregació; contra la qual fulla es queixen amb el Prelat les corporacions indicades» (Nota de Fortià Solà).

983. A Maties Llorens i Pallejà.

Vic, 1 de gener de 1905.

Estimat Maties: moltes gràcies pels teus bons serveis. A la noia de que em parles la confirmaré qualsevol dia, però escriu immediatament abans del dia, perquè si jo fos fora, us telegrafiaríem que no pugés. Però també te diré que em sembla que aquesta noia no tindria necessitat de fer un viatge a Vic al cor de l'hivern, puix de segur que demanant-ho al seu Sr. Cardenal, ho faria. Moltes memòries als teus bons papàs i disposa de ton amic

Lo Bisbe de Vic.

F

984. A Josep Vidal.¹

Vic, 11 de gener de 1905.

Estimat Mossèn Vidal: no s'entristeixi encara que hagi de passar alguna contrarietat, amb l'auxili de Déu l'home surt de tot. Ja té bon conseller amb el Sr. Arxipreste, i en totes les coses sobre què em consulta parli'n amb ell i segueixi la conducta que ell li indiqui, i com ell està més al tanto de les circumstàncies locals podrà indicar-li amb més

seguretat que jo la conducta que li convingui seguir. — Ja té bona patrona en la Verge dels Dolors, que el consolarà en tot. I encomani'm a Ella. — El saluda afectuosament i el beneeix,

El Bisbe de Vic.

F

1. De Manresa.

985. A Tomàs Costa.

Vic, 13 de gener de 1905.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: como el Cura de Sallent me había dicho que iban a organizar una suscripción en toda Cataluña para el Monumento del V. Claret, le exigí que ofreciera la presidencia de la Junta al Metropolitano porque así me parecía que debían ir las cosas, y así hubiese sido mi gusto. Me conformo no obstante con la voluntad de V. y escribiré al referido párroco para que tire adelante en la constitución de la Junta en la forma que mejor le parezca.

Por Tarragona no tendrán tanto frío. Aquí un día llegó, en ciertos puntos, a 16 bajo cero, pero no hay mala salud, aunque sí mucha sequía en los campos. — Le saluda muy afectuosamente y se encomienda a sus oraciones, su amigo

El de Vic.

T

986. A Tomàs Costa.

(sense data) (1905).

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y querido hermano: recibí una carta del Marqués de Estella, y supongo que los demás Prelados la habrán recibido igual, invitándome a la suscripción para erigir un monumento a Martínez Campos, y aun a proponerla a mis subordinados. Respecto a esto último, que ya la carta lo proponía condicionalmente, no creo que yo aquí deba hacerlo; pero aún dudo de lo primero es decir de tomar parte en la suscripción, pues en esta Diócesis hay regiones bastante carlistas y es claro que lo del Monumento ha de causarles impresión desagradable. De todos modos le agradecería se sirviera manifestarme lo que piensa V. hacer y si determina suscribirse la cantidad que piensa ofrecer a fin de tener yo una norma para mi conducta, pues no quisiera separarme de la línea de conducta que crean conveniente seguir los demás Hermanos.

Y al saludarle muy afectuosamente se recomienda a sus oraciones y l.b.l.m. su amigo y hermano.

El de Vic.

T

987. Al Convent de les Monges Salesesses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1905.

Madre Superiora: no quiero que pase la fiesta de San Francisco de Sales sin enviarles el testimonio de mi afecto y el deseo de que interesen al Santo Obispo fundador de vuestro Instituto en favor mío y de mi Diócesis — Porque el

Santo es un ejemplo para las Religiosas y para los Obispos. El gran resplandor de sus virtudes proviene de un foco: de que se despojó enteramente del amor de sí mismo y se revistió del amor a Jesucristo. Y obispos y monjas necesitamos desprendernos del amor de nosotros mismos y revestirnos del amor a nuestro dulcísimo Salvador, si no queremos ser infieles a nuestra divina vocación. Nuestro oficio exige desprendernos de nosotros mismos, y si llegamos a alcanzarlo, ya no tendremos dificultades en nuestro camino. Lo que nos ciega, lo que nos perturba, lo que nos impide la Santidad es el amor desordenado a nosotros mismos, y no hay paz, no hay consuelo, no hay suavidad de vida si no llegamos a ese desprendimiento. El glorioso Santo fué tan suave, porque estaba desprendido de sí mismo. Había desalojado de su corazón el amor propio y por esto Jesucristo habitaba en el corazón de San Francisco de Sales. Los dos amores, el amor propio y el amor de Dios, no pueden estar juntos, son como la luz y las tinieblas, que si hay luz no puede haber tinieblas, y si hay tinieblas no puede haber luz — El amor propio es tenebroso, ofusca los ojos del alma, perturba nuestra inteligencia y engaña a nuestra voluntad; por esto debemos tenerle declarada guerra perpetua. Desde el noviciado hasta la sepultura debéis combatir contra este enemigo. Pero como tenéis por capitán al dulcísimo Padre vuestro, no temáis la dureza, la fatiga de la batalla. Su dulzura todo lo penetra, todo lo vence, porque es la misma dulzura de Jesús, que hace dulce hasta lo amargo, y agradable lo mortificante. Vosotras más que yo sabéis las dulzuras del retiro, del silencio, de la larga oración, de la obediencia, de la penitencia, y de la contradicción; armas con las cuales quiso revestiros el glorioso Fundador — A él encomendadme; que os envía su bendición más afectuosa con motivo de la fiesta del Santo, vuestro Prelado,

El Obispo de Vic.

988. A Tomàs Costa.

Vic, 28 de gener de 1905.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: estoy de perfecta conformidad con V. respecto a la inutilidad de las Juntas y a la necesidad de que uno se constituya en gerente si quiere que se haga algo. Pero en el caso presente tendré que prescindir de mi convicción porque el Cura de Sallent y el diputado por Manresa han emprendido la obra, y no viendo ellos en Vic y hasta siendo algo dificultosa la comunicación, tendré que dejarles hacer. De otra parte ambos tienen grande interés en la realización del proyecto.

Me escribió el Sr. Cura Párroco de Sallent que el Sr. Cardenal le había dicho que se suscribiría por quinientas pesetas y me pedía si yo me suscribiría por igual cantidad, como él pensaba hacerlo, y le contesté afirmativamente. Ambos habíamos convenido anteriormente un tipo menor, pero habiendo el Sr. Cardenal espontáneamente ofrecido la suscripción referida, ignorando nuestro propósito, le pareció al Cura y a mi también que debíamos ponernos al mismo nivel por la razón de que el monumento o estatua radicará en la Diócesis y es en honor de un hijo de la misma.

Que Dios Nuestro Señor le conserve la salud y la alegría del espíritu le desea su amigo y hermano que se encomienda a sus oraciones

El de Vic.

T

989. A Josep Deàs.

Vic, 9 de febrer de 1905.

M.I.S. Dn. Josep Deàs, Abat de Montserrat.

Estimat amic Senyor Abat: avui vigília de la gloriosa Santa Escolàstica Verge, li escric perquè considero a aquesta Santa Patrona de la ciutat de Vic com un afectuós llaç d'unió amb lo Monestir benedictí de Montserrat, a on començà lo meu Episcopat. Que la germana del gran Fundador, de puresa i simplicitat angèlica, alcance per a Montserrat i per a Vic la gràcia divina de la santificació, de la pau i de la felicitat espiritual i temporal.

I al saludar a V.S. i a tota eixa venerable Comunitat, i al desitjar-los a tots i per molts anys la plenitud de l'esperit benedictí s'encomana a ses oracions son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

990. A Narcís Verdaguer i Callís.

Vic, 16 de febrer de 1905.

Estimat Narcís: he rebut la seva carta, i me complau la visita que em promet. Fa tant temps que no l'he vist, que per mi serà un verdader consol lo veure al qui coneguí des de jove, viu i afeccionat a les coses de la terra. — Moltes memòries a les seves boníssimes mare i Esposa de part de son afm. amic que a la seva casa envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

N

991. A Emili Pascual.¹

Vic, 16 de febrer de 1905.

Estimat Emili: sento la mort del seu Pare, que al Cel sia. Sempre m'havia fet l'efecte d'un home formal, honrat i cristià, i li tenia afecte. L'encomanaré a Déu, i V.V. procurin conformar-se a la seva voluntat, sabent que ens ha criat no per la terra, sinó pel cel. Que allà tots nos puguem veure. — Desitjo que els malalts de la grippe se posin bé. Moltes memòries a la Toneta i als demés de la família, i li és sempre amic i cosí afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Del Bruc.

992. A Josep Giralt.

Vic, 19 de febrer de 1905.

Estimat Pepet: desitjo que Déu beneesca lo teu matrimoni, que em participes en la carta que acabo de rebre. Procura que la casa i família que vas a començar sia cristiana en les creències i en els costums, i aleshores trabaràs en el matrimoni la pau de la vida i el consol del cor, per suportar les dificultats de la vida, que aquest és un dels principals fins del sant sagrament que vas a rebre.

I a tu, i a la que demà ha d'ésser la teva esposa, us saluda i envia la benedicció pastoral

Lo Bisbe de Vic.

F

993. Al Sr. Rector de Vallfogona.

Vic, 20 de febrer de 1905.

Rdo. Sr. Cura-Párroco de Vallfogona. Sírvase entregar al canónigo Corbella la adjunta o enviársela dondequiera esté, pues conviene que la reciba lo más pronto posible. — Le saluda y bendice

El Obispo de Vic.

V

994. A Ramon Corbella.

Vic, 20 de febrer de 1905.

Estimat Mossèn Ramon: avui al constituir-se lo tribunal per a les oposicions lo canonge Joaniquet ha caigut malalt de gravetat, a l'objecte de no tenir entretinguts als opositors i sobretot lo de fora, só telegrafiat al Ministre que nombrés un altre canonge i acaba de respondre telegràficament que el nombra a V. De consegüent pose's en camí de seguit i telegrafie lo dia que arribarà per a que lo dia abans se puguén picar punts. Lo pobre Martí dues vegades ha anat a picar punts i se n'ha hagut d'entornar, la una per estat malalt lo Dr. Tomàs i l'altra lo Sr. Joaniquet. Lo saluda i li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

V

995. A Ferran Purcalla.

Vic, 27 de febrer de 1905.

Mi querido amigo: Hoy ha venido la sobrina de ese Sr. Cura diciéndome que su tío quería que saliesen de su casa, como creo que así conviene, pero que sólo quería darles cien duros y que V. mediaba en el asunto. Yo le he dicho, porque no me conviene meterme en asuntos domésticos, que yo no podía intervenir, diciéndome sobre todo ella que no habían mediado pacto de mensualidad, pero que le dijera a V. si podía alcanzar algo más del Sr. Cura. Yo le escribo a V. porque como estoy convencido de la necesidad de que se separen, de buena gana daré para ellas cuarenta o cincuenta duros, que de otra parte ya es casi lo que ella ha manifestado que pretendían.

Conviene mucho que se vayan ellas de San Juan, pues he conocido que la que ha venido es muy capaz de desacreditar a su tío, como ya lo ha hecho. Y si no fuera posible que salieran de San Juan el Arcipreste no debe permitir una vez hayan salido de su casa que vuelvan a introducirse porque volverían a las andadas.

A ver si puede resolverse pronto este enojoso asunto y si con esta medida tendrá algún alivio la parroquia, a lo cual pueden cooperar mucho los eclesiásticos residentes en ella.

Se encomienda a sus oraciones y le envía su afectuosa bendición su antiguo compañero y amigo

El Obispo de Vic.

R

996. A Francesc Albó i Martí.

Vic, 4 de març de 1905.

Estimat: m'omple de consol el veure que V. és un dels

qui es donen a la propaganda social entre certs elements, als quals fóra difícil parlar de religió. De vegades el sentiment de religió s'introdueix abans que la fe; el recte pensar en l'ordre natural disposa a l'ordre sobrenatural, és el *preambulum ad articulos* de què parla Sant Tomàs. El jovent mercantil a qui s'ha dirigit, V. sap que fou l'instrument de difusió de què es valgué en Gambetta. V. que és jove i té paraula fàcil i agradable ha de considerar aquest apostolat com una obligació.

I Déu el beneirà a V. i a la seva Esposa i família, com els saluda i envia sa benedicció més afectuosa, son amic

Lo Bisbe de Vic.

Digui al seu germà Ramon que aquesta carta és com si li hagués escrita a ell, que tant fa en benefici del pròxim.

F

997. A Frederic Clascar.

Vic, 19 de març de 1905.

Estimat Mossèn Frederic: perquè després entre distraccions i feina potser no ho faria t'escric quatre ratlles en aquest dia de Sant Josep al vespre.

No t'has de desanimar però sí has de tenir un mètode de vida i en ell no hi ha de faltar la meditació diària. Encara que et coste has d'insistir fins a tenir-ne l'hàbit. Lo domini intern de l'home és necessari per a dominar-se exteriorment. També t'encomano la devoció a la Verge Maria i l'ús del Sant Rosari, terme mig de la pietat o devoció, que lliga admirablement amb la complexió humana. Les lectures ascètiques te prepararan per a la meditació, i per a la vida espiritual.

Ja saps que pots parlar-me amb llibertat, i encomana a Déu a ton afm. amic

Lo Bisbe de Vic.

BC

998. Al Rvnd. P. Director de la Congregació de Maria Anunciata i de Sant Josep, de la Cova de Sant Ignasi, de Manresa.

Vic, dia de Sant Josep de 1905.

Abans d'anar a la Missa Major de la Seu, avui, dia de Sant Josep, vull posar a V.R. i als Congregants quatre ratlles, rebut l'obsequiós present *del bell llibre* que m'han enviat,¹ per a encoratjar-los encara més en la devoció i amor a la Immaculada Verge Maria i al seu castíssim Espòs, Sant Josep, que constitueixen una de les principals delícies de la vida cristiana, la delícia dels afectes filials, que són los sentiments més vius, més dolços, més purs entre tots los afectes humans. I com aquest afecte filial que tenen els cristians envers Josep i Maria és un afecte sobrenatural i diví, que deriva de la gran paternitat divina, feta efectiva per la Redempció de Jesucrist Senyor Nostre, resulta que aquest sentiment filial, més que humà, revesteix una sublimitat molt superior al sentiment filial purament humà, el més respectable dels sentiments dels homes.

En la vida, feliç qui pot disfrutar del sentiment filial, feliç qui no n'és orfe, i ¡pobre de l'orfe! I l'orfanitat pitjor, l'irremeiable és l'orfanitat espiritual, de la qual ens deslliuren Josep i Maria, sempre disposats a comunicar-nos la calor pura i santa d'un amor que res del món pot desvanèixer. Per això, P. Director, quant més infondeixi la devoció a Maria i Josep als Congregants, més ells li seran deutors d'haver-los

deslliurat de l'amargura de l'orfanitat espiritual. Aquests Pares nos acompanyen durant tota la vida, fins a la vellesa, en totes les vicissituds, en tota soledat del cor, i a l'arribar a la mort, no ens desemparen, sinó que ens introdueixen a l'eterna vida.

Que ells pregunen per tots nosaltres! I en prova d'afecte al Director i als Congregants envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. El llibre és *Manresa Ciutat de Maria*, escrit pel congregant senyor Joaquim Sarret i Arbós (Nota de Fortià Solà).

999. A Ferran Purcalla.

Vic, 1 d'abril de 1905.

Estimat amic Mossèn Purcalla: no passi ànsia pels cinquanta duros que vaig prometre per mediació de vostè, encara que l'interessat posés dificultats en abonar-los, en qual cas vostè avisi que se li remetran. Respecte dels cent me sembla que no arribarà la ridiculesa a tant que es resisteixca a donar-los. Però de totes maneres vostè no els perdrà, i en tal cas, avisi també.

Lo saluda afectuosament i a vostè i a la seva germana envia sa benedició

El Bisbe de Vic.

V

1000. A Leonci Soler i March.

Vic, 3 d'abril de 1905.

Estimat Leonci: diga a la família de la monja Enrich que ja he dit a la Comunitat de l'Ensenyança que la podien rebre, mediant lo compliment dels requisits canònics conuenients.

I al saludar a V. i a tota sa família los envia sa més afectuosa benedicció son amic

Lo Bisbe de Vic.

SM

1001. A Ramon Martí.

Vic, 16 d'abril de 1905.

Estimat Dr. Martí: com em convé sortir a Santa Visita de seguit de passada la pròxima Pasqua i abans he de tractar amb tu d'un assumpte, desitjo que el dissabte Sant, vigília de la festivitiat, vinguis ja a Vic, encara que sia escurçant un parell de dies la teva excursió a Segarra.

Et saluda i t'envia sa més afectuosa benedicció

El Bisbe de Vic.

R

1002. A Agustí Valls.

Vic, 22 d'abril de 1905.

Estimat Agustinet: bé mereix la teva bella poesia del dia

de Sant Josep una carta, i encara que tardana te l'escric avui, dissabte Sant i vigília de la Resurrecció del Senyor. Així tinc ocasió de significar-te a tu, al teu germà, i al teu cunyat i a totes tres famílies respectivament lo meu desig i la meva pregaria de que la gràcia i el consol del diví Triomfador de la Mort omple la vostra vida cristiana que és lo vestíbul de la vida eterna. — Dimecres al matí surto de Santa Visita a par-ròquies de la muntanya; així sia profitosa per les ànimes que Déu me té encomanades. — A tots vos saluda i envia sa benedicció més afectuosa, ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1003. A Àngel Macià.

Vic, 24 d'abril de 1905.

Rt. Dn. Angel Macià, Pbro.

Mi estimado Mosén Macià: deseo que con mucha reserva y discreción vayas comunicándome los hechos y actos referentes a las relaciones de la persona de que me hablaste. No hay necesidad si escribes de que la nombres, para evitar que un extravío de la carta pudiese dar ocasión a que se divulgase un secreto que debe permanecer tal.

Sé muy virtuoso y piadoso, no dejes la oración y lectura espiritual, la devoción al Santísimo y a la Virgen María, y serás un sacerdote agradable a Dios y provechoso a la Iglesia. — Y te saluda y bendice

El Obispo de Vic.

F

1004. A Josep Bolet.¹

Vic, 25 d'abril de 1905.

Estimat doctor Bolet: abans de sortir a Santa Visita, t'escric per a dir-te que vàrem rebre lo peix que enviaves per la Setmana Santa i que t'agraesc l'oportú obsequi. — Desitjo que t'encaixes amb la vida parroquial. Un rector actiu, de pura intenció i amable amb lo pròxim és més agradable a Déu i està en majors facilitats d'enriquir-se de la divina gràcia, que no pas un cartoixa o un jesuïta. — Moltes memòries al teu senyor Rector, i disposa de ton amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Regent de Santa Maria de Badalona.

1005. A Dolors Vilaclara.

Aiguafreda, 29 d'abril de 1905.

Apreciada Dolores: volia escriure-li quatre ratlles per Pasqua, quan vaig rebre la targeta de V.; però havia de sortir el dimecres al matí cap a Santa Visita, i ademés, plogueren sobre mi moltes atencions, i arribà així l'hora de sortir de Vic.

Avui li escric quatre ratlles des d'Aiguafreda, mentres espero demà pujar a Tagamanent, i continuar per aquelles muntanyes. Desitjo que la Resurrecció del Senyor faci renàixer en son esperit l'alegria cristiana i el consol espiritual que ens ajuda a fer el camí de la vida.

Que el diví Redemptor i triomfador de la mort li envie la seva gràcia fortificant, i V. encomani a Déu a aquest ser-

vidor seu en Cristo que afectuosament la saluda

Lo Bisbe de Vic.

F

1006. A Jaume Serra.

La Móra, 1 de maig de 1905.

M.I.Sr. D. Jaume Serra.

Estimat Vicari i amic meu: a l'arribar a La Móra só rebut la seua carta i el plec de la correspondència i encara que en aquestes rectories de vegades costa de fer una carta, li poso aquestes quatre ratlles per a dir-li que V. escriga als Srs. Gaudí i Baixeres encarregant-los la inspecció del projecte d'en Sert, en los tèrmens parlats i que V. refereix en la seua. Crec no obstant que sens que s'haja de publicar indiscretament lo que ells diguen no convé tampoc obligar-se al secret en una cosa que s'ha fet tan pública, majorment quan los artistes barcelonins, fins reconeixent lo mèrit artístic d'en Sert, trobaran manera, si així los hi sembla, de dir que el projecte no és realitzable per los motius que nosaltres temem. Per això me sembla que fins lo dr. Dachs havia apuntat en un paper alguns *quesitos* referents a si resultava *practicable* lo projecte baix diferents conceptes; i així fóra convenient escriure a dits Baixeres i Gaudí, i fins als Llimones si en Dachs no els havia escrit. Convé molt aquest judici integral i pràctic puix si es reduís d'un judici purament artístic en sentit especulatiu fóra perillós de trobar-se després amb un conflicte amb en Sert a qui naturalment devem consideració. — Més val que escriga V. manifestant que ho fa per encàrrec meu per trobar-me en Santa Visita, que no pas que ho faça jo.

Concedesc amb molt gust les indulgències per a Mn. Ser-

ra, que al cel sia, i me sembla que a la tornada del Dr. Dachs, sobretot si està bo i és a Vic lo Dr. Errando que V. podrà anar a Calaf.

Sento lo del meeting que em comunica, puix significa la creació d'un foc en la comarca que pot ser de molt mal efecte espiritual.

Li remeto un ofici dels Jocs Florals. Lo dr. Dachs me digué que ja havia escollit objecte en lo establiment de Hoyos i Esteva i de consegüent mire V. de fer-li saber perquè faça de manera que puguen tenir-lo, si és possible, lo dia de la festa.

Avui de Tagamanent a La Móra, passant per la Calma, hem tingut necessitat de lligar los barrets pel vent que encara xiula molt fort; però havem tingut bon camí, gràcies a Déu.

Memòries a tots los de casa, i Mossèn Ramon també i dispose de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1007. A Ramon M^a Però i Inglada.

Vic, 4 de maig de 1905.

R.D. Ramon M^a Però e Inglada, Pvre.

Estimat Senyor: aprofitant unes poques hores queestic a Vic de trànsit per a Santa Visita queestic practicant, li escric quatre ratlles de pèsam per la mort que em participa de la bona i virtuosa Francisqueta, germana de V. Que Déu la tinga al cel i a V. i al fill de la difunta i demés de la familia los donga aquell consol de l'esperit que fa més suportables les penes de la vida. Era bondadosa, misericordiosa i piadosa i havem d'esperar que el diví Redemptor l'haurà introduïda en son etern regne.

I amb aquest trist motiu saluda afectuosament a tota eixa cristiana família son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

1008. A Josep M^a Sert.

Vic, 4 de maig de 1905.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat Josep Maria: t'escric quatre ratlles aprofitant unes quantes hores que estic a Vic, de pas, devent demà al matí continuar la Santa Visita per les parròquies de la Muntanya, a on és difícil escriure, i la fatiga molta.

Ja pots pensar que sempre te guardaré un afecte especialíssim i encara més després dels treballs que has fet en mon obsequi. La teua obra no dubto que és la revelació d'un esperit artístic, perquè et conec; però tu comprens que jo tinc de mirar la cosa en relació a la Diòcesis per lo qual he nombrat una comissió per a que m'informe i de la qual te donarà coneixement lo doctor Dachs. No puc prescindir d'en Gaudí, puix és arquitecte de mèrit, i en la comissió tinc la seguretat de que no es deixarà portar d'una impressió rebuda poc favorablement, sinó que home de talent i voluntat recta judicarà segons veritat. Me sembla que t'has alarmat massa i potser ell ha sigut menos condescendent perquè jo encara no li havia escrit. Ara ho faig al mateix temps que a tu. Per a proposar jo l'obra al Capítol de la Seu necessito presentar-la acompanyada de totes les garanties.

No vulgues decaure d'ànimo i tingues sempre la seguretat de l'afecte que et professa

Lo Bisbe de Vic.

V

1009. A Tomàs Costa.

Vic, 12 de maig de 1905.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Sr. Arzobispo: el Rdo. Dom Mauro Sablayrolles, monje de S. Benito, francés, y que con sus hermanos pasan el destierro no lejos de esta Ciudad, y a quien conozco por haberse prestado muy amablemente a dar lecciones de Canto gregoriano a este Clero y a varias Comunidades de Monjas, me pide lo presente a V.E. lo cual hago con estas líneas.

Y aprovechando esta ocasión saluda afectuosamente a V.E. y le besa las manos

El de Vic.

T

1010. A Josep M^a Sert.

Sant Pere de Torelló, 13 de maig de 1905.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: aquí a Sant Pere de Torelló rebo la notícia del judici dels artistes sobre la teua obra i abans d'internar-me per les parròquies de La Vola i Collsacabra vull enviar-te la meua més carinyosa enhorabona. Sempre havia confiat en lo teu talent d'artista, però naturalment sentia algun temor com se té sempre, com tindries tu mateix, quan se tracta de coses tan difícils. Déu t'ha ajudat i has sortit bé d'una empresa que es judicava quasi impossible. Ets un vencedor, i jo me glorio amb Déu Senyor Nostre de la teua victòria. Com succeeix sovint en aquests conflictes que precedeixen a les victòries potser ni tu ni jo sabíem bé lo que ens fèiem, però

Déu nos guiava i tu pots dir: *veni et vici*. D'un cop ha sortit l'obra.

Faig esperar al Rector i als Vicaris i estic fadigat. Adéu i rep la més afectuosa benedicció.

Lo Bisbe de Vic.

V

1011. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol Catedral de la Santa Església Catedral Basílica de Vic.

Vic, 22 de maig de 1905.

Ilmo. Sr. — En otras ocasiones hemos manifestado a V.S. que el artista D. José M^a Sert generosamente había ofrecido decorar y pintar esta Nuestra Santa Iglesia Catedral, a cuyo objeto se trasladó a París, gran centro de estudios artísticos, y en donde trabajó unos proyectos de decoración y pintura de los cuales ha presentado muestra en la ciudad de Barcelona. Al objeto de que este Nuestro amado Cabildo tuviese datos más precisos acerca de la conveniencia artística, litúrgica y económica del referido proyecto, comisionamos a una Junta de artistas residentes en Barcelona y de reconocido talento, a los cuales pedimos que en vista del proyecto presentado respondiesen a varias preguntas que formulamos. Con el presente remitimos a V.S. el catálogo de preguntas por Nos formuladas y las respuestas que a las mismas ha dado la Comisión artística mencionada, para mayor ilustración de este Ilustísimo Cabildo, pedimos también a los M.I. Sres. Deán y Canónigo Collell asistiesen al acto de inspección del proyecto y también para que diesen verbalmente las explicaciones convenientes a la Comisión artística que había de dictaminar, como en efecto verificaron. — En vista, pues, de las respuestas dadas por la Comisión ar-

tística y de las explicaciones de los dos referidos Señores del Cabildo que asistieron al acto de examen del proyecto mencionado, esperamos que V.S. reflexionará, estudiará y resolverá lo que crea más oportuno y conveniente para esta Nuestra amada Santa Iglesia Catedral. — Dios guarde a V.S. muchos años. —

José, Obispo de Vic.

R

1012. A Joan Badia.

Vic, 23 de maig de 1905.

Estimat amic: lo teu nebot, Josep M^a Sert, ha portat part del projecte de decoració i pintura d'aquesta Catedral i a Barcelona ha merescut l'aprovació i l'aplauso d'una comissió d'artistes de talent que l'examinaren. Com tu en nom del germà gran d'en Josep M^a m'havies parlat de que la família temia que amb lo projecte referit no tingués ell una grossa disminució de fortuna, jo vàries vegades li havia parlat molt explícitament per a que no es posés en aquest perill, puix l'obra era enterament voluntària per les dues parts. Un dia d'aquests que ha sigut a Vic, li só tornat a cridar molt seriament l'atenció sobre d'això, i convé que tu sàpies alguna cosa per a que la família veja que a Vic no es té cap ganes de perjudicar los interessos d'en Josep M^a Sert.

Jo, com era mon dever, só passat la qüestió al Capítol i aquest ha redactat unes bases de contracte d'execució a mon entendre discretes; però temo que en Josep M^a no es fixa prou en la part econòmica, puix l'única dificultat per ell, segons m'ha dit lo Degà, és una condició de caràcter artístic, essent així que em sembla que hauria de reflexionar molt sobre lo cost de l'obra. Lo Capítol ajudat molt per mi ofereix

vint-i-cinc mil duros, que s'entregaran al Josep M^a un cop completament terminada la decoració i pintura, però que ell amb aquesta quantitat ha de sufragar los gastos tots de preparació i d'execució. Lo Capítol i el Bisbe no poden fer absolutament res més. En Josep M^a avui creia que el cost hauria sigut molt inferior a la quantitat dita, ara ja em sembla que no està en la mateixa idea; però jo, sens ésser de l'ofici, a tractes de que ell diu que la pintura s'ha de fer a París me temo que ha de costar una quantitat enorme i que es fica en un mar desconegut no sols per ell, sinó que potser per los mateixos artistes de Barcelona, puix a Espanya no hi ha cap obra de semblant magnitud i tal volta al món no hi ha cap edifici tan gran com aquesta Catedral, que sia decorada i pintada de la manera que ell té ideada la decoració i pintura.

Lo Degà m'ha dit que ell també li havia fet observacions per l'estil, perquè tots l'estimem i temem que a l'executar lo projecte a París no hi passe molts anys i amb los gastos d'allà, amb los auxiliars que tindrà de menester, amb los lloguers de grans tallers, etc. etc., no hi gaste més de lo que deu; i el Capítol ha pres les mides de discreció i de prudència que li han semblat oportunes, i tu comprens que una Corporació quan contracta per la pròpia naturalesa de les coses ha d'ésser molt concreta i no varia fàcilment los seus acords.

T'escric, doncs, a tu, puix que em parlaves en nom de la família d'aquest assumpte, a fi de que amb la forma discreta que cregues oportuna los hi manifestes los meus sentiments. En Josep M^a és indubtable que ha obtingut una victòria artística amb la part de projecte presentat; i tal volta això no li deixa veure prou clar les dificultats, sobretot d'ordre econòmic, de l'execució definitiva.

A últims de la setmana, si Déu vol, sortiré cap a Roma. Me toca fer la Visita ad Limina abans del desembre i anant-hi ara faré la visita i podré assistir al congrés eucarístic internacional que s'ha de reunir al Vaticà.

Encomana'm a Déu i disposa de ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1013. A Pere Santacana.

Vic, 25 de maig de 1905.

Estimat Peret: acabo de rebre carta de son cunyat de Fontrubí, demanant-me que recomani al seu fill Vicens, que ha de fer un viatge a Tànger, als frares espanyols d'aquella ciutat africana; i a aquest fi escric l'adjunta targeta. Me sembla que dits religiosos són franciscans, però no ho sé del cert; i com un dia d'aquests jo he de sortir cap a Roma, no tinc temps de fer averiguacions. Donga memòries a dit cunyat i al noi Vicens. — Ja li hauria escrit també dues ratlles, per a dir-li que vaig a fer la *Visita ad Limina*, que em toca fer aquest any, i que estant de Santa Visita, vaig rebre la seva, dient-me que ja estaven bons. Que Déu los conservi la salut i la seva santa gràcia, i dispose de son afm. amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1014. A Jaume Serra.

Roma, 3 de juny de 1905.

M.I.S. Dr. Jaume Serra.

Mon estimat Vicari i amic: havem assistit a la Missa Pontifical, a alguns actes del Congrés i só tingut ja audiència

del Sant Pare. Lo Sant Pare és un sacerdot encantador per la seua simplicitat i bondat. És un Pastor. La Missa Pontifical fou una cosa meravellosa i demostrativa de la universalitat de la Iglésia.

Só fet ja la visita ad Limina S. Petri, i me falta sols la de Sant Pau. De consegüent no tardarem a venir i a temps ja ho participarem. Estem molt bé en aquest col·legi Espanyol junt amb lo Sr. Bisbe de Lugo. — Junt amb lo Dr. Dachs salutem a tothom de casa i dispose de son amic

Lo Bisbe de Vic.

V

1015. A Tomàs Costa.

Vic, 14 de juny de 1905.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: me parece la solución más propia, si es posible, de la dificultad de Cornudella, la agregación de aquella Comunidad a otro convento del mismo Instituto y máxime al de Tarragona por estar en la misma Diócesis.

Sin haber estudiado especialmente el asunto me inclino a la opinión de V. de que los votos solemnes se deben hacer en el Convento donde la religiosa ha pasado los tres años de votos simples. Esto me parece lo más seguro. Cuando las de Manresa me pidieron si autorizaba la ida a su Comunidad de una monja de Cornudella, yo creí que ya era profesa de votos solemnes, o a lo menos no recuerdo que lo advirtiese, y así dije, porque ellas tenían mucho interés en la afirmativa, que no tenía inconveniente mediante la voluntad del Prelado de la Diócesis donde estaba. Hasta desearía que si en

definitiva la citada religiosa iba a Manresa sin haber emitido sus votos solemnes que me lo participara.

Respecto a la dote me parece buena la lógica de V. pero a la verdad no he hecho estudio particular sobre el asunto.

Ahora otra vez me han pedido las Monjas de Manresa para ir algunas de ellas a un Convento de Andalucía y aunque las he hecho esperar y las he puesto algunas condiciones en definitiva he permitido que fueran. No con entera seguridad de que no vuelvan visto lo que ha pasado en Cornudella, a pesar de la generosa protección que V. las ha dispensado.

Como estoy seguro de que V. procede con madurez y reflexión, y de su espíritu de equidad, haga V. lo que crea conveniente, puesto que el Convento está en su Diócesis que para mí siempre será respetable su resolución.

Encomendándose a sus oraciones le saluda con mucho afecto, su amigo y hermano

El de Vic.

T

1016. A Àngel Macià.

Vic, 21 de juny de 1905.

Estimat Mossèn Àngel Macià: he rebut les teues cartes, no em recordo quantes perquè tinguí dies molt plens de feina i atencions. Procura conservar-te recte davant de Déu i de consegüent la meditació, la lectura espiritual, l'examen, la visita al Santíssim i el Rosari de la Verge Maria no t'han de faltar mai, i amb aquestes armes espirituals, amb la confessió setmanal, obtindràs la victòria de la virtut sacerdotal.

Sies discret i prudent amb les relacions amb lo Senyor Rector, i amb los fiels, i la pau i el consol de l'esperit t'acompanyaran en tot lo curs de la vida fins a arribar al ter-

me d'ella, que és pel bon sacerdot lo vestíbul de la Glòria eterna.

S'encomana a les teues oracions i t'envia sa afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1017. A La Rvda. Mare Superiora de les Germanes Servites de Sentfores.

30 de juny de 1905.

Madre Superiora: tienen necesidad de que en la Santa Casa de Hermanas Servitas de Sentfores que V. dirige haya una Vicaria o Coadjutora de la Superiora, y de consiguiente elegirán por votos a dicha Vicaria. Los demás cargos que vayan siguiendo.

Respecto de la sepultura en el propio convento no se puede hacer sin una real orden y ahora no es oportuno pretenderlo. No hay inconveniente en que adquieran un nicho o sepultura en el cementerio parroquial.

Les escribo en el día del Sagrado Corazón de Jesús, misterio de amor y de misericordia y por esto les recomiendo mucho a todas esas Religiosas un amor verdadero a Nuestro Señor Jesucristo, amor no solamente de oraciones sino que también de abnegación, paciencia, humildad, y caridad fraternal.

Y al encomendarme a sus oraciones les envía su paternal bendición y saluda a todas las religiosas con mucho afecto

El Obispo de Vic.

R

1018. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 4 de juliol de 1905.

Rdo. Sr. Arcipreste de Santa Coloma de Queralt.

Mi querido Señor Arcipreste: por distintos conductos y en varias ocasiones me han venido noticias muy malas del Sr. Cura-Párroco de Gramontell. Primero de que se dedicaba a negocios o comercios impropios del estado eclesiástico y más aún del cargo parroquial. Después de que dejaba de cumplir obligaciones graves de su ministerio pues nunca predicaba, y también acusándole de varios hechos opuestos a la castidad sacerdotal y hasta que en una taberna de un pueblo de la Diócesis de Solsona había hablado de tal manera y de un modo tan opuesto a un sacerdote de buenas costumbres que dejó escandalizados a los que concurrían a dicho establecimiento. Hasta se me ha dicho que hubo ocasión en que algunos párrocos de la vecina Diócesis de Solsona resolvieron no ir más a Gramontell mientras estuviera una determinada sirvienta, por la mala fama que ésta tenía.

Esto naturalmente me aflige y me tortura la conciencia y deseo poner remedio a tanto mal; pero antes deseo que V. me informe sobre los puntos referidos, aun cuando las diferentes personas que me han hablado son muy dignas de crédito.

Consérvese V. muy bueno y reciba la más afectuosa bendición de

El Obispo de Vic.

F

1019. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 5 de juliol de 1905.

Vista la precedente y la reflexiva resolució de pasar al Convento de Porcuna, y constándonos de la voluntad de aquel Prelado Diocesano, concedemos la licencia que se nos pide para salir del Convento de Manresa las que han de ir a reforzar la Comunidad de Porcuna, pues así lo consiente el Prelado de la Diócesis.

José, Obispo de Vic.

V

1020. A Fèlix Sardà i Salvany.

Vic, 7 de juliol de 1905.

Dr. Feliu Sardà i Salvany.

Estimat amic: moltes mercès pel bell volum que só rebut de V. i que és altre de tants testimonis de l'activa, fecunda e intel·ligent propaganda a què V. ha dedicat sa vida. Déu no li demanarà compte d'haver tingut tancat al calaix lo talent amb què lo favoresqué. Ell li donga molts anys de vida per a continuar treballant en son Sant servei. ¿Lo veurem aquest any per ací dalt?

Sempre de V. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

H

1021. A Tomàs Costa.

Vic, 8 de juliol de 1905.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y querido Hermano: supongo que el Habilitado de esa archidiócesis habrá recibido unos escritos del de Zaragoza mediados con el Gobierno acerca la paga de nóminas. El de esta Diócesis de Vic los ha recibido y me excita a hacer algo cooperando la gestión del de Zaragoza. Lo que dice éste en sus comunicaciones me parece muy justo y lógico y fuera muy útil alcanzar lo que solicita. Pero como creo que tales reclamaciones no han de hacerse por diócesis sino por Provincias y en circunstancias oportunas, me limito a escribirle a V. que como no dudo habrá recibido los documentos de referencia ya pensará lo que convenga hacer y hasta conocerá mejor lo que vayan haciendo las demás provincias.

Guárdese del calor que ya comienza a apretar y consérvese bueno y mande a su amigo y hermano que se encomienda a sus oraciones

El de Vic.

Es inútil añadirle que si juzgase oportuna una reclamación en el sentido de la de Zaragoza puede contar siempre con mi firma.

T

1022. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 12 de juliol de 1905.

Rt. Sr. Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Estimat Senyor Arxipreste: crec molt atinades les observacions que em fa sobre del subjecte de qui vaig preguntar-

li; no obstant mai só sigut partidari de canviar de lloc a una persona perquè no compleix son ofici, perquè me sembla que el dany públic és major. Lo que sí penso fer, i li escric per a que tinga antecedents, és cridar al subjecte, reprendre'l seriósament i amonestar-lo per a que se corregesca, i que sinó s'acudirà als remeis canònics. Veurem si així hi ha alguna millora.

I al saludar-lo li envia sa més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1023. A Josep Deàs.

Vic, 13 de juliol de 1905.

M.I.S. Abat de N^a Sra. de Montserrat.

Estimat Senyor Abat i amic meu: li quedo molt agraït de que deixi venir a dos monjos per a que aquest clero pugui acabar d'imposar-se en lo cant gregorià; i me sembla que la seua natural sol·licitud sobre dels religiosos de V. pot quedar tranquil·la.

Respecte del temps só parlat amb lo Degà del Capítol i ell creu, i me sembla un pensament molt pràctic, que més valdria esperar que passés lo estiu puix los sochantres en aquest temps solen disfrutar de regles, i naturalment convindria que tots ells hi fossen. De consegüent, a no ser que a V. li semblés una altra cosa, quan haja passat aquesta temporada ja li escriuré.

Desitjo que tota eixa Comunitat, tan estimada, vaja seguint sens novetat, i V. amic meu, dispose sempre de son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

1024. A Carme Montsorí.¹

Vic, 13 de juliol de 1905.

Mi apreciada Señora Priora: como no puedo disponer de mí mismo cuando quiero, aprovecho un momento para escribirle cuatro líneas, pues Nuestra Señora del Carmen me la recuerda a Vd. Que María Santísima la proteja siempre en vida y en muerte, y la ayude a aumentar el caudal de méritos, dándole aquella paciencia que, si siempre es necesaria, lo es mucho más cuando se lleva la pesada carga de los años. Pero el Carmen siempre es alegre, porque recuerda la primera manifestación profética de la Virgen en forma de misericordia y esperanza. Así pues, guarde Vd. siempre en su corazón el consuelo celestial de la Dulcis Virgo Maria. — El Señor Cardenal me remitió un día de estos un ejemplar de unas constituciones para ese Monasterio, redactadas al objeto de hacer más asequibles a todas las religiosas sus deberes monacales. Creo que es un buen pensamiento, como todo lo que facilite el cumplimiento del deber del estado. — Supongo que el calor, como de costumbre, la tendrá a Vd. algo apretada; pero acuérdesse de que «*a l'estiu tota cuca viu*». — Con muchos recuerdos a la Señora Abadesa y a todas las religiosas, se encomienda a sus oraciones su servidor en Cristo,

El Obispo de Vic.

F

1. Priora del Monestir de Valldonzella.

1025. A Lluís Duran i Ventosa.

Vic, 14 de juliol de 1905.

Sr. D. Lluís Duran i Ventosa.

Estimat amic: si bé les moltes atencions que m'obliguen i que aquest estiu s'han multiplicat, no m'han permès fer del llibre que V. tingué l'amabilitat de portar-me «Regionalisme i federalisme» l'estudi que la seva importància demana, no obstant al repetir-li les gràcies per l'obsequi, dec manifestar-li que el llibre és una nova demostració de l'esperit analític de l'autor; de sa lògica jurídica i de l'escollida erudició, majorment d'escriptors moderns, que l'adornen.

Ple V. de joventut i d'amor a l'estudi i amb reflexiu entusiasme pel bé del país està destinat a ésser un dels homes que, ajudant Déu, contribuiran a son ennobliment i a sa caracterització cristiana.

Desitjant que el seu senyor Pare vaja seguint bé, i tots els demés de la seva respectable família, lo saluda amb molt afecte son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1026. A Joan Lladó.

Vic, 21 de juliol de 1905.

Estimat: tinc molt gust en enviar-te el nomenament de catedràtic i el goig és més pur perquè no és un acte personal meu, sinó conseqüència d'un concurs efectuat amb entera independència. T'ho participo aviat perquè puguis fer els teus plans i la teva preparació.

I t'envia sa benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

F

1027. A Magdalena Puig de Benessat.

Vic, 21 de juliol de 1905.

Sra. D^a Magdalena Puig de Benessat.

Estimada i bona amiga: demà serà la seua festa i el cap d'any de la primera comunió del seu nét gran. Per a mi lo dia de Santa Magdalena en l'ordre espiritual és sempre un dia solemne. La fiel i amantíssima amiga del diví Redemptor que no el deixà ni a la sepultura i que després de l'Ascensió gastà tota sa vida en la dolça contemplació del Déu-Home, espargeix una aroma espiritual més forta que la del bàlsam que ella derramà als peus del bon Jesús.

Doncs que aquesta olor celestial de pau i de consol regne en la casa de V. suavitzant les amargures de la vida present i preparant-los per la vida eterna. — I a V. i a tots los seus envia sa més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

1028. A Agustí Valls.

Vic, 25 de juliol de 1905.

Estimat Agustinet: per l'amic Estanyol he sabut que la teva Mare-Sogra estava encara molt malament de salut. Que Déu us donga a tu, a la Montserrat i als demés de la família la força i el consol espiritual que es necessita per a suportar les penes del desterro. Mes elles són necessàries. Res eleva tant l'esperit com la tribulació; així com la prosperitat és un perill del qual pocs saben deslliurar-se. Per això Déu Senyor Nostre, com a Pare misericordiós, combina en la nos-

tra vida les penes i les satisfaccions per a que mantigam l'equilibri de la virtut. Dignes a la malalta, si està per això, que demà en la missa en honor de Santa Anna pregaré per ella. Santa Anna és la protectora especial de les mares de família, com és la piadosa malalta, i per això li demanaré que intercedesca per ella. — I a tota la teva família envia sa més afectuosa benedicció, ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic

F

1029. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1905.

Mi querido amigo: deseo que el Señor les conceda a los hijos de San Ignacio una fiesta feliz de su Santo Patriarca.

Estas fiestas de los Santos siempre suelen ser fecundas en el orden espiritual y a los que vivimos en medio del mundo nos llaman la atención hacia el cielo, que debiera ser nuestra constante preocupación. Me escribe ese Señor Arcipreste le autorice para la bendición solemne de una Cruz que V.V. han hecho restaurar y que está relacionada con San Ignacio. Ha sido una buena idea escoger el día de su fiesta para hacer dicha bendición, y quiera el Señor que su cruz bendita, enriquecida por los recuerdos del glorioso Patriarca, sea una sombra benéfica que preserve esa ciudad de la impiedad que va extendiéndose por todas partes de una manera alarmante, sobre todo entre el pueblo y mayormente entre los obreros industriales, que naturalmente son los preferidos de Cristo.

Que el glorioso San Ignacio de Loyola nos alcance a to-

dos con motivo de su fiesta un aumento de espíritu, que tanto necesitamos, para sobreponernos a la inundación naturalista y al contagio mundano; y al encomendarse a las fervorosas oraciones de esa venerable Comunidad les envía su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

1030. A Josep M^a Sert.

Vic, 30 de juliol de 1905.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: prou esperava primer veure't, i després de ton telegrama a lo menos la carta promesa; però ni la una ni l'altra cosa ha arribat.

No és per això, que m'estranyi gaire perquè quan se'n porta una de cap, i més si és grossa, tot lo altre queda oblidat. I la teua preocupació, o lo teu tema ara és capaç de tenir-te absort.

No obstant tingues mida i mètode en ton treball majorment ara al cor de l'istiu. Jo no sé si a París fa molta calor però aquí apreta, i és necessari afluixar un xic lo treball.

L'altre dia estigué aquí en Dionís Baixeres que passa l'istiu a Sant Julià de Vilatorrada i me parlà de les mostres de la teua obra amb molt d'elogi, cosa en ell molt significativa, puix més que un temperament que fàcilment s'entusiasma, és un temperament reflexiu.

Sentí que no pugesses abans de sortir cap a París, sobretot després que em vares dir l'objecte que tenia la teua tornada. Per a complir-lo no esperes a tornar a Espanya. Lo regne etern és pertot arreu igual i Jesucrist se comunica a tots los hòmens de bona voluntat, independentment de la perso-

na que fa d'intermediari. Te recomano que li sies molt amic. Jo no sé si tens lo Kempis, o Imitació de Jesucrist, sa lectura infondeix amb gran suavitat l'esperit inefable i dolcíssim del Redemptor, al costat i en comparació del qual ni ciència, ni art, ni literatura valen res. Tu mateix, artista, la plenitud sols la trobaràs en lo amable Salvador dels hòmens.

Com pots pensar sovint parlem de tu i tots te saluden i amb aquestes ratlles t'envia sa benedicció més afectuosa ton amic de l'ànima

Lo Bisbe de Vic.

V

1031. A les Religioses de Maria Reparadora, de Manresa.

Vic, 4 d'agost de 1905.

Rda. Madre Superiora de las Reparadoras: recibo con agradecimiento el opúsculo o *Memoria* relativa al Instituto de María Reparadora presentada al Congreso Jubilar de María Santísima últimamente celebrado en Roma.

No podía faltar en aquella solemnidad la rama bendita de esa Congregación que brotó de María Inmaculada como tantos y tantos Institutos religiosos, y como el mismo Jesús, fruto de vida producido por el árbol del Paraíso María, bajo cuya sombra V.V. viven y mueren.

Han de estar V.V. muy contentas de la suerte que la Providencia les ha dado colocándolas en ese Instituto. A la sombra del árbol bendito María, cinamomo, palmera y olivo y no sé con cuantos árboles más ha sido simbolizada, y teniendo siempre a la vista y hasta en la boca el fruto de este árbol, el dulce Jesús, que deleita, fortalece y salva.

Ya que Vuestra Reverencia y todas las hermanas tienen la dicha de morar en ese espiritual paraíso, siempre con Je-

sús y María, no se olviden de mí, y ahora reciban todas la afectuosa y paternal bendición que las envía

El Obispo de Vic.

F

1032. Al P. Rupert M^a de Manresa.

13 d'agost de 1905.

Estimat Pare Rupert: desitjo que el cos se li refaça i que l'esperit repose en eixes muntanyes de Sant Hilari. És clar que és una creu la poca salut, però indubtablement per l'ànima és un remei puix aclareix l'enteniment i purifica la voluntat. Jo, a pesar de que tinc poca paciència, quan só estat malalt he trobat sempre aquells dos efectes.

Espero que tindrem lo goig de veure'l a Vic; a on sap que té un amic que l'estima i que s'encomana a ses oracions.

Lo Bisbe de Vic.

C

1033. A l'Arxipreste de Moià.

Vic, 14 d'agost de 1905.

Estimat Sr. Arxipreste: lo Pare Provincial de l'Escola Pia m'escríu que ha ordenat al P. Rector traure de la Iglésia la caixeta de *Lo Pa de S. Antoni*. — ¿Seria oportú que V. la posàs a la parroquial, destinant-la al mateix objecte que té la caixeta actual, per a prevenir una reproducció? — Que la Verge Maria beneesca les festes i que sien

de profit espiritual. — Lo saluda i li envia sa benedicció

El Obispo de Vic.

F

1034. A Leonci Soler i March.

Vic, 20 d'agost de 1905.

Estimat Don Leonci: he llegit la seua carta demanant la meua vènia, com a Prelat de la Diòcesis, per a presentar la seua candidatura en les pròximes eleccions de diputats a Corts; i com V. coneix ja lo meu criteri de donar dita vènia a tot catòlic, deixant als electors tota llibertat per a escollir aleshores als qui el sembla més convenient, és clar que essent V. un bon fiel de la Iglésia catòlica li concedesc lo que em demana.

Espero manifestarà al seu germà, l'arquitecte, que he rebut la seua; i saludant amb molt afecte a la seua Sra. Mare i demés de la família, a tota la seua casa envia sa benedicció, son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

SM

1035. A Tomàs Costa.

Vic, 3 de setembre de 1905.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y respetable amigo y hermano: recibí la suya recordando la proximidad de las elecciones

nes para el Senado y paso la comunicación correspondiente al Cabildo trasladándole la suya. Dios quiera que la próxima legislatura sea pacífica y útil a la Iglesia.

Mañana salgo de Santa Visita, regresaré para conferir órdenes en las próximas ténporas y después de ellas volveré a salir con el mismo objeto.

El otro día tuve el gusto de sentar a mi mesa a su inteligente y simpático Vicario general, que dijo estaba ya próximo a regresar a la archidiócesis.

Deseándole muy buena salud se encomienda a sus oraciones y le saluda con fraternal afecto su amigo

El de Vic.

T

1036. A Josep Dachs.

Sant Boi de Lluçanès, 7 de setembre de 1905.

Estimat doctor Dachs: diràs al dr. Tomàs Serra que só rebut informes inquebrantables i decisius d'en Pere Riera de Seva, i que de consegüent no se l'admeti a la matrícula. Respecte dels altres que no foren admesos a exàmens d'ordres que no vagen de pressa a admetre'ls la matrícula i que esperen a que jo vinga que en parlarem i entretant que el dr. Tomàs faça averiguacions i si se'ls pot dissuadir de bones en bones de continuar, millor. Lo cas d'en Pere Riera a qui tothom abonava m'ha fet molta impressió. — Per ara estem bons gràcies a Déu i desitjo que a Vic no tingueu novetat i memòries a tots de part de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1037. A la Senyora N. N.

Vic, 22 de setembre

Caríssima en Cristo: li escric dues ratlles perquè avui a la tarda surto per Santa Visita a vàries parròquies de l'alta muntanya; i després a altres punts.

Los radicalismes en l'estat present nostre són difícils i no són convenients; la gran regla humana és l'equilibri. La virtut és un equilibri. Ni massa, ni massa poc. És clar que això és difícil i sovint se fa pesat, però aquesta és la realitat de la vida. Lo equilibri és necessari fins que arribarà lo repòs etern en Déu. Pense que no està en lo regne de la perfecció sinó de la imperfecció, encara que treballant sempre per a la perfecció. Aquí en lo món la perfecció és l'equilibri perquè la perfecció és la virtut. No es deixe dominar per la melancolia, i sia de cor fort, que l'hi tindrà si procura no deixar mai lo Sant exercici de la meditació i la visita al S.S. Sagrament diària; i fora preocupacions. Sia molt senzilla d'esperit, perquè la simplicitat nos eleva fins a fer-nos semblants a Déu.

Lo Bisbe de Vic.

F

1038. A la Senyora N. N.

S'ha de tenir molta paciència i saber esperar. Les ànimes no es mouen segons la nostra voluntat; la matèria és més dòcil que l'esperit; i Jesús mateix Senyor nostre no sempre girava les ànimes d'un cop, i les esperava a que anessen a Ell. La caritat és ingeniosa, i ella inspirarà a V., si procura sempre unir-se amb Jesucrist, los medis més oportuns. Les curacions repentines són miraculoses i V. no té lo do de

fer miracles. En les curacions hi ha paros, retrocessos, crisis repetides, apareixen símptomes nous i desconeguts, a fi de que vegam que Déu, sobre de nosaltres, és lo qui governa tot lo d'aquest món. Fins per a parlar-li de Déu i de la virtut ha d'aprofitar certes conjuntures i mai l'ha d'atipar. La millor conducta amb aquestes ànimes és despertar-les la fam, la fam de Déu i de la virtut pràctica. I V. sia sempre amiga de l'oració, del sacrifici, del treball i recolliment domèstic, i mentres la beneeix li demana que l'encomani a Déu

Lo Bisbe de Vic.

F

1039. A Josep Gudiol.

Vic, 2 d'octubre de 1905.

Estimat Mossèn Gudiol: com demà vaig a Santa Visita li envio amb aquestes quatre ratlles lo pèsam per la mort de la seva germana, que al cel sia. Déu l'ha volguda a la flor de la seva joventut, i més se l'ha estimada al cel que a la terra, i ella no hi perdrà res. Se'n va amb los mèrits de la vida religiosa cap a la vida immaculada i gloriosa. Que per molts anys la puguen encomanar a Déu; i els envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1040. A Josep Dachs.

Viladrau, 4 d'octubre de 1905.

Estimat Dr Dachs: entre les cartes que ahir portà en Ge-

nís n'hi havia una sens sello d'una Superiora de monges però que no hi havia data i de consegüent no sé de quin Convent. Ella, la Superiora se firmava Maria Montserrat i no sé per què me sembla que ha d'ésser de les Sagramentàries. Mira si ho pots saber per los qui reberen la carta a casa o per altre medi, i aleshores fas saber a la Superiora que si la Religiosa a que se refereix vol extraordinari que esculli la Religiosa al que li sembla però amb aprovació de la Mare Superiora, o sinó que envie a buscar al Sr. Vicari gral.

Desitjo tenir bones notícies del dr. Rovira i a tots dóna moltes memòries de ton afm. que t'envia sa benedicció.

Lo Bisbe de Vic.

F

1041. A Francesc Martorell i Teresa de Saleta.

Sant Hilari Sacalm, 8 d'octubre de 1905.

Estimats senyors i amics: esperava en la Santa Visita de Sant Hilari tenir lo goig de saludar-los quan la Providència del Senyor ha volgut que la malaltia del seu Senyor Oncle los obligàs a sortir d'aquesta vila, en la que los Senyors de Casa Saleta donen exemple de virtut cristiana i de generositat envers lo país de son origen i de sa família.

Per a suplir la seva absència los envio aquestes quatre ratlles desitjant la millora del malalt, i que a V.V. Déu Senyor nostre los beneesca i els donga son consol.

I ara mos caríssims diocesans, al saludar-los amb tot afecte s'encomana a ses oracions i els envia sa benedicció, son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1042. A Teresa de Saleta.

Susqueda, dia de Santa Teresa de 1905.

Senyora i bona amiga: fa pocs dies vaig escriure als dos esposos, avui dec escriure a V. sola. Alabat sia Déu lo mateix en los consols que en les amargures. Lo Senyor empararà l'ànima del cristià intel·ligent i enèrgic que dedicà la seva vida a fomentar la religió en los llocs en què V. la seva Esposa, posseeix lo patrimoni de família. Ell farà falta al país en aquest temps en què la fe de Jesucrist és tan contrariada, ell farà falta a V. que ha perdut al fiel company de la vida; però lo Senyor mai falta i lo bon Jesús serà l'espòs de la seua ànima de V. i la consolarà i fortificarà per a continuar lo viatge a l'eternitat, a on tots nos dirigim.

Demà, si Déu vol, celebraré lo Sant Sacrifici de la missa en suffragi de l'estimat difunt i pregaré a Déu per a que li envie a V. lo seu celestial consol; i concedesc als meus diocesans cinquanta dies d'indulgència si resen pel difunt alguna de les oracions de la Iglésia.

I és de V. Donya Teresa, amic i servidor en Cristo.

Lo Bisbe de Vic.

F

1043. A les Monges Carmelites del Convent de Santa Teresa de Vic.

Susqueda, dia de Santa Teresa de 1905.

Rda. Mare Priora del Convent de Santa Teresa.

Molt estimada Mare Priora: hauria desitjat en gran manera en lo dia d'avui poder celebrar la Santa Missa en ho-

nor de la gloriosa Mare Teresa de Jesús en la iglésia de son convent de Vic, i personalment felicitar a les Religioses filles seues, i meues també com a bisbe, encara que indigne de la Diòcesis. Però l'obligació pastoral m'ha portat a aquestes parròquies de la Guilleria i des d'una d'elles escric aquestes quatre ratlles per a manifestar-los lo meu afecte i la meua veneració envers la Santa Fundadora i gran Mestra de perfecció espiritual. Donguen moltes gràcies a Déu per haver-los donat tal Mare i procuren sempre revestir-se de son esperit seràfic, que és esperit de desprendiment del món i de si mateix i de dolcíssima unió amb Déu.

Oh quan necessària és avui a la Iglésia la vida contemplativa, i lo pitjor és que són molt pocs los qui coneixen aquesta necessitat i no saben apreciar lo mèrit de la vida interior i solitària, oblidant-se de que nos diu l'Evangelí que lo regne de Déu està en nostre interior, i el Senyor se delecta en los cors de les ànimes santes que li tenen dedicats tots los seus afectes. Per això Santa Teresa en aquella gran revolució de l'heretgia de Luter, per a donar satisfacció a Déu de les injúries que rebia dels heretges fundà lo convent de la reforma anomenant-los dolçament *palomarcitos de la Virgen* per a que lo Senyor de cels i terra i Nostre Redemptor Jesús poguessen consolar-se en algunes ànimes escollides dels escàndols que donava lo món.

Així jo també voldria, caríssimes filles, que lo convent de Vic amb l'aroma celestial de les virtuts religioses satisfessen al Senyor per les injúries que rep de tantes ànimes que el blasfemen i se mofen de la Santa Religió, que és lo regne de Déu en la terra. Així que els enemics de Jesucrist són més malvats i exageren les seues injúries contra el diví Redemptor, negant-li fins la Divinitat, les ànimes piadoses han d'augmentar l'esperit d'abnegació, de sacrifici i d'amor al dolcíssim Espòs de les nostres ànimes, i unint-nos amb Ell, en los turments i mofes de la seua passió acompanyar-lo portant la creu del nostre estat amb suavitat i conformi-

tat, que Ell és poderós per a ajudar a les nostres ànimes flaquies en lo camí del sacrifici per medi del qual s'arriba a la santedat.

Jo els demano, caríssimes filles, que pregunen per mi a fi de que lo nostre dolcíssim Redemptor me concedesca l'amor de Déu i l'amor del pròxim que és necessari per a exercir dignament lo càrrec pastoral, i jo prego a la Verge Santíssima per a que les tinga a totes baix lo seu manto maternal, i a Vostra reverència i a totes les religioses envia la seva benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

ST

1044. A Josep Dachs.

Castellterçol, 29 d'octubre de 1905.

Estimat Doctor Dachs: he rebut la teua del 28 amb lo plec corresponent, i t'adjuntaré una carta de pèsam que faré per a los fills de la Comtessa de Merlès, que al cel sia. Sento la grave malaltia del fill del Sr. Masferrer. No hi ha inconvenient en que Mossèn Rossich vaja a Barcelona per l'ocupació que m'indiques, si lo admeten. Concedesc les indulgències per als qui pregunen per la Sra. de Merlès, com demanes. — Tingues present respecte de Sant Feliuet, que és una parroquieta bonica, al peu d'eixa bona carretera. — Si Déu disposés del noi Masferrer m'ho diràs per a escriure jo al seu Pare. — Diràs al Sr. Vicari gral. que m'està bé lo dels exercicis, suposant que s'haurà avingut amb lo Dr. Errando. També m'alegro de que hi haja tres opositors, i digues-li que aquesta carta serveix per tots dos.

Lo del Sr. Duran i Bas és efecte de la vellesa.

Aquesta tarda havem passat per davant de la casa de

l'Enric Prat, que té molt bon aspecte i és molt ben situada.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm. que t'en-
via sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

Quan haja tornat lo Dr. Rovira li diràs que tinga busca-
des la 1^a i la 2^a relació *De Statu ecclesiae* fetes per lo Sr. Mor-
gades, perquè a sa vista jo faré la 2^a, si puc abans d'anar a
exercicis per a que ell pugja després amb més calma fer la
redacció llatina.

V

1045. A Josep Pella i Forgas.

Vic, 5 de novembre de 1905.

Estimat amic: ahir al vespre vaig arribar a Vic després
d'una llarga i fadigosa expedició de Pastoral Visita per les
parròquies de la muntanya més encinglerades, i avui con-
testo a la seva carta en la que m'enclou les fulles de proves
que parlen incidentalment de religió, del folleto a publicar.
No crec que en lo que diu hi haja res que repugne a la doc-
trina de la Iglésia, majorment tractant-se d'un escriptor no
teòleg, i sobretot que es dirigeix al públic a qui s'ha de par-
lar d'una manera que comprega les qüestions i tenint en
compte l'estat actual dels esperits. Però dec manifestar-li
que no essent jo lo Prelat de V. la meva autoritat no té més
que caràcter doctrinal però no canònica. I amb molt afecte
lo saluda son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1046. A Antoni Rubió i Lluch.

Vic, 6 de novembre de 1905.

Amic caríssim: al tornar de Pastoral Visita trobo lo *Discurso sobre Cervantes* de què ja havia percebut lo clàssic aroma; i al dar-li les gràcies per l'obsequi li envia son més afectuós saludo

Lo Bisbe de Vic.

F

1047. A Joan Maragall.

Manresa, 19 de novembre de 1905.

Estimat: ahir al vespre, al sortir d'Exercicis espirituals en aquesta Cova de Sant Ignasi, m'entregaren la seva Carta, a la que corresponc, contestant-la breument, puix me trobo ple de feina en la Pastoral Visita. Però per qui se té la fonda simpatia que jo tinc per V., no costa gaire de contestar. — A Vic, si Déu vol, veurem l'article que V. me diu ha escrit per resultat d'un *cop* efectuat entre les nostres ànimes. Així totes dues se troben en l'amor de Jesucrist qui les ha redimides. — Prenc nota de lo que em diu d'una Pastoral sobre la Missa, perquè lo Sant Sacrifici és la font de tota la pietat cristiana. En ella, en la Missa, que ara m'alço per a anar a celebrar, lo tindrà present son afm. amic i servidor en Crist

Lo Bisbe de Vic.

F

1048. A la Superiora i a les Germanes de la Visitació de Manresa.

Manresa, 20 de novembre de 1905.

Nos el Dr. D. JOSE TORRAS y BAGES, por la gracia de Dios y de la Santa Sede Apostólica Obispo de Vic.

A nuestras amadas en Cristo Madre Superiora del Monasterio de la Visitación de esta ciudad de Manresa, y a las hermanas de su consejo, y a todas las demás religiosas de votos solemnes del mismo, salud y gracia.

Por cuanto a todas os habemos oído en Pastoral Visita de vuestro Monasterio por cuyo bienestar moral y material Nos interesamos, esperando en el Señor que con vuestras virtudes satisfaceréis a la Justicia divina por los pecados del mundo, y deseando dar estabilidad a la fundación aún reciente de este Monasterio que hemos de considerar providencial, y que Nos amamos con todo el corazón; atendiendo a la situación crítica en que se encuentra la Comunidad bajo el punto de vista económico o sea de intereses, ordenamos lo siguiente:

1º Prohibimos que se hable de los aciertos o desaciertos en la edificación del Monasterio y en la administración del mismo, por no ser de ningún provecho y ocasionado a murmuraciones y a faltas de caridad.

2º Considerando que el pequeño capital que poseen quedaría dentro de breve tiempo aniquilado si se echara mano del mismo para la manutención, la Comunidad ha de considerarse pobre, y de consiguiente se valdrá de los medios que usan los pobres para vivir, que son pedir limosna y trabajar para ganarse el sustento, con lo cual de otra parte se conformarán las religiosas con la forma de vida apostólica, que es modelo de la vida religiosa; y cumplirán esta disposición de la manera siguiente:

a) — El Consejo del Monasterio se dirigirá en carta a otros Monasterios de la Orden y en primer lugar al de Barcelona por parecernos que está en situación desahogada y enclavado en esta Provincia eclesiástica; manifestando que las exigencias de

la fundación han reducido a la Comunidad a la precisión de tener que implorar el auxilio de las Comunidades hermanas.

b) — También podrán dirigirse a otras corporaciones y particulares o familias de las Religiosas en el mismo sentido.

c) — Estas peticiones antes de hacerse serán consultadas todas al Rdo. P. Espiritual y al Rdo. P. Juan Ricart de la Compañía de Jesús, prohibiendo que se haga alguna petición, ni que se remita alguna carta con el propio objeto, sin la aprobación de los Rdos. señores citados.

d) — El trabajo en que se ocupará a las Hermanas no será excesivo sino proporcionado a sus fuerzas.

3º Prohibimos que se haga algún gasto fuera de la manutención ordinaria, sin que antes las Conciliarias y la Procuradora o Proveedora lo hayan aprobado; prohibiendo en absoluto a esta última que entregue ninguna cantidad sino previo el requisito expresado.

4º Mientras duren las presentes circunstancias económicas de la Comunidad, prohibimos que se hagan regalos, presentes o donacillos, que cuando menos impiden a las religiosas el poder dedicar el tiempo a trabajos útiles y de provecho, procurando todas cumplir con el deber de gratitud hacia sus bienhechores con fervorosas oraciones al Señor.

5º Llevarán un libro del gasto diario y cada mes lo examinarán los Sres. Padre Espiritual y Padre Juan Ricart, a fin de que miren si el gasto puede reducirse en algo sin menoscabo de que se satisfagan las necesidades de las religiosas, y se observará esta disposición hasta que Nos dispongamos que cese.

6º Encargamos que procuren la discreta ejecución de este Nuestro Decreto al Rdo. P. Espiritual, a quien le incumbe por razón de su cargo, y al Rdo. P. Juan Ricart, Superior de la Cueva de San Ignacio, que tantos servicios espirituales viene prestando personalmente y por medio de los Religiosos a este Monasterio de la Visitación; y la interpretación que ambos señores dieren a cualquier duda que pueda ofre-

cerse en el cumplimiento de este decreto, debe ser obedecida y acatada, como si proviniese de Nuestra Autoridad.

Y todas vosotras madre Superiora y demás religiosas, todas muy queridas hijas nuestras, aprovecháos como medio de santificación de las circunstancias en que la Providencia os ha colocado sin duda para sublimar vuestras virtudes y ejercitaros en la mayor humildad, base necesaria de la perfección evangélica, y el Señor que atiende a los suyos, os dará medios para satisfacer las miserables necesidades del cuerpo, y alimentará vuestras almas con su gracia soberana, que hace dulces y soportables todas las penalidades de la vida presente, y las convierte en méritos para la vida futura.

Dado en la ciudad de Manresa a los veinte días del mes de noviembre de mil novecientos cinco.

José, Obispo de Vic.

R

1049. A Josep Dachs.

Rodós, 24 de novembre de 1905.

Estimat Dr. Dachs: diràs de part meua a Mossèn Gudiol que fins que ens haguem vist no vaja a l'Estany, ni parli d'anar-hi, perquè així convé.

Avui per a venir a Rodós havem tingut unes ventades extraordinàries, però estam sens novetat.

Memòries a tots; i que el gloriós Sant Bernat Calvó nos beneesca a tots per a treballar en la salvació de les ànimes.

I t'envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1050. A Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: com he vist que d'alguns semina s'envien a *La Veu* testimonis d'afecte amb motiu de passat, i jo no vull sinó que els seminaristes sien joves que es dediquen a la pietat i a l'estudi, diràs al Dr. Tomàs que estiga al tanto, per a evitar que això passi en nosaltres Seminari. — He rebut la teva i la del Dr. Jaume. M. Ferrer ja escriurà per lo de la combinació. — Memòries totes.

Lo Bisbe de Vic.

F

1051. A Sa Altesa Reial la Senyora Infanta Donya Fèlia de Borbón.

Vic, 22 de desembre de 1905.

Señora: con gusto he leído la carta que ha tenido la dignidad de escribirme, en la cual se manifiesta la magnitud de V.A.R. con el entusiasmo justo y merecido que siente por aquella otra mujer española de incomparable grandeza, cuyo espíritu hizo palpitar a todas las almas cristianas de Europa en una época crítica y difícil. — Es indudable que la gran Santa Teresa merece de España un monumento que sea un panegírico de la misma y todas las personas eminentes deben interesarse en la realización del panegírico de piedra, del templo monumental que inició el respetable Obispo P. Cámara, que ya en la gloria gozará de sus desvelos para glorificar a la Santa, que con heroico espíritu pasó la vida glorificando a Dios, y aun de generación en generación se transmite por medio de sus inimitables escritos.

su heroica empresa de levantar el espíritu humano uniéndolo con Dios. — Yo haré lo que pueda para ayudar a Vuestra Alteza. Es claro que las grandes ciudades han de ser principalmente las que sostengan la obra, pero por mi parte me propongo, siguiendo las indicaciones de Vuestra Alteza, trabajar en esta mi Diócesis, casi totalmente obrera, para que aunque sea modestamente, tenga alguna participación en la noble empresa piadosa y patriótica, emprendida por Vuestra Real Alteza.

De V.R.A. Capellán y en Cristo servidor,

José, Obispo de Vic.

F

1052. A Agustí Valls.

Vic, 22 de desembre de 1905.

Estimat Agustinet: la teva carta me consolà per l'amor que respirava envers lo Santíssim Sagrament. Ell és lo generador de la pietat cristiana i entre les amargures espirituals de l'hora present és un lenitiu la devoció major envers la Divina Eucaristia. Lo temps modern és eucarístic i ho ha d'ésser perquè sens la freqüent comunió los cristians perdrien la calor espiritual. És lo Pa de tots los sigles, però especialment dels nostres, a qui l'anèmia espiritual li fa més necessari lo aliment de l'ànima. Per això avui fins los mateixos protestants sentint-ne necessitat s'acosten altra volta al Misteri que els seus fundadors rebutjaren. Guarda sempre la freqüència de la Comunió i fortificaràs lo teu esperit. — Prenc nota de la teva indicació, semblant-me no obstant que és més realitzable en les grans ciutats que en los pobles rurals. — Los teus versos me causaren una verdadera delí-

cia. Los hauria fet publicar aquí, però la divisió que aquí ha entre carlistes i catalanistes me convencé de que no convenia, perquè no diguessin que el bisbe preferia los uns a los altres. Los dono al Dr. Dachs que va a Barcelona per a que es publiquen en lo Setmanari «Montserrat», puix sa publicació farà bé a les ànimes. Li diré que no hi posen més que les inicials de l'autor. — M'alegro de que feu pessebre, una institució molt pròpia d'una família cristiana. Cant alegrement alabances al Diví Infant que això se pot fer fins en lo temps de dol, perquè diu el Psalm: en tot temps cantaré alabances al Senyor. Per Déu i de Déu són tots los temps, tant los d'amargura com los de felicitat. — M'alegro de les memòries a tots, i a tots envia sa més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1053. A Cecília Coll i Bacardí.¹

Vic, 29 de desembre de 1905.

Mi apreciada Sor Cecilia: me alegro de tu tranquilidad de espíritu. Esto es el distintivo de los hijos de Dios y discípulos de Jesucristo. has de estar muy contenta del trabajo continuo. Con el trabajo sirves a Dios, y de consiguiente debes de esmerarte en trabajar bien, puesto que el servicio divino ha de hacerse con toda la perfección posible. Y con el trabajo se obtiene la perfección de la vida. No sé si recuerdas una frase familiar de aquí que usamos cuando tenemos mucho trabajo: «no tinc temps ni de pecar». No te fies de imaginaciones; las divagaciones a que fácilmente nos entramos cuando no trabajamos, suelen ser fatales para la virtud, que no es cosa especulativa, sino práctica. — Me regocijando mucho a tus oraciones a Jesús, María y José, c

son la dulzura de la vida; en cambio te envía su bendición más afectuosa tu antiguo confesor,

El Obispo de Vic.

F

1. Religiosa de Jesús i Maria.

1054. A Frederic Clascar.

Vic, 29 de desembre de 1905.

Estimat: m'alegro de que et vaja bé l'eterna Roma. A mi sempre m'agrada tant, que em sembla que si un dia encara que fos per desterro, m'hi hagués de quedar hi estaria com a la pàtria. És la pàtria de les nostres ànimes.

Procura aprofitar-te. Lo temps no torna i encara que ets jove has de pensar que aquesta etapa de la teua vida ha de servir-te per a entonar-te l'esperit posseint-te d'una pietat sòlida la qual lliga molt amb la ciència sagrada a què t'has dedicat. Lo dret positiu té la ventatja que dóna un gran sentit pràctic de la vida; i el dret canònic de consegüent de la vida eclesiàstica.

Encomana'm a Déu i a la Verge Maria qual protecció tant necessitam; i t'envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

BC

1055. A Dolors Vilaclara.

30 de desembre de 1905.

Apresiasi Dolores: és clar que vivim en un temps en què

havem de veure i de sentir coses molt males i mortificants; però Déu nos hi ha posat i havem de viure en les circumstàncies en què nos ha posat sa amorosa providència. Convé avivar molt la veritat de que estem en camí, i que el camí no és gaire llarg.

També li desitjo que nostre Senyor li donga les sues benediccions més amoroses.

Que el martri Pere Almató nos obtinga uns bons augments de fe i de caritat de Cristo.

S'encomana a ses oracions i la saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1056. A una Religiosa Professa del Monestir de Valldonzella.

...El holocausto agradable a Dios y propio del monje de que V. habla es el holocausto del espíritu, o sea la humildad, el desprecio y la aniquilación de sí mismo. Esto es lo eterno en la vida contemplativa....¹

1. Copiada de *Vida Cristiana*: Quaresma de 1916. (Nota de Fortià Solà.)

1057. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa.

Madre Superiora: En vista de su carta he escrito a Orihuela diciendo que se cumpla la proposición de la superiora de allá, es decir que cada comunidad cobre doce duros, y los seis restantes que sean para la hermana pobre; pero que Manresa reciba efectivamente la cantidad.

No he sido exigente por dos razones: 1ª porque aquella Comunidad me dicen que es muy pobre, 2ª porque tratándose de una pensión que tiene siempre carácter personal y significa alimentos tendrían a mi entender una base sólida para sostener su pretensión. En definitiva perderán Vds. tres duros cada mes, pero es de esperar que los doce duros los recibirán efectivamente porque escribo también a la superiora.

Se encomienda a las oraciones de esa querida Comunidad y les envía su bendición

El Obispo de Vic.

R

1058. A Jaume Bofarull.¹

Estimat: acabo de rebre los seus Còdexs catalans editats amb tanta elegància i gust, i qual publicació significa l'entusiasme que V. sent per la nostra història literària. — Li don per l'obsequi les grans mercès; i correspon als fins afectes que li manifesta en la seva carta acompanyatòria son servidor en Jesús nostre Senyor

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Beneficiat de la Seu de Tarragona.

1059. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 6 de gener de 1906.

Estimat Pare Rector: algun sacerdot discret i coneixedor de l'estat moral de Vic m'ha proposat que es demanés al P.

Terцерó que ve per la Quaresma que donàs los diumenges a la tarda, en què no hi ha sermó, una conferència apologetica o moral en la Iglésia de l'Hospital. L'objecte fóra mirar si es podien arregar los hòmens, principalment jóvens, que ja per desgràcia no van als sermons. S'ha escollit la Iglésia de l'Hospital perquè en ella resideix la Congregació de S. Lluís. La conferència és clar, que com V. comprendrà, no ha d'ésser com les del P. Casanovas a Barcelona, sinó que hauria de tractar punts pràctics, per exemple, lo descans dominical, l'excés de les diversions, com s'ha de portar lo cristià respecte de la Premsa, etc. etc.

I al dir-li això no és que vulga jo lligar al Pare Terцерó sinó donar-li una idea de les necessitats de l'auditori que fàcilment tindrà que ser d'hòmens sols, però qual instrucció és la superficial que avui dia té la classe menestrala i del petit comerç, e indústria, que es nodreix dels periòdics i novel·les. L'acte tindrà caràcter piados perquè començarà pel rosari resat per el Director dels Lluisos, jove sacerdot instruït i simpàtic, i acabaria después de la conferència amb un càntic, cosa aquesta última fàcil perquè la congregació té un petit orfeo que canta bé.

Si a V. li agrada la idea podrà avisar al P. Terцерó perquè se prepari alguna mica; les conferències no seran més que cinc o sis, lo qual pels Tercerons que solen venir, instruïts i zelosos, no és cosa notable. En cas de que a V. li aparega bé la idea ja m'ho escriurà per anar preparant les coses.

Fins en cas de que el projecte no reïxis no es faria cap mal paper, perquè com V. sap la Iglésia de l'Hospital no és gran i mitja Iglésia d'hòmens ja se pot considerar assegurada.

A V. i a tota eixa Santa Casa envia memòries i la més afectuosa benedicció, son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1060. A Lluís Valls.¹

Vic, 6 de gener de 1906.

Estimat Pare Valls: moltes mercès per les fulles de la *Via Crucis*. Lo dolç Redemptor li pagarà lo treball que V. s'ha pres per a popularitzar encara més la Passió Santíssima, mai prou venerada pels cristians. — Diga al P. Prepòsit que encomani a Déu al Sr. Rector de Monistrol de Calders, perquè estava ahir o abans d'ahir a les darreries. — I a tots los preveres de la Congregació, inclús lo novici vigatà, moltes memòries. — De V. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

V

1. De l'Oratori de Barcelona.

1061. A Lluís Álvarez.

Vic, 6 de gener de 1906.

Moltes mercès per la cartilla. És meritori i digne d'alabança l'home que no es contenta amb millorar son patrimoni, sinó que vol fer participants als altres dels beneficis d'un cultiu imposat per les calamitoses circumstàncies. Lo bé al pròxim, fins quan és d'ordre material, és agradable a Déu. — Al pare imita lo fill, i vegí amb gust la seva excursió al migdia de França i el fruit de la seva observació. — Memòries a tota la seva casa, que a tots saluda i beneeix

Lo Bisbe de Vic.

F

1062. A Pere Armengou.

Vic, 11 de gener de 1906.

Excmo. Sr. Dn. Pedro Armengou, alcalde de Manresa
Señor y amigo: recibo la suya participándome su reelección para Alcalde de esa ciudad y manifestándome sus deseos de felicidad para el año que acabamos de empezar.

Abundando en idénticos sentimientos espero que con auxilio de Dios su administración ha de ser beneficiosa a la ciudad, a cuyo objeto pido al Señor le conceda sus inefables auxilios; y al saludarle con mucho afecto le envía su bendición, su amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

V

1063. Al Sr. Ecònom de Fals.

Vic, 22 de gener de 1906.

Mi querido Sr. Ecònomo: No me extrañó la suya. Cuando el difunto párroco me contó lo que había hecho ya por lo que debía llegar lo que ha llegado. Me contó el párroco que en paz descansa, que estaba pensando en que un propietario de por ahí tenía interés en adquirir las tierras, por lo cual quizás lo mejor sería aplicar al caso aquello *de lo pido saca partido* y ver si podían venderse las citadas tierras. Pero lo primero es detener al agente de Manresa de que V. me habla, y dentro tres o cuatro días irá a esa de Fals Meñén José Cortés, y con él podrán arbitrar lo que sea más favorable, dada la deplorable situación del asunto. — Se encomienda a sus oraciones y le saluda y bendice,

El Obispo de Vic.

F

1064. Al Convent de Religioses Saleses de Manresa.

Vic, 28 de gener de 1906.

Rda. Madre Superiora muy apreciada: no puedo dejar de poner cuatro líneas a esa querida Comunidad con motivo de la fiesta de su Santo Padre, en cuyo día se conmemoran las virtudes, las excelencias y la eterna bienaventuranza del mismo para que los fieles y sobre todo sus hijas especialmente, nos animemos a seguir el camino de la virtud y la senda de la santidad o perfección cristiana. No es posible recordar a San Francisco de Sales sin que nos hiera enseguida la imaginación, el recuerdo de su incomparable característica dulzura que hace las delicias de las almas escogidas. Y esta dulzura nacía de su paciencia, y su paciencia nacía de su humildad y de su mortificación y de una fe inquebrantable en el Señor en cuyas manos se había puesto y de las cuales no salió jamás ni durante su peregrinación en la tierra ni en su eterno reposo de la gloria. — Esta dulzura es fortaleza, por esto es difícil de alcanzar, y no significa en el santo, como vosotras sabéis mejor que yo, no significa un carácter flemático o un temperamento calmoso, o un hombre exento de pasiones, sino que aquella dulzura es el signo expresivo de una completa victoria sobre sí mismo y sobre el mundo. Y llegar a esa dulzura ha de ser nuestro propósito de toda la vida, el objeto continuo de nuestros trabajos y la aspiración final de toda la actividad de nuestro espíritu, porque esa dulzura es la felicidad y la gloria de Dios que antes de llegar ya asoma, como el sol que antes de parecer en el horizonte ya envía la aurora. — Es de consiguiente un prelude de la eternidad feliz, que consiste en la posesión de Dios. Y quien en esta vida por el vencimiento de sí mismo y por el menosprecio del mundo y por la humilde oración puede llegar a poseer, siquiera sea imperfectamente, a Dios Señor nuestro, ya participa de la inefable dulzura de Aquella existencia, que ha de ser nuestra vida

por los siglos de los siglos. — Y al pedir vosotras, Reverda Madre y demás religiosas, este don soberano para vosotras, pedidlo también para mí, ya que el cargo de gobernar y apacentar almas lo requiere y sin el divino auxilio no podemos lograrlo, que en cambio a todas os saluda en el Señor y os envía su más afectuosa bendición,

El Obispo de Vic.

F

1065. A Mercè Vilaclara.

No hi ha cap dificultat en què vinguin a cercar-me, si posés malalta de gravetat; però aquest cas ja no vindrà a Déu plau; ha d'esperar a morir-se almenys fins que su d'exercicis el seu s.

Josep Torras i Bages, Pvre.

R

1066. A Pere Santacana.

Vic, 1 de febrer de 1906.

Estimat Peret: perquè pot ser donga un altre tomb al projecte de què vaig parlar-li sobre les finques de la província de Tarragona, no en parli a ningú, fins que jo li diga alguna cosa o que ens vegem. Però V. faça amb tranquil·litat els calculs que varem quedar que V. faria en vista dels dats que V. té o tindrà, sens cridar l'atenció a ningú. — El salut amb afecte son amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1067. A l'Ecònom de Fals.

Vic, 2 de febrer de 1906.

Mi querido Sr. Cura-Ecònomo: Enterado de que por ahora está detenida la denuncia de las tierras de propiedad de esa Iglesia, le pongo cuatro líneas para manifestarle lo que parece más factible dada la mala situación de las cosas. — 1º Mire V. si encuentra en el archivo algún testamento en virtud del cual la Iglesia de Fals haya adquirido las tierras. Si se encontrara entonces tendría título como albacea o administrador de una causa-pía de hacerse inscribir la propiedad. De seguro que si no se han perdido existirán los títulos a que hago referencia. 2º También sería un medio si pudiera justificarse que los réditos de las fincas estaban destinados a cargas-pías. En este caso no se salvaría la finca, pero el Gobierno debería entregar una lámina de la Deuda en compensación de la finca. — Mire V. si dentro de las dos ideas que le indico o por otro medio que le ocurra puede hacerse algo, y haga lo que pueda. Como Fals está distante me hago cargo de que V. no venga. Y si le ocurre algo en que yo pueda contribuir bastará que lo haga por carta, si es posible. — Le saluda, se encomienda a sus oraciones y le bendice,

El Obispo de Vic.

F

1068. A Joaquim Prats.

El Bisbe de Vic envia al seu estimat amic Joaquim Prats aquesta candela, agraït de la bona estona que li ha fet passar el dia de la Candelera.

F

1069. A Josep M^a Sert.

Vic, 4 de febrer de 1906.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: Amb molt gust t'escric quatre ratlles i Déu fe que jo podés dar-te aquella llum espiritual que desterra le tenebres del cor i dóna lo consol de la vida. Aquest consc és tota la nostra aspiració i els Sants tingueren aquest consol i per això eren hòmens de gran fortalesa. És lo comença ment de la vida eterna. Però generalment los hòmens erre lo camí del consol, perquè cerquen estímuls humans per obtenir-lo. Só fet una Pastoral que ara és ja a la impremt en què parlo d'això i té per títol La Confessió de la fe, per què la fe amb totes ses conseqüències és l'única que dón lo consol de la vida, perquè és una preparació per a l'eternitat.

T'aconsello la lectura del *Kempis*, la lectura i la reflexi sobre de la lectura i començant per l'oració. Tres Ave-Maries abans de començar i tres a l'acabar. Quan jo era mol jovenet, estudiant encara de la Universitat, patí fortamen de melancolia, i atribueixo a la devoció a la Verge Mari l'haver triomfat, o a lo menos haver molt mitigat aquest passió inconvenientíssima. Tu ja saps que la devoció de le alegries de la Mare de Déu és antiga en la Iglésia. Lo nostr Rei D. Jaume lo Conquistador ja en parla en sa Crònica i el n'era devot. I en les Lletanies la invocam dient-li *Causa nostrae laetitiae ora pro nobis*.

Certes lectures estimulants no crec que et facen bé, al re vés solen encara augmentar la pruija (prurimum) de l'ànima. Ja en tenim bastant de natural, a lo menos certs temperaments, lo que convé és cercar una vida de serenitat.

Avui és diumenge i acabo la carta perquè dins uns moments han de pujar a cercar-me per anar als oficis de l' Seu.

Pregaré per tu; i ja saps que mai pot oblidar-te ton afm.
que t'envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

1070. A Magí Gallifa i Gomis.

Vic, 5 de febrer de 1906.

Estimat Senyor Gallifa: he rebut la seua carta i me sembla que no ha d'estar inquiet sobre l'assumpte a que se refereix i d'altra banda miraré de que es prenga alguna precaució per a evitar lo que V. tem.

Jo sento que V. haja sigut mortificat i crec que ha d'estar convençut de que sempre amb la meua paraula i amb lo meu exemple he ensenyat lo respecte que es deu a tots los fills de la Iglésia, com V., qualsevol que sia el criteri que es tinga en aquelles coses que Déu ha posat a les disputes dels hòmens.

I amb aquesta ocasió al saludar-lo amb molt d'afecte li envia sa benedicció son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

V

1071. A Josep Deàs.

Vic, 8 de febrer de 1906.

M.I. Dn. Josep Deàs, Abat de Montserrat.

Estimat Senyor Abat i amic: a la vora de la festa de San-

ta Escolàstica li poso quatre ratlles per a respondre a l'afecte de V. i al que jo tinc a eixa Santa Casa de Nostra Senyora de Montserrat. Santa Escolàstica és patrona de la ciutat de Vic i és com la patrona de l'Orde de Sant Benet i així és que jo puc felicitar-los a V.V. i al mateix temps en una ocasió o dia per a mi també sagrat. V. me deia perquè no pujava a Montserrat i crega que no és per falta de ganes, però ja un ha de sortir per diferents raons i de consegüent s'ha d'aprofitar lo temps d'estar a casa per a diferents treballs que volen temps i quietud. No obstant fa temps que es pero ocasió oportuna per a pujar a visitar a Maria Santíssima.

Valga també aquesta Carta com a felicitació per la festa de Sant Benet, puix los dos germans bessons estan tan identificats en esperit i fins en la sepultura que en ells tot és comú i de consegüent la festa de l'un sembla que també sia festa de l'altre. — I saludant amb molt d'afecte a tota eixa venerable Comunitat, és de V. sempre amic i servidor er Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

1072. A Tomàs Costa.

Vic, 10 de febrer de 1906.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Sr. Arzobispo: me figuro que V. habrá también recibido una carta y una nota del agente Pharbi de Madrid referente a gestiones cerca del Gobierno para obtener la revocación de la ley que puso una cantidad limitada e insuficiente para atender a las reclamaciones que se le hacer

por entidades civiles y eclesiásticas. Con los citados papeles viene un proyecto de carta que el obispo respectivo escribiría al Sr. Obispo de Madrid, encargándole que hablase confidencialmente con el gobierno. Esto se refiere en particular a las Comunidades del Reino antiguo de Aragón.

¿Qué le parece a V. que procede hacer? Espero se servirá contestarme pues en esto y en todo me gusta proceder de conformidad con el Metropolitano.

Encomendándose a sus oraciones le saluda afectuosamente, su amigo y hermano

El de Vic.

T

1073. A Agustí Valls.

Vic, 12 de febrer de 1906.

Estimat Agustinet: prenc la ploma per a escriure't quan acaben d'eixir del meu despatx los dos comissionats de la Vetlla al Santíssim Sagrament qui han vingut a convidar-me per una festa més solemne que fan cada any. De consegüent aquesta carta hauria d'ésser eucarística, com tota la nostra vida ho hauria d'ésser i en realitat ho és, puix lo Santíssim Sagrament és lo Misteri generador de la pietat o devoció cristiana. — Per això comprenc que tu te fixes i reflexiones en trobar un medi d'evitar les profanacions dels Sagaris i jo també participo de la teva preocupació. — I pensant en la manera de com se podrien evitar los sacrilegis contra dels sagaris, me sembla que lo més pràctic fóra construir sagaris molt sòlids i de panys que costessin d'obrir. Així com hi ha panys en les caixes de guardar cabals. No és de creure que aleshores per a robar la insignificància

material d'un copó que un lladre tècnic intentés fer un rob i per obrir aquells panys ja no basta un lladre vulgar. A sembla convenient que en parreu a la Germandat, i fins tu la idea de que si en parlàveu amb en Gaudí potser ell qu és tan enginyós idearia un aparato o armari-sagrari per a e segurar la Santíssima Eucaristia. Al Senyor Cardenal m val que lo aneu a trobar quan tingueu un projecte realitz ble i útil i apropiat a les circumstàncies de les Iglésies. Fi abans de trobar al Prelat potser fóra útil que sotmetésseu projecte a consell d'algun eclesiàstic pràctic puix vosaltr com és natural no sou pràctics en coses d'iglésia. Los dem projectes que tu indiques me sembla que tenen dificultat que fins plantejats no durarien. — Desitjo que la Isabel va millor, i que tots estigueu bons i amb lo consol de Déu. Ai ho demano a la tendra i virginal Patrona de Barcelona Sa ta Eulàlia, qual festa és avui. I tu disposa sempre de t amic afectíssim

Lo Bisbe de Vic.

F

1074. A Joan Poblet.

Vic, 15 de febrer de 1906.

Estimat amic: ja sé que V. està enterat d'un assumpt que hi ha en eix Jutjat de Montblanc i que es refereix a ur finques que són de la Parròquia o Curat de Savellà d'aqu bisbat. Encara que pot pressuposar que tinc interès a fav d'aquella parròquia, he volgut escriure-li aquestes quat ratlles per a recomanar-li l'assumpte dins de la justícia i la llei. — Desitjo que estiga molt bo, puix V. és jove i p treballar molt en el bé del país i en la defensa de la fe q

des de la primera joventut han sigut els afectes predominants del cor de V. — I esperant saludarà al Rnd. Sabater, demana a Déu que el beneeixi i el saluda amb molt afecte son servidor en Jesús Senyor nostre,

El Bisbe de Vic.

R

1075. A Maria Amada Jordà.¹

19 de febrer de 1906.

Hermana María Amada: Nuestro Señor la bendiga y el glorioso San Francisco de Sales le alcance aquella discreta dulzura y humildad que tanto necesita una Superiora. Procure no precipitarse y tome consejo del Padre Espiritual en cualquier cosa notable que ocurra. Cuatro ojos ven más que dos. Y el Padre Espiritual vive en una atmósfera que le permitirá el entendimiento más libre que a V. misma.

Les recomiendo que se fijen mucho en la situación económica que tiene grande importancia hasta para la paz espiritual. Y no quiero que hagan rebaja de dote para entrar sino con explícito consentimiento mío; que ya de otra parte esta es la ley general de la Iglesia.

Les mando por el correo dos ejemplares de la Pastoral mía que piden. Una para V.V. y la otra para que la manden a las de Barcelona, no haciéndolo yo directamente a fin de que enviándosela V.V. tengan un pequeño motivo de suavizar relaciones.

Autorizo la exposición para la Hora Santa en los Domingos de Cuaresma como solicitan.

Y procuren todas amarse y servirse y ser muy santas y rogar por la Iglesia de Dios que tanto lo necesita y en espe-

cial para su Prelado que tanto lo necesita también, y que todas saluda afectuosamente y bendice

El Obispo de Vic.

R

1. Superiora de les Salesses de Manresa.

1076. A Leonci Soler i March.

Vic, 19 de febrer de 1906.

Estimat Dn. Leonci: al concedir permís al seu germà Marian per a anar al costat de V. amb motiu de la malaltia que ve de la seua Esposa, ja creguí per les últimes notícies que la mort no estava lluny i després só vist en lo periòdic que Déu Senyor nostre l'havia volguda. Que al cel sia i que el nostre Redemptor, al concedir a la difunta l'etern repòs de la glòria donga a V. i a tota la família consol de l'esperit i la pau del cor. Amb aquests dos fi aquest matí só pregat per V. a la Santa Missa.

Sempre la mort és trista però la fe cristiana il·lumina seua obscuritat, i l'esperança de la immortalitat i de la glòria són un consol suprem que la fan desitjable, perquè la vida mundana és desterro i la vida eterna és llibertat i vida divina.

Prenc part en la seua pena i demano a Déu que lo assesca per a portar la creu i a l'enviar-li lo pèsam a V. i tots los seus saluda amb molt afecte i els envia la benedicció son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

Concedesc cinquanta dies d'indulgència als meus feligresos qui oesquen missa, resen una part de Rosari o facen via-crucis en sufragi de l'estimada difunta.

SM

1077. A la Rvda. Mare Prepòsita de les Religioses Filipenses de Vic.

Vic, 20 de febrer de 1906.

Mare Prepòsita: m'està molt bé el que em diu de que el Doctor Capdevila les ajuda amb sos consells en lo que pertoca a l'administració temporal de la casa, procurant tot portar-ho amb molta regla i discreció. — Sento que la Religiosa Cabanes no es posi millor. Procurin tenir-li molta caritat i paciència que així és com Déu Senyor nostre vol que el servim: ajudant-nos els uns als altres. També jo só sentit la mort del Dr. Serra i Salada. Que al cel ens poguem veure. S'encomana a ses oracions i els envia sa benedicció més afectuosa

El Obispo de Vic.

R

1078. A Lluís Gili.

Vic, 1 de març de 1906.

Muy Señor mío y de todo mi aprecio: entre las muchas obras editadas por su casa que forman un excelente arsenal para la defensa de la verdad católica, tiene un lugar eminente La Apología del Cristianismo por el Padre Alberto María Weis que la Europa cristiana y alta ha recibido con el mayor aplauso. Su valor de actualidad es indudable y tiene el mérito de saber adecuar la eterna doctrina del Cristianismo al espíritu moderno y con la luz indefectible de la Revelación pone en evidencia las monstruosidades y las deficiencias del Humanismo o sea de aquel sistema social que prescindiendo de Dios quiere poner al hombre en el trono

omnipotente y soberano, cuya pretensión viene siempre castigada con una depresión y decadencia de nuestra naturaleza, que contrasta con la sublimación del hombre obtenida por la práctica sincera del Cristianismo.

Yo felicito a esa su Casa, benemérita de la Cultura y de la fe en nuestro país, y en el Boletín oficial de esta Diócesis la magna obra apologética del dominico alemán ha sido recomendada al Clero como un rico arsenal provisto de excelentes medios para la adecuada defensa de nuestra Santa Religión.

Y pidiendo a Dios que bendiga y prospere a esa Casa editorial tan querida de todos los amantes de la Religión y de la buena literatura, se le ofrece servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

V

1079. A Maria Amada Jordà.

5 de març de 1906.

Apreciada Hija: teniendo ya dentro la pretendiente y habiéndola admitido con el dote que ella manifestó, ya sería una especie de crueldad e injusticia despedirla. La formalidad debe resplandecer siempre en nuestra conducta. Pero de aquí adelante aténganse a cumplir lo que está dispuesto y si hay algún motivo que incline a rebajar la dote antes de comprometerse miren de obtener la dispensa conveniente.

Procuren aprovecharse de este tiempo santo de Cuaresma y Vuestra reverencia debe esmerarse más que todas en la práctica de las virtudes y especialmente en la humildad y paciencia. Vuestra reverencia es una neófita en la vida religiosa, y las circunstancias la han llevado a ser Superiora. San Pablo hablando de las condiciones que debe tener un su-

perior dice que no debe ser neófito. De consiguiente aunque de hecho vuestra reverencia sea neófito, procure ser madura ya en el tenor de su vida y pida cada día a Dios por mediación de la Virgen María la gracia necesaria.

A todas saluda y envía su paternal bendición

El Obispo de Vic.

F

1080. Al Rector de Cabrianes.

Vic, 17 de març de 1906.

Rnt. Sr. Rector de Cabrianes.

Estimat Senyor Rector: trobaria molt indiscreta i exposada a murmuracions no temeràries la venda simulada de que V. me parla. I la Iglésia ha de fugir sempre de tot lo que no sia exemplar. Fins fóra perillosa puix lo propietari legal de la cosa podria o ell, o en cas de mort d'ell, los seus successors tindrien a la seua mà quedar-se amb la cosa o administrar-la d'una manera distinta de la que desitjaria lo verdader propietari. Sempre só estat enemic de *tapujos* encara que es facen amb bon fi, i l'experiència demostra que són perillosos.

Lo millor és que aquests bons cristians instituesquen una herència de confiança i que privadament manifesten als hereus que nombrin la seua voluntat. És bo que l'hereu no sia un sol.

Continue treballant per a la salvació de les ànimes ja que la impietat pertot arreu s'estén d'una manera atterradora. La infància i la joventut, sobretot, han d'ésser objecte del nostre zel i lo catecisme és la base de la fe, si s'aprèn degudament. Lo catecisme i l'exemple de virtut i misericòrdia envers lo poble de part del clero són lo que ha de fer triomfar l'Evangeli de N.S. Jesucrist.

Desitjo que Déu li donga salut i espiritual consol en aquest temps clàssic de pietat que és la Quaresma i al salu dar-lo afectuosament li envia sa benedició

Lo Bisbe de Vic.

F

1081. Al P. Rupert M^a de Manresa.

Vic, dia de S. Josep de 1906.

R. P. Rupert M^a de Manresa, Caputxí.

Estimat amic: acabo de rebre lo llibre que V. ha publicat, atribuït al B. Ramon Llull, de la Concepció Virginal. I quedo agraït i desitjo que el Senyor li restituesca les forces si convé, per a continuar prestant a la Iglésia i a la pietat cristiana lo concurs de ses aptituds intel·lectuals i literàries

I encomanant-se a les seues oracions lo saluda afectuosament son amic

Lo Bisbe de Vic.

V

1082. A Miguel de Unamuno.¹

Vic, 23 de març de 1906.

Al ilustrísimo Sr. D. Miguel de Unamuno, Rector de Universidad de Salamanca.

Señor de todo mi aprecio: correspondiendo gustoso a que me pide en su grata del 19 del corriente, por este correo le remito la mayor parte de mis pastorales y algún otro

brito que me ha venido a la mano y que trata de materia similar a la de aquéllas. Todo espíritu siente la atracción de Dios, como toda carne se inclina a la tierra, y de aquí que, como usted dice, el espíritu religioso sea el gozne de la vida. Por esto le ruego que entre las pastorales que recibirá se fije en la última, la de esta Cuaresma, que trata de la fe, el único gozne sólido de la vida humana, pero que para girar suavemente necesita del aceite de la humanidad cristiana. Toda mi doctrina, débil eco de la Iglesia católica, verá usted que principalmente se dirige a conducir al hombre a la humildad, porque ésta, según la parábola del grano de mostaza, aplicada por Nuestro Redentor, es simiente de fecundidad maravillosa. Así fecundice nuestras almas, preparándolas para que al influjo de la gracia produzcamos frutos de buenas obras que nos hagan merecedores de la felicidad eterna. Aprovecha esta ocasión para ofrecerse de usted servidor afmo. en Cristo

El Obispo de Vic.

No le mando *La tradició catalana* porque, agotada la primera edición, ahora van imprimiendo la segunda.

F

1. Vegeu J. Roig Gironella, S.J., *Dos cartas inéditas entre Unamuno y el Dr. Torras y Bages. Ambiente ideológico en que se escribieron*, «Pensamiento», 27, 1951, p. 355-365.

1083. A Dolors Vilaclara.

Vic, festa dels Dolors de Maria, de 1906.

Apreciada Dolors: feia dies que li volia escriure quatre ratlles abans de la festa de Nostra Senyora de les Dolors, però diferents coses que un té al cap me n'han distret i avui al celebrar la festa de V. me'n só recordat. Que la seva ce-

lestial Patrona la protegesca, la console i li donga forces per a fer lo camí de la vida, com Ella les tingué per a fer lo camí del Calvari acompanyant lo seu Santíssim Fill.

M'alegro de que la boda del Josep M^a vaja ésser satisfactòria i demano a Déu que beneesca aquest matrimoni i sia per la felicitat temporal i eterna d'ells i de les seves famílies.

Estem ja en les solemnitats de la Passió i Mort de Nostre Senyor. Aixís sapiam aprofitar-nos d'aquesta font de gràcies. I encomanant-se a les oracions de V. la saluda i beneeix amb molt d'afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

1084. Al Cardenal Merry del Val.

Vic, 1 d'abril de 1906.

Eminentísimo Sr. Cardenal Merry del Val: gustosamente voy a responder, según mi leal saber y entender, a la muy grata de 28 del próximo pasado mes, que Vuestra Eminencia se ha dignado dirigirme, por deseo de Nuestro Santísimo Padre. — Me parece que los temores de un alzamiento carlista son considerados quizás universalmente como ilusorios; no sólo este juicio se trasparente en la información de los periódicos, sino que además en el país y Diócesis en que escribo nadie cree en la realidad de tales alzamientos — Y hasta diré a Vuestra Eminencia que, a mi entender, se ha acabado el tiempo de los alzamientos carlistas, a lo menos alzamientos de alguna trascendencia y significación. La masa popular, en su máxima parte, ha perdido el sentido tradicional, y en lo porvenir, más son de temer movimientos socialistas, ya que la propaganda oral y escrita es continua, y dado lo halagadora que es para el pueblo la doctrina de aquella secta, no puede dejar de influir poderosamente

te en la masa manufacturera, o sea, de obreros de fábrica, muy numerosa en toda Cataluña y especialmente en las diócesis de Barcelona y de Vic. Y, aunque con mayor lentitud, los mismos trabajadores del campo van sufriendo la transformación, si bien en esta Diócesis conservan aun casi en su totalidad, los trabajadores del campo, el sentido cristiano. Pero ni éstos peligran de que se alcen, produciendo ningún movimiento carlista. — No sólo por la debida obediencia a la dirección marcada por la Santa Sede, sino que aun por propio y personal convencimiento, procuro que se observe la regla de que el Clero no se mezcle en excitaciones políticas, como me manifiesta Vuestra Eminencia, por encargo de Su Santidad. Una vez castigué a unos estudiantes del Seminario, que, con capa de Religión obraron en contra de tales sentimientos, y en otra ocasión les prohibí asistir a una asamblea celebrada en esta Ciudad, en la que peroró un eminente orador carlista, hombre a la vez muy respetable. — Respecto al porvenir, tengo la casi seguridad de que ni eclesiásticos ni estudiantes tomarán parte en agitaciones políticas, ya sea por concurrir a asambleas públicas, ya escribiendo en periódicos, y que si acaso sucediese lo contrario, serían actos individuales y sin ninguna significación. — Dispuesto siempre a acatar y cumplir los deseos de la Autoridad Apostólica, daría disposiciones si Su Santidad lo creyese conveniente, para evitar el peligro, que considero mínimo y remoto, de que personas eclesiásticas tomaren parte en los referidos actos de agitación carlista: debiendo no obstante, manifestar con lealtad que, a mi entender, dichas disposiciones quizás turbarían la serenidad de espíritu y el sosegamiento de pasiones políticas, que existe afortunadamente entre el Clero de esta Diócesis, debiendo manifestar que hasta los insignificantes hechos de los estudiantes a que antes me he referido, los consideré más bien efecto de una sugestión externa y transitoria, que manifestación de un espíritu permanente y reflexivo. Tales hechos acontecieron ya hace algunos años, y no tienen ninguna relación con el mo-

vimiento carlista que de presente se supone. — De todas maneras, si yo juzgase probable que sacerdotes o estudiantes aquí muy numerosos, habrían de extralimitarse, por prescarse circunstancias ocasionadas a ello, puede Vuestra Eminencia asegurar a Nuestro Santísimo Padre que tomaré medidas que juzgue más oportunas para evitarlo. — Y p que Vuestra Eminencia se haga cargo de mi delicadeza procedimiento en todo lo que se refiere a luchas políticas teniendo ya la pluma en la mano, quiero decirle que en últimas elecciones para diputados a Cortes, en el distrito Manresa, de esta Diócesis, donde luchaba un amigo mío hoy diputado Don Leoncio Soler y March, regionalista, miendo con fundamento la extralimitación de algunos e siásticos en su entusiasmo por el referido candidato, les p hibi bajo pena la asistencia a reuniones políticas de ca ter público, y el escribir en periódicos, sin el permiso d autoridad ordinaria. — Pensando haber satisfecho con anteriores líneas los deseos de Vuestra Eminencia, tien honor de besarle la sagrada Púrpura

José, Obispo de Vic.

F

1085. A Lluís Gili.

Vic, 2 d'abril de 1906

Sr. D. Luis Gili.

Muy Sr. mío y de mi mayor consideración: he visto la tercera parte de la grandiosa obra del P. Weiss que V editado y me he deleitado en el examen de ella. La for ción del carácter fijándose en la inteligencia y en la vol tad, estudiando las influencias naturales y sobrenatura la filosofía y el arte, la piedad y la práctica de la vida

giosa como medio de perfeccionar individualmente al hombre, sirven al gran apologista alemán para llevar al lector al estudio social o sea de la civilización, en cuya cúspide como a Rey de la Humanidad contempla a Nuestro Señor Jesucristo. Los católicos españoles deben agradecer a V. como un singular servicio la publicación en lengua castellana de esta inmortal obra, que representa un alarde intelectual gigantesco en el orden de la apologética religiosa, fusión admirable del espíritu y de la autoridad eternos de la Iglesia con el modo de ser de nuestra época, demostrándose una vez más que nuestra Iglesia es de todos los tiempos, como Dios es también de todas las generaciones humanas y de un siglo que no tiene fin.

Y aprovechando esta ocasión para saludarle afectuosamente, se le ofrece amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

V

1086. A Antoni Morales.¹

Vic, 3 d'abril de 1906.

Mi querido Doctor: va a esa de Barcelona por motivo de enfermedad y tal vez de operación quirúrgica el Canónigo Lectoral de esta Iglesia, Don Joaquín Sellas. Se lo recomiendo de todas veras, porque además del afecto que debo tenerle por ser sacerdote de mi Diócesis, es hombre de mucho talento, que me presta muy importante servicio, enseñando la Teología en el Seminario.

El Obispo de Vic.

F

1. Aquesta carta no arribà a mans del destinatari (Nota de Fortià Solà).

1087. Al Bisbe de Madrid-Alcalà.

Vic, 6 d'abril de 1906.

Exmo. e Ilmo. Sr. Obispo de Madrid-Alcalá, electo de Valencia.

Mi venerado amigo y caro Hermano: con mucho gusto publicaremos en este Boletín las comunicaciones y las prevenciones dirigidas al «Siglo Futuro», dictadas por V. y aunque las conocía no las había publicado antes porque en este país hay ahora mucha calma y serenidad y no quise recordar cuestiones que en tiempos pasados dieron algún disgusto al Señor Morgades (q.e.p.d.). Quizás yo estuve algo pesimista y caviloso. Se publicará pues lo dicho, y además la carta del Cardenal Secretario que completa el cuadro. Deseo que la poética y dulce Valencia le vaya bien y como creo que ya estuvo V. en Orihuela no le será nuevo el carácter de la gente en general piadosa y viva de aquel interesante país.

Allí tal vez se reconcilie V. con nuestro lenguaje, el de San Vicente Ferrer, que veo se le atraganta. Y no crea que yo en él escriba las Pastorales por motivos filológicos o por aficiones literarias, sino porque estoy convencido que mediante el uso de la lengua me identifico más con el pueblo a quien espiritualmente he de gobernar. V. me dice que ponga también las pastorales en castellano en lo cual no tendría ninguna dificultad si ésto no importara un aumento de trabajo y de gastos que no quedarían compensados por el resultado, pues estoy en la convicción de que el aumento de lectores resultaría insignificante. Dos veces, creo he escrito en castellano y no conocí diferencia en el resultado. Ahora mismo acabo de escribir una carta con motivo del Decreto sobre la Comunión frecuente. ¿Quién, aunque estuviese en castellano, la leería fuera de la Diócesis o de Cataluña? Desgraciadamente las lecturas profanas y de periódico absorben la curiosidad y la gente no es amiga de leer pastorales

fuera de aquellas cuyo calor de intimidación siente, y vea V. porque yo al interés sobrenatural de la doctrina, procuro añadir el interés del lenguaje común y usual.

El joven Doctor Dachs, como V. le llama, agradece muchísimo su cariñoso saludo y saludando de mi parte al joven Señor Vales, cuya situación con la promoción de V. ignoro, se le repite siempre amigo y amante hermano,

El de Vic.

F

1088. A Josep Sellas.¹

Vic, Dijous Sant de 1906.

Estimat Dr. Josep: aquest vespre a la porta quan sortia per anar a visitar los Monuments só rebut lo seu telegrama. En les estacions he pregat pel nostre estimat difunt, pel jove canonge a qui amava molt per la seva pietat i pel seu talent. Déu lo tindrà en la Santa Glòria. V. pense amb allò de S. Pau: no vulgau plorar com los qui no tenen esperança. De cor m'unesc al sentiment de V. i de tota sa família i junt amb son pèsam los envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Secretari Canceller de la Cúria de Vic.

1089. A Francesc Brunet i Recasens.

Vic, 7 d'abril de 1906.

Estimat: abans de la Setmana Santa que és temps de feina, i de la Pasqua en què he de sortir de Santa Visita, t'escric quatre ratlles per a manifestar-te l'afecte que des de queres molt jovenet t'he tingut. — Sento la malaltia de la teva esposa i desitjo que l'operació sia satisfactòria. No obstant no sies pessimista i confia en la Providència del Senyor, sempre paternal amb los hòmens. T'encomanaré a Déu a tu i al teu i a la malalta, i a tots us saluda i envia sa benedicció més afectuosa ton amic i confessor

Lo Bisbe de Vic.

F

1090. A Fèlix Sardà i Salvany.

Vic, 10 d'abril de 1906.

R. Dn. Feliu Sardà i Salvany.

Molt estimat amic: moltes mercès per les seues *Confèrencies* que acabo de rebre i Déu li dó vida i salut per a continuar treballant en la vinya del Senyor. Però no vull que em diga que V. m'és deixeble, puix en la propaganda religiosa quan jo hi anava V. ja en tornava, havent dedicat la vida al servei de la Iglésia difundint per medi de la plom l'amor a N.S. Jesucrist. Que Ell nos ajudi en vida i en morir i ens donga l'eterna glòria. De V.

Lo Bisbe de Vic.

H

1091. A Pere Santacana.

Vic, 11 d'abril de 1906.

Estimat Peret: rebuda dies enrera la seva, i enterat d'ella, li poso quatre ratlles per a dir-li que, havent-me escrit ja fa algun temps el senyor Rector de Les Cabanyes que fonien la campana, li donarà oportunament vint-i-cinc duros que els tenia promesos amb aquest objecte. — A no tardar, vindran la Maria i l'Emília, i arreglaran el vi ranci i l'oli, lo qual li escric, per a que pugua tenir les coses disposades. Me só resolt a gastar del vi ranci que tenim a casa, i de consegüent V. hi refegirà la quantitat que judique oportuna. Temo de fer-lo enviar pel carril, però també casi és l'únic medi. V. hi pot pensar, i en cas d'enviar-lo com sempre havem fet, prenga V. les precaucions convenients per a evitar abusos. El Pare Pere ¹ està bo, i va treballant molt en el seu ministeri en aquest sant temps de Quaresma; jo, si Déu vol, sortiré passades les festes de Pasqua de seguit, per a anar continuant la Santa Visita. — Memòries a les seves famílies, i disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. P. Pere Bolet, S.J., cunyat del senyor Santacana (Nota de Fortià Solà).

1092. A Josep Bolet.

Vic, 11 d'abril de 1906.

Estimat Dr. Josep: moltes mercès per l'obsequi de peix que avui m'han ensenyat que havies enviat. Desitjo que tingues unes santes festes o solemnitats de la Passió, Mort i Re-

surrecció de N.S. Jesucrist i que la unció de l'esperit te faç ministre disposat per al compliment de la missió que de Dé havem rebut. — Prega per mi, i disposa de ton parent i ami afm.

Lo Bisbe de Vic.

Lo Pare Pere acabarà la present.¹

F

1. Segueixen algunes ratlles firmades pel P. Pere Bolet, S.J., germà del doctor Josep, el qual es troba en el Palau Episcopal, dedicat als afers de Santa Queresma (Nota de Fortià Solà).

1093. A Joaquim Bach de Portolà.

Vic, 11 d'abril de 1906.

Estimat Quimet: ahir vingueren a veure'm les Germanetes del Pobres i me digueren la generositat i caritat de V. envers els vells. Que així com V. els abriga del fred amb la seva caritat Nostre Senyor Jesucrist l'abrigui a V. amb la seva infinita bondat i li dongui salut i consol per a fer el viatge de la vida fins a l'eternitat.

I que amb profit espiritual i consol de l'ànima pugui celebrar les pròximes solemnitats de la Passió, Mort i Resurrecció de nostre adorable Salvador Jesús, li desitja son ami i servidor en Cristo,

Lo Bisbe de Vic.

F

1094. A Joan Maragall.

Vic, 14 d'abril de 1906.

Estimat: com sovint penso amb V. perquè me l'estimo molt, avui, vigília de Pasqua, després de passar lo matí en les sagrades cerimònies pròpies del dia, lo dia de la il·luminació dels esperits, de la llum i del foc nous, de la fe i la caritat, li vull posar quatre ratlles de bones Pasqües.

Perquè V. me digué que tenia una nombrosa família, i aquesta festa és la festa de les famílies cristianes, i la festa de la gran família humana davant de la qual Jesucrist Senyor Nostre obre l'esperança de la immortalitat.

A no tardar rebrà V. una petita Pastoral meva, amb motiu del Decret Pontifici sobre la comunió quotidiana; V. me digué un dia que escrivís una Pastoral sobre la missa, és clar que no és aquesta, però s'hi toca; puix la Comunió és part principalíssima del Sacrifici de Jesucrist.

I passades aquestes festes, sortiré de Pastoral Visita ¡Qui pogués tenir-lo a V. al costat quan a cavall de la mula anem fent hores de camí silenciosos sovint, però amb l'ànima oberta a les inspiracions divines suggerides per medi de la naturalesa!

Diu Sant Bernat, no em recordo a on, que qui estima a un home, estima fins als seus cadells. ¡Figuri's com jo he d'estimar als seus fillets i a la seva Esposa, encara que no els conega! Per això a tots saluda i envia sa benedicció son amic afectíssim

Lo Bisbe de Vic.

F

1095. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa.

Vic, 19 d'abril de 1906.

Madre Superiora: con mucho gusto concedo todo lo que me pide. Los cincuenta días de indulgencia a la asistencia de cada acto. Y que esta Novena sirva para enfervorizar a esas buenas religiosas, y lleve al alma de las novicias la unión divina que dimana de los corazones sacratísimos de Jesús y de María, y que santifica, consuela y une con el Esposo celestial de las almas escogidas. — Y no olviden en sus oraciones al Prelado diocesano, que mañana sale de Santa Pastoral Visita. — Y al saludar a toda esa apreciada Comunidad, dígales que les envía su más afectuosa bendición,

El Obispo de Vic.

F

1096. A Dolors Vilaclara.

Sant Feliu Sasserra, 23 d'abril de 1906.

Apreciada Dolors: des de S. Feliu i al sortir de dir missa en la capella del S.S. Sagrament abans de sortir cap a Santa Eulàlia li vull posar quatre ratlles. En lo Sant Sacrifici m'he recordat molt dels Vilaclares difunts i en particular de la Merceneta al cel sia. I perquè V. sàpia amb enteresa i pafer lo camí de la vida fins que el Senyor sia servit.

Aquella capella és un monument de pietat i els fiels cristians sempre tindran allà un foc de devoció i d'amor a Jesucrist.

Que ell nos beneesca a tots; i V. encomani-li a son aferr

Lo Bisbe de Vic.

F

1097. A Jaume Serra.

Gréixer (?), 26 d'abril de 1906.

M.I. Sr. Dr. Jaume Serra.

Mon estimat amic i vicari: li remeto una carta del Rector Savellà dirigida a Mossèn Ramon i que V. ja contestarà. Me sembla que jo ja li havia parlat a V. amb aquest motiu. Si dit Rector podia pledejar de pobre potser lo plet encara que de resultat dubtós seria de bon efecte moral puix recordo que el Rector me manifestà que la junta de propietaris de les terres de referència una part li era favorable i sobretot molt temerosa de tenir plets. En fi V. ja li contestarà lo convenient.

També li remeto una carta un xic estranya del Marquès de Montroig; i jo li contesto que li escric a V. per a que faça les recomanacions que demana, però que fóra convenient que abans algú de la família anàs a veure lo lloc.

Memòries a tots i dispose de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1098. A Joan Ricart, S.J.

Santa Eulàlia de Pardines, 27 d'abril de 1906.

Mi amado Padre Rector y amigo mío: no quiero dejar de enviar a V. mi pésame con motivo de la muerte del Padre General de la Compañía, como se lo envió a toda esa Comunidad y encargo a V. se sirva de mi parte transmitirlo también al Rdo. Padre Provincial.

Dos veces le traté en Roma y siempre me pareció un hombre de espíritu superior, pero Dios sabrá darle un sucesor a propósito para gobernar al Compañía de Jesús, auxi-

liar poderoso de la Iglesia militante para sostener en el linaje humano aquel reino que no ha de tener fin.

He rogado para el eterno descanso del venerable difunto, y pido al Señor les dé un Superior según el corazón de San Ignacio; y al saludar a V. y a toda su Comunidad les en vía su bendición más afectuosa,

El Obispo de Vic.

Santa Eulàlia de Pardines, en Santa Visita.

F

1099. A Tomàs Costa.

Horta, 4 de maig de 1906.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Venerado amigo y querido Metropolitano: como pienso no regresar a Vic hasta muy cerca del día en que Dios me diante saldré para Roma a fin de asistir a la beatificación del mártir Almató de esta Diócesis, le pongo estas cuatro líneas desde Santa Visita para decirle que disponga de mí si en algo puedo servirle en la ciudad eterna. Probablemente saldré de Vic allá por el día 14 o 15 próximos pues la beatificación se hará el día 20.

Comienzo ya a sentir el peso de la Visita que en esta Diócesis para los viejos es grave, y yo en septiembre cumpliré los sesenta y de consiguiente entraré en la venerable cofradía de los ancianos, si a aquella fecha llegamos. — De V siempre amigo, hermano y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

En Pastoral Visita.

T

1100. A Miquel Costa i Llobera.

Santa Maria d'Horta, 5 de maig de 1906.

Caríssim: vingut a Catalunya per a presidir los Jocs Florals de Barcelona, encara que em troba en Santa Visita, vull enviar-li lo testimoni del meu intens afecte, sobrenatural i natural, com a sacerdot del cel i poeta de la terra i del cel.

Benvingut a exercir la noble magistratura de la bellesa aquell qui exerceix en l'ordre sobrenatural la magistratura de la Veritat, de la Justícia i de la Bondat, irradiacions de l'amable Persona del nostre mestre i redemptor Jesús.

Sempre de V. amic afectíssim

Lo Bisbe de Vic.

Santa Maria d'Horta, en Pastoral Visita.

F

1101. A Joan Maragall.

Santa Maria d'Horta, 5 de maig de 1906.

Estimat Maragall: passant la Visita Pastoral, encara que el cos sovint queda rendit de fatiga, l'esperit té molta activitat, sobretot quan s'exerceix aquest ministeri en les paròquies rurals, situades en les muntanyes o en la campinya, i avui, dia de la conversió de Sant Agustí, sortint de l'afrau on nasqué i passà la infància lo màrtir Pere Almató (la criada de casa seva encara viu), li vull posar quatre ratlles, a V., amic dels Sants, per a dir-li si vol venir a Roma a veure la solemne beatificació d'uns màrtirs de Jesucrist. Jo hi vaig perquè es tracta d'un diocesà meu. Després d'aquests màrtirs, vindrà immediatament la beatificació d'unes màrtirs,

aquella Comunitat de Carmelites que durant la revolució francesa anaren a la guillotina cantant vespres, i pujaren al patíbul cantant lo *Magnificat*.

Ja em faig càrrec de que V., pare de famílies i cap de casa, ha de tenir dificultats en fer un viatge, però tinc la seguretat de que les cerimònies de Roma arribarien molt endins de la seva ànima, penetrant i afectuosa, i il·luminarien lo seu esperit. Convé estar en contacte amb los òrgans vitals del Catolicisme, i Roma, objecte de totes les contradiccions i de les grans amors, serà sempre lo centre de la Humanitat cristiana i de sa vida espiritual. La vida se concreta en los òrguens vius, lo moviment d'ells escampa la vida, i Roma escampa la vida espiritual per tot el món. Ella és lo centre i el foc de la gran constel·lació que il·lumina a tot lo món dels esperits, allà resideix lo Vicari de Jesucrist, del Verb de Déu qui il·lumina a tot hom qui ve a aquest món.

Si no ve a Roma, jo no obstant me'l consideraré al costat quan, si Déu vol, veuré i oiré al Papa decretar l'honor dels altars als benaventurats màrtirs de Jesucrist, i quan visitaré basiliques i catacumbes, desitjant ademés que els nostres esperits no se separen l'un de l'altre ni en lo temps ni en l'eternitat, son amic afectíssim

Lo Bisbe de Vic.

Santa Maria d'Horta, en Pastoral Visita.

F

1102. A Josep Dachs.

Viladecavalls, 9 de maig de 1906.

Estimat Dr Dachs: m'està bé que vagen a Roma los sacerdots i l'estudiant que em dius.

Entre tots veig que ja farem una petita pelegrinació i sobretot de gent que hi va amb molta espontaneïtat. Suposo hauràs rebut la carta en què et deia que seria per a mi un gust l'anar amb los pelegrins però que obressen amb llibertat i que ells se cuidassen de l'allotjament seu.

Passat demà, si Déu vol, tornarem a Vic. Memòries a tots.

Lo Bisbe de Vic.

F

1103. A la Rvda. Mare Superiora de les Saleses, de Manresa.

Vic, 12 de maig de 1906.

Rvda. madre: Estén muy contentas de trabajar para comer, que así llevan una vida de forma apostólica y muy agradable a Dios.

Me está bien todo lo demás que me dice y pueden pasar adelante.

He llegado de Santa Visita y voy a partir para Roma a fin de asistir a la beatificación de un mártir hijo de la Diócesis que aún tiene condiscípulos vivos. Encomiéndeme a Dios y a todas afectuosamente bendice y saluda

El Obispo de Vic.

F

1104. A Tomàs Costa.

Vic, 12 de maig de 1906.

Exmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano: encuentro lo que me dice sobre la traducción del Catecismo por el P. Villada que es lo natural. Aquí me ha dicho el Secretario (yo llegué ayer noche) que había enviado una circular impresa por lo cual no creo que sea necesario contestarle.

Repitiéndole de nuevo sus ofrecimientos para Roma se encomienda a sus oraciones y le saluda, su amigo y hermano

El de Vic.

T

1105. A Jaume Serra.

Roma, 20 de maig de 1906.

M. I. S. Dr. Dn. Jaime Serra.

Mi querido Vicario: hoy al volver del Vaticano de celebrar la solemne beatificación del Beato Pedro Almató, con sus compañeros mártires me han entregado el telegrama de V. al cual contesto con las presentes líneas correspondiendo así a los sentimientos de devoción del Ilustrísimo Cabildo y del venerable Clero de esa querida Ciudad.

Delante de las imágenes de los nuevos beatos cuando han aparecido radiantes de luz encima de la Cátedra de San Pedro he pedido fervorosamente la intercesión de nuestro beato en favor de sus paisanos, del Clero y del pueblo de la Diócesis de Vic.

Esta tarde hemos asistido también a la función de San Pedro donde en tales casos baja el Papa para venerar las reliquias de los nuevos santos; pero hoy no hemos tenido tal suerte pues Nuestro Santísimo Padre ha tenido un ataque de gota que naturalmente le ha impedido bajar a San Pedro.

A pesar de esta contrariedad esperamos ver al Santo Pa-

dre pues él lo desea también en gran manera, y por fortuna el ataque, aunque le ha dado alguna calentura, parece que es ligero.

El Cardenal Vives me instó mucho para que aguardara la beatificación de las Carmelitas que ha de ser el próximo domingo. He accedido a sus deseos, como también el Sr. Obispo de Victoria, porque con mucha razón el Sr. Cardenal desearía que tuviese mucho realce aquella solemnidad que significa la primera beatificación de mártires de la revolución. — No puedo continuar más porque me estorban, sino para decirle que salude muy afectuosamente a toda la familia episcopal y a todos los remitentes del telegrama, que a todos envía su bendición

El Obispo de Vic.

F

1106. A Lluís Valls.

Vic, 5 de juny de 1906.

Estimat amic: he vist la mort de la seva Mare, que al cel sia, i li envio lo meu pèsam. Fins en la situació d'esperit d'una vida religiosa llarga i sòlida la mort de la Mare sempre és una amargura. Resta com una lliçó de sobirana eloqüència la confessió humil i sublim de Sant Agustí qui plo-
ra per sa Mare, per breus instants, perquè la serenitat cristiana no sofreix pertorbacions llargues. Que la dolça serenitat de S. Felip sia l'atmosfera en què l'ànima de V. visca sempre li desitja

Lo Bisbe de Vic.

F

1107. A un Arxipreste.

Vic, 7 de juny de 1906.

Estimat Sr. Arxipreste: ara acabo de rebre lo rescripte que essent a Roma vaig demanar, concedint lo sortir del Claustre a la Mare Mercè Canal quedant subsistent lo vot de castedat i lo substancial dels altres dos en lo que sia possible en la nova situació de sa vida, devent vestir modestament i portar alguna senyal de l'antic hàbit religiós.

No obstant atenent a una carta de l'Abadessa demanat que no s'atenga a lo que demana dita Mare Mercè per l'escàndol que produiria, i a què jo mateix tinc la presumpció de que una vegada fora del Convent al cap de pocs dies demanaria tornar-hi, i de consegüent tindriem un escàndol sens cap profit, me sembla lo millor de que mentres aguantant dient que jo a Roma ja ho vaig demanar però que allí hi posaven dificultats semblant-los impossible que al cap de quaranta anys de professió volgués sortir i que això afligeix molt al Sant Pare & &. I si V. temés un conflicte formal o que anava a haver-hi un escàndol públic aleshores V. en nom meu pot autorisar la sortida puix la Santa Sede *pro arbitrio et conscientia* me concedeix la facultat de sortir en les condicions abans dites i vivint baix l'obediència de l'ordinari del lloc en què resideixi i *in vim vitae religiosae vivat*. Lo qual V. posarà en coneixement d'ella si arriba lo cas desgraciat de sortir.

Lo saluda molt afectuosament i li envia sa benedició

Lo Bisbe de Vic.

(Se refereix a la probable sortida d'una monja caputxina).

(Nota escrita al peu de la mateixa carta).

V

1108. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic.

Vic, 12 de juny de 1906.

Habiendo acudido a Nuestra autoridad los Sres. Beneficiados de Concordato de esta Nuestra Santa Iglesia Catedral a fin de que se mitigara la regla que exige como mínimum de presentes al coro el número de ocho de los referidos beneficiados, o sea las dos terceras partes, alegando la imposibilidad que ya puede desgraciadamente considerarse perpetua del Sr. Costa, la falta de salud de otros, y en cambio la residencia que tienen en el mismo Coro los tres beneficiados del antiguo personal; visto el parecer favorable de Nuestro Ilmo. Cabildo, *ex aequitate* disponemos, que sea siete el número mínimo de los presentes, y en el caso de que se aleguen ante Nos razones suficientes podrá quedar reducida a seis el número, al efecto de poder disfrutar de *Recles*, valiendo esta Nuestra resolución por el tiempo que dure la imposibilidad del Sr. Costa. — Y V.S. tendrá presente esta determinación en el régimen coral que tiene encomendado. — Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

1109. A Martí Alsina.

Vic, 22 de juny de 1906.

Rmo. P. Martín Alsina, C.M.F.

Reverendísimo Padre: unos días de salud algo quebrantada me han impedido de escribir cuatro líneas a V.R. felicitándole por su elección de Director general de la Congre-

gación de Hijos del Inmaculado Corazón de María, que tantos y tan íntimos lazos tiene con esta Diócesis. La elección de V.R. confirmará estas relaciones espirituales y afectuosas que contribuyen a sostener aquella admirable armonía de los espíritus que es la caridad de Cristo.

Tenga por seguro que en todo lo que pueda estoy dispuesto a prestarle toda mi cooperación y cuento con mi profunda simpatía.

Y al encomendarse a las oraciones de V.R. le saluda y se le ofrece servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

V

1110. A Francesc Brunet i Recasens.

Vic, 28 de juny de 1906.

Estimat Brunet: sento lo que em participes de la salut de la teva bona esposa Soledat, i desitjo que l'operació haja anat bé i que la malalta se restableixi. Só pregat a Déu per vosaltres, per la salut de l'Esposa si així convé i per tu, a fi de que nostre Senyor te dongui forces i gràcies per a continuar dignament lo camí de la vida pel desterro del món. — Convé tenir molta esperança en la immortalitat per a suportar cristianament los conflictes d'aquesta vida mortal. — A tots vosaltres saluda i beneeix

Lo Bisbe de Vic.

F

1111. A Bernardí Martorell.

Vic, 6 de juliol de 1906.

Estimat amic: acabo de veure la mort del seu oncle, l'arquitecte, que al cel sia, i li envio aquestes quatre ratlles de pèsam. Era una ànima santa, que Jesucrist en lo regne etern posarà entre los seus amics, i això li valdrà més que los merescuts elogis de son talent artístic. Que al cel tots nos pugam veure.

Moltes memòries a tota la família i particularment al jove fill de V., i dispose sempre de son antic amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1112. A Manuel Guasch.

Vic, 8 de juliol de 1906.

Sr. Dn. Manuel Guasch.

Estimat amic: acabo de veure la mort de la teua Mare política en lo Diari i t'escric per a enviar-vos lo meu pèsam. Déu haurà acollit l'ànima de la bona cristiana que surt d'aquest món confortada amb los sagraments i amb l'esperança en lo diví Redemptor Jesús. Que al cel tots nos pugam veure.

Fes present a la teua Esposa i al teu Pare polític i als demés de la família los meus sentiments i jo pregaré a Déu per lo repòs etern de l'estimada difunta i per al consol del vostre esperit, que el Senyor sempre concedeix als qui adoren la seua voluntat sobirana.

Sempre teu afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1113. A Carmelo de Echegaray.¹

Vic, 14 de juliol de 1906.

Mi querido Señor: acabo de recibir su amable carta y los ejemplares de sus libros que aprecio en extremo, pues tratan precisamente de una materia y tienen por objeto el cultivo de un sentimiento, de entre los humanos uno de los más respetables, que las ideas que hoy inundan las masas contrarían, y que no obstante es base de vida noble en el orden natural y de consiguiente disposición muy apropiada para la vida sobrenatural, única que augura la salvación eterna de los hombres.

Con mucho gusto y suma confianza acudiría a V. si se me ofreciese ocasión de menester sus servicios literarios y aun de otro género. Pero, en cuanto a trabajos literarios no me dejan lugar para ellos las solicitudes que naturalmente V. comprende lleva consigo el cargo pastoral, mayormente en estos tiempos en que la herejía y la inmoralidad cunden por todas partes y hasta en aquellos lugares en que la fe había dado forma sólida a las ideas y a las costumbres de los habitantes.

Por este correo le envío con sumo gusto «La Tradició Catalana»; y por esta carta el testimonio de afecto con que es de V. amigo y servidor en Cristo,

El Obispo de Vic.

F

1. «El Cronista de las Provincias Vascongadas». Així figura imprès en la carta d'Echegaray.

1114. A Bernardí Martorell i Puig.

Vic, 22 de juliol de 1906.

Estimat: he rebut la seva carta i les mil pessetes com es-

tipendi per a misses en sufragi dels seus difunts oncles, qui al cel sien. Li agraesca haja pensat en aquesta Diòcesi que tenint un numerós clero té també com és natural molta necessitat.

Comprenc que el seu jove esperit ha de sofrir amb aquestes tristes contrarietats de família i en l'espècie de soledat en què es troba. Però los cuidados que li exigirà l'estat del seu pare li proporcionaran un consol sòlid. No hi ha goig humà superior al del compliment dels devers filials, i això li purificarà los sentiments i li ennoblirà lo cor. A més aquest contrapès de la contradicció angustiosa manté molt l'equilibri del nostre esperit contra les fantasies del món que sovint nos desvaneixen.

He dit a la Secretaria que continuessen remetent a V. les mies pastorals si en vénen de noves.

Jo tinc per V. un afecte molt viu. Fa molts anys conec la família Martorell i ara V. me fa l'efecte de que és com l'essència d'ella reduïda a un menor volum. V. me parla d'en Joan Llimona, mire de posar-se d'acord amb ell i pujar a Vic algun dia avisant-me per endavant per a assegurar-se de que jo seré aquí.

Que Déu Senyor nostre lo beneesca i lo guie pel bon camí que porta a la pàtria eterna, li desitja son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1115. A Alexandre de Riquer.

Vic, 23 de juliol de 1906.

Estimat amic: moltes mercès per la interessant col·lecció Balmesiana que ha volgut enviar-me i que destinaré a la Biblioteca pública a on tot lo de Balmes hi està molt bé. Encara que no he fet més que *olorar-los*, lo llibre de la *tentació* si

que em sembla bé de Balmes, però la conversa o llibre català sobre del Papa ja em sembla que no té tant de sabor del doctor vigatà i que és possible sia del cèlebre Pare Bou. Però això ho dic sols entre dents. — Quan vinga per Vic com desitjo correspondre a la seva atenció, podran mirar si entre els duplicats de la Biblioteca hi ha alguna cosa que li interesse. Desitjo que V. i tots los seus fills i tota la seua casa tinguin bona salut i de V. sempre amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1116. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 24 de juliol de 1906.

Estimat senyor Arxipreste de Santa Coloma: encara que atès lo bon zel de V. no és necessari que li diga, no obstant li vull recomanar a la persona de qui parlarem, i sobre qual estat de consciència tenia dubtes, per a que V. li faça lo bé que puga, puix tinc la presumpció de que aquella ànima ha d'ésser sensible a una influència espiritual i com Mossèn Joan me diu que pensa que demà V. serà a la festa de S. Jaume, per això per mans d'ell li envio aquesta carta. — Lo saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1117. A Dolors, Josepa, Anna, Carme i Rosa Anglora.¹

Vic, 29 de juliol de 1906.

Apresiasiades Senyores: he rebut la seva carta, quan ja per

la Senyora Abadessa tenia notícia de la mort de la seva germana D^a Assumpta, que al cel sia. Ahir vaig oferir la missa per ella, i havem d'esperar que Jesús misericordiós haurà emparat l'ànima de la seva fiel Esposa, que complí sempre els devers de religiosa, i que sabia viure en santa pau dintre la Comunitat. — A l'enviar-los lo pèsam, s'encomana a ses oracions

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Barcelona.

1118. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1906.

Mi querido amigo: voy a ponerle cuatro líneas para felicitar a vuestra reverencia y a toda su piadosa Comunidad por razón de la próxima fiesta de San Ignacio, ya que están en un lugar que representa una de las etapas más interesantes del Santo y que recuerda un episodio de su historia, que nunca debemos olvidar, pues aunque toda su vida fué hombre de profunda oración y penitencia, su tiempo de la Cueva es sin duda el que de una manera más sublime nos recuerda el ejercicio de aquellas virtudes imprescindibles para la elevación y el sostenimiento de la vida espiritual. Y como me dirijo a hombres que precisamente van a Manresa para hacer *vida de cueva*, al felicitarles y desearles la paz y el consuelo del alma les pido el retorno suplicándoles el sufragio de sus fervorosas oraciones que tanto necesito.

Y vuestra reverencia, ya sabe que en todo puede disponer de su amigo, que a todos los Padres de Manresa en su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

1119. A Pere Bolet, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1906.

Estimat Pare Pere: m'alegro de que t'envien a Sarrià, cara que de tota altra resolució m'hauria alegrat, puix la voluntat del Superior sempre és acte de santedat. M de no deixar-te tocar de les passions del món, cosa a c estam exposats tots los qui havem de viure exercint nostra missió sacerdotal vivint enmig de la societat. V altres teniu la sort d'estar subjectes a l'ordenança. saps que t'aprecia ton parent que s'encomana a les te oracions

Lo Bisbe de Vic.

F

1120. A Modest Villaescusa.¹

Vic, 1 d'agost de 1906.

Mi buen amigo: contesto a su muy grata del 19 del pasado julio, la cual me satisfizo por dos motivos: 1º por constitución de la «Academia catalana d'estudis filosòfic y 2º por ser V. presidente de la misma que es segura gara

tía de recta direcció en materia tan ocasionada a desviacions. — Yo no podré assistir a la inauguració porque esto supondría, no siendo el Prelado propio de V.V., que leería un discurso o disertación sobre la materia adecuada, y esto me es imposible, porque mi espíritu habita en otra región y no es fácil pasar de una a otra. En cuanto al Reglamento, V.V. comprenderán fácilmente que es ya materia que corresponde al Diocesano y que por parte mía sería una intrusión, ingerirme en la ley de una asociación que no es de mi Diócesis. — Por lo demás ya puede pensar, caro amigo, que estoy en espíritu con V.V. y que deseo mucha prosperidad a la naciente asociación, que bien llevada puede ser de grande y generosa fertilidad, pues la filosofía trasciende a todos los ramos del hombre. — Siempre muy suyo y servidor en Cristo,

El Obispo de Vic.

F

1. President de l'Acadèmia Catalana d'Estudis Filosòfics.

1121. A Bernardí Martorell i Puig.¹

Vic, 9 d'agost de 1906.

Estimat: acabo de llegir l'esquela mortuòria del seu Pare, que al cel sia. Déu ha volgut a V. i a tota la família provarlos amb afliccions en aquests dies; però recordi's de que la Sagrada Escriptura diu que Déu als qui més estima los castiga; amb lo càstig de ses misericòrdies que com remei diví, si amarguen no obstant se converteixen en felicitat. Los estimats difunts reposen en l'amorosa companyia del Redemptor Jesús, i V.V. obtindran lo intern consol de la seva gràcia, bàlsam de les ànimes.

A tota eixa atribulada família envia lo seu pèsam son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1. En una còpia mecanografiada, el segon cognom és Falp.

1122. A Pere Mir i Ràfols.

Vic, 12 d'agost de 1906.

Estimat: que Déu Senyor nostre beneesca a la nena que li acaba d'enviar i a la mare que l'ha portada al món. Ell lo ajudarà a complir los bons desigs que em manifesta de fer que els seus fills sien uns bons cristians. És la primera obligació dels pares i al mateix temps la més útil per ells mateixos, puix un bon cristià ha d'ésser un bon fill. — Saludara de part meva amb molt afecte a la Maria i a tots los demás de la seva casa i és sempre de V. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1123. A Tomàs Costa.

Vic, 12 d'agost de 1906.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Señor Arzobispo: no he recibido la invitación de los de Montblanc de que V. me habla en la suya que acabo de recibir, pero a pesar de los deseos que siempre tengo

de complacer a V. me será imposible condescender. Los próximos días 20 y 21 tendré exámenes de órdenes de muchos ordenandos; antes tengo dada cita a dos personas forasteras. El 24, 25 y 26 habrá un solemne Triduo en San Feliu Sassera, con motivo de la beatificación de su hijo el B. Pedro Almató y debo celebrar de Pontifical, de allí tengo que ir a Manresa donde celebran unas fiestas trigesimales en honor de los mártires patronos en los días 30, 31 y 1 de septiembre. El día 3 de septiembre comenzarán aquí las oposiciones para la canongía lectoral, & &. Ya ve pues que tengo más cosas de las que convienen, sobre todo con estos calores.

Cuando vaya a Parets no puede V. prescindir de subir a Vic. Escríbalo con alguna anticipación a fin de que yo, si aún duran las oposiciones de la Lectoral, pueda combinar de estar a su lado mientras esté aquí. Cuide V. lo del catarro intestinal y un veterano justo es que se tome su tiempo de descanso.

Ya sabe que le es siempre afmo. amigo, hermano y servidor en Cristo

El de Vic.

T

1124. A l'Arxipreste de Manresa.

Vic, 12 d'agost de 1906.

Estimat Senyor Arxipreste: lo diumenge, dia 28, si Déu vol, celebraré de Pontifical a Sant Feliu Sassera en lo Triduo del B. Almató, i el dilluns següent 27, sortiré de dit poble a la tarda i V. farà que a Artés hi hagi un carruatge per a portar-me a Manresa, allà entre quatre i cinc de la tarda per a arribar a Manresa a una hora convenient. — En la festa dels cossos sants celebraré de Pontifical i desitjo que em diga si la missa, com suposo, ha d'ésser de color vermell,

per a les tunicel·les. També me dirà si podré usar la crossa que el Senyor Comes (a.c.s.) donà als PP. Jesuïtes, puix en tal cas no me'n portaria més que la de Visita, que servirà per a Sant Feliu, i desitjaria molt fos així. — L'acta d'examen i manifestació de Relíquies valdrà més que l'estenga un *notari civil*, puix estan més fets a aquests casos i potser així satisfarà més a l'Ajuntament i jo ja li concedesc per l'acte aquell, la qualitat de *notari eclesiàstic* per si ho vol fer constar en l'acta. I li dic a V. amb anticipació per a que tinguen les coses previngudes. — Encara que és molt mal temps lo de festa major per a anar lo Prelat, perquè la gent està massa distreta i ocupada, no obstant penso confirmar, i valdrà més fer-ho abans de la festa, perquè acabada aquesta, quedi jo lliure. V. determini lo dia i la iglésia més a propòsit. Potser lo dia 28 a la gent los vindria menys malament. — Tinga també disposats los seminaristes i capellans jóvens per a fer de patges i ministres de crossa, mitra etc. etc. en lo pontifical que se'n necessiten molts, i per a la processó. Encara que el Mestre de cerimònies anirà amb mi a Sant Feliu, no irà a Manresa, confiant en que ja a la Seu tenen cerimonier. Passades les festes jo me'n tornaré de seguit perquè tinc molts quefers. — Saludant-lo amb molt d'afecte s'encomana a ses oracions i li envia sa benedició

Lo Bisbe de Vic.

Com anant de Visita alguna vegada m'han ofert automòbil pel viatge, com no el considero gaire pastoral, no ho só acceptat, agraint no obstant la bona voluntat. Per això preferesc la locomoció antiga per anar a Manresa també.

F

1125. A Tomàs Costa.

Vic, 7 de setembre de 1906.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado Hermano: es aho-

ra mala ocasi3n para poder proporcionarle reliquias de San Fructuoso de las que existen en las urnas de Manresa. Estando yo all3 no me pareci3 bien la forma en que se redactaba el *acta* que resultaba demasiado *civilista* y no quise firmarla. Tuve que impugnar a aquel Alcalde, de otra parte buen cristiano, y estaba 3l muy receloso de las atribuciones del Ayuntamiento sobre las Reliquias. De consiguiente ahora no ser3a oportuno hablar de extraer reliquias, pues dar3a lugar a contradicci3n y quiz3s hasta a oposici3n. Ya puede pensar que yo de muy buena gana lo har3a.

Estuvo aqu3 a visitarme el Sr. Cardenal Casaf3as y su auxiliar. A 3ste no le hab3a visto desde la muerte de su hermano, que era tambi3n amigo muy querido. Est3 algo delicado.

Siempre suyo servidor y hermano y amigo

El de Vic.

T

1126. A Josep Vidal.¹

Vic, 8 de setembre de 1906.

Estimat Moss3n Vidal: a condici3 de que no hi haja cap perill d'irrever3ncia ni de profanaci3, o3t lo parer favorable del Sr. Arxipreste, concedesc que es puga col·locar la imatge del glori3s S. Josep, que V. sol·licita, i concedesc 50 dies d'indulg3ncia als qui devotament resaran davant d'ella un Parenostre, Ave i Gl3ria. — I s'encomana a ses oracions i li envia sa benedicci3

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Manresa.

1127. A Joan Elias de Molins.

Vic, 8 de setembre de 1906.

Muy Sr. mío y de mi mayor aprecio: acabo de recibir su muy grata y el número del Diario de Barcelona a que aquella se refiere y le quedo muy agradecido por sus atenciones y por sus ofrecimientos. Es claro que la prensa ha de cooperar a la difusión de la enseñanza pastoral ya que hoy por desgracia el templo ya sólo es cátedra para un número de fieles determinado, pero no para un inmenso número de cristianos más o menos fervorosos que sólo asisten a las iglesias para cumplir una parte mínima de los deberes que tenemos con el Padre celestial. — Pido a Dios que bendiga sus buenos propósitos en la prensa pues comprendo las dificultades prácticas que ella ha de suscitar y las antinomias que se han de armonizar en una época como la nuestra tan compleja en todos sentidos. — V. suscita recuerdos íntimos de relación; y al de mi entrada en la Sede que ocupó, yo añado antiguas relaciones de Universidad con su hermano D. José y con un joven oficial de caballería, sobrino de V. que estuvo de guarnición en Vic y me visitó algunas veces, y del cual conservo simpático recuerdo. — Y al enviar su bendición paternal a toda su Casa se le ofrece amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1128. A Bonaventura Grases i Hernàndez.

Vic, 9 de setembre de 1906.

Estimat Sr. Grases: sento no haver pogut tenir el gust de veure'l el dia que estigué a casa. La bona gent sempre és agradable i la seva companyia dolça. Respecte a les campanyes no hi ha dificultat en que siguin beneïdes abans que l'església existint raons verdaderes com les que V. al·lega. De consegüent pot tirar avant, posant-se d'acord amb el Sr. Rector qui ja sap el ritu i la procedència de la cerimònia.

I amb aquest motiu el saluda afectuosament

El Bisbe de Vic.

R

1129. A Antoni Alcover.

Vic, 11 de setembre de 1906.

Estimat amic: quan fa pocs dies nos vegérem a Manresa no vaig pensar a dir-li que m'inscrivís al Congrés de Llengua Catalana que V. ha promogut. — No he fet estudi especial de la nostra llengua, però l'amo vivament i m'interesso per la seua puresa i la seua riquesa. Qui ama al poble ha d'amar la seua llengua, perquè són una mateixa cosa i havem d'amar lo nostre poble per llei de naturalesa. — Espero doncs que m'inscriurà al pròxim Congrés i auguro un feliç èxit al projecte de V. — I al saludar-lo molt s'encomana a ses oracions

Lo Bisbe de Vic.

F

1130. A Lluís Álvarez.

Vic, 21 de setembre de 1906.

Estimat amic: ja participo de la satisfacció que actualment dóna lo saber la restauració artística dels temples de què em parla de la nostra estimada comarca del Penedès, i també desitjaria veure'ls; però havem d'esperar; la feina mai s'acaba, i després d'una cosa ve l'altra, i el temps de la Santa Visita se n'acaba de dur l'esperança.

Moltes memòries a tots los seus amables fills, i de V. és sempre amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1131. A Joan Maragall.

Vic, 22 de setembre de 1906.

Estimat amic: he rebut la seva del dia 10 amb lo goig amb què sempre llegesc les cartes de V. i desitjo que la tornada a ciutat, després de passat l'estiu a Blanes, aquella admirable pàgina del llibre de la naturalesa, li sia a V. i a tots los seus, agradable i profitosa per a la salut de l'ànima i del cos. — Me semblà que V. me digué que tenia un noi ja de deu anys, doncs un dia vinguen tots dos, com Rector i escolà, a cal Bisbe. Allà a entrada d'hivern ja estaré a Vic amb més repòs, tornant de la Visita pastoral, i el fred per un dia no els ha de fer por. — Que Déu lo beneesca, lo consoli i santifiqui, li desitja

Lo Bisbe de Vic.

F

1132. A Joan Llombart.

Vic, 30 de setembre de 1906.

Estimat: com que el recordo quan era estudiantet i sagristà de Mont-Si6n, amb molt gust s6 rebut el llibre que ja coneixia per haver-me'l enviat l'editor; i a la natural simpatia que V. tenia, ara s'hi afegeix l'afecte sobrenatural de veure'l devot i propagador del Sant Rosari. L'he ja fullejat i me sembla b6, i espero que la gent piadosa s'hi aprofitarà, i a V. la Verge Maria li pagarà l'obsequi que acaba de fer-li. — I en sos fervors de jove sacerdot envers la Mare de Déu del Roser recordi's de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1133. A Ignasi Girona.

Vic, 9 d'octubre de 1906.

Exm. Sr. Dn. Ignasi Girona, President de la Federació agrícol·a Catalano-Balear.

Senyor de tot mon apreci: responent a la de V.S. de 4 del corrent mes tinc lo gust de participar-li que participo dels seus sentiments respecte a la identificació convenient entre los Rectors rurals i els pagesos. Afortunadament los rectors d'aquest Bisbat saben practicar aquesta identificació i practiquen de consegüent la gran lliçó de Sant Pau quan deia que el ministre de l'Evangeli s'havia de fer com aquells a qui evangelitzava. Los nostres Rectors són pagesos en lo noble sentit de la paraula, entenen les coses d'ells, podent-hi sostenir conversa sobre l'art de la terra, i jo mateix, fill de pagesos, procuro en Santa visita alternar i conversar de coses agrícoles.

En una forma o altra, segons les oportunitats, ja pot pensar que procuraré sostenir aquest esperit entre la joventut que puja en lo Seminari; i encara que la forma concreta proposada per la benemèrita Associació presidida per V.S. d'establiment de càtedres tècniques haja d'ésser molt meditada abans d'intentar-se la seua implantació no obstant l'esperit que la informa corresponent a la noble invitació de V.S., se difundirà entre lo clero jove a fi de que quan arribe al compliment de la missió parroquial sàpia ajudar al poble no sols en la vida de l'esperit sinó que també en tots los ordres de la vida humana ja que la nostra sagrada religió consisteix en una sublim harmonia i ordenació de totes les coses envers Déu son Criador.

Aprofitant la present ocasió per a oferir-se de V.S. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1134. A Francesc Brunet i Recasens.

Vic, 12 d'octubre de 1906.

Estimat amic: encara que no estic bo de salut, no vull deixar de posar-te quatre ratlles de pèsam per la mort de la teva bona esposa, que al cel sia, qual participació só rebut. — Tingues serenitat i confiança amb Déu i en la intercessió de la Verge Maria i sortiràs de totes les dificultats. La vida és un pugilat i el vencedor obté la corona de la glòria. La piadosa Soledat ha sortit d'aquest món baix l'ombra amorosa del Redemptor i obtindrà la pau eterna. Tu i els teus fillets baix la protecció de Déu, sabreu seguir lo camí que us obre la Providència. — Per tots pregarà ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1135. A Tomàs Costa.

Vic, 21 d'octubre de 1906.

Mi venerado Metropolitano y querido Hermano: hoy he comenzado a celebrar la Santa Misa, después de varios días de indisposición, y contesto a la suya agradeciendo sus afectuosos deseos.

Es tan embrollada y falsa la actual situación política que casi no sé que contestar a V. respecto al matrimonio civil, quizás ya no tendría oportunidad sobre todo presentándose ahora el monstruoso y tiránico proyecto de Ley de Asociaciones. Me parece que en caso de hablar convendría cargar el acento sobre esto último, pero es claro que, como V. indica, conviene saber el criterio y pensamiento del Sr. Cardenal-Obispo de Barcelona antes de dar ningún paso. V. ya sabe que en todo lo que sea de interés general y de la provincia puede contar siempre con mi firma.

Tendré que ir a últimos de la semana, Deo volente, a Sallent para inaugurar un pequeño monumento al V. Claret y de allí emprenderé una tanda de Santa Visita que por distintas causas se me ha retrasado más de lo que convenía. Siempre de V. amigo afmo. que se encomienda a sus oraciones

El de Vic.

T

1136. A Eusebi Güell.

Vic, 21 d'octubre de 1906.

Estimat amic: avui és lo primer dia que só celebrat la Santa Missa després de molts dies d'indisposició i avui mateix responc a la de V. de 6 de l'actual rebuda quan ja esta-

va jo en mal estat de salut. — Com V. tinc gran afecte al Josep M^a Sert i el tinc per home de singular talent artístic. Crec haver contribuït a desvetllar-lo i espero que amb lo temps provarà lo seu valor com ja ho ha començat a provar-ho en los fragments que ha treballat per aquesta Iglésia Catedral. — Crec ja sabrà V. que el Capítol ha augmentat en cinc mil duros la cantitat assignada per la decoració de la Iglésia Catedral. Aquesta és pobre i per a prometre lo que ha promès i per a fer lo que ha fet necessita de l'auxili agè. — D'altra banda V. comprendrà que les relacions entre lo Capítol i el Prelat són de gran delicadesa i que al Bisbe li és difícil intervenir, puix tota corporació és amiga de la seva autonomia i jo també ho só de ser lo primer en respectar-la, puix lo Capítol és qui té l'ofici d'administrar los cabals de la Iglésia devent sols lo Prelat vetllar per a evitar abusos. — Tinc la seguretat de que en Sert com artista reeixirà. Jo no obstant lo he predicat molt per a que no comprometi la seva posició. És jove i son entusiasme no convé que el faça caure en una situació falsa per a son porvenir. Dins de la meua limitació i de les meves obligacions jo personalment, com *laica y privada persona*, só contribuït amb alguna importància a lo que s'ha adelantat a en Sert i no me'n penedesc gens. L'artista s'és revelat i farà son camí. — Desitjo que tota la família de V. tan apreciable, tinga bona salut; a tots los envia memòries son afm. amic i servidor en Jesús Sr. nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1137. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 24 d'octubre de 1906.

Mi querido amigo: he recibido carta de Mosén Autonell en que me propone una combinación o solución para llegar

al plazo de elecciones en esa Comunidad de la Enseñanza, dado el estado de la Madre Priora, y me parece lo que me dice muy sensato y discreto. Como manifiesta que V. está enterado, le escribo a V. para que procedan a lo que tienen pensado y yo estaré al tanto por si viniera alguna pretensión en sentido distinto.

Se encomienda a sus oraciones y le saluda y bendice

El Obispo de Vic.

F

1138. A Josep M^e Bofill.

Callús, 2 de novembre de 1906.

Estimat amic: no sé perquè després de saber pel metge Bayés que el Pare de V. havia estat gravíssim no tenia idea, o no em recordava de la seva mort fins que avui só vist en el *Diario de Barcelona* l'anunci dels seus funerals. — Com conec l'intens amor que V. ha portat als seus pares no vull deixar d'enviar-li el pèsam així com també pregaré pel repòs etern de l'estimat difunt i pel consol de tots V.V. — Déu li ha deixat a V. al Pare fins a una edat avançada i disfrutant d'una vellesa sana i tranquil·la i li ha donat una mort cristiana, lo qual constitueix una suma de beneficis. Que per molts anys el puguen encomanar a Déu i que al cel tots ens vegem. — Moltes memòries a tota la família i és sempre de V. amic i servidor en Crist

Lo Bisbe de Vic.

Callús, en Santa Visita.

F

1139. A Rafael Carreras.

Salelles, 6 de novembre de 1906.

D. Josep Rafael Carreras.

Estimat amic: moltes mercès per la Conferència (del Dr. Fah de St. Gallen) que em diuen de Vic que ha arribat allà. Jo desitjaria correspondre a vostè amb lo que em demana, però és impossible. Dins lo meu càrrec pastoral no puc fer lo que desitjaria i *extra* d'ell no tinc forces per a fer res, encara que sia una cosa tan excel·lent com la que vostè me demana. La Conferència de l'any passat a S. Lluc la vaig fer perquè tenia materials preparats d'abans d'ésser Bisbe. — No es pot repicar i anar a la processó. Ara fas la processó de la Santa Visita, i des d'ella li envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

Salelles, en Santa Visita.

F

1140. A Josep Dachs.

Salelles, 6 de novembre de 1906.

Estimat Dr. Dachs: mira de veure a l'escultor Potellas per a dir-li que quan sia l'hora li entregarem la quantitat per a les obres i gastos de l'altar major de Taradell, com ja trobaràs apuntat entre les teues notes de promeses fetes. Ell me digué molt discretament que no pagaria als qui han treballat fins que haguessen completat lo seu treball; però com me sembla que potser estan en aquest cas veges lo que te

dirà perquè com ja és una quantitat d'alguna importància tampoc voldria perjudicar-lo.

He rebut les teues cartes i m'alegro del bon èxit del Triuu del B. Almató en la Iglésia de l'Anunciata i de que lo Sr. Arquebisbe Nozaleda estiga satisfet.

Jo, gràcies a Déu, estic bo a pesar de que no em planyo gaire. És clar que el perill de caure malalt no ve del treball sinó de circumstàncies inevitables de la Santa Visita.

Lo Elies de Molins qual esposa morí és D. Josep, antic diputat, i contemporàneo meu de la Universitat, i a qui ja escriguí directament puix havia vist l'esquela mortuòria en lo Diari. M'està bé lo que em dius de les indulgències.

Passat demà, dimecres, si Déu vol des de Guardiola pujarem a Visitar a la Verge de Montserrat, puix fóra una falta de pietat deixar de fer-ho. Per això nos costarà prop de quatre hores d'anar muntat en la mula.

Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1141. A Jaume Serra.

Montserrat, 8 de novembre de 1906.

M.I. Sr. Dr. Jaume Serra.

Mon estimat amic i vicari: só rebut la seua carta i ja per la de l'Excm. Sr. Nozaleda sabia lo que V.V. s'havien esforçat en complaure'l. Avui havem dit un Parenostre davant del Cementiri d'aquí al Rector de Montpalau que aquí vingué a morir. Sento la novedat del R. Perreta que a la seua edat ja és temible. Demà sortirem si Déu vol a continuar la

Visita cap a Castellbell. Hem estat un dia en aquesta Santa Casa que l'hem aprofitat.

Moltes memòries a tots los de casa i dispose de son afm.

Lo de Vic.

F

1142. A Jaume Serra.

Castellbell, 11 de novembre de 1906.

Estimat Dr. Jaume: *afirmative* als dos quaesitos de les Tereses, s'entén sempre si Déu vol.

M'alegro de la vinguda del P. Àngel d'Igualada i m'hauria alegrat de veure'l.

Aquest matí sortim cap al Vilar, i encara he de confirmar aquí.

Diga al Dr. Dachs que só rebut i que són concedides les indulgències que demana.

Memòries a tots i dispose de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1143. A Tomàs Costa.

Vic, 20 de novembre de 1906.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Hermano y venerado Metropolitano: hoy he celebrado ya la Santa misa y le pongo dos líneas de agradecimiento por sus buenos cuidados.

Mis dolores en el estómago no proceden de indigestión, sino al parecer de cálculos hepáticos que por reflexión causan aquellos sufrimientos de manera que digiero muy bien, ni padezco descomposición por la comida. Se presentan impensadamente. En fin algo hay que sufrir, y resulta que impiden mucho el trabajo porque las consecuencias duran algunos días.

Consérvese V. muy bueno y mande siempre a su amigo

El de Vic.

T

1144. A Josep Barba.

Vic, 21 de novembre de 1906.

Estimat amic: no sortint novetat penso que per alguns dies no em mouré de Vic, de consegüent si a V. no li envia malament podria pujar puix encara no fa fred temible; però és convenient que abans escriga. Moltes memòries a la seva família i disposi de son afm. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1145. A Tomàs Costa.

Vic, 2 de desembre de 1906.

Mi querido y venerado Metropolitano: he recibido la minuta de exposición que me remite, y que es procedente del Sr. Arzobispo de Toledo. Es posible que a haber caído antes

el Ministerio, no hubiese mandado la exposición; porque ahora no sabemos cómo estamos respecto de la Ley de Asociaciones, y además considero la situación política actual de España tan embrollada, que, a mi juicio, debe esperarse a ver como se ponen las cosas, antes que ejecutar un acto tan trascendental como fuera la elevación al Monarca del citado documento. Y hasta le ruego que manifieste al Sr. Arzobispo de Toledo los motivos de mi opinión, y, si quiere, puede mandarle la presente. — Le saluda afectuosamente y le besa las manos

El de Vic.

T

1146. A Lluís Álvarez.

Vic, 4 de desembre de 1906.

Estimat amic: havia ja dit que li enviessen la Conferència, i ho feren; però sens dubte s'haurà quedat pel camí. A pesar de que en tinc poques, he dit que n'hi enviessen un altre exemplar. — Desitjo que V. i tota la seva família estiguen bons, i que els freds los respectin, encara que a Vilafranca no són com a Vic. — Li escric en targeta, per a contestar-li aviat, puix tinc feina, i potser hauria tardat, i lo que es tarda a fer perilla de deixar de fer-se. — A tots, i especialment al fill Joan, moltes memòries, i disposi de son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1147. A Pacià Amiguët.¹

Vic, 6 de desembre de 1906.

Sr. D. Pacià Amiguët: li envio mon pèsam per la mort del seu Pare, que al cel sia. Així que fem anys tenim més amics i més afeccions personals i de família en l'altre món que en aquest, i això significa que ens hem de preparar pel gran viatge. Preparé a Déu pel difunt i pel consol dels sobrevivents, als quals saluda son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. De Vilafranca del Penedès.

1148. Al Cardenal Sancha, Arquebisbe de Toledo.

Vic, 12 de desembre de 1906.

Al Eminentísimo Sr. Cardenal Sancha, Arzobispo de Toledo.

Mi muy querido y venerado Sr. Cardenal: he tardado algo en contestar a su muy grata por dos razones: primera por la trascendencia del asunto que requiere seria reflexión, y segunda porque estos días estoy concluyendo de escribir un folletito que trata de lo mismo que con harta razón preocupa a Vuestra Eminencia. Y casi no sé qué decirle a Vuestra Eminencia porque las tinieblas son tan espesas que uno no acierta ver el camino que ha de seguir. Y es claro que uno u otro camino se ha de escoger. Vuestra Eminencia que ha pasado la vida tratando los graves negocios de la Iglesia y del Estado, tiene particular aptitud para estos casos, y yo, hombre principalmente de pensamiento más que de obra, me encuentro más detenido ante cosas de tan graves conse-

cuencias. No obstante, correspondiendo a la inmerecida confianza que me muestra Vuestra Eminencia, debo decirle, con temor siempre de equivocarme, que una Asamblea que naturalmente llamaría la atención de toda la Iglesia Católica me parece que antes de intentarse ha de tener el éxito muy asegurado, que tal vez tendrían que disminuirse los puntos objeto de estudio y de resolución encargándose previamente a una comisión técnica la preparación de los trabajos que naturalmente exigen un trabajo y una competencia y un aplomo que requieren larga deliberación y consulta. — Y hasta le diré, confiando en su casi paternal benevolencia, que hoy me parece que al Estado quizá no convenga pedirle, sino con mucho tiento, protección, primero porque es difícil que lo conceda y segundo porque la gente moderna, enemiga de imposiciones, no recibe con gusto la imposición del brazo secular del Estado. Me parece que sosteniendo, discretamente siempre, el derecho histórico de la Iglesia de España, no obstante hemos de invocar, como lo ha hecho Vuestra Eminencia en materia de gran trascendencia práctica, el principio de libertad. — Y también diré a Vuestra Eminencia lo que no conviene que el público oiga, y es que aun cuando ciertamente las cábalas políticas y las ambiciones de partido son en gran parte causa de la persecución religiosa, pero no obstante hemos de tener en cuenta el terrible descenso que ha sufrido el pueblo en su amor a la religión al cual ha venido a sustituir el materialismo de la vida. Y a mi entender quizá estamos más en el caso de estudiar la manera de aumentar el espíritu evangélico, que de formular reglas canónicas, aunque naturalmente sean éstas siempre necesarias. — Y ahora réstame pedir a Dios conserve la vida a Vuestra Eminencia por largos años para bien de la Iglesia y besarle con sumo afecto la Sagrada Púrpura. Su humilde amigo y hermano

El de Vic.

1149. A Tomàs Costa.

Vic, 17 de desembre de 1906.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Sr. Arzobispo: la última Alocución consistorial del Sumo Pontífice en que indica la idea de que los obispos de las distintas regiones se ayuden con sus simpatías, me hace ocurrir que quizás fuera conveniente que esta Provincia hiciera una carta de simpatía y amor hacia el Sr. Arzobispo de Valencia que se encuentra en situación tan angustiada, y tan desamparado de la autoridad pública. Cuatro líneas afectuosas me parece serían de buen efecto, y la vieja Metrópolis Tarraconense consolaría a una Iglesia, hija suya. Me tomo esta libertad porque ya sabe cuanto le quiere y venera su hermano y amigo

El de Vic.

T

1150. A l'Arquebisbe de València.

Vic, 17 de desembre de 1906.

Mi venerado amigo y muy querido Hermano: creo que V. ha tratado la cuestión con toda corrección jurídica y canónica y que está plenamente dentro de la justicia y que ha sabido defender el derecho natural e histórico en España que corresponde a la Iglesia, y ésto debe servirle a V. de compensación dentro de las circunstancias en que se encuentra colocado por la malignidad de los tiempos. — Es muy oportuna la indicación que V. hace aludiendo a la última Alocución Pontificia acerca de la conveniencia de que la solidaridad del Episcopado se manifestase en circunstancias graves

como lo son las que están pasando en la archidiócesis de Valencia, y yo tengo el propósito de hacer circular la idea, pues la considero de una fecundidad extraordinaria. Quizá abusamos de dejarlo todo al Romano Pontífice, y el Episcopado no deja de tener una gran fuerza. — Pero los tiempos están malos y yo creo que salvando siempre naturalmente el derecho histórico, el verdadero derecho, debemos procurar colocarnos en el terreno de la libertad y sólo con mucha moderación valernos del brazo secular que en realidad de verdad cuando no nos es adverso, es indiferente para la Iglesia. — En el criterio que acabo de indicar estoy concluyendo un folletito acerca de las invasiones del Estado. — Y deseando que Dios continúe dándole su fortaleza y consuelo le saluda con mucho afecto su fraternal amigo

El de Vic.

F

1151. A Joaquim de Bertran.

Vic, 24 de desembre de 1906.

Estimat: que Déu beneesca lo projecte matrimonial que em participa. Les circumstàncies són totes de bon auguri. V. i la noia Roser han rebut educació cristiana, les dues famílies són ja de tradició de la nostra terra i de consegüent sembla que no ha de faltar la simpatia mútua que es necessita en l'ordre de la naturalesa. I en l'ordre de la gràcia Déu lligarà los cors amb lo vincle fort i dolcíssim de l'amor sobrenatural.

Essent tots dos feligresos meus los envio la meva més afectuosa benedicció.

Lo Bisbe de Vic.

F

1152. A Monsenyor Aristide Rinaldini.

Vic, 26 de desembre del 1906.

Exmo. Sr. Nuncio Apostólico en España.

Señor y Hermano mío: no puedo dejar de enviar a V.E. con motivo de las presentes solemnidades de la Iglesia el homenaje de mi mayor afecto personal a V.E. y de mi sumisión y obediencia por la augusta representación del Soberano Pontífice, que V.E. dignamente tiene.

Que el dulce Salvador quiera suavizar las presentes amarguras de la Iglesia!

De V.E. hermano, amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

ASV

1153. A Agustí Valls.

Vic, 27 de desembre de 1906.

Estimat Agustinet: que el *Pesebre* de la teua casa sia sempre lo mirall de la teua família i que en ella sempre perseveren les creències i els sentiments que Jesús, lo diví Salvador portà al món. És l'únic Salvador i l'únic consol dels hòmens.

Me digué dies enrera en Viguer que Déu vos havia enviat una Roser. Lo nom promet bellesa i olor. Que la gràcia divina lo regue i que els Pares de la infanta puguen disfrutar de la bellesa d'ànima i de l'olor de les virtuts de la filla que Déu los ha donat.

T'agraesc los versets que com tots los teus sempre són rics de sentiment i harmonia. És una gràcia que has d'agrair a Déu lo que estant, per dever de ton ofici, tot lo dia entre negocis àrids la teua ànima conserve la saó dolcíssima de la poesia.

Ja pots pensar que em serà agradable la visita de la germandat que m'anuncies. Abans escriviu i dieu poc més o menos los que sereu. — No tardaràs a rebre un folletet que estic estampant sobre les invasions que pretén l'Estat en la vida religiosa. — Moltes memòries a la Montserrat i a tots los de la casa i rebeu així mateix la més afectuosa benedicció de ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

V

1154. A Maria de Santa Cecília Coll.

Vic, 27 de desembre de 1906.

Mi apreciada Sor Cecília: me alegro de las noticias que me comunicas de tu tranquilidad de espíritu y paz de corazón. Este es el premio de los humildes y obedientes. Procura guardar este tesoro, no dejándote dominar de la imaginación, que te lo robaría fácilmente. Trabaja, ora y espera, que ésta es la vida cristiana y principalmente religiosa; y que en tus oraciones tenga una parte tu antiguo confesor

El Obispo de Vic

Saluda a tu buena Madre Superiora y hermanas.

F

1155. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 28 de desembre de 1906.

Estimat Pare Rector: també desitjo a tota la seva Comunitat les benediccions celestials amb motiu de les presents festes del Sant Naixement. Que el dolç Redemptor vulga afavorir a la seua Iglésia avui tan combatuda.

Li recordo los predicadors quaresmals. Suposo que el Pare Sarret ja s'haurà entès amb los seus Superiors; però potser no serà molt que V. oportunament faça algun *memento* a qui corresponga. Respecte al terceró V. ja hi pensarà.

Vaig sentir la mort del Pare Raventós al cel sia. Ja feia molts anys que el coneixia i el tenia per un sacerdot discret i sòlidament virtuós. Feliç ell que ha acabat bé.

Amb motiu de la seua mort tindrem que designar confessor ordinari a les Hermanites, les quals desitgen que sia un Pare Jesuïta; i farem lo nomenament *d'aquell qui designe lo Pare Rector de la Cova*. Així V. coneixerà lo que sia més convenient.

Moltes memòries a tots los fervorosos Pares vells i tercers, que a tots envia sa benedicció i s'encomana a ses oracions, son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1156. A Josep Lemann.¹

Vic, 29 de desembre de 1906.

Señor Canónigo: Recibí su carta participándome el envío del «Crucifijo del Perdón» y al escribir estas líneas el Crucifijo ha llegado ya a mis manos.

Doy a V.S. las más afectuosas gracias por el obsequio y procuraré dar a conocer y extender la devoción de que V.S. es celoso propagador. No obstante debo manifestarle que a mi entender los focos de propaganda deben establecerse en los grandes centros de población, pues allí es más fácil realizarla.

Realmente en nuestros días de tanta discordia social el culto al sublime perdón de Jesús Crucificado es de grande oportunidad.

Que Dios bendiga a V.S. y le dé fuerzas para trabajar en la salvación de las almas.

De V.S. servidor en Cristo

José, Obispo de Vic.

F

1. Canonge de Lió.

1157. A Andreu Petitpierre i Carme Vila.

Vic, 31 de desembre de 1906.

Amb sentiment acabo de rebre la notícia de la mort del seu respectable oncle i amic meu D. Pere Almeda. Que al cel nos vejам tots. Los envio lo meu pèsam i pregaré per l'estimat difunt i pel consol de tots los seus que deixa en aquest món.

Ell surt d'aquesta vida de pecat i de misèries enviant davant seu lo bagatge de la seva pietat i de la seva caritat, i de consegüent lo etern viatge lo portarà a la glòria celestial.

Concedesc quaranta dies d'indulgència als qui pregunen

pel difunt i a tota la família envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1158. A Dolors Vilaclara.

Vic, 3 de gener de 1907.

Apreciada Dolores: li vull posar quatre ratlles abans no s'acabin les festes del Naixement i Santa Infància del dolcíssim Jesús.

Prego al diví Infant que la visite amb dons de consolació i d'amor de Déu per a que la vida li sia més pacífica i l'esperança de l'eternitat més viva. L'esperança de la glòria, pels mèrits de Jesucrist, ha d'ésser lo gran estimulant que dirigeasca tota la nostra vida.

Però som flacs i lo material i temporal ens preocupa. Demani la santa llibertat d'esperit i de cor per a son afm. que li envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1159. A Josefa Rossell.

Vic, 3 de gener de 1907.

Apreciada cosina: com encara han de venir els Sants Reis, desitjo que aquests gloriosos personatges, adoradors de Jesús, te portin els dons d'un amor verdader al Diví In-

fant i el consol de la vida de pietat i consagrada a Déu. — Comprenc molt bé lo que em dius de que penses en quedar-te a viure a Sarrià, a on tens molt bona casa i facilitat de portar una vida tranquil·la. Quan sia l'hora, fes-ho avinent també al Sr. Barba, a qui tinc encarregada la caseta; puix ja comprens que un té moltes coses d'una indole diferent, que em preocupen. Com si te quedes a viure a Sarrià tindrè menos facilitat de veure't (puix jo a Barcelona no hi estic més que lo precís), me ve la idea de que hauries de pujar a Vic algun dia, quan sia millor temps, puix ara estan plens de neu tots els carrers i camins i amb relliscalls, que la Maria i l'Emília ja t'acompanyarien i et tractarien bé. — De tots modos encomana'm molt a Déu, i disposa sempre de ton afm. cosí i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

Quan te'n vages a Sarrià, escriu la direcció.

F

1160. A Monsenyor Aristide Rinaldini.

(sense data)¹

Exmo. Sr. Nunció Apostólico en España.

Mi venerado Señor y Hermano: tengo el gusto de remitirle un folletito que acabo de publicar sobre las extralimitaciones del Estado en materia religiosa.

Como es asunto tan delicado si hubiese tenido proporción hubiera consultado el escrito con V.E.; pero esto siempre difícil cuando se escribe a distancia aumenta la dificultad tratándose de un tema que no permite dilaciones y teniendo que sujetarse a una imprenta de una población pequeña que es naturalmente tardía. No obstante dentro de la

claridad y energía en la exposición de ideas he procurado no ofender a nadie.

Espera que sea del gusto de V.E. y le saluda afectuosamente

El Obispo de Vic.

ASV

1. Una altra mà anotà: R. il 13 gen.

1161. A Leonci Soler i March.

Vic, 14 de gener de 1907.

Estimat amic: al rebre la present tindrà ja en son poder lo meu folletet «*Excesos del Estado*». Lo só escrit, com pot comprendre, per a que fos una veu més contra lo projecte de la Llei d'Associacions, i de consegüent desitjaria fer-lo arribar a mans d'aquells polítics liberals que encara tinguen alguna consideració a la Iglésia i exercesquen alguna influència en son partit. Com jo no tinc coneixement més que de poquíssims, li agrairia m'enviàs una llisteta de noms de persones que V. conega que pugua ser útil que llegesquen l'escrit, i si V. li sembla també alguns carlistes, integristes i conservadors, manifestant la direcció d'ells o medi de fer-lo arribar a les seves mans. En fi V. com coneixedor del personal polític militant, farà lo favor d'indicar-me a qui li sembla que convé sia enviat lo folletó. — ¿Li sembla si en Manresa i sa comarca aniria bé una exposició a les Corts en contra del projecte d'Associacions amb moltes mils firmes? — Desitjo que tots V.V. estiguen bons i a tots saluda i envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1162. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 18 de gener de 1907.

Concedida la facultad de exponer el Santísimo y las indulgencias solicitadas. Autorizo al P. Pastoret para bendecir altar e imagen. No conceptúo conveniente lo del cinematógrafo, vale más acostumbrar a los jóvenes a otros entretenimientos.

Y a todas saluda y bendice

El Obispo de Vic.

V

1163. A Pere Bolet, S.J.

Vic, 19 de gener de 1907.

R. P. Pere Bolet, S.J.

Estimat Pare Pere: lo dr. Dachs me diu que ja t'ha enviat un exemplar del meu folletet —Los Excesos del Estado—; però com tenia intent d'enviar-te'n sis per a que los distribuïsses a qui bé t'aparega los rebràs ara. He volgut que hi hagués una veu més en contra dels projectes i tendències anticatòliques dels Governos. Que Déu hi faça més que nosaltres.

M'alegro que et vaja bé, com me deies en ta última carta, lo clima i la feina de Sarrià. És indubtable que l'ensenyança avui és un dels medis de major eficàcia per a la difusió de l'Evangelí. Estigues content allà a on te posen i allà procura santificar-te i santificar als altres aprofitant la vida sempre curta; i encomana a Déu al teu amic i parent

Lo Bisbe de Vic.

F

1164. A Maria Arbós.

Vic, 23 de gener de 1907.

Apreciada Maria: Amb molt goig só llegit la teva carta participant-me que professaràs, ajudant Déu, lo pròxim dia de la Conversió de S. Pau. Dóna gràcies a Déu per aquest benefici, que no te'l podia fer més gran, i aprofita la celestial gràcia de la vocació per a santificar-te en la vida religiosa i santificar a les noies que la Providència te destinarà. Qui és fidel a la vida religiosa comença ja en aquest món la pau i el consol espiritual dels veritables fills de Déu.

Moltes memòries a les M.M. Piora, Mestra i demés, especialment a la M. Mercè Brunet, dóna-les també a la teva Mare, Germanes i Germans, i en lo dia del gran apòstol de la Fe farà un *memento* per a tu

Lo Bisbe de Vic.

F

1165. A Josep Carner.

Vic, 24 de gener de 1907.

Estimat: desitjo un feliç èxit a la Revista Savante que em participes en la teua carta que he rebut avui. Que Déu la beneesca per a que no sia purament un goig estètic per al públic, sinó un estímulo d'elevació dels esperits. Ja saps les meves idees. Lo vell principi de que la bellesa és lo resplendor de la Veritat és lo cànon essencial i fonamental de la universal literatura, i en tots los rams de la racionalitat humana ha de presidir l'estrella de la Veritat. Que ella sia la vostra guia que serà també lo vostre consol; i per a nosaltres catòlics aquesta estrella mai s'apaga. M'alegro de lo

que em dius de que los jóvens, per a aquest projecte estan aliats amb los vells. De l'aliança entre vells i jóvens resulta l'equilibri humà. — Me pensava que t'hauríem vist per aquí dalt algun dia lo qual sempre és un goig per ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1166. A la Rvda. Mare Superiora i Religioses del Monestir de la Visitació de Manresa.

Vic, 29 de gener de 1907.

No puede pasar el día del grande Obispo y santo director de espíritus San Francisco de Sales, vuestro dulcísimo Padre, sin que os dirija cuatro líneas uniéndome a vuestro gozo así como espero participar de vuestras oraciones y del mérito de vuestras virtudes. Es un santo muy propio de nuestros días y gran modelo de Obispos. Esta misma mañana he fechado yo una Carta pastoral para la próxima Cuaresma, porque el día de San Francisco de Sales, gran predicador de herejes, es muy a propósito para hablar a los fieles de los males que siembra en la cristiandad el espíritu herético que desgraciadamente hoy domina minando el espíritu de fe que es el móvil de la vida cristiana. — Ya sabéis que el espíritu de fe, propio de todos los santos, resplandeció de una manera maravillosa en nuestros Santos Padres. No solamente en San Francisco que naturalmente como Obispo debía ser maestro de ella, sino también en Santa Francisca Chantal de la cual la Iglesia nos recuerda rasgos de fe profundísima ya desde su infancia. — Y yo os exhorto a cultivar el espíritu de fe, alma de la vida de perfección. Porque de la fe depende todo, y nuestra vida llega a lo sobrenatural

y divino solamente por el camino de la fe. Con ella crecen todas las virtudes, y si ella queda raquítica, toda la vida espiritual es endeble, estéril y triste. La fe es el vigor de la vida espiritual, es para nuestra alma lo que son los huesos, el esqueleto, para el cuerpo. Hombre fuerte, de resistencia y de energía, supone poseer huesos también resistentes para sostener toda la máquina corporal. La Religiosa de vida constante, fecunda en virtudes, amante de Dios y de las hermanas, ha de tener también un esqueleto fuerte; y el esqueleto, la osamenta de la vida espiritual, es el espíritu de fe. — La fe es la vida de nuestra vida, es la respiración del alma cristiana, es la fortaleza de todo nuestro ser y fuente de alegría indestructible. Por la fe esperamos la inmortalidad gloriosa y ella alienta nuestras debilidades. — Las sagradas Escrituras dicen que la fe es la armadura con que debemos revestirnos para los combates espirituales, y con esta armadura somos invulnerables, de modo que el enemigo infernal nada puede contra nosotros revestidos de la fe. Pedidla, pues, hijas muy amadas, para mí que debo ser maestro de ella, y para vosotras que sois sus discípulas continuas y fieles, y mediante la fe, como San Francisco, no sólo suavizaremos las amargas presentes, sino que alcanzaremos la felicidad eterna. — Amén. — Os envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

F

1167. A Tomàs Costa.

Vic, 3 de febrer de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y querido amigo: acabo de recibir su carta que me ha sorprendido pues encargué al ca-

nónigo Collell que parlase con V. del asunto del catecismo cuando fué a esa las últimas ocasiones en que ha ido a Tarragona, y hasta me parece que a la vuelta me dijo que estaban ya entendidos. Ahora no está en Vic, pero me parece que a no tardar regresará y entonces le hablaré del asunto y le daré prisa para que concluya su trabajo que yo estaba en la creencia que estaba terminado. — Se encomienda a sus oraciones y le saluda con mucho afecto su amigo y hermano

El de Vic.

T

1168. A Leonci Soler i March.

Vic, 4 de febrer de 1907.

Estimat amic: li dirigesc la present a Manresa, pensant que no tardarà molt a anar-hi, o que en tot cas los de casa seua ja li remetran. I li dono moltes gràcies per la distribució del fulletó de què me dóna compte en la seua carta de 2 del present que acabo de rebre. Avui marxem a Madrid lo Senyor Rocafiguera i sa Esposa, la qual porta les firmes recollides contra dels projectes anticatòlics. És clar que arriben un xic tard; però en fi, ja les tenien recollides i sempre serviran per a accenturar una mica més la demostració general d'antipatia. — M'estranya la notícia electoral que em dóna i faré com qui no sap res, puix V. comprèn lo delicada que és aquesta qüestió per a un bisbe.

Desitjo que estiga ben bo i li envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1169. A Teresa Muntadas de Cendra.

Vic, 8 de febrer de 1807.

Sra. D^a. Teresa Muntadas de Cendra: que la Verge Santíssima beneesca a V. i a la seua família puix que V. treballa per a obsequiar la seua Imatge davant de la qual los cristians invoquen la seua intercessió.

Tot fill agraeix los obsequis que es dirigeixen a la seua Mare; i el gloriós Salvador Jesús, que és lo millor de tots los fills, paga amb gràcies celestials los obsequis a la seua Immaculada Mare la Verge Maria. Confie, doncs, V. en ella que pregarà per V. ara i en l'hora de la seua mort. I al saludar-la envia a V. i a tots los seus la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

1170. A Josep Deàs.

Vic, 9 de febrer de 1907.

M.I. Sr. Dn. Josep Deàs, Abat de Montserrat.

Venerat Senyor Abat i estimat amic: en lo dia de Santa Escolàstica, patrona de la ciutat de Vic, m'agrada complir amb Montserrat lo dever d'amor que li tinc felicitant a eixa venerable Comunitat. Que Déu la beneesca i que la faça prosperar pel camí de la santedat baix la presidència del seu Abat, a qui conserve molts anys.

I a l'encomanar-se a les seues oracions lo saluda amb molt d'afecte son amic i servidor en Jesús i Maria

Lo Bisbe de Vic.

M

1171. A Josep Dachs.

Vic, 12 de febrer ded 1907.

Dr. Josep Dachs, Pvre.

Estimat: m'alegro de les bones notícies que em dones de la teua família i de que ja la teua neboda sia cristiana posant-la baix la poderosa protecció de la Verge Maria, de son virginal Espòs i de la venerable àvia del Redemptor del món. Que Déu la faça una Santa per a consol dels seus Pares, i del seu Oncle, encara que a aquest li recordo lo cas de Dn. Lino per a futura ensenyança.

Quan te vinga bé fes una visita de pèsam a la família Duran. En Lluís m'escrigué i li só contestat donant-li lo pèsam, però trobant-te a Barcelona me sembla que correspon que els visites també. I si tens una estona que et sobri també podries anar a veure al P. Pere Bolet, que en una carta m'ho demanava. No obstant, no és cap necessitat.

Abans d'anar-te'n volia dir-te una cosa i me'n vaig oblidar, per a que ne parlesses a en Prat. És fàcil i és natural que vulga fer-se alguna cosa per a commemorar lo centenari del Rei Don Jaume. I és fàcil que surten projectes estranys. A mon parer la commemoració més solemne, més harmònica i més pràctica fóra l'erecció d'un monument sepulcral a Tarragona en qual Seu té un Panteó miserable. Destruït Poble li pertoca a la Iglésia primacial i metropolitana de Catalunya guardar son cos. Ja és prou raó lo ésser la primera Iglésia Catalana. Però ademés lo gran Rei està lligat amb Tarragona per raons molt íntimes. Era pròxim parent de l'arquebisbe *Sparagus*, del qual parla lo rei amb gran amor puix protegí sa infància, i des de Tarragona organitzà l'expedició a la conquesta de Mallorca. — D'aquesta manera la glorificació de D. Jaume tindria un caràcter religiós com li correspon a un home tan piadós i devot de la Verge Maria com era ell.

Pots parlar-ne a ton cunyat puix ell naturalment tindrà influència en lo que vaja projectant-se amb aquest motiu.

Aquí no tenim novetat; avui arriben los P.P. Jesuïtes quarsers, segons me participaren ahir per carta.

Moltes memòries a la teua Mare, a les germanes i cunyat i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1172. Als Hereus de la Vidua Pla.

Vic, 18 de febrer de 1907.

Muy señores míos: he recibido la suya notificándome se había agotado mi librito «Mes de Sant Josep». Si hubiese pensado en reimprimir el librito, hubiese pensado en esa respetable casa; pero hace poco, previendo que estaría por agotarse la edición, lo hice reimprimir en una imprenta de Vic, sólo movido del deseo de proporcionar algún trabajo a un establecimiento de la ciudad de mi residencia. No obstante el producto íntegro líquido de la venta continuaré destinándolo al Templo de la Sagrada Familia.

Suyo en Jesús, José y María

El Obispo de Vic.

F

1173. A Joan Xandri.¹

Vic, 22 de febrer de 1907.

Estimat Senyor Ecònomo de Sant Quirze: atenent a indicacions de Mossèn Guixà lo só autoritzat per a que pogués sortir d'eixa parròquia. Com me pregunta quan podrà executar-ho, V. i ell podran posar-se d'acord i determinar lo que procedesca sense detriment del servei espiritual.

Lo saluda i beneeix

El Bisbe de Vic.

V

1. Ecònom de Sant Quirze.

1174. A Fèlix Sardà i Salvany.

Vic, 27 de febrer de 1907.

R. Dr. Feliu Sardà i Salvany, Pvre.

Estimat amic: só rebut la seua carta recomanant la de Dn. Severí Aznar a qui contestaré oportunament.

Però ja pot pensar V. que és de l'ofici, que un Bisbe quan ja ha complert seixanta anys, com jo, després que ha fet les seues obligacions no li queda ni gaire temps, ni gaire humor per a escriure. Ademés de que a mi sempre m'ha costat lo escriure, puix no tinc facilitat d'expressió. Miraré no obstant de deixar content al seu recomanat.

Realment lo de França és una lliçó per a Espanya; però desgraciadament la gent moderna no sap aprendre les lliçons de l'experiència i li falta reflexió corrent sempre en direcció de lo llamatiu i excitant. Que Déu i la Verge Maria nos ajuden.

Desitjo que estiga bo i que pugua continuar la seua ja llarga carrera apologètica de la Iglésia avui tan combatuda per espai de molts altres anys; i ja sap sempre que li és amic i servidor en Cristó

Lo Bisbe de Vic.

H

1175. A l'Emm. P. Fra Josep Calassanç, Cardenal Vives.

Vic, 27 de febrer de 1907.

Mi muy querido Sr. Cardenal y venerado amigo: debo a Vuestra Eminencia una carta de agradecimiento por las afectuosas tarjetas que he recibido animándome a escribir en defensa de Nuestra Santa Madre la Iglesia, hoy día tan afligida, y como en sus tarjetas me recomienda la publicación en volumen ad-hoc de mis Pastorales, debo manifestarle que hace poco me escribió un joven y distinguido literato catalán que iban a reimprimir en un tomo mis cartas Pastorales. — Pero al mismo tiempo le escribo hoy sobre otra materia de gobierno eclesiástico de mucha trascendencia. Y le escribo sin pretender en lo mínimo que Vuestra Eminencia me conteste, pero de una parte creo que conviene que Vuestra Eminencia, como español, esté enterado (si no lo está ya) del asunto; pues dada su posición en la Corte del Romano Pontífice, debe de tener alguna influencia en la marcha de las cosas; y de otra parte me servirá a mi esta carta de expansión, pues no considero discreto ahora hablar del asunto con el Excmo. Sr. Casañas, porque observo que después de su ataque sus familiares (y hacen bien) evitan cuanto es posible que tenga que tratar asuntos de preocupación. — El asunto es que el Eminentísimo Sr. Cardenal Arzobispo de Toledo me escribió hace ya algunos meses que proyectaba con aprobación condicionada de la Santa Sede con-

vocar una reunión de todo el Episcopado Español para tratar de distintos temas que incluía en un Syllabus que remitía. Me decía que previamente lo consultaba con gran sigilo al Sr. Cardenal Casañas, al ya difunto Sr. Castellote, al actual Obispo de Jaca y a mi. Yo le contesté que me parecía que puesto que la reunión excitaría la curiosidad de todo el mundo, primeramente debía estudiarse si el resultado de la misma sería de importante consecuencia y que a mi entender la actual situación de la sociedad cristiana más que fórmulas canónicas exigía estudiar los medios de fomentar el espíritu, cuya deficiencia es la causa de todos los males presentes. Además le decía que quizá se proponían demasiados temas, porque el estudio de ellos requería una preparación que debería encomendarse a una comisión técnica. En esto último me atendió, pues ahora ha reducido en gran manera los temas según copia que le acompaño y que impresa ha remitido hace pocos días. — Pero el caso es que en esta última comunicación propone, o casi mejor diré dispone, que la reunión se celebre en la ocasión del bautizo de primogénito que próximamente se espera de su Majestad la Reina D^a Victoria Eugenia, y en la población de Madrid. En una comunicación anterior consultaba el lugar de la reunión y yo le contesté que me parecía el punto más a propósito o Zaragoza (por razón del Pilar) o el Escorial o Montserrat u otro de igual significación, es decir de significación piadosa delante del pueblo. — Yo no puedo hablar porque si yo rechazara la ocasión creería que mi oposición provenía de poco afecto a la Dinastía reinante. Vuestra Eminencia comprenderá que no es así, y pruebas manifiestas tengo dadas, pues cuando su Majestad el Rey vino a Cataluña, publiqué yo e hice leer en las iglesias previamente, una alocución al pueblo fiel recordando la fidelidad debida a los Príncipes que nos rigen y la oración a Dios por ellos que les debemos. — Mi repugnancia a lo que propone el Sr. Cardenal Sancha, deriva de un criterio muy arraigado que yo tengo acerca la conveniencia de portarse hoy la Iglesia dado el actual esta-

do de los ánimos. A mi entender no conviene hoy, en la diversidad de opiniones de los ciudadanos y en la inestabilidad de los poderes públicos, identificarse con las instituciones políticas. La influencia política en la Religión siempre ha sido mal mirada, pero hoy a mi humilde juicio, debe evitarse a toda costa, porque en España, como Vuestra Eminencia sabe, la suspicacia del pueblo en este punto es extremada. — Además dado caso de que la proyectada reunión debiese tener consecuencia práctica de importancia, el medio a propósito para obtenerla no sería una corte regia en los días regocijados de un bautizo y en donde las influencias políticas son imposibles de evitar, sino un lugar de recogimiento e inspirador de piedad, de lo cual nos han dado ejemplo los Obispos alemanes reuniéndose cabe el sepulcro de San Bonifacio, el Apóstol de aquellos países. — La idea del Eminentísimo Sr. Cardenal Sancha de la independencia de la Iglesia en el orden económico me parece excelentísima, siempre suponiendo la aprobación previa de la Santa Sede; los demás puntos creo que sólo deben ser tratados cuando llegue la hora necesaria. Es claro que ya casi se reduciría a esto la última pretensión del Sr. Sancha, pues en la comunicación que he recibido hace poco, fija, como puntos de preferencia, los temas 5º, 6º, 7º y 8º de la lista cuya copia le remito. — Aun así tengo muchas dudas acerca de la oportunidad de estas deliberaciones, quitada la que se refiere a la entrega de la dotación mientras sea en valores no nominales. — Y ahora debo pedir a Vuestra Eminencia que me dispense, pues comprenderá perfectamente la dificultad de conferenciar sobre estas materia que tiene el Obispo de Vic y al mismo tiempo la natural preocupación que este asunto ha de causar a quien tiene la responsabilidad del régimen espiritual en una Diócesis española. — Besa la Sagrada Púrpura de Vuestra Eminencia su amigo, paisano y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1176. A Josep Estanyol.

Vic, 27 de febrer de 1907.

Estimat amic: moltes mercès per la bonica fotografia de Fàbregues, amb motiu de la visita cardenalícia, que serà sempre un bell record per a aquella casa tan pintoresca, interessant, que per molts anys V.V. hi puguen anar a cercar lo repòs de l'istiu. — És clar, com V. diu en la carta, que és trist veure com los hòmens avui posen sota dels seus ideals polítics, los grans interessos religiosos, que en la vida humana són lo més transcendental; i això és més trist perquè suposa que la fe s'ha debilitat en los esperits; però nos hem de fer càrrec de l'estat actual dels hòmens, de la realitat social, com ara diuen, i que ni per una ni per mil paraules aquest estat no es canvia. Això ha d'ésser obra de l'Esperit Sant, únic qui canvia lo nostre interior. — L'objecte del Cristianisme és que l'Esperit Sant regesca la política humana, i en aquest sentit treballa sempre la Iglésia, però lo cor unum i l'ànima una, sobretot en política, és un triomf espiritual que rares vegades pot obtenir-se; i aleshores los hòmens, i la mateixa Iglésia, accepten un modus vivendi per a fer en pau lo camí de l'eternitat. — Nos hem de recordar de l'adagi que diu que no es pot matar tot lo que és gras, sovint nos hem de contentar amb lo magre; i la discreció pràctica aconsella que procurem fer tot lo bé possible dins de qualsevol de les situacions socials en que podem trobar-nos. — En política no podem escollir los ingredients que la integren i tota la nostra mira ha de dirigir-se a que lo compost que resulte dels ingredients se separe lo menos possible de l'ideal cristià. — I en fi, fem lo bé que podam i sens inquietar-nos deixem-nos en mans de Déu, que és lo etern polític de la societat humana; i V. i ses piadoses germanes recordi-se'n davant de Déu de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1177. A Tomàs Costa.

Vic, 6 de març de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado amigo: poco después de la suya en que me pedía noticias de la traducción del Catecismo al regresar a ésta el canónigo Collell le pregunté sobre el asunto y me dijo que ya podía darse por terminada la traducción, tan poco era lo que le faltaba hacer en la misma. Pero no tardó mucho en ausentarse de Vic y al regreso, no hace muchos días, se puso enfermo, no de cuidado, y aún no está bueno, motivo por el cual no puedo dar a V. noticias precisas. No obstante a la primera oportunidad le pediré que me diga el plazo en que tendrá terminado su trabajo y se lo participaré a V.

Pero hoy le escribo con esta reserva para hablarle de los planes del Sr. Cardenal-arzobispo de Toledo. Yo le contesté a una de sus anteriores cartas que me parecía que tratándose de una reunión que forzosamente había de llamar mucho la atención era necesario estar muy seguro de resultados importantes. En cuanto al lugar le dije que me parecían puntos adecuados Zaragoza, El Escorial o Montserrat, u otro lugar por el estilo. Es decir un punto de piedad o devoción notable. Como habrá visto ahora él propone Madrid y en la hora del bautizo del primogénito que se espera de los Reyes. Yo creo que el lugar y la ocasión pueden dar lugar a que se diga que en la reunión ha predominado una idea política. No obstante no he contestado a la última carta en que proponía ésto, porque yo soy sospechoso delante de cierta gente, y mi opinión que se funda en motivos puramente de orden religioso quizás sería interpretada como efecto de antipatías políticas, siendo así que gracias a Dios no tengo ninguna. Así es que no he contestado porque de otra parte habiendo contestado respecto del lugar me parece que la carta última no me obliga a contestación. No obstante desearía saber la opinión de V.

También escribiría al Sr. Cardenal Casañas, pero observo que sus familiares tienen mucho cuidado de que no trate ningún asunto de preocupación, y hacen bien sin duda, por cuyo motivo no le escribo.

Siempre de V. hermano, amigo y servidor en Cristo

El de Vic.

T

1178. A Lluís Álvarez.

Vic, 8 de març

Estimat amic: tindrè gust en que vingui la setmana entrant Mossèn Ignasi;¹ puix si no hi ha novetat en contra, penso estar a casa. — Moltes memòries a Mossèn Ignasi i a la seva família de V., i disposi de son afm. que el saluda i beneeix,

El Bisbe de Vic.

Suporto hauran rebut una carta meva dirigida a V.V. i al Dr. Badia.

F

1. Ignasi Raventós (Nota de Fortià Solà).

1179. A Tomàs Costa.

Vic, 9 de març de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro amigo: hoy he visto

al canónigo Collell y le he preguntado como tenía el catecismo y se me ha excusado de la tardanza porque se había encontrado mal de salud. No obstante diciéndole yo que señalara el tiempo que necesitaba para concluir su traducción me ha dicho que por la Próxima Pascua ya la tendría acabada.

Supongo habrá recibido mi anterior en que le hablaba de este asunto y de otro de mayor reserva.

Siempre suyo y le besa las manos su hermano y amigo

El de Vic.

T

1180. A Tomàs Pursals.¹

Vic, 10 de març de 1907.

Estimat mossèn Tomàs: he rebut la teva, participant-me que ets ecònom de Terrassa. Sols ho sento per lo Col·legi del Bon Consell, a qui estimo, i on faràs falta. Convé molt que pensen en un bon capellà. Tu a Terrassa hi podràs fer molt bé; però, com que no et sobren forces, convé que no facis entrada de cavall a Sicília, que abans faces composició de lloc, i que poses fre al teu caràcter actiu; puix allà hauràs d'ésser més director que executor. — Déu t'ajudarà, i compta sempre amb ton afm. amic

Lo Bisbe de Vic.

Memòries a la M. Elena i demés monges.

F

1. Ecònom de Terrassa.

1181. A Leonci Soler i March.

Vic, 11 de març de 1907.

Estimat amic: lo Sr. Poal de Sallent desitja la notaria vacant a Manresa, i encara que ja li té encarregada a V. la seua pretensió me demana que jo li reforce l'argument. I ho faig amb molt gust perquè el tinc per un home de bé, creient i d'instrucció.

Ja pot pensar quant me plauria tenia alguna sentada amb V. en aquest temps de tanta agitació d'esperits que naturalment té transcendència religiosa.

Memòries a la seua Sra. Mare i demés de la família i és de V.

Lo Bisbe de Vic

que a tota sa casa envia la més afectuosa benedicció.

SM

1182. A Tomàs Costa.

Vic, 12 de març de 1907.

Mi querido Señor Arzobispo: quedo agradecido a V. por su carta, y deseándole salud y espiritual consuelo en las próximas solemnidades de la Pasión, Muerte y Resurrección gloriosa del Señor le saluda afectuosamente

El Obispo de Vic.

T

1183. A Leonci Soler i March.

Dia de Sant Josep de 1907.

Estimat amic: sembla impossible lo que V. me diu i mai ho hauria cregut possible en la present situació i tractant-se de V.; així que anem passant anys veiem coses que ens fan perdre tota la confiança en los medis humans, però creiem en la Providència divina i no devem ésser pessimistes. I d'una altra manera de la que alguns diuen devem dir també nosaltres ¡Avant!

Lo Bisbe de Vic.

SM

1184. A Josep Bolet.

Vic, 19 de març de 1907.

Estimat Dr. Josep: que el Sant Patró intercedesca també per tu. Per als teus plans, te participo que jo sortiré de visita probablement l'endemà de Pasqüetes; per lo tant, vine, si pots, durant l'octava de la Pasqua, o sinó prorroga la vinguda, en cas de que no pugues venir en dita setmana, per a quan jo estiga d'assiento en Vic; puix ara la Visita serà, si no tinc obstacles, una mica llarga.

Lo Bisbe de Vic.

F

1185. A Jaume Alegret.

Vic, 29 de març de 1907.

Sr. D. Jaime Alegret.

Mi querido amigo: al levantarme de una ligera enfermedad, de la que no estoy enteramente restablecido, me encuentro con la suya, cuya contestación es difícil en parte. El Obispo para los católicos de su diócesis es juez de doctrina. En esa de Barcelona escritores eclesiásticos han sostenido opiniones contrarias acerca del tema que interesa a V. y la autoridad no ha reprobado ni la una ni la otra y de consiguiente las tolera sin oposición.

De lo cual se deduce que la conveniencia en el orden práctico está sujeta a distintas interpretaciones, o como suele decirse, queda sujeta a las disputas de los hombres.

Y sintiendo que mi estado de salud me haya obligado a dictar y privado del gusto de escribirle *manu propria* la presente, aprovecho esta ocasión para saludar afectuosamente a toda su familia deseándoles muy felices Pascuas repitiéndome de V. afmo. servidor y amigo

El Obispo de Vic.

V

1186. A Eduardo Sanz y Escartín.

Vic, 30 de març de 1907.

Exmo. Sr. D. Eduardo Sanz Escartín. — Mi querido amigo: después de una ligera enfermedad de que acabo de salir tengo el gusto de contestar a la suya que respira un afecto que agradezco. — Por una cierta comunidad de espíritu que experimento tener con V., una propensión al amor al pue-

blo, esencial en nuestra santa Religión, le mando mis pastorales que en general me parece que son manifestación de este sentimiento. — El amor es el eterno instrumento de la Redención. Y hoy que hemos entrado ya en el solemne complemento de ésta, me es grato desear a V. y a toda su familia unas felices Pascuas. — En cuanto al asunto que V. toca en la suya no creo, como V. teme, que haya empeorado la situación de su sentimiento en este país. A lo menos así me lo parece desde esta montaña en que vivo. — Suyo siempre, amigo y servidor en Cristo,

El Obispo de Vic.

V

1187. A Tomàs Costa.

Vic, 30 de març de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro amigo: contesto a la suya del 25 para decirle brevemente, pues hoy me levanto de una ligera enfermedad, que efectivamente recibí la comunicación del *Iris* y que contesté a ella diciéndoles el nombre de dos semanarios de la Diócesis evidentemente enemigos de la Religión, no puse el nombre de algun otro que tal vez podría ser incluido porque para hacerlo sólidamente a mi entender debiera haber precedido un exámen formal. No creo que la cosa tenga trascendencia pues según indicaba la circular se trataba de un opúsculo que sale con sólo la autoridad privada y moral de su autor.

Le desea a V. unas felices Pascuas con todos sus familiares, su amigo y hermano

El de Vic.

T

1188. A Manuel Catarineu.

Mi antiguo y caro amigo: acabo de recibir su carta y sin duda yo no supe explicar mi pensamiento pues no quería que el Presidente del Centro fuese un sacerdote, sino el Conciliario. En cuanto al Presidente inmediato, reservándose V. la presidencia de honor podría ser otro. En fin deseo que V. con tranquilidad de espíritu trate esos asuntos de acuerdo con el Sr. Arcipreste que no dudo han de llegar a un acuerdo.

Deseándole muy buena salud y alegría en el Señor le saluda muy afectuosamente y le envía su bendición

El Obispo de Vic.

R

1189. A Manuel Catarineu.

Mi querido Mosén Manuel: quería ya de tiempo contestar a sus cartas, pero las ocupaciones que se suceden las unas a las otras me van impidiendo de hacerlo. Y V. merece mucho esta atención del Prelado, pues siempre se ha sacrificado por el bien de la Iglesia, o sea del pueblo fiel, y para la mayor gloria de Dios.

Muchas amarguras debe V. haber pasado con las divisiones y subdivisiones de los buenos, con las fracciones de la masa creyente que en Igualada es numerosa y debería ser la base de la vida pública cristiana en esa querida ciudad de Igualada. V. siempre de justicia será la figura más benemérita entre los eclesiásticos que han contribuido y contribuyen a mantener esa masa de jóvenes y hombres adictos a la Religión, pero quizá ahora sus dolencias, la edad, que aun cuando no es avanzada va alejándose de la juventud, el mismo largo tiempo que ha pasado dirigiendo la vida religiosa

de la Asociación le hacen pesadas las múltiples dificultades que se suscitan en el curso de la vida corporativa de la Asociación y me ha ocurrido un pensamiento que tengo la seguridad que ha de complacerle a V. y ha de redundar en progreso de la Asociación. Esta quizá necesita sangre joven; el elemento joven es la vida de las asociaciones y la juventud quiere y ama la juventud. Tengo por seguro de que quedando V. por Presidente de honor y dando la dirección efectiva a un eclesiástico joven las cosas quizá tendrían más cohesión y más eficacia. De aquí recuerdo los dos jóvenes eclesiásticos Dr. Bergadà y Dr. Colomer; escoja V. de ellos el que le parezca más conveniente para director efectivo y V. con más reposo y tranquilidad de espíritu podrá irle instruyendo en su calidad de presidente de honor. Respecto a la parte económica me parece podrían entenderse.

Por lo demás, mi caro y antiguo amigo, tengo la seguridad de que estará V. convencido del cariño que le profesa y cuanto desea su tranquilidad y su bien su afmo. que le saluda y afectuosamente le bendice

El Obispo de Vic.

R

1190. A Josep M^a Sert.

Vic, 5 d'abril de 1907.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat Josep Maria: desitjava escriure't quatre ratlles en correspondència amb la carta i telegrama tan afectuosos, però só estat uns quants dies malalt durant la Setmana Santa, lo dia de Pasqua ja vaig dir missa, i degut a això no só ja fora passant la Pastoral Visita pels pobles de l'arxipres-

tat de Calaf e Igualada. Penso anar-hi la setmana que ve.

Jo desitjo que a París enmig de la feina artística que t'omple l'esperit, aquest no perde aquelles comunicacions amb l'Altíssim que il·luminen, consolen i fortifiquen d'una manera més cabal que les emocions humanes. Havem de soldar la nostra ànima amb Déu, i aquest temps pasqual en que ens trobam és lo propi per a aquesta unió íntima, sacramental, que és condició necessària de vida divina en l'home, tan exposat a caure en les superficialitats i baixeses de la vida de la vanitat i de la sensualitat. Jo tinc sovint com un remordiment de no haver sabut aprofitar la teua docilitat d'esperit envers mi per treballar lo teu cor i fer-ne una regió esplèndida del regne intern de Déu.

Que l'Esperit Sant, Esperit de dolçura i de misericòrdia suplesca la meua torpesa, com humilment li demana ton amic afectíssim que t'envia la seua benedicció

Lo Bisbe de Vic.

V

1191. Al R. Germà Superior de les Escoles Cristianes de Calaf.

Vic, 5 d'abril de 1907.

Mi querido Hermano Superior: he leído con gozo su carta participándome la próxima inauguración de su escuela en esa villa de Calaf. Espero ha de ser para ilustración y virtud cristiana de la juventud, pues el Instituto de San Juan la Salle tiene justificados títulos que lo proclaman benemérito de la sociedad cristiana y de consiguiente de la Iglesia de Dios. Espero, Dios mediante, que no he de tardar mucho a visitar personalmente la Escuela y sus dignos maestros,

pero entre tanto, saluda a maestros y alumnos y les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

R

1192. A Tomàs Costa.

Vic, 6 d'abril de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Sr. Arzobispo: antes de contestar a la suya he llamado al Sr. Canónigo Collell para preguntarle acerca del estado de la versión del Catecismo. Me dice que la conclusión de ésta es cuestión de días, que a causa de su salud no ha podido trabajar con la asiduidad que deseaba, pero que está ya al término, y que una vez llegue se pondrá en comunicación con V. por lo que se refiere a la edición. Yo salgo de Santa Visita y por esto antes de salir he querido contestar a V.

Comprendo que V. vaya a Madrid para el bautizo regio pues es metropolitano; pero es posible que a los simples obispos no se les llame pues me parece que cuando la boda de Su Majestad no se les llamó. De otra parte yo tengo interés especial en esta tanda de Santa Visita, para la cual es muy de aprovechar la primavera, pues aquí durante el invierno y el verano la Visita es durísima y expuesta.

Saludándole con mucho afecto se encomienda a sus oraciones su amigo y hermano

El de Vic.

T

1193. A Joan Godó.

Vic, 7 d'abril de 1907.

Estimat Senyor Godó: só rebut la seua carta demanant permís per a presentar-se candidat en les pròximes eleccions, en lo districte d'Igualada; a qual objecte fa una explícita manifestació de son amor a la Iglésia i de son propòsit d'afavorir sempre la noble influència religiosa en l'esfera legislativa.

De consegüent l'ordre de la meua competència, en l'ordre espiritual, accepto aquelles manifestacions i propòsits i la seva orientació en la pròxima lluita.

I agraint los seus oferiments, al saludar afectuosament a tota la seua amble família li envia sa benedicció, son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

V

1194. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral Basílica de Vic.

Vic, 11 d'abril de 1907.

Ilmo. Sr.: habiendo llegado a Nuestra noticia que algunos estudiantes de este Seminario, dependientes de Nuestra Jurisdicción, y que no tienen aún las sagradas Ordenes, o no gozan aún del presbiterado, habían sido admitidos como opositores para el beneficio con cargo de Sochantre vacante en esta Nuestra Santa Iglesia Catedral, sin tener Nuestro permiso; por el presente ordenamos que se suspendan los ejercicios de oposición hasta que Nos hayamos tomado la re-

solución que creamos conveniente para el caso. — Dios guarde a V.S.I muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

1195. A la Rvda. Mare Superiora de les Religioses de María Reparadora de Manresa.

Fonollosa, 17 d'abril de 1907.

Muy apreciada Madre: siento no poder asistir a las fiestas de quincuagésimo aniversario de la fundación del Santo Instituto de María Reparadora. Tengo combinada y anunciada una larga tanda de Santa Pastoral Visita y no conviene interrumpirla. Es cierto que Dios mediante iré un día a Manresa cumpliendo una promesa hecha a los PP. Jesuítas, pero sólo será un día. En espíritu no obstante estaré con esa querida Comunidad en aquellos solemnes días, y en la Santa misa rogaré para que el Instituto de la Reparación aumente siempre en santidad y vaya estrechando cada día más su unión con Jesús nuestro amable Bien.

El mundo se separa de Jesucristo y nosotros, y las Reparadoras, debemos esforzarnos más para unirnos con Él. ¡Oh quien pudiera quitar de sí todo lo que repugna a Jesús, y lograr que todo el movimiento de nuestra vida correspondiese al ritmo del amor divino!

La intimidad de vida que tienen las Reparadoras con Jesús Sacramentado facilita la consecución de esta aspiración que tenemos todas las almas cristianas; y de consiguiente el quincuagésimo aniversario de la feliz inspiración que originó al Instituto debe ser celebrado con hacimientos de gracias fervorosos que estrecharán más los íntimos lazos de amor entre las Esposas y su Esposo celestial.

Yo, desde estas montañas, y aprovechando unos momentos envío mi felicitación más amorosa a todas las Reparadoras, pero muy especialmente a las de Manresa, con las cuales me unen lazos celestiales creados por la Providencia divina que de un modo muy particular gobierna las cosas de la Santa Madre Iglesia.

Y esperando que Vuestra Reverencia, Madre Superiora, y todas las Religiosas rogarán al Esposo celestial, al saludarlas con afecto religioso y santo, envía a la Comunidad su bendición, su Prelado y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

Santa Pastoral Visita de Fonollosa.

F

1196. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa.

Fonollosa, 17 d'abril de 1907.

Me parece que es muy acertado el pensamiento de no admitir la joven de la que me dicen que su cabeza no parece bien sentada. La primera e imprescindible condición de una religiosa es que tenga la cabeza firme. El Sr. Vicario General no se ha de ofender de que vuestra reverencia le escriba que con el trato con la interesada le han conocido esta flaqueza que naturalmente no es aceptable.

Muchos saludos a las Hermanas y estas muchas oraciones para su Obispo que les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

Santa Visita Pastoral.

R

1197. A Josep Dachs.

La Molsosa, 20 d'abril de 1907.

Dr. Josep Dachs.

Estimat: a l'acabar la lectura i correcció de l'escrit sobre d'en Llorenç he sabut l'assassinat d'en Cambó que m'ha omplert de fondíssima amargura.

T'envio l'escrit després d'una lectura que m'ha fet semblar procedent l'ordre que tu proposes. Me sembla que les observacions que fas ja queden satisfetes degudament amb petites afegidures. També he fet una petita afegidura que aclara l'escrúpol d'en Martí i d'en Lladó, nascut d'una distinta interpretació de la paraula *demostració*, que en Llorenç i jo empleam en lo sentit amb què la usa S. Tomàs.

De consegüent ja pots tirar avant, seguint la ordenació que m'indiques que em sembla molt conforme. De totes maneres abans de remetre l'escrit a l'Abadal hi donaràs una lleghida, per si convé alguna altra correcció, i só posat alguna coma necessària per a la claredat del text.

T'envio tots los papers que m'has enviat respecte de l'escrit, per si te convenia mirar-los.

Un dia d'aquest ha *gebrat*, però lo temps és sec, encara que ventós.

Per ara gràcies a Déu estic bo, i digues a tots los de casa que els agrasc lo Parenostre per mi. — Memòries al Sr. Vicari gral., Mn. Joan, Jeroni, Dr. Rovira, al Pere, als nois i a la Maria i a l'Emília i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Mossèn Ramon ha entès perfectíssimament i en tota sa intensitat i claredat la frase d'en Llorens moridor. De consegüent no la toquis que és molt expressiva.

F

1198. A Miquel Fargas.

Aguilar de Segarra, 21 d'abril de 1907.

Estimat amic: visitant les parròquies d'aquesta muntanya rebo la trista notícia de que l'estimadíssim Cambó ha sigut ferit. Déu sap si es curarà o no. Però si viu, aquesta ferida lo honrarà més que no pas qualsevol condecoració, i si moria los cristians li aplicariem aquella divina sentència: «benaventurats los qui pateixen persecució per la justícia, perquè d'ells és lo regne dels cels». — Mentres vaig per aquestes parròquies de bona gent beneint, confirmant, predicant i pregant amb lo poble, la imatge d'en Cambó no s'aparta del meu esperit. Si ell està per a això, faça-li arribar lo testimoni de la meva simpatia, i diga-li que té un lloc preferent en la meva oració. — Moltes memòries a la seva amable família, i V. estimat doctor, disposí de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1199. A Josep Dachs.

Castellar de Segarra, 22 d'abril de 1907.

Dr. Josep Dachs, Pvre.

Estimat: t'incloc una Carta al President o al qui es vulga, de la Lliga espiritual de Nra. Sra. de Montserrat per lo dia de la sessió en honor d'ella. Com aquell dia jo, si Déu vol, seré a Manresa per una festa similar, los de Vic no podran pensar que els pretereixo. Llegiu-la amb lo Sr. Vicari gral. i si vos sembla bé, dades les circumstàncies de la festa, doneu-li curs i si no esquinceu-la.

Te retorno perquè la guardis la comunicació de l'Ajuntament de Barcelona demanant un premi per a l'Exposició de Belles Arts. És clar que jo n'he de donar. Ja em consolaria amb les 100 pessetes que em dius del General. Mira si pots saber que aquesta quantitat és *decenta* i aleshores escriu per encàrrec meu, absent en Santa Visita, que concedesc les 100 pessetes.

Só escrit al Dr. Fargas interessant-me per en Cambó. Diré a Mossèn Ramon que en trega còpia i te l'envie. No havia fet abans, perquè dubtava no essent jo lo bisbe propi i ademés perquè no m'acudia a qui escriure però escriure al Fargas, amic, és una solució. Fins anant per aquestes muntanyes no sabia direccions.

Memòries al P. Ferrer i m'alegraria que els exercicis donguessen bon fruit.

Moltes memòries a tots los de casa, pregunta a l'Emília quants polls li han nascut i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Dóna gràcies de part meua als drs. Martí i Lladó per haver-me mirat l'escrit consabut.

F

1200. Al President de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, de Vic.

Aguilar de Segarra, 22 d'abril de 1907.

Senyor President de la Lliga espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, de Vic: trobant-me de Pastoral Visita no podré estar amb la Lliga, com desitjaria, lo dia en que celebraran la festa de la Santa Patrona, que és al mateix temps Patrona de Catalunya. I com jo contribuí a la formació pri-

mitiva de la Lliga espiritual just és que envie a la de Vic una paraula d'afecte amb motiu de la pròxima solemnitat. No hi ha res que lligue tant com la devoció a la Verge Maria, i per això posar-la a Ella com a centre afectiu que unesca los cors dels Fills de Catalunya és sens dubte una idea encertada. La virtut unitiva de Maria Santíssima té un grau sublim. Ella uní al cel i la terra i lligà tan estretament a Déu i a l'home en ses virginals entranyes que Déu i home foren una sola persona, en Jesús, fill de Maria.

Providencialment Montserrat, que és la casa de la nostra Patrona, està se pot dir al mig de Catalunya per a que sia com lo llaç espiritual que unesca a tots los catalans. Jo encara conservo un record agradabilíssim de la Peregrinació que la nostra Diòcesis de Vic féu a Montserrat en lo cinquante aniversari de la declaració dogmàtica de la Immaculada Concepció, i amb gust recordo aquella pelegrinació escrivint als individus de la Lliga espiritual de Vic. I recordo aquest fet memorable perquè ell prova que Montserrat és lo vincle espiritual dels catalans. Amb igual motiu que de Vic acudiren allà multitud d'altres catalans per a celebrar lo mateix jubileu. I sempre totes les grans solemnitats van a celebrar-se a Montserrat. Jo escollí també la sagrada muntanya de Maria per a rebre la consagració de bisbe de Vic. Los nous casats solen anar-hi per a rebre la benedicció de Maria. Ells són lo principi i gèrmen d'una nova família o casa catalana i creuen molt encertadament que al constituir-la deuen posar-se baix la protecció de la patrona de Catalunya, en sa muntanya de Montserrat. De consegüent entre Montserrat i Catalunya hi ha una compenetració espiritual. Los grans rius solen tenir la seua font d'origen en les grans muntanyes. Les generacions que van succeint-se a Catalunya poden dir també que davallen de la Santa muntanya de Maria.

Però ja no solament les noves generacions, los qui units pel sant matrimoni van a cercar la benedicció de la celestial Patrona, sinó que poetes, artistes, polítics, sacerdots, tots hi acu-

den, tots hi cerquen la benedicció, tots hi van a demanar la protecció de Maria. De consegüent aquesta celestial Senyora és un dolcíssim aglutinant de la societat catalana.

Jo desitjo, Senyor President, que la Lliga espiritual de Vic contribuesca a sostenir i fins a augmentar aquest vincle d'unió entre tots els fills de Catalunya, m'unesc amb ella espiritualment per a celebrar la pròxima festa del patronat canònic de la celestial Reina de Catalunya; i al saludar a tots els qui l'obsequiaran amb les seues oracions i pregàries, o l'honoraran amb produccions literàries o artístiques els envia la més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

En Santa Visita.

V

1201. A Jaume Serra.

Castellar de Segarra, 22 d'abril de 1907.

Mon estimat amic i vicari: me sembla oportú que sia traslladat lo Ecònomo de Vidrà, però a una parròquia inferior; i com ell de vegades la dona per fer lo valent serà oportú enviar-lo a buscar abans perquè si se resistia aleshores que quedí de reemplaç. És bo que V. sàpia que jo ja una vegada li vaig cridar sèriament l'atenció sobre les seues intemperàncies dient-li que qui no se sabia dominar no servia per a lo servei parroquial. Per això és possible que hi haja alguna cosa d'el·leccions; però ell ja ha mortificat en distintes ocasions al clero veí seu i és bo que toque lo resultat del seu modo d'ésser.

També desitjo que si els opositors al benefici de sochantre que es presentaren sense haver complert lo dever canònic de demanar permís al seu ordinari, donen satisfacció i supleixen aquest defecte per escrit, que tiren avant los exercicis d'opo-

sició, perquè no m'agrada que les coses queden encallades i més m'estimo que al tornar trobi la cosa feta, perquè com hi ha altres coses en què pensar, tindrem una feina menos. Com me sembla que bastarà la manifestació oral de V. al Capítol m'abstinc de fer-li comunicació directa; i en cas necessari V. la fa per escrit complint un encàrrec meu.

Conservi's bo i dispose de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

1202. A Francesc M^a Colomer.

St. Pere de Sallavinera, 23 d'abril de 1907.

Estimat: anant de Santa Visita per aquestes muntanyes vaig rebre, no em recordo en quina parròquia, la teva carta, quan ja per falta de temps era inútil la teva consulta.

D'altra banda conec la teva discreció, el teu bon esperit i la unió amb que sempre vius amb l'arxipreste i això és garantia de que tindràs acert en la teva consulta i en la direcció de la teva associació.

La bona voluntat és una font de sabiduria pràctica, perquè qui posseïx aquella, independentment de tota preocupació i afició terrena, cercarà primer el regne de Déu. Que Ell et conservi, estimat sacerdot, el teu esperit, que amb la joventut en què estàs podràs servir molt a la Santa Església, i en encomanar-se a les teves oracions t'envia sa benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

R

1203. A Josep Dachs.

Manresa, 28 d'abril de 1907.

Estimat Dr. Dachs: m'alegro de lo que em dius; i ja volia escriure per a donar-te l'enhorabona per la distinció de què s'ha fet mereixedor en Prat. En nom meu espero que li donaràs que així resultarà encara més íntima i de consegüent més agradable. Aquí a Manresa ha anat molt bé la festa organitzada pels P.P. Jesuïtes. A la Comunió hi ha hagut més de 900 hòmens, i la festa de la tarda un gran gentiu i en lloc molt pintoresc.

Contesta tu als de Belles Arts per encàrrec meu per trobar-me en *Pastoral Visita*, i digues també en la comunicació que si bé lo Prelat de Vic no es troba en situació de poder oferir premi per les necessitats de la seua Diòcesis no obstant Don Josep Torras i Bages, amant de la cultura artística del país, ofereix cent duros de son peculi particular. Me sembla que així convé per molts sentits.

Mossèn Ramon ja contestarà sobre altres coses.

Demà matí sortirem, si Déu vol, cap a Calaf a on ja hi ha lo Genís amb les mules.

Moltes memòries a tots los de casa i a la Maria i a l'Emília i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Digues a la Maria que no compri botons d'aquells vermells per la sotana, que són tan dolents que cauen tots, de manera que Mn. Ramon m'ha hagut de donar-hi alguns punts perquè no anés amb la sotana oberta de tants que n'han caigut.

F

1204. A Josep Dachs.

Prats de Rei, 9 de maig de 1907.

Dr. Josep Dachs.

Estimat: esperàvem rebre plec de Vic aquí a Prats de Rei, però no ha arribat i sembla que deurà arribar demà quan serem a Rubió i a Miralles que és país de muntanyes. Hi ha aquí un hermós Santuari de N^a Sra. del Portal a on acabo de predicar en lo Mes de Maria, gràcies a la pega dolça puix tenia la gorja bastant embussada.

Encara que tenia previst que les misses s'acabarien, i moltes vegades havia manifestat la necessitat baix aquest concepte de prendre una resolució sobre personal no em creia que la crisi vingués tan prompte i així és que m'ha deixat molt impressionat. Lo dia abans de rebre la teua carta havia reduït misses que deuen celebrar-se d'una petita renda al vell Rector de Guàrdia Pilosa però al dia següent ja vaig manifestar a l'Arxiprest de Calaf que em demanava lo mateix que no podia ser per causa de la falta d'estipendis. És convenient que amb lo P. Padrós feu un càlcul de la renda aproximada que pot disfrutar lo col·legi de S. Josep independentment de lo que reditua l'estipendi de les misses celebrades en benefici del Col·legi, i després sens manifestar la causa podràs anunciar en lo Butlletí que *hasta nuevo aviso* los sacerdots no celebren a la intenció del Col·legi. També és convenient que no donguen misses indistintament, havent-n'hi tan poques, sinó que les reserven pels sacerdots qui serveixen coadjutories i parròquies rurals o vicaris, puix lo primer de tot és que puguen viure los qui pres-ten servei actiu. Això amb moderació i discreció perquè s'e- vita en lo possible murmuracions.

Diràs al Sr. Vicari gral. que avui ha vingut aquí lo Rec- tor de Parets a demanar-me quatre ratlles per ell a fi de que despatxés prompte lo nomenament d'un albacea per l'he- rència Matheu d'Alhama d'Aragó. Li só fet una targeta, però

digues al dr. Jaume que faça lo que crega convenient, encara que em sembla, segons explica dit Rector que no ha de portar cap dificultat i fins que ha d'ésser útil per la parròquia de Boixadors.

Suposo hauràs rebut l'opúscol del P. Arias sobre la teoria del mal menor, que és aquell distingit escriptor dominicà que m'escrigué temps atrás dient-me que me l'havia enviat i esperava lo meu parer. Ara m'escriu de nou i me demana lo mateix dient que el torna a enviar. Com si un no tingués altres maldecaps; de totes maneres guarda'l per quan jo vinga. Ja li só escrit. — T'escric avui un xic llarg perquè aquí hi ha medis d'escriure, puix en la major part de parròquies és difícil per deficiències de ploma, taula, tinta, llum, & & o per falta de temps i per cansament. Memòries al Sr. Vicari gral., a Mossèn Joan i Geroni, dr. Rovira, al Pere i demés i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

A instàncies seves vaig prometre a l'arxipreste de Calaf que mirariem de trobar un sacerdot que suplís a Mn. Antic per a la plaça d'organista. De consegüent hi podràs pensar; però abans d'una resolució definitiva podràs escriure a dit arxipreste per a saber a on podrà viure dit organista. La cosa no té pressa, i ho escric principalment perquè ne prengues nota i jo no me n'oblidi. També pren nota, pel mateix objecte, de que vaig prometre al Rector de Sagués (per a que ell que no s'entenia amb los parroquians, arreglés lo cementiri) pagar dos imatges de cosa d'un metre dels patrons Sant Pere i S. Feliu (de Girona). També diràs al Sr. Vicari gral. que a Gaver vaig posar lo Decret de visita manifestant que no havia volgut intervenir en la discòrdia entre el Rector i una part de parroquians per haver-hi pendent un expedient davant del provisor sobre inculpacions graves

que es feien al Párroco. Convé que ho sàpia lo Sr. Vicari gral.

F

La perícopie «Diràs al Sr. Vicari General...» fins al final de la carta està tatejada amb llapis com inutilitzant-la. (Nota al final de la transcripció de la carta).

1204 bis. A Josep Dachs.

(sense data).¹

Doctor Dachs: envia los exemplars de *Los excesos del Estado* que diu que no va rebre lo Sr. Echegaray. — Convé que guardis los *datos sobre misses* per a quan arribem puix anant pel món amb fatiga no es pot formular cap projecte. — Memòries.

V

1. Nota escrita al capdavall d'una carta adreçada per Carmelo de Echegaray a Torras i Bages, amb data de Guernica, 3 de maig de 1907.

1205. A Josep Dachs.

Argensola, 15 de maig de 1907.

Il·ltre Dr. Josep Dachs, Pvre.

Estimat: espero diràs al Sr. Canonge Collell de part meua que em penso que ja haurà escrit al Sr. Arquebisbe participant-li que ja està llesta la traducció del Catecisme del Papa i posant-se d'acord amb lo dit Senyor Arquebisbe per a l'edició. Ja diguí que si la impressió se feia a Vic designava com censor de la traducció al Lectoral doctor Martí per la intel·ligència que té de la llengua italiana. M'havia dit lo Sr.

Canonge Collell que tindria llest son treball per Pasqua de Resurrecció i com ja estem en vigílies de la Pentecostès tinc la seguretat de que en aquestes hores l'assumpto estarà ja ultimat. Hi tinc interès perquè lo Sr. Arquebisbe me féu lo encàrrec a mi i té motius d'estar mortificat amb mi per una tardança tan excessiva. Quan escriuràs posa la direcció del doctor Jocundo i del Senyor Nogués, puix al primer li haurem d'escriure per a que nos vinga a cercar al tren, i podria ser que també me convingués veure al segon, encara que el pas per Barcelona tindrà que ésser rapidíssim.

Avui tu en aquest poble t'hauries posat vibrant d'entusiasme. Està situat en un cim molt alt i la gent se presenten molt bé i per ser festa de S. Isidro nos han vingut a rebre molta gent, hòmens i dones en convenient separació, i les últimes totes en mantellina. A l'entrada un arc ben fet amb dedicatòria catalana correcta i després en un senzill edifici un pendó amb les barres catalanes i la inscripció «Centre de la unió catalana». Però més que això és consolador que tota la gent ha oït lo sermó i tota la funció molt atenta i devotament.

De vegades tinc por d'arribar a Igualada massa estomacat; però los cansats són los qui fan la feina. Fa alguns dies que no rebem correspondència i convindria perquè després a Igualada rebrem una aglomeració difícil de despatxar allà.

Moltes memòries al Sr. Vicari gral., a Mossèn Joan, Dr. Rovira, Mn. Jeroni, al Pere i als demás i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Potser fóra convenient que al Sr. Canonge Collell li llegisses lo tros de carta referent a la traducció del Catecisme.

1206. A Jaume Serra.

Igualada, 19 de maig de 1907.

M. I. Sr. Dr. Jaume Serra, Pvre.

Mon estimat amic i Vicari: aprofitant una estona d'aquest vespre, després de portada la veneranda Imatge del Sant Cristó a l'altar major, li escric aquestes quatre ratlles perquè potser després no tindria ocasió d'escriure.

Los igualadins amables com sempre. Se nota la divisió i antagonisme i se'm figura que la lluita política se funda i pren origen d'antagonismes personals i locals. Han vingut amb molta atenció i afabilitat los d'una part i de l'altra, però separadament; i sembla que si els uns van a una funció los altres no hi van. Conec que l'Ecdòmo i arxipreste ha sigut molt encertat puix un comprèn que en aquestes rivalitats és fàcil de perdre l'equilibri i ell no l'ha perdut i me sembla que les dues parts lo consideren.

Avui hem enviat a Madrid lo dictamen acompanyat de la comunicació corresponent per a la provisió de la xantria o benefici.

Dirà al Dr. Dachs que havem rebut lo plec corresponent, i li darà l'adjunta carta per a que la guardi i me la donga quan jo vaja a Vic, puix així no hauré de carregar més la maleta o cartera. Des d'aquí visitarem Odena, Montbui i Castellolí, i entre això i les festes del Sant Cristó ocuparan bastant. — Al rebre la present ja haurà arribat lo Genís amb les mules. — Memòries a tots i dispose de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

L'adjunta per Mossèn Joan.

F

1207. A Tomàs Costa.

Vic, 29 de maig de 1907.

Mi muy querido Señor Arzobispo: tiene V. motivo para reñirme con motivo de la traducción del Catecismo. La encargué al canónigo Collell, varias veces le he instado para que concluya, hasta estando de Santa Visita (llegué ayer) se lo he recordado seriamente y hoy le he llamado para que me señalara plazo diciéndole que si dentro del mismo no presentaba su trabajo que prescindiría de él y yo me cuidaría de la traducción. Me ha dicho que por todo el mes de junio estaría impreso, antes de San Pedro.

Dispénsese me pues V. porque siento lo que ha pasado.

Deseo que esté V. muy bueno y al saludarle con mucho afecto se encomienda a sus oraciones su amigo y hermano

El de Vic.

T

1208.

Circular n°

Vic, maig de 1907 (?).

Recordamos a los reverendos Cura-parrocos, especialmente de parroquias importantes, las Letras de la Sagrada Congregación de indulgencias de 10 de Abril de 1907 y que se publicaron en el Boletín del 15 junio del año último y en las cuales se ordena o a lo menos se recomienda en gran manera la celebración de un triduo eucarístico en las Iglesias catedrales y también parroquiales, durante la octava de la solemnidad del *Corpus Christi* o en otro tiempo, pero que fuesen viernes, sábado y domingo. Posteriormente Nuestro

Santísimo Padre Pío X ha concedido *ad arbitrium Episcopi* la designación de los días.

Como creemos que en general la octava del *Corpus* es la más oportuna para la celebración del referido triduo exhortamos a los párrocos que se encuentren en circunstancia de poderlo celebrar a que devotamente lo celebren apovechándolo para enfervorizar a los fieles a la comunión cotidiana o frecuente que parece ser el motivo que ha inducido a Nuestro Santísimo Padre a establecer el triduo eucarístico a que nos referimos.

El Obispo.

V

1209. Al Rnd. Sr. Rector de Castellfollit del Boix.

Vic, 4 de juny de 1907.

Estimat Senyor Rector: la seva carta participant-me com han desaparegut les diferències que tenia amb alguns Senyors del poble m'ha satisfet, i dono l'enhonorabona a V. i a ells de tots los quals guardo molt bon record, i per això sentia que no hi hagués entre persones totes elles dignes l'harmonia i bon afecte propis de la vida cristiana, i que fan menos desagradable nostre viatge per aquesta vall de llàgrimes. Si a V., Senyor Rector, li sembla convenient ensenyarà aquesta carta a dits senyors, i V. i ells poden disposar de mi, i reben tots los més afectuosos saludos i la benedicció de son servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1210. A Tomàs Costa.

Vic, 6 de juny de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Señor Arzobispo: he dado cuenta al Sr. Collell de su carta de V. tan justificada, y no dudo de que me entregará el manuscrito de la traducción del Catecismo que yo pondré en manos de V. Aun cuando me señaló, como ya le dije, plazo, en esto ya no estoy tan persuadido, a pesar de que le hablé muy claramente. Pero en fin iré haciéndole presión y no creo tarde mucho. Su mal está en que se encarga de todo lo que se le presenta, en cambio suele hacer bien las cosas.

Y reciba V. los más afectuosos saludos de su amigo, hermano y servidor en Cristo

El de Vic.

T

1211. A Bernardí Martorell.

Vic, 8 de juliol de 1907.

Estimat amic: acabo d'expedir la resposta telegràfica concedint les indulgències que sol·licita i prenc la ploma per a enviar-li lo pèsam a V. i a tota la família per la mort de la jove filla de la Caritat que Déu ha volgut.

Feliç ella que surt de la vida terrenal amb lo cor ple d'amor i amb l'ànima il·luminada per la fe de Jesucrist. Això no és morir. La seva part material ja era morta; i la seva part espiritual viva i ardenta, s'ha juntat amb l'Espòs etern. Que al cel tots nos vegem.

Tinga bon ànimo que la dolça germana intercedirà pels seus davant de Déu i V. qui tantes afeccions té ja a l'altra

vida, vaja complint la missió que li imposa sa posició social.

Demà, si Déu vol, oferiré la Santa missa per l'estimada difunta i pel consol dels qui deixa en aquest món; i V. mon jove amic dispose de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1212. A Pacia Amiguet.¹

Vic, 10 de juliol de 1907.

Estimat amic: encara que l'estil lapidari no m'és habitual, per a complaure a V. li remeto l'adjunta inscripció per a la làpida que desitgen dedicar a la memòria de Pere III, mort a Vilafranca. Dec advertir que só posat la paraula *assí*, i no *en esta casa*, perquè és clar que la casa no és la mateixa. No obstant, si ho creuen més convenient, el canvi no té importància. — He fet la inscripció curta, perquè una làpida per a ésser llegida des del carrer, no és ni deu ésser un capítol d'història. De totes maneres, si se'ls ocorre una altra fórmula, i volen prescindir de la que envio, ho poden fer amb tota llibertat, puix sols per condescendència amb V.V. i per tractar-se de la meva vila he fet la inscripció, perquè, com V. comprèn, el meu llinatge de vida i mon actual treball no disposen a una cosa que, encara que senzilla, exigeix una gràcia especial. — Agraesc la invitació a la festa, i fóra per a mi un plaer passar-la entre V.V., però... — De V. amic i servidor en Jesús Senyor Nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Alcalde de Vilafranca del Penedès.

Text de la làpida facilitat pel doctor Torras. — «A la nit del dia XI de Novembre de l'any MCCLXXXV morí assí lo Rei en Pere III d'Aragó. Gran per la glòria de la seva història i per la llibertat política que ell assentà en la terra catalana» (Nota de Fortià Solà).

1213. Al Sr. Rector d'Osor.

Vic, 11 de juliol de 1907.

Estimat Sr. Rector: li concedesc lo que em demana en la present carta, puix redunda la cantitat en bé del Curat, perquè tindrà una sala o lloc a propòsit per l'escola parroquial, ensenyança de la doctrina, etc. I podrà V. posar la present en lo llibre que V. crega oportú, per a coneixement dels seus successors.

Josep, Bisbe de Vic.

F

1214. A Ramon Martí.

Vic, 24 de juliol de 1907.

Habiendo quedado vacante por fallecimiento del Iltr. Dr. D. Martín Junca(...), Arcipreste de Nuestra Santa Iglesia Catedral, el cargo de Vocal Vice-Presidente de la Junta de la Casa-Hospital de Misericordia de esta ciudad: teniendo en consideración las cualidades de probidad e inteligencia que (...)nan a V.S. y en conformidad al art(...) de las Constituciones de la referida Casa-Hospital de Misericordia; por el pr(...) venimos en nombrarle y le nombramos Vocal Vice-Presidente de la Junta de Administración de la (...)ma Casa, esperando que desempeñará (...) cargo con el celo y religiosidad que le distinguen.

Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

Iltre. Dr. D. Ramón Martí, Canónigo Lectoral.

V

1215. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1907.

Mi querido amigo: no puedo dejar pasar la fiesta del glorioso San Ignacio sin poner cuatro líneas de felicitación a V.R. y a la Comunidad que tan dignamente preside.

Si en todas partes la fiesta del Santo ha de ser motivo de espiritual regocijo para sus hijos los sacerdotes de la Compañía de Jesús, cabe la cueva donde oró y en el lugar de su Rapto maravilloso, la fiesta de San Ignacio ha de resultar más íntima y más devota. Me uno con V.R. y demás Religiosos de esa Santa Casa en las peticiones y oraciones que dirigirán al Santo para alcanzar su intercesión. Y él es abogado especial para los que tenemos el ministerio de salvar las almas del prójimo, infundiendo en ellas el buen olor de Cristo, que preserva de la corrupción de la culpa y enciende en el amor purísimo a Dios Señor nuestro.

Cuando voy a esa Cueva, siempre me represento como un río de celo sacerdotal que de ella sale para fecundar el corazón de millares de cristianos, y como tenemos hoy tanta necesidad de puro y santo celo, considero esa Cueva como un lugar clásico de la piedad sacerdotal.

Que por muchos años y siglos pueda la Compañía utilizar los vivos recuerdos que San Ignacio dejó en Manresa y que han de servir para encender en santos propósitos a los nuevos hijos que Dios suscita en todas las épocas a la Compañía de Jesús.

Reciba, Rdo. P. Rector y querido amigo, este testimonio de mis afectos y deseos, y al dirigir al Santo Fundador sus preces y oraciones, acuérdense del Prelado diocesano que les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

F

1216. A Tomàs Costa.

Vic, 31 de juliol de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado amigo: con mucho gusto acepto las dos mil misas que me ofrece con las condiciones que expresa, y le quedo muy agradecido. Tenemos personal numerosísimo y parte de él para su subsistencia no cuenta más que con el estipendio, y ahora ya falta. Pueden dirigir el importe a Dn. Josep Dachs, mi secretario, y se celebrarán pronto y mandaremos el atestado de celebración.

Deseándole buena salud le envía el testimonio de su consideración y afecto fraternal

El de Vic.

T

1217. A Joan Ricart.¹

Vic, 3 d'agost de 1907.

Estimat Pare Prepòsit: envio a l'estimada Congregació que V. presideix los llibres del P. Faber, de l'Oratori de Lon-

dres. Me sembla que els joves sacerdots últimament entrats han de trobar en ells un aliment nutritiu i agradable. Encara que la pietat cristiana és sempre la mateixa, vestida en lo llenguatge dels homes actuals té una eficàcia especial sobre dels nostres esperits. — I que Déu conservi molts anys la Congregació de Vic i la beneesca, com los envia la seva benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Prepòsit de la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri de Vic.

1218. A Francesc Brunet i Recasens.

Vic, 3 d'agost de 1907.

Estimat: só rebut la teva i trobo molt justificat lo teu projecte de matrimoni amb la teva cunyada, que és natural que estimi més als fills teus que no pas una altra esposa que prenguesses. Además lo sentir favorable del canonge Barraquer, P. Genís i la teva Mare, qui coneixen bé les teves circumstàncies actuals, són altra garantia d'acert. — Que Déu us beneeixi i que la pau, i la virtut cristiana regnen en la vostra casa i podeu complir fidelment lo dever que us ha imposat la Providència divina de fer d'aquests fillets teus, bons cristians a fi de que ells i vosaltres meresqueu la Glòria eterna que és lo fi perquè hem sigut criats tots los hòmens. Amén. — Saluda molt afectuosament a la teva respectable Mare, a la teva futura esposa i disposa sempre de ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1219. A Tomàs Costa.

Vic, 7 d'agost de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: he recibido su muy grata Comunicación de 1 de los corrientes con la copia de las Letras de la Sagrada Congregación de estudios, y comprendo la importancia y la trascendencia de ambos documentos.

Tengo interés vivísimo en el éxito de Seminario tarracónense y deseo que corresponda a la importancia de la Provincia. He hecho esfuerzos para que de mi diócesis fueran algunos alumnos pero topamos siempre con la dificultad de la pobreza de casi todos estos estudiantes, que aquí pueden estudiar por la suma protección que reciben y que fuera de aquí dejan de tener. Hasta el gran excedente de Clero que aquí tenemos es una dificultad para poder mandar estudiantes al Seminario Metropolitano. No obstante tendré en cuenta las observaciones y soluciones prácticas que V. propone para el caso y estudiaré la manera de dar cumplimiento no ya sólo a los deseos de mi digno y querido Metropolitano, sino que también a los de la Sagrada Congregación romana de Estudios y a los míos propios.

Y aprovechando esta ocasión saluda a V. muy afectuosamente y l.b.l.m.

El de Vic.

T

1220. A Tomàs Costa.

Vic, 12 d'agost de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Hermano y respetado Metropolitano: recibo la suya y le pongo cuatro líneas para manifestarle que yo a últimos de agosto tengo compromiso con los de Vilafranca para ir allá en donde se puede decir que no he estado desde que soy Obispo, y este año hay razones especiales para ir. El Obispo de Eudoxia tengo entendido que pasará la última quincena de agosto en un pueblo de la parte de Montseny, de cuya región él procede. Me parece por lo tanto que convendría que alargase V. su estancia en Sarrià hasta entrados de septiembre (yo no estaré mucho, sino pocos días en Vilafranca) y entonces nos sería más fácil vernos.

Suyo siempre y les besa las manos

El de Vic.

T

1221. A Tomàs Costa.

Vic, 19 d'agost de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Señor Arzobispo: yo creía que V. tardaría más a trasladarse a Sarrià y hoy he visto que el 16 salió ya de Tarragona. Durante toda esta semana yo estaré en Vic, saliendo para Vilafranca a principios de la próxima. Si no le fuese a V. molesto subir a Vic a mi me daría verdadera satisfacción tener en casa el Metropolitano tan querido, y en donde no ha estado aún desde que yo soy obispo. Si no le fuese posible entonces de paso para Vilafranca miraría yo de hacer una visita a Sarrià.

Memorias a mi prima y es de V. siempre amigo y hermano q.l.b.l.m.

El de Vic.

T

1222. Al Rnd. Sr. Ecònom de Fals.

Vic, 24 d'agost de 1907.

Mi querido Señor Cura-Ecònomo: si existen bancos suficientes para sentarse los fieles en el templo parroquial desde que se ha aumentado el número de los mismos, no hay razón de que continúen algunas sillas que había, y que naturalmente siempre eran un motivo de estorbo. De consiguiente disponga V. que sean retiradas. — Encomendándose a sus oraciones, le saluda afectuosamente y le envía su bendición

El Obispo de Vic.

F

1223. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 25 d'agost de 1907.

Estimat Agustinet: no puc passar sens escriure quatre ratlles a l'estimat amic que ha tingut l'amargura de perdre al germà qui al mateix temps era lo íntim company de professió. — Ja feia temps que et volia escriure perquè crec que s'ha de cridar l'atenció a fi de que no et dongues al treball en excés, perquè ara naturalment se t'haurà augmentat. — És clar que tu necessites lo treball, i tot fill d'Adam lo ne-

cessita per al conreu personal, puix sens lo treball nos consumiríem miserablement; però la teva ànima contemplativa necessita un xic de repòs, per a trobar aquell consol íntim que suavitza l'ariditat de la vida. És clar que no pots deixar lo punt, perquè és molt personal, però pots cercar algun puntal. — Desitjo que tots los de la vostra família estigueu bons i encomanant-se a les vostres oracions vos envia sa benedició més afectuosa ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1224. A Leonci Soler i March.

Vic, 27 d'agost de 1907.

Estimat amic: per la Secretaria ja rebrà lo despatx que V. sol·licita; i jo li dono l'enhonorabona per la precocitat literària del fill, qui fa esperar que serà un bon successor del Pare en l'amor a les coses velles de la terra, i l'amor a les coses velles porta l'amor a les coses noves, puix les unes han nascut de les altres. I al saludar-lo a V. i als seus envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1225. A la Senyora N. N.

Vic, 29 d'agost de 1907.

Muy apreciada N.: contesto con gusto a su consulta no

sólo por el recuerdo de su buen padre (q.e.p.d.) y de su hermano N. también amigo mío, sino porque es V. un alma que busca a Dios y ésto naturalmente ha de interesarme. — Hablándole con la sinceridad que debo, he de decirle, después de vista la relación que me hace, que creo que no está bastante madura para la vida claustral y hasta me parece que no va V. por el camino de llegar a madurar. Hay muchos caminos que conducen al cielo y cada uno es llamado al suyo, y no por la vida antecedente de V. que me refiere, siempre buena, sino por el estado actual de su alma entiendo que ésta no está en sazón, que no tiene aquella disposición que se necesita para el supremo sacrificio y holocausto que S. Benito exige a los profesores de su regla. Tendrá V. quizá disposición para otros sacrificios, pero no para éste. Hay muchos sacrificios que embellecen la vida cristiana, y en la variedad de ellos consiste la hermosura de la Iglesia de Dios. El apartarse V. de la vida monacal no significa que se aparta V. de la santidad; sino que V. ha de buscar la santidad en otra forma. — De otra parte el proceso de su entrada en (...) monasterio no convence de la ingenuidad de sus movimientos en dirección a la vida claustral, y la situación de su espíritu durante su permanencia en el mismo no hace presumir que haya V. de llegar a la suma desposesión o desprendimiento que se requiere para la vida religiosa dentro de un monasterio o bajo la vida regular de una Comunidad. — No podemos dar sino lo que es nuestro y V. me parece que no es de sí misma y de consiguiente le sería difícil la oblación total de su vida, que no puede mediarse o partirse sino que si se quiere hacer bien, ha de ser total en la profesión de los votos monásticos. — No tenga V. respetos humanos, y piense y diga que el noviciado la Iglesia lo pone para que la novicia se pruebe a sí misma, y que a V. la prueba no le ha salido bien. Tenga no obstante siempre en mucho la vida monacal, que es excelentísima y como la médula de la Iglesia de Dios, pero no todos son llamados a ella, y V. mire de santificarse en un camino distinto. Es un don que

Dios no le ha hecho a V., según mi parecer en vista de las explicaciones que me da y ésto la ha de hacer a V. humilde y muy dispuesta a santificarse. — Este es mi parecer y le aconsejo que no vaya en demasiadas consultas. Pésese V. misma como lo hace con su carta, y no encontrándose con el peso suficiente declárese vencida. — Se encomienda a sus oraciones y le envía su afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

1226. A Pere Bolet, S.J.

Vic, 12 de setembre de 1907.

R. P. Pere Bolet, S.J.

Estimat Pare Pere: m'alegro de la notícia que em dónes: tant al Pare Celestí Moner com a tu vos considero encara com quasi familiars i de consegüent desitjo que sortiu amb garbo del lloc en què los Superiors vos han posat.

M'estranya molt lo que em dius de que jo he de casar a la noia de casa Torrents de Manresa. Lo nuvi, a qui jo aprecio molt, ja fa temps que em demanà que els casés, però jo vaig dir-li que si venien a Vic que ho faria, però no tenint que anar jo a Manresa. Que si jo me trobava en aquella fetxa a Manresa seria més fàcil. Però jo precisament aquest any tinc interès en acabar la segona Visita Pastoral, per a després convocar concurs a curats.

Tu comprens que no convé que el Prelat vaja a fer casaments. Altres vegades m'ho han demanat i seria una font de dificultats. Com tu penso que faràs bé en seguir les tradicions del col·legi, puix les regles de conducta convé que sien constants.

I a l'encomanar-se a les teues oracions te saluda amb molt d'afecte ton parent

Lo Bisbe de Vic.

F

1227. A Francesc Raspall.¹

Vic, 22 de setembre de 1907.

Estimat Mossèn Francisco: creient que havia apuntat lo teu domicili quan m'escrigueres, vaig esquinçar la teva carta, i encara que sempre hi ha lo recurs de dirigir-se al Bon Pastor i fins al senyor Nogués, desitjo saber la teva direcció. Com jo surto a una llarga expedició de Santa Visita, pots escriure al Dr. Dachs que ja té notícia de tu. — Aniràs als Salesians de Sarrià a pagar una pensió de tres duros per mes, que vaig prometre a un noi d'aquí, anomenat Josep Subirachs, orfe de pare i mare. Me sembla que paguen per trimestres vençuts i l'últim pagat pel Dr. Jocundo (a.c.s.) fou, me sembla, a l'abril. I sens necessitat de que t'ho torni a dir, fins ordre en contrari, vés pagant. Com una vegada los Salesians m'escrigueren que tenien ganes de treure'l, perquè no se portava gaire bé, faràs bé de preguntar-ho com a cosa teva. — També aniràs a la llibreria de Verdaguer, davant del Liceu, i diràs que m'envien a buscar lo llibre qual nota te poso dintre de la present carta. Ells mateixos ja cuidaran de que me sia remès a mi, i tu ja a l'hora lo pagaràs. — Digues també a la mateixa llibreria que quan s'haja acabat lo plaço de la meva subscripció a la revista *Le Correspondant*, no vull continuar-la; i per primer d'any me subscriuràs a una altra de què ja t'avisaré a temps oportú. Me sembla que la subscripció a *Le Correspondant* acaba dins de poc, que per això t'ho escric. No ho sé del cert, perquè la rebo en substi-

tució d'una altra que suspengué la publicació dins de l'any. — Quan haja tornat de Visita, has de pujar, sol o amb lo Sr. Nogués; potser la primera vegada que vinguis amb ell, perquè no et perdís. — Encomana'm a Déu, i disposa de ton afectíssim

Lo Bisbe de Vic.

Com has vist, a pesar de lo que et dic al principi de la carta, ja he sabut la teva direcció.

F

1. Beneficiat de Sant Agustí, de Barcelona.

1228. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 22 de setembre de 1907.

Estimat Agustinet: encara que tinc poc temps perquè passat demà surto a visitar trenta-sis parròquies, principalment de la part de Santa Coloma de Queralt, vull posar-te quatre ratlles per a dir-te que els projectes que m'indiques en primer lloc són generosos i encara que jo só molt ignorant en matèria financiera me semblen discrets. No em sembla tan discret lo que em dius de renunciar a ensenyar al Matheu los teus versos per a publicar-los. Ell és de l'art i pot dar-te un bon consell i jo m'alegraria de la publicació, puix estan banyats de la unció de l'esperit cristià, i tot lo que pugua contribuir a augmentar lo bon esperit en la Literatura, avui tan mal influída, és laudable i obra mereixedora de vida eterna. — M'alegro molt de l'amor que manifestes al S.S. Sagrament, que Ell sia lo nostre aliment aquí a la terra, per a que després podam saciar-nos en la visió beatífica que Jesús nos meresqué amb la seva sang preciosíssi-

ma. — A totes les vostres famílies envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1229. A Josep M^a Sert.

Vic, 23 de setembre de 1907.

Estimat Josep Maria: demà, ajudant Déu, sortiré a visitar un bon número de parròquies de Segarra i abans vull posar-te quatre ratlles corresponent a la teua carta, afectuosa com totes les que escrius.

Jo voldria tenir-te al costat quan vaig voltant parròquies en aquella semi-contemplació afavorida en primer lloc per l'objecte sobrenatural i piadós de la Santa Visita i després per l'espectacle de la naturalesa sempre eloqüent i senzill i de consegüent penetrant, i per la mateixa calma monòtona de les mules (fora de quan s'espanten i esvaloten amenaçant de trencar lo coll al pobre bisbe). Figura't la diferència d'això amb París, i no obstant tinc la quasi seguretat de que l'ànima s'enriqueix més en aquelles hores silencioses i de solitud caminant per les muntanyes.

Com la nostra comunicació no pot ésser freqüent t'enviaré, o faré enviar, una Pastoral que estan estampant. Així los nostres esperits se posaran en contacte.

Lo contacte màxim amb lo teu esperit jo l'espero de la pintura de la Seu, per això lo plaço pròxim de què em parles m'omple de goig i demano a Déu que et donga salut, constància i força, per a acabar l'obra de decoració del temple principal d'aquesta antiga i venerable Diòcesis, restaurada pel restaurador Wifred.

I aquí, caríssim, he d'acabar per a rebre a un sacerdot que em necessita.

Adéu, doncs, i ja saps que t'estima en nostre Senyor Jesús ton amic i servidor

Lo Bisbe de Vic.

V

1230. A Josep M^a Sert.

1907.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: t'escric quatre ratlles molt fatigat de córrer per aquestes parròquies per a felicitar-te de l'èxit que em participes. Que Déu te beneesca per a que pugues portar a compliment l'obra.

Avui envio a Vic la teua carta (los retalls dels diaris no els só rebuts) dient que per ma part si els desigs del Govern francès no han d'entorpir ni perjudicar per res l'obra de la nostra Seu no tinc cap inconvenient en accedir-hi. Veurem lo que pensarà lo Capítol.

Jo encara tardaré a tornar a Vic. Serà, si Déu vol, passat ja Totsants, perquè aniré a fer exercicis a la Cova de Sant Ignasi i després acabaré les parròquies que falten visitar, puix tinc anunciat concurs de curats i abans desitjo acabar la Visita.

Lo regne de Déu, lo Cristianisme, o sia la Santa Iglésia mai se coneix més que en los treballs del ministeri apostòlic, en lo contacte directe amb los fiels. Tu ara també treballas per les ànimes. Alça ton esperit per sobre tot lo mundà i ton treball aleshores també te proporcionarà aquella llum que desvaneix les il·lusions mundanes i ens descobreix lo etern, i reposaràs en Jesús. Sies recte i no t'espantes de les contradiccions.

I rep la benedicció més afectuosa que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

V

1231. A Joan Maragall.

Vilagrasseta, 1 d'octubre de 1907.

Estimat Maragall: rebí la seva molt poc abans de sortir de Vic per a una expedició de pastoral Visita, i avui li poso quatre ratlles de des una d'aquestes parròquies de Segarra que estic visitant. — Aquesta feina és un xic dura i en temps de pluges, molesta, però com tota pràctica bona, dóna soliditat a l'ànima. *Non omnis qui dicit Domine Domine, intrabit in regnum coelorum.* Fins la mateixa contemplació divina resulta més clara i determinada i el contacte espiritual amb los humils i pobres sobretot, fa la vida més sincera. — Muntats a les mules fem moltes hores entre alzines i oliveres, i pugem als cims on les iglésies han suplert los antics castells i allí predico i prego o faig oració amb lo poble, i l'ànima hi guanya més que no pas escrivint, encara que sia en defensa de Nostre Senyor Jesucrist, perquè l'amor és molt pràctic i s'augmenta exercitant-lo. — Suposo que a no tardar rebrà una *Instrucció Pastoral* que vaig deixar per a que donessin a la impremta quan vaig sortir de Vic. A la cobdícia de comunicació amb V. almenys ho supleixo d'aquesta manera; como també amb la benedicció més afectuosa que a V. a la seva Esposa i als seus fillets envia son amic i servidor en Crist

Lo Bisbe de Vic.

F

1232. A Josep Dachs.

Santa Coloma de Queralt, 5 d'octubre de 1907.

Estimat Dr. Dachs: mira la instància presentada per les dominiques i que el Sr. Governador i Vicari hi pose la providència de que examinada la traducció pels censors resulta fiel a l'original per la Sagrada Congregació aprovat i de consegüent que la Congregació de l'Anunciata pot servir-se d'ella per a la seua vida regular.

No vol dir res que hi hagués hagut reeleccions en les Caputxines en temps del Sr. Morgades, puix ja et recordaràs que a poc d'haver arribat nosaltres a Vic demanaren a Roma una sanació per una elecció irregular feta anteriorment sens la dispensa corresponent de la S^a. Congregació. Lo llibre d'en Newman ja em sembla que t'havia dit que l'havia enviat a cercar per medi de Mn. Francisco Raspall i que ell lo pagués.

Ja suposo que hauràs rebut la carta d'en Sert que tu me vas remetre i que parlava de les pintures, i que vaig dir al canonge Corbella que t'enviés. La carta que diu que ve envieu-la també.

Dóna a Mossèn Just Cortès 10 duros per la campana. Escriu al Secretari de Màlaga quatre ratlles (trobant-me jo en visita) dient que obro subscripció en la Secretaria i posa'm a mi per la subscripció de 10 duros. Posa-li que li envio l'expressió del meu condol.

Jo com de costum diré 10 misses pel Sr. Bisbe de Sorb, per les quaranta restants demana diners al Sr. Vicari gral. i feu-les dir.

No puc més perquè fa estona que m'esperen per a sopar. Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Ben pensat val més que escrigues al Secretari de Màlaga

que jo envio cinquanta pessetes, i prescindeix de subscripció perquè no convé cansar massa a la gent.

F

1233. A Carme Montsorí.¹

Guardiola, 10 d'octubre de 1907.

Señora Priora: sólo dos líneas, pues me hallo muy fatigado en la Pastoral Visita que dura ya hace días y durará (incluso una semana de Ejercicios en la Cueva de S. Ignacio) hasta pasado Todos los Santos. — Quede tranquila aunque no pueda hacer como las otras religiosas. La edad es de sí misma una enfermedad corporal. Yo mismo empiezo a sentirla, y si Dios me da vida larga aún la sentiré más, y me será imposible hacer lo que ahora hago. — Diga a la Comunidad que me encomiende mucho a Dios, y a la señora Abadesa que la saludo mucho, así como también a todas las religiosas enviando a todas su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

1. Priora del Monestir de Valldonzella.

1234. A Jaume Serra.

Talavera, 11 d'octubre de 1907.

M. I. Sr. Dr. Jaume Serra.

Mon estimat amic i vicari: encara que no crec que vinguen per res no obstant crec que convé que V. estiga enterat d'un fet passat ahir. En la Visita de Savellà després d'oír als uns i als altres sobre l'assumpto d'aquelles terres adquirides

pels paisans per a les necessitats de la Iglésia, veient que després de les denúncies criminals del Sr. Rector, d'un interdicte que ell guanyà, que ara anaven a començar un judici ordinar, vaig posar en lo Decret de Visita que el Rector deixàs a la consciència dels de la Junta lo de les terres deixant les conseqüències dels seus actes per a davant de Déu, perquè no volia per un interès material que fos pertorbada la pau de la parròquia i ne valguessen de menos los interessos espirituals, i que això ho fes amb discreció i prudència apartant-se del litigi. Lo Sr. Rector vingué a trobar-me en una parròquia immediata i m'insultà fortament, a pesar de que abans m'havia dit que faria lo que jo digués. Avui só enviat un ofici a l'Arxipreste de Santa Coloma explicant-li lo fet i dient-li que vigilàs al referit eclesiàstic, puix encara que jo sempre volia procedir paternalment amb los meus sacerdots, li ordenava que si continuava injuriant-me amb paraules o fets que m'ho manifestàs per a procedir a lo que convingués.

Donga lectura d'aquesta carta al Dr. Dachs perquè convé que n'estiga enterat.

Per lo demés a pesar de que ha plogut bastant i que encara sembla que té ganes de tornar-hi poques vegades nos havem trobat de camí durant la pluja.

Respecte de lo de les pintures d'en Sert ja vaig dir al canonge Corbella que el Capítol faça lo que li sembla però que per mi no havia dificultat si no importava dificultat alguna per l'execució de l'obra.

Donga moltes memòries al Dr. Dachs, a Mn. Joan, Mn. Jeroni, Dr. Rovira, al Pere, als nois, a la Maria i a l'Emília. Aquest vespre escric més llarg perquè tinc bona plana, tinta i taula, cosa que no passa sempre, i además havem ja, se pot dir, acabat la feina per avui.

I dispose de son afm. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

1235. A Josep Dachs.

La Tallada, 14 d'octubre de 1907.

Estimat Doctor Dachs: avui dilluns dia 14 acabem la Santa Visita de les parròquies de Segarra amb la mala notícia que ens ha portat lo Regent de Sesgueioles de que quatre persones de la mateixa família s'havien ofegat, i l'aigua sembla que ha fet molt mal en aquell poble. Nosaltres vàrem també rebre un fort cop d'aigua anant de Talavera a Civit, de modo que el ruc que portava les maletes s'espantà i tinguérem que començar la funció sens mitra. Però gràcies a Déu tot ha anat bé.

Aquest vespre estam tranquils perquè ja havem fet quasi tot lo de la Visita i demà, si Déu vol, anirem a Cervera per a veure la Universitat i al vespre amb lo tren a S. Vicens de Castellet per a continuar la Visita. Lo dissabte anirem al Vilar per a la inauguració de la Iglésia de la Bauma al dia següent, diumenge dia 20, i al vespre a Manresa per a fer exercicis a la Cova de Sant Ignasi, al sortir penso estar un parell de dies a Manresa per a confirmar i alguna altra cosa i després començant per Sant Fructuós acabar les poques parròquies que quedaran i tornar a Vic.

Fins ara havem visitat 36 o 37 parròquies i gràcies a Déu sempre só estat bo, lo qual ja és un benefici especial de la Mare de Déu del Roser puix encara que aquí los camins no són tan mals com a l'alta muntanya no obstant hi ha la fatiga del major número de parròquies que es visiten en un dia.

Nos han dit que a Manresa l'aigua havia fet molt mal i que a S. Vicens a on hem d'anar demà que se n'havia dut lo pont que hi ha sobre la confluència del Llobregat amb lo Cardener.

Per si no pensava a dir-t'ho quan serem a exercicis no en vies diaris. Me falta un Diari de Barcelona que el trobo a faltar únicament perquè de segur que és lo número que aca-

bava l'Encíclica del Papa que lo dijous passat, me sembla, portava amb molta part i després lo divendres no vingué i cap més número l'ha portada.

Suposo que ja seran molts los sacerdots firmats per a lo pròxim concurs.

Done moltes memòries al Sr. Vicari gral. a qui vaig escriure, a Mn. Joan en qui vaig pensar especialment lo dia del Pilar comptant que faria llum a la Patrona de Palàcio, a Mn. Jeroni, al Dr. Rovira, al Pere que en aquesta temporada no haurà hagut de fer tants dinars per a hostes, com a l'estiu, als nois i a la Maria a qui diràs que la lloba encara que molt atrotinada encara aguanta bé si bé amb bastants botons a terra, i a l'Emília que no tindrà lo disgust de veure morir o matar tants dels seus súbdits com a l'estiu.

Dóna també moltes memòries als de casa teua, que suposo continuen amb bona salut i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Penseu a enviar Pastoral al Sr. Arquebisbe de Granada, i al cronista basc Echegaray.

F

1236. A Josep Dachs.

Manresa, 16 d'octubre de 1907.

Estimat Dr. Dachs: com que tots los camins estan interromputs i ni amb animal se pot passar per les carreteres, aprofitarem lo temps fent los exercicis espirituals que començarem avui a la tarda, perquè ni a la mateixa ciutat de Manresa se pot fer res perquè plou i la gent, com és natural, estan preocupats per les conseqüències dels aiguats. Acabats

los exercicis confirmarem aquí, i després mirarem si podem acabar la Visita en los pobles que falten.

Dimarts vinent ha d'arribar a Manresa una secció d'una peregrinació francesa presidida pels S.S. Bisbes de Tarbes i de Perpinyà.

Lo Genís a qui despatxàrem ahir abans d'arribar a Sant Guim per a que amb les mules anés a Sant Vicens per a continuar la Visita, perquè ignoràvem la importància de l'aiguat, encara no ha passat per Manresa sens dubte perquè no haurà pogut passar algun torrent. Ara acaba d'arribar en Genís, qui portarà la present carta.

Aquest matí també ha plogut molt.

Moltes memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1237. A Josep Dachs.

Estimat Dr. Dachs: escriu al doctor Pla i Deniel que só de Santa Visita per les muntanyes, i que li agrasc la carta, però que no sé si podré fer l'article que em demana,¹ perquè ell ja comprendrà que estic molt enfeinat, que no obstant faré lo que puga. — Escriu amb reserva al doctor Marsal de part meva, dient-li que no faig personalment perquè só de Visita, sobre del nou canonge.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. L'article al·ludit sembla ésser el que amb el títol «La Edificación Social» apareix en *Revista Social* pel gener de 1908 (Nota de Fortià Solà).

1238. A Jaume Serra.

Manresa, 18 d'octubre de 1907.

Estimat Sr. Vicari gral.: vaig manar al Sr. Rector de Save-llà, per ofici a l'arxipreste, que dins d'un mes practiqués exercicis espirituals a Manresa o a Vic i que enviàs a la Secretaria certificat del Superior de la casa d'haver-ho complert.

Só preferit la benignitat, perquè en lo demás és un bon sacerdot. Potser V. té raó; però per ara més val tenir paciència. — Avui havem anat a Súria que és lo poble més castigat i els he donat 100 duros.

Memòries a tots.

Ja hem rebut la roba.

Lo Bisbe de Vic.

F

1239. Als Senyors del Patronat Obrer de Nostra Senyora de Montserrat, de Manresa.

Manresa, 22 d'octubre de 1907.

Senyors: pensant en la calamitat que ha caigut sobre aquesta estimada ciutat de Manresa amb les inundacions que han destruït tanta riquesa i que fa témer la contingència de gravíssimes dificultats econòmiques en la classe obrera i treballadora, classe que ha de merèixer la major estima i consideració de part de tots los hòmens de cor noble, se m'ha ocorregut una idea qual conveniència proposo a la deliberació de V.V. i a la dels demás ciutadans de Manresa, que s'interessen pel bé públic: la creació d'una cuina econòmica.

En una ciutat tan industrial com aquesta, plena d'elements de diverses procedències, molts d'ells sens família

constituïda, la cuina econòmica recta e intel·ligentment administrada pot dur molta comoditat i economia a aquells obrers i obreres que no disfruten de la suau i vivificant calor de la família.

Ès cert que en una societat harmònicament organitzada cada família ha de tenir la seua cuina, que per això la llar sempre ha sigut considerada com l'essència i lo símbol de la casa, i tots los hòmens generosos que s'interessen pel bé general del nostre llinatge hem de treballar per a que tota família tinga cuina; però lo fet actual de la nostra societat és que molts obrers i obreres han d'acudir a la cuina pública o al restaurant per a obtenir l'alimentació necessària, no sols en les circumstàncies calamitoses en què avui nos trobam, sinó que fins en les circumstàncies generals i comunes de la vida.

Per això me dirigesc a V.V. per si creuen convenient i pràctica la meua idea, i útil per al bé de la classe obrera, que per recomanació de Jesucrist he de mirar com la classe predilecta. I me dirigesc a V.V. perquè són una entitat, un núcleo, que pot servir de base per a la realització de l'obra, que no ha de tenir cap exclusivisme, sinó que ha d'admetre la cooperació de tots los hòmens de bona voluntat i que s'interessen pel bé general dels hòmens.

Encara que aquest bisbat té moltes necessitats i dista molt d'ésser ric no obstant oferesc per a la realització d'aquesta obra, en lo cas de que se crega convenient i útil, la quantitat de mil pessetes. Així resulte la cuina econòmica una institució social que servezca per a un major benestar i conveniència d'aquells qui per diverses circumstàncies no poden tenir cuina a casa seua; perquè sempre ha sigut un principi de sabiduria pràctica i de sentit comú aliviar i suavitzar aquells mals que no tenim a la nostra mà curar radicalment.

I a l'encoratjar a V.V. en l'empresa que es proposaren al constituir-se en Patronat obrer, i al recomanar a la seua intel·ligència i activitat l'estudi de l'obra de la cuina econò-

mica, los ofereix la seua més afectuosa cooperació moral en tot quant se referesca a la utilitat, a l'elevació i al benestar del poble.

Lo Bisbe de Vic.

F

1240. Al Rnd. Sr. Ecònom de Massana.

28 d'octubre de 1907.

Mi querido Sr. Ecónomo de Massana: conviene que vea V. el Sr. Arcipreste y que V. y él acompañados de un albañil inteligente y honrado examinen los tres el estado de la Iglesia y estudien las obras que de necesidad hayan de practicarse y entonces me lo comunicarán a mí manifestando el importe de las obras que se hayan de practicar, diciendo también los fondos que haya en la obra de la Iglesia y si puede esperarse algún recurso de los parroquianos, y la prestación de trabajo personal por parte de los mismos, que yo a pesar de los desembolsos que tengo que hacer estos días, miraré de contribuir a las reparaciones necesarias.

Le saluda afectuosamente y le bendice

El Obispo de Vic.

R

1241. A Josep M^a Sert.

Vic, 28 d'octubre de 1907.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: al tornar a Vic després de presenciar l'espectacle de la desolació causada pels aiguats, lo meu esperit ha tingut un refrigeri llegint los conceptes dels periòdics, que encara no havia vist, sobre de les teues pintures. Que Déu te continue protegint per a la consumació de l'obra, que ha d'ésser per a la seua glòria. L'esperit per a enlairar-se necessita auxiliis i la gran pintura desperta les nostres facultats i els dóna un impuls envers l'ideal que aquí és Déu i tota la Glòria. Per això jo al veure la pobresa de la nostra Seu sentia a faltar lo medi educatiu, sobretot per al jove cle-ro i estudiants, de l'ornamentació del temple que tant influeix sobre la imaginació i els sentiments que són vehícol de la pietat, i en la conformació de tota la nostra vida cristiana. Ara, si a Déu plau, ho tindrem; però convé que no t'a-dormis, perquè el Bisbe és vell i d'un dia a l'altre serà cri-dat a la Pàtria eterna, a on no hi ha pintures, perquè hi ra-dica la plenitud de la vida que brolla del si del mateix Déu.

Ja saps que t'estima amb amor de Pare

Lo Bisbe de Vic.

V

1242. A Tomàs Costa.

Vic, 6 de novembre de 1907.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: la cordial felicitación de Nuestro Santísimo Padre Pío X que acaba V.E. de recibir con motivo del quincuagésimo aniversario de la ordenación sacerdotal de V.E. me recuerda un hecho memorable y fausto que para mí había pasado inadvertidamente. — Aunque tardío no quiero dejar de enviarle el testimonio de mi veneración y respeto pidiendo a Dios se sirva mantenerle muchos años en esa ilustre sede Metropolitana

y Primada. Su larga historia episcopal es una lección elocuente para sus sufragáneos, y el tiempo ya no breve que preside esta insigne Provincia Tarraconense le ha hecho amar de todos, siendo aún más por sus virtudes que por sus años y jerarquía el patriarca de Cataluña eclesiástica que el Papa tan afectuosamente bendice en su precioso autógrafo, que acabo de leer en ese Boletín de la Archidiócesis. — Y con esta ocasión, mi querido y venerado Metropolitano, al encomendarse a sus oraciones L.B.L.M.

El de Vic.

T

1243. A Pere Santacana.

Vic, 13 de novembre de 1907.

Estimat Peret: he rebut la seva, incloent la nota de la collita del vi d'enguany. No tenia notícia de que no estés bo lo Dr. Josep, l'ecònomo de Badalona, i desitjo son prompte restabliment, i espero que V. me comunicarà prompte notícies favorables de l'estimat malalt. — Aquí, aquesta nit també ha plogut, i els pagesos ja s'inquieten. — Memòries a les seves famílies, i dispose de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1244. Al Comte de Torroella de Montgrí.

Vic, 15 de novembre de 1907.

Exmo. Sr. Conde de Torroella de Montgrí.

Mi querido amigo: estando en Santa Visita recibí la suya y ésto ha motivado que hasta hoy no haya podido contestarle y lo hago remitiéndole el documento que V. desea. Creo que es lo conveniente para el caso.

Mucho deseo que su aspiración se vea satisfecha, pues de parte de V. significa adhesión y amor a la Sede Apostólica.
De V.

El Obispo de Vic.

V

1245. A l'Arxipreste de Manresa.

Vic, 21 de novembre de 1907.

Estimat senyor Arxipreste: vaig dir al Sr. Ecònom de Súrria que jo, tenint en compte los danys de les inundacions, afavoriria a les escoles de nois que tenen els dos sacerdots i a les de noies que tenen les terciàries dominiques. La manera que m'ha semblat més oportuna que és al mateix temps la que beneficia a les famílies del poble que al present i per virtut de les circumstàncies estan més necessitades, és pagar jo les retribucions que satisfien els nois i noies de dites escoles en ocórrer la inundació i que pertanyin a famílies no acomodades des de que ocorregué la inundació fins al pròxim mes de març inclusiu. Vostè comprèn que com dic abans això s'entén solament dels nois i noies que a l'hora de la inundació assistien a les classes de referència. — Com suposo que vostè sabrà que el Sr. Ecònom està greument malalt, li encarrego a vostè aquest assumpte, puix és possible que ell ja molt malaltís abans, no hagués fet cap diligència, a pesar de les seves apreciables qualitats. De consegüent si vostè creu necessari anar personalment a Súrria que potser fóra el millor, o d'una altra manera que a vostè li

sembli convenient miri de participar-me l'import del que s'hagi d'abonar cada mes a cada una de les referides escoles, i jo cuidaré d'enviar la quantitat corresponent a cada una d'elles. — Si vostè creu convenient fer-me alguna observació respecte d'aquest pensament meu per a afavorir a un mateix temps que a les escoles religioses, a les famílies necessitades de Sùria, queda autoritzat per a dir-me el que cregui convenient. — I la cuina econòmica, com va? — El saluda i li envia sa benedició més afectuosa

El Bisbe de Vic.

F

1246. A Francesc Raspall.

Vic, 25 de novembre de 1907.

Estimat mossèn Francisco: aquí t'envio la carta d'aquell noi dels Salesians. Passa per allí quan te vinga bé, i mira de pagar-li la roba més necessària i senzilla, deixant-lo per això a la teva consideració, i obra amb llibertat d'esperit. — Si no te donen recibo del pago de les mensualitats de dit noi, seria bo que el demanesses. De la roba de què et parlo en la present, no. — Moltes memòries al senyor Nogués, i encomana a Déu a ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1247. A Tomàs Pursals.

Barcelona, 28 de novembre

Estimat amic: avui só celebrat la missa en sufragi del

teu Pare, que al cel sia, a qui havia confessat anys enrera. Que al cel tots lo podam veure. — Los Srs. Bisbes, ja t'haurà dit D. A. Sala que concediren indulgències. — Tuus in C. J.

Lo Bisbe de Vic.

F

1248. A Lluís Millet.

Vic, 30 de novembre de 1907.

Estimat amic: acabo de llegir l'esquela mortuòria de la seua Esposa, qui al cel sia, i li envio lo meu pèsam i prenc part en la natural aflicció de V. Però los sants, de les amargures de la vida, quan vénen tribulacions, diuen que Déu los visita; i en aquestes circumstàncies los hòmens de fe tenen inefables i sobrenaturals comunicacions. — Que Déu Senyor nostre donga l'etern consol a la bona cristiana que ix de la vida amb la gràcia del Redemptor Jesús i a l'afligit Espòs i a tota la família lo íntim consol de l'esperit que pot compensar fins les penes més fondes de l'ànima. — Així li demanarà son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1249. A l'Arquebisbe de Saragossa.

Vic, 5 de desembre de 1907.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Zaragoza.

Mi respetable Sr. Arzobispo y caro Hermano: agradezco la invitación que me hace V.E.I., en nombre de la junta de

Peregrinaciones de que es digno Presidente para asistir a los Congresos y solemnidades que van a celebrarse en Zaragoza, y hasta a las fiestas cívicas conmemoratorias de hechos gloriosísimos para España; como en la cúspide de esas solemnidades y fiestas aparece la augusta imagen de Ntra. Sra. del Pilar de Zaragoza, dando como un carácter sagrado a todas ellas, tengo el gusto de manifestar a V.E.I. que hasta con devoción me esmeraré en satisfacer los nobles deseos de esa Junta.

Y es de V.E.I. hermano y ss. y Capellán

El Obispo de Vic.

V

1250. A Fernando Huelín.¹

Vic, 8 de desembre de 1907.

Mi querido D. Fernando: he leído la suya con mucho gusto y celebro el provecho espiritual que ha recibido V. con la práctica de los Santos Ejercicios y aplaudo sus santos propósitos. Me parece un terreno más excelente para sacar fruto el campo en que V. entra, que el campo de que dice está resuelto a abandonar. Es fructuoso el proyecto de ejercicios espirituales para obreros, pero el temor que V. manifiesta de que su intervención pudiese suscitar comentarios, tratándose de esa comarca donde V. ejercitó la política activa, me parece fundado. A lo menos por un tiempo. De todas maneras si a mí se me ofrece oportunidad miraré de trabajar en el sentido y dirección que V. manifiesta. Y le saluda con mucho afecto su amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1. Exdiputat a Corts pel Districte de Vic.

1251. A Josefa Rossell.

Vic, 21 de desembre de 1907.

Apreciada Cosina: també desitjo que l'Infant Jesús dolcíssim te dongui moltes gràcies i el consol diví. — També tinc, fa uns deu dies al llit el meu majordom, però sembla que va bé. La Maria fou viaticada; després la febre tifoidea disminuí molt; però tot sovint té noves dificultats en el curs de la malaltia. — Me sembla que la Mare de Déu de Montserrat aniria bé en la majòlica; puix amb les muntanyes amb què se la sol representar, se presta més com a medi d'ornamentació, i tal vegada podries posar-hi la llegenda a sota — *Regina Populi nostri*. — En el Rellotge potser: — ¿Quina hora serà per tu la darrera? — De totes maneres pots demanar a algú altre, i les llegendes que et semblin millor adoptar-les, perquè en això moltes vegades lo millor són com *ocurrències*, que vénen o no vénen. — Encomanant-se a les teves oracions, t'envia sa benedicció més afectuosa ton cosí

Lo Bisbe de Vic.

F

1252. A Lluís Álvarez.

Vic, 22 de desembre de 1907.

Estimat amic: desitjo i demano a Déu beneesca el bon matrimoni, i a V., i als seus fills que els concedesca salut i la seva santa pau.

Los qui arribem a vells haurem de portar aquestes contrarietats de que V. em parla; però en canvi els anys nos proporcionen també una visió més clara de les coses del món,

i de consegüent nos ajuden per a arribar a la Sabiduria cristiana.

Sempre de V. afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1253. A l'Eminentíssim Sr. Cardenal Secretari d'Estat de Sa Santedat.

Vic, 23 de desembre de 1907.

Eminentísimo Señor: tengo el gusto de remitir a Vuestra Eminencia veinte y cinco mil liras para el dinero de San Pedro. Saco esta cantidad de mi herencia paterna, como un homenaje al Sumo Pontífice en su jubileo sacerdotal, y no lo incluyo en la suscripción de la Diócesis, porque habiendo una parte de ésta sido víctima de las inundaciones, aunque el país ha sido bastante socorrido, temo, dado el temperamento de los pueblos, que se murmurase de mi. Por ésto no doy publicidad a mi donativo que ofrezco en sufragio de mis padres de quienes procede. — Y al desear a Nuestro Santísimo Padre Pío X unas felices fiestas de Navidad, y lo mismo a su digno Secretario de Estado, besa afectuosamente a Vuestra Eminencia la Sagrada Púrpura

El Obispo de Vic.

F

1254. A Josep Dachs.

Vic, 25 de desembre

Estimat: no vaig pensar a dir-te que portesses un *Dietari* com el que em portares l'any passat, que el venen a can Brusi i altres llibreries. Porta no dels més grossos, sinó l'altre, que no embarassa tant, n'hi ha de sobres i és més barato. Memòries a la teva Mare i germanes i als bons amics d'ací baix. — He rebut la teva. Encomana'm a Déu, que et saluda i beneeix

Lo Bisbe de Vic.

F

1255. A Josep Dachs.

Vic, 26 de desembre de 1907.

Estimat Dr. Dachs: t'envio les ulleres perquè se m'ha trencat un dels cristalls. Les podràs portar a can Font perquè li posen de nou cuidant que sia de cristall de roca com l'altra i de la mateixa graduació, i les podràs tornar quan vingues, perquè com saps ne tinc unes altres.

Los malalts van seguint bé i per lo demás no tenim novetat i encara no fa fred.

Moltes memòries a la teua família i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1256. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 27 de desembre de 1907.

Mi buen amigo: también deseo a V. y demás Padres y

Hermanos de esa Santa Casa muchas bendiciones y gracias, y como se acerca la fiesta de la Circuncisión, principal me parece en la Compañía, pido al Señor prospere y santifique su batallón sagrado para defensa de la Iglesia su Esposa. Respecto de la bina ya he encargado al Secretario que se entere de las parroquias y se ponga en comunicación con V., lo cual hará pasadas estas fiestas que él aprovecha para ir con su familia.

Los mismos elementos que el año pasado pidieron que el Padre tercerón diese unas conferencias para hombres, piden este año que dé ejercicios, también para hombres solos. Ya el año pasado las conferencias sirvieron como de tentativa que dió buenos resultados, pues ya se tenía la mira puesta en los Ejercicios. La idea me parece buena y se lo escribo a V. con anticipación al objeto de que se puedan combinar los medios. De otra parte el Padre tercerón este año estará algo más aligerado, pues los pequeños del Seminario, a quienes daba ejercicios, por creer los del Seminario que era más conveniente que pequeños y grandes los hiciesen, aunque con separación, simultáneamente, los han practicado ya.

Me alegro del buen aspecto que presenta la cocina económica. Yo hubiera deseado darles algo más de cantidades que me han remitido para los inundados, pero temí que los que las mandaban no dijese que obraba contra su deseo.

Y con muchos recuerdos a esos queridos Padres y Hermanos se encomienda a sus oraciones su afmo.

El Obispo de Vic.

Pienso ya comprenderá V. que con los Ejercicios para hombres, quedarán suprimidas las Conferencias que se dieron por el Padre tercerón el año pasado.

F

1257. A Joan Maragall.

Vic, 27 de desembre de 1907.

Estimat: avui en la missa de St. Joan, l'apòstol de l'amor, l'he tingut present com V. me demana. — Que l'amor puríssim i dolcíssim de Jesús juntí *in unum* a tota la seva família. A mi me sembla que em junta l'ànima amb la de V. — Son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1258.

Excmo. ac Rmo. Domino Archiepiscopo Coadjutori Parisiorum.¹

Vic, 30 de desembre de 1907.

Exme. Domine ac Frater carissime: Parissiis moratur pro felici executione operis decorationis huius Vicensis Ecclesiae Cathedralis Pictor Joseph Sert, ex piissima familia procedens; cum in executione sui muneris forsan contingat necessarius recursus ad ecclesiasticam tuam auctoritatem, commendo tibi juvenem virum mihi valde carum, qui proprio aere, ex magna parte laborat cum fervore pro decorè Domi Dei — Amplitudinis tuae in Christo servus

Joseph

Episcopus Vicensis.

V

1. El text diu: «A l'Excm. i Rvm. Senyor Arquebisbe Coadjutor de París. / Vic, 30 de desembre de 1907. / Excm. Senyor i caríssim germà: el pintor Josep Sert, procedent d'una família piadosíssima, viu a París per a executar feliçment l'obra de decoració d'aquesta Església Catedral de Vic; com que en l'execució del seu ofici potser li faltaran els recursos necessaris, encomano a la teva autoritat eclesiàstica aquest jove tan estimat per mi que, en gran part amb el seu propi peculi, treballa amb fervor per la decoració de la Casa de Déu. De la teva Dignitat, servent en Crist / Josep / Bisbe de Vic».

1259. A Pere Santacana.

Vic, 30 de desembre de 1907.

Estimat Peret: tenint de vendre vi, valdrà més que vostè no vinga fins haver-ho fet, i allavors podrà portar els comptes de l'any. Per ara aquí no ha fet fred, però queda temps per a fer-ne. — Mossèn Joan va seguint bé, i me sembla que no tardarà a llevar-se; la Maria molt a poc a poc, puix ha tingut la malaltia molt més grave, i és més vella, però sembla que anirà bé. — Suposo que els blats ja hauran nascut, i que estan en disposició de rebre glaçades. — Me diu Mossèn Jeroni que ha rebut la carta de vostè. — I desitjant-los moltes benediccions de Déu en aquestes solemnitats a les seves famílies, los saluda son afm. amic

El Bisbe de Vic.

Sento la mort del Pau Alayo, avui li só dit la missa.

F

1260. A Agustí Valls i Vicens.

Agustinet: digues al Pere Verdós que lo encomanaré a Déu, i que tinga confiança. També li pots dir que hi ha molts que s'interessen per ell puix ademés de la teva i junt amb

ella he rebut una altra carta també amb espiritual recomanació per al malalt. Avui dic que t'envien dues pastorals; aquestes irregularitats vénen de que un no es pot fer per si mateix certes menudències. Digues al Josep M^a que sento lo del noi, però espero, per lo que em dius, que tant lo seu com lo teu lo que tenen no serà més que cosa passatgera. Veig que fins ara en Cascante és lo qui té menos perances. Ànimo sempre i confiar amb Déu que vol provar a l'home però no destruir-lo. Memòries a totes les vostres famílies i a la d'en Verdós, qual pietat ja tenia coneguda, però que és consolador veure-la en moments solemnes.

Lo Bisbe de Vic.

F

1261. A Lluís B. Nadal.

(1908)¹

Estimat Senyor Nadal: aplaudesc lo pensament de V. de publicar lo LLIBRE DE LA NÚVIA, com una introducció a l'estat matrimonial. La noia necessita d'una preparació espiritual i pràctica quan entra a l'estat que Déu volgué posar com font de la humana generació i consol i auxili dels qui són cridats al matrimoni. — La religió de Nostre Senyor Jesucrist il·lumina amb llum celestial als joves esposos qui reben aquest Sagrament, que Sant Pau anomena gran, amb un bon esperit; i preparar aquesta disposició és l'objecte que V. es proposa. — Per això amb lo major afecte beneesc a l'autor i al llibre

Josep, Bisbe de Vic.

F

1. El *Llibre de la Núvia* es publicà el 1908.

1262. A Dolors Vilaclara.

Vic, 12 de gener de 1908.

Apreciada Dolores: ahir al vespre vàrem administrar l'Extremaunció a Mossèn Joan. Li agraeisc les oracions puix és un sacerdot molt bo i fiel. Té tot lo coneixement i com és de suposar té molt bones disposicions.

La Maria va millor però encara no s'ha alçat del llit; penso que ho farà un dia d'aquests.

Tot nos avisa de que estam de viatge. Tant de bo que tinguéssim lo cor ben posat en la Pàtria verdadera.

Desitjo que V. estiga bona i sàpia portar la creu de la vida amb serenitat i conformació. Lo cel s'ha de guanyar.

S'encomana a les seves oracions i li envia sa benedició

El Obispo de Vic.

F

1263. A Francesc Crusellas.

Vic, 13 de gener de 1908.

R.P. Francisco de P. Crusellas O.S.B.

Estimat amic: no es queixe de vell que l'esperit me sembla que el té molt jove i Déu lo conservi molts anys en aquest estimat Monestir. Respecte de S. Ignasi no hi ha res a Vic, de manera que vingué expressament lo P. Creixell i se'n va tornar sens que pogués trobar cosa alguna referent al Sant.

Respecte als eclesiàstics que vingueren al Bisbat per la gran Revolució francesa hi ha molts documents i amb oportunitat miraré d'encarregar a algú si es troba lo que V. desitja.

I a l'encomanar-se a les seues oracions lo saluda son amic
afm.

Lo Bisbe de Vic.

M

1264. A la Rda. Mare Superiora de l'Ensenyança de
Manresa.

Vic, 18 de gener de 1908.

Concedo el permiso; y cincuenta días de indulgencia a los fieles que asistan a alguno de los actos de piedad que se tributarán a la Beata Juana, cuya intercesión en favor de mí espero implorarán sus hijas las Religiosas de Manresa a las cuales envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

V

1265. A Pere Santacana.

Vic, 20 de gener de 1908.

Estimat Peret: aquesta nit ha donat la seva ànima al
Criador mon estimat i fidel capellà, mossèn Joan Soler ¹.
Encomaneu-lo a Déu. — En nom meu ho farà saber al doc-
tor Badia. — Vaig rebre oportunament la seva carta. — I sa-
ludant a les seves famílies, disposi de son amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Mossèn Joan Soler, majordom del Palau Episcopal de Vic. (Nota de For-
tià Solà).

1266. A l'Arxipreste de Moià.

Vic, 22 de gener de 1908.

Estimat Sr. Arxipreste: li retorno l'adjunt Reglament que he fet llegir i únicament potser seria oportú que a l'art. 13 a on se diu que no treballaran *salvo los casos de urgencia y necesidad*, que s'hi afegís, *según la costumbre establecida o en otro caso con permiso del Párroco*.

Me sembla que a V. confidencialment i amistosament li serà fàcil d'obtenir.

Encomani a Déu a mon estimat capellà Mn. Joan Soler. (q.a.c.s.)

I al saludar-lo li envia sa benedició més afectuosa

El Obispo de Vic.

F

1267. A Tomàs Costa.

Vic, 23 de gener de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Muy apreciado Hermano y venerado Metropolitano: me complazco en acusarle recibo de la transferencia del Banco de España importante 2509'50 pesetas, para la celebración de *dos mil misas*, que procuraré se celebren cuanto antes, con la limosna e intención que me indica.

Me es grato repetirme de V.E. Hermano y S.S. q.b.s.m.

José, Obispo de Vic.

T

1268. A Jaume Collell.¹

Vic, 25 de gener de 1908.

Estimat amic: verdaderament Mossèn Joan, que al cel sia, me tenia afecte i la seua bondat era molt sòlida. Jo fa temps que penso que Déu nos ha deixat a tu i a mi tan nus de lesafeccions naturals perquè sien més fortes les sobrenaturals. Llàstima que no sabem *revestir-nos*, com diu Sant Pau, d'aquestes.

Me sembla (sens que això sia cap imposició d'autoritat, sinó parer d'amic) que faries bé d'anar a Montpeller. En les actuals circumstàncies seria una lliçó als francesos deixats de la mà de Déu, i un consol pels qui són fiels a la Iglésia. I d'altra banda no ets cap jove, ni et falta resolució per a que no sabesses eixir-te de qualsevol dificultat que es presentés.

Tuus in Corde Jesu.

Lo Bisbe de Vic.

DA

1. «Aquesta instància del meu bisbe per a que jo anés a Montpeller era perquè s'hi havia de celebrar amb cert esplendor, sobretot literari, lo VII Centenari del naixement del gran Rei En Jaume Primer. No em fou possible acompanyar-hi a alguns amics catalans que tingueren lo pler d'assistir-hi; però en canvi haguí d'obtenir i sotmetre'm de bon voler per altra part, als reiterats prec's de la Comissió municipal barcelonina del Centenari, presidida per l'amic i paisà meu D. Ramon d'Abadal i Calderó, component en lo breu espai de quinze dies comptats, una *Biografia popular* del Rei Conqueridor, de la qual se'n féu una edició curta en paper de fil, i una altra de *cent mil* exemplars» (Nota de Jaume Collell).

1269. A la Rvda. Mare Superiora i Religioses del Convent de les Salesses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1908.

Madre Superiora: no quiero dejar de escribir cuatro líneas a esa querida y venerable Comunidad con motivo de la fiesta del siempre dulce y devoto Sant Francisco, y es siempre dulce y devoto, porque su corazón arde continuamente y transmite a los nuestros un calor suavísimo. Es el amante de las almas; y por esto vosotras y yo debemos pedirle nos alcance esta misma gracia, porque vosotras debéis amar a las almas orando por ellas, y yo trabajar para la salvación de las mismas.

En San Francisco acción y oración son una misma cosa, y por ésto toda su vida es suave, porque toda ella es oración. Fué siempre como un incensario que eleva al cielo un exquisito perfume. ¡Ojalá que nosotros llegásemos a este punto de que nuestra vida, toda ella, nuestras acciones fuesen oración! La eficacia del apostolado de San Francisco proviene precisamente de que sus palabras, sus gestos, escritos, sus obras tenían siempre la suavidad de la oración, y de consiguiente tenían el don de penetrar los corazones.

Nosotros somos duros, mortificamos, no ejercemos atracción sobre nuestro prójimo, porque en nuestro trato, en nuestro ministerio, en nuestra conversación y en nuestras obras no tenemos la suavidad de la oración. El espíritu de oración no nos compenetra. Hacemos oración como quien cumple una hora reglamentaria, nos parece que es una tarea que hemos de despachar dentro de la hora que señala la regla o nuestro reglamento de vida; y la oración debiera ser, y así era en San Francisco, la palpitación continua de nuestra vida. Orar es amar, y el amor verdadero no tiene in-

intermitencias, hasta durmiendo los santos aman, porque la oración constituye su estado habitual. Hemos de aspirar, queridas hijas, a ser de Dios. ¡Con cuanto placer espiritual leemos de los santos que eran hombres de Dios! Y eran de Dios, porque poseían el estado habitual de oración, y de consiguiente amaban sin cesar. La inmutabilidad de Dios es el atributo del cual hemos de pedir con más instancia al Padre celestial, poseer una participación. San Francisco siempre es el mismo. En sus escritos y en su vida siempre encontramos el mismo temperamento, y es porque llegó a la posesión de la oración habitual, y de consiguiente al amor sin intermitencias. Si el amor sufre intermitencias no estamos en estado normal somos como los que sufren calenturas, nuestra naturaleza espiritual no goza de sanidad perfecta.

Pedid, pues amadas hijas, el espíritu de oración, pedidlo para vosotras, pedidlo para mí y pedidlo para todos los fieles de la Diócesis. Hubo tiempos, que han llegado casi hasta nosotros, en que el espíritu de oración dominaba en este país en el pueblo cristiano. Este espíritu se ha ido retirando, y el espíritu del mundo se va apoderando de las almas; y cuando se retira el espíritu de oración, el amor de Dios desaparece.

Que San Francisco nos alcance el perfecto espíritu de oración para que sepamos cumplir la Ley de amor a Dios y al prójimo, que es toda nuestra Ley.

Y con esta carta recibid la bendición más afectuosa que os envía

El Obispo de Vic.

F

1270. A Josep Bolet.

Vic, 3 de febrer de 1908.

Estimat: gràcies pel teu pèsam per la mort del meu estimat capellà, Mn. Joan Soler, que al cel sia. Verdaderament lo difunt era una sacerdot qui amb molta modèstia tenia condicions apreciabilíssimes per a son ofici, que en una població petita potser té més dificultats que en una gran ciutat, i sobretot tenia una adhesió i afecte extraordinari a son Prelat. Déu l'ha volgut per Ell, que es faça la seva voluntat. Va fent la seva feina Mn. Jeroni Novelles, a qui ja coneixes, i que està a casa des d'estudiant, i té caràcter molt pacífic. — Quan hagen passat los freds forts, puja algun dia, per a variar de la feina contínua de la parròquia. — I és ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1271. A la Priora del convent de Santa Teresa de Vic.

Vic, 3 de febrer de 1908.

Mare Priora:

Estiga tranquil·la. És clar que cada trienni seria bo canviar; però lo confessor ordinari de la Comunitat encara no l'ha complert i l'altre ja no té tanta importància puix hi van com per excepció. En lo demás procedeix igualment amb correcció. D'una manera suau i sens mortificar millor que així que es presenten ocasions favorables mire V. d'anar unificant la direcció espiritual de les monges perquè és sempre preferible; però nos havem de recordar que *no es pot matar tot lo que és gras*. La llei suprema de la Iglésia és que la consciència de les monges no estiga oprimida, però que tampoc se regesca per capritxo.

Si escriu al seu germà P. Pio li donarà moltes memòries de part meua, i pot dir-li que sovint penso amb ell.

I a totes les religioses saluda amb molt d'afecte, s'encomana a ses oracions i envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

ST

1272. A Ramon Albó.

Vic, 7 de febrer de 1908.

Estimat amic: amb molt gust li envio la Miniatura psicològica de Sant Lluís que V. desitja a pesar de que me'n queden poquíssims exemplars; però als bons minyons com V. no se'ls pot negar res. Treballa V. pel pròxim i ha de rebre la compensació i majorment tractant-se ara de treballar pels sants, i d'un sant com el gloriós S. Joan de Déu.

M'alegro de que volent contraure matrimoni trobi una noia de les circumstàncies de la senyoreta Maria Ferrer. La unitat d'esperits és la base necessària per a la felicitat domèstica, i V. escriptor de la Caritat comprèn més que els altres, que l'amor iguala i de consegüent és necessari que sia entre semblants.

Jo demano a la Sagrada Família, a la qual vaig a dedicar un temple al peu de Montserrat, que beneeixi a V. i a la noia que Déu li destina perquè consituteixin una família nova que es regeixi no per les lleis del món, sinó per la llei suavíssima de l'Evangeli.

I és de V. amic affm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1273. A Josep Deàs.

Vic, 9 de febrer de 1908.

M.I. Sr. Dn. Josep Deàs, Abat de Montserrat.

Mon venerat Sr. Abat i estimat amic: per mi lo dia més oportú per a felicitar a V.S. i a tota la venerable Comunitat Montserratina és la festa de la gloriosa Santa Escolàstica, exemplar de les ànimes càndides qui es donen totalment a Déu. Ella és la Patrona també de Vic i constitueix de consegüent un altre llaç d'unió entre aquesta sede episcopal i l'orde Benedictina que de des d'antic han tingut tan íntimes connexions.

Que la gloriosa Santa, doncs, intercedesca per l'estimat monestir de Nostra Senyora de Montserrat a fi de que fins a la fi dels sigles sia l'edificació espiritual de la nostra terra.

I a l'encomanar-se a les fervoroses oracions de V.S. i de tota la Comunitat los saluda afectuosament son amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

1274. A Antoni Vicent, S.J.

Vic, 12 de febrer de 1908.

Mi querido amigo: recibí a su tiempo las cuatro conferencias debidas a su inagotable fecundidad y no le escribí para darle las debidas gracias, pues pensé que me las remitía alguno de los centros sociales que se dedican a la propaganda de los buenos principios. Hoy pues pago la deuda que le tenía y pido a Dios continúe dándole salud y le conserve

la luz intelectual para ilustrar a tantos que viven aún en la engañosa seguridad de que el organismo social no necesita el fomento de los buenos ciudadanos para conservarse sano.

Yo no tengo conocimientos prácticos ni técnicos en la materia, como V. tiene. Yo sólo poseo ciertos principios generales que procuro esparcir, para que los hombres prácticos den a su actividad la dirección cristiana. A pesar de ésto hubiese aceptado el encargo que me hace para la próxima semana social de Sevilla, y lo hubiese aceptado con gusto, a no existir de por medio un grande obstáculo. Por aquellos mismos meses tiene anunciada una peregrinación a Roma el Sr. Cardenal-Obispo de Barcelona, no sólo por el Jubileo pontificio sino principalmente para la canonización del B. José Oriol; y a ella, a no mediar dificultad debo unirme por tratarse del Pontífice y de un Santo catalán y de la Diócesis de mi origen.

Respecto de la Asamblea diocesana que V. propone para celebrarse en Vic, no puedo de momento darle respuesta segura. En primer lugar poner obligación a los párrocos de que se vengan a Vic, con objeto agrícola, no me atrevo a hacerlo; y contentarme con una invitación, que es lo que podría hacer, temo que daría resultado muy exiguo, mayormente cuando estamos metidos en un concurso de curatos en que hay más de 200 sacerdotes casi todos curas, ecónomos o regentes y las provisiones, con la consecuencia de cambio de domicilio, formación de inventarios, vendrán precisamente en los meses de verano, y ellos no estarán para otra cosa que para la que naturalmente constituye su aspiración predominante. Además la constitución social en este país agrícola es muy normal y armónica y hasta relativamente próspera, y dudo que se haya de tocar. No pasa lo mismo con la industrial, en la cual naturalmente el socialismo ejerce influencia. Aquí la agricultura sigue el sistema de la aparcería, propietarios y labradores en general se en-

tienden bien, hasta existe algún sindicato para favorecer el cultivo y todo ésto tiene un carácter tan peculiar y comarcal que no me atrevería yo a proponer una ingerencia externa sin consultar antes a la Cámara agrícola existente en Vic, o algunos de los propietarios influyentes. Esto pienso hacer. Porque de otra parte tengo la seguridad de que algunas conferencias de V. o de alguno de los Señores que cooperan a su obra, contribuiría a la ilustración de los propietarios territoriales. Oportunamente, pues, conferenciaré con los Señores de la Cámara agrícola sobre la materia y le daré a V. cuenta del resultado.

Muchas memorias al Sr. D. Rafael R. de Cepeda y V., Padre, ya sabe que le es amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1275. A Josefa Rossell.

Vic, 13 de febrer de 1908.

Apreciada Cosina: la Maria m'envia la teua carta perquè ella encara no està en situació de tenir correspondència. Amb més de seixanta anys i seixanta dies de llit en malaltia grave li costarà d'ésser la dona d'abans. No obstant va bé i se lleva cada dia.

Suposo que el catecisme a què te refereixes és lo de S. Pare Pio que traduït al català se donarà a la impremta, no es pot dir amb seguretat quan, com tampoc si se posarà obligatori en les Diòcesis, puix són coses que per sa naturalesa van poc a poc. En quant a imprimir-se no crec que es tarde molt. — T'agraesc los bons afectes que manifestes amb motiu de la mort del meu estimat capellà R. Joan Soler, al cel

sia. — Desitjo que estigues bona i que sies ben santa i encomana a Déu al teu cosí

El Obispo de Vic.

F

1276. A la R. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 14 de febrer de 1908.

Mi querida Madre Priora: siento la muerte imprevista de la joven religiosa que me participa con la presente. Dios habrá recogido su buena alma, puesto que ha muerto en su casa y al lado de las demás esposas fieles tuyas que tiene en ese convento.

No obstante estas muertes siempre son una lección que el Señor nos dá, porque la muerte imprevista, para el que muere no significa nada si está en amistad y gracia de Dios, pero para los que quedamos en el mundo expuestos al pecado es una lección solemne de cuanto conviene vivir prevenidos, separados del mundo y de sus vanidades y unidos con nuestro dulcísimo Jesús de pensamiento, de corazón y de voluntad.

Y al rogar a Dios por la querida difunta, rogará también por esa siempre amada Comunidad a cuyas oraciones se encomienda y envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

V

1277. Al Senyor Bisbe d'Orense.

Vic, 1908.

Ilmo. Sr. Obispo de Orense.

Mi querido Hermano: tengo el gusto de remitirle, con-

forme V. desea, el Reglamento de esta Casa-Asilo de sacerdotes y un plano del edificio. Es ésta una institución utilísima sobre todo en una Diócesis en que abunde el clero y los recursos sean escasos, y aunque naturalmente ofrece dificultades vale la pena de afrontarlas.

Deseo sea V. afortunado en la noble y útil empresa; y aprovechando esta oportunidad se le ofrece con el mayor afecto amigo q.b.s.m.

El de Vic.

F

1278. A J. M. Rivas Groot.

Març de 1908.

Exmo. Sr. Dn. J.M. Rivas Groot, Ministro de Instrucción Pública de Colombia.

Muy Señor mío y de mi mayor aprecio: mil gracias por su interesante Conferencia «El Papa árbitro internacional» que ha tenido la amabilidad de remitirme.

Expone V.E. en ella el generoso pensamiento de tantos hombres rectos, aun no católicos, usando argumentos convincentes que le proporciona la historia y el derecho para demostrar que es natural que el Papa sea quien restituya el equilibrio entre los diferentes Estados cuando las contingencias de la vida lo alteran viniendo en su consecuencia la guerra.

La paz entre los hombres fué un deseo ardentísimo del corazón de nuestro Redentor Jesús y su Iglesia demuestra de una manera evidente en la sagrada liturgia que la paz es su aspiración continua. Por esto no hay día en que ella no la pida en los actos más solemnes del culto divino. El mi-

la pida en los actos más solemnes del culto divino. El ministerio sacerdotal es pues un ministerio de paz. ¿Hay fuera del sacerdocio, puede haber fuera del sacerdocio, un organismo en la sociedad humana, que tenga la perpetua aspiración a la paz? Para que exista un Juez de Paz en las cuestiones internacionales, un Juez de paz que falle las cuestiones entre los distintos estados se necesita un hombre internacional, y en todo el mundo no hay otro hombre internacional que el Papa.

El Papa además no sólo es el intérprete del dogma católico, sino que es también por razón de su ministerio el defensor del derecho natural, y en la práctica de su misión divina, en las relaciones que ha de tener con pueblos que no son cristianos, que no admiten nuestra santa revelación, su medio de comunicación es el derecho natural, y la integridad de éste forma la base de la religión católica.

Si un día se llega a un sistema completo de legislación internacional y en su consecuencia se ha de crear una magistratura que la aplique en los casos de conflictos graves, que surjan entre los distintos estados civilizados, el imperio de la necesidad hará que se fijen los ojos en el humilde y grande Magistrado que gobierna las conciencias de los católicos de todo el mundo, porque él es el único que tiene el carácter internacional y es el más humano de todos los hombres. Su divisa es hacer bien a todos. La conferencia de V.E. pone claramente de relieve estas verdades, y no dudo que servirá para difundirlas entre los hombres de corazón generoso que la lean. Con ella presta V.E. un servicio a la causa de la civilización cristiana y un bien general a todo el linaje humano.

Y aprovecha la presente ocasión para ofrecerse de V.E. a.s.q.l.b.l.m.

José, Obispo de Vic.

1279. A Francesc Colomer.

Vic, 2 de març de 1908.

Estimat Dr. Colomer: aplaudeixo el teu zel i demano a Déu que te'l conservi, puix jove com ets, pot fer molt bé a l'Església de Déu que tant necessita l'activitat santa dels seus ministres.

Però respecte de l'assumpte de què em parles no crec que ni les meves gestions ni les teves donessin resultat, com ho fa presumir el que em dius que t'ha passat a tu amb la circular enviada. De consegüent no anem a cercar un desaire, encara que sigui sense intenció de dar-lo. El millor em sembla que serà deixar per ara la interinitat.

Et saluda amb molt afecte, s'encomana a tes oracions i t'envia la benedicció

El Bisbe de Vic.

R

1280. A Tomàs Costa.

Vic, 3 de març de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y querido Hermano: muchísimas gracias por la transferencia de mil pesetas que me remite con destino a los daminificados por las últimas inundaciones en esta Diócesis y que procuraré sean repartidas con toda equidad.

Es otro favor que le debe y le agradece su affmo. hermano y servidor en Cristo q.b.s.m.

El de Vic.

T

1281. A Valentí Noguera.¹

Vic, 5 de març de 1908.

Estimat Mossèn Noguera: la Verge Maria, sempre generosa, li pagarà el seu zel per a estendre la devoció a la seva advocació de Montserrat,² i concedeixo cinquanta dies d'indulgència *forma consueta*, als qui devotament assisteixin als cultes que li dediquen. — I s'encomana a ses oracions i li envia sa benedicció,

El Bisbe de Vic.

F

1. Capellà de l'Església de la Mare de Déu de Montserrat, de Manresa.
2. Al·lusió a l'erecció de la Lliga de la Mare de Déu de Montserrat a Manresa. (Notes de Fortià Solà.)

1282. Al Sr. Rector de Borredà.

Vic, 7 de març de 1908.¹

Deseando el mejor bien espiritual de esa parroquia y al objeto de que sus habitantes conserven la piedad cristiana de la cual ya de antiguo los hijos de Borredà han podido gloriarse mandamos a esa parròquia una misión esperando que ha de producir frutos de santificación y de paz.

Por esto al tener el gusto de participarlo a V.S. esperamos que con su autoridad y ejemplo prestará mayor eficacia a los Reverendos Padres que van a Borredà para predicar la doctrina del Evangelio de N.S. Jesucristo.

V

1. La carta, sense signar, és escrita de la mà de Torras i Bages.

1283. A Antoni Vicent, S.J.

Vic, 9 de març de 1908.

Mi querido amigo: hasta hoy no he podido oír a los de la Cámara agrícola, a pesar de que los llamé poco después de haber escrito a V. Esta Asociación tiene importancia, es al mismo tiempo sindicato y los señores que han venido me han hablado de distintos organismos que han surgido en el país, ya sea para la compra de ganado, ya para proporcionarse abonos. Ellos creen que las explicaciones de personas científicas podrían reportar utilidad, pero con la condición previa de un estudio directo de la constitución social y agrícola de este país que, como lo decía en mi anterior, es armónica y bastante sólida; de otra suerte temen que no resultara contraproducente. De todas maneras no dejaré yo de aprovechar alguna coyuntura favorable que se presente para ver de si puedo poner en contacto a V. y a este país agrícola, que sólo paulatinamente entra en el gran camino de la agremiación & & &.

F

1284. A Gabriel Palau, S.J.

Vic, 20 de març de 1908.

R. P. Gabriel Palau S.J. director general de la Acción social popular.

Mi querido Sr. Director: recibo con mucho gusto la suya de 1 de los corrientes en que me participa el funcionamiento de la Asociación generosa que se propone un bien importantísimo puesto que no solamente es el bien general de la sociedad en su más sublime acepción el que se propone, sino que muy especialmente de aquellos que necesitan mayor

protección por estar más expuestos a ser víctimas de las potencias adversas. Por esto considérenme como socio activo que gustosamente contribuiré con veinte y cinco pesetas anuales a los gastos de la Asociación. Gran servicio puede prestar la *Acción social popular* al pueblo cristiano, y agradeciendo sus oportunos ofrecimientos y augurándole éxitos felices y ofreciéndole todo su concurso, a V.R. Señor Director, y a la Asociación de su cargo envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

F

1285. A l'Excm. Sr. Rector de la Universitat d'Oviedo, President de la Junta del Centenari de la mateixa.

Exmo. Sr. Rector de la Universidad de Oviedo, Presidente de la Junta del 3er Centenario de la misma.

Muy Señor mío y de mi mayor aprecio: siento que las múltiples necesidades de mi Diócesis y la escasez de sus recursos no me permitan ser espléndido, pero no quiero dejar de pagar un modesto tributo a la memoria del insigne Prelado Valdés, fundador de esta Universidad literaria, remitiendo a V.E. cincuenta pesetas que agregará a la suscripción abierta para la digna celebración de su tercer centenario.

Y augurando a éste los más felices éxitos se complace en ofrecerle de V.E. capellán y en Cristo Señor nuestro servidor q.l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

F

1286. Al Cardenal Salvador Casañas.

Vic, 22 de març de 1908.

Eminentísimo Sr. Cardenal D. Salvador Casañas.

Mi venerado Sr. Cardenal y caro amigo: puedo darle alguna noticia acerca del asunto a que se refiere la suya que hoy he recibido, aunque con suma reserva, porque he tenido recientemente una carta del P. Vicent, S.J., en que me habla de lo que después le diré referente a mi, y con este motivo me hace referencia a lo que yo, como V.E. tenía ya olvidado.

En la asamblea regional celebrada en Palencia por Mayo de 1906 para tratar de cuestiones sociales, Mgr. Sibilla leyó un discurso para que los Prelados allí presentes elevasen *preces* a Su Santidad, para que se dignase conceder para España lo que acababa de conceder a Italia, esto es, la *norma fondamentali*, esto es, consejos diocesanos, *Estatuto dell'unione popolare fra i cattolici d'Italia etc. etc.* El presidente de la asamblea regional recogió las firmas de los nueve Prelados, y envió las preces a Roma, y el Cardenal Merry contestó que eran pocos los Prelados, y aprovechando el Sr. Arzobispo de Sevilla (antes obispo de Palencia) la ida de muchos Prelados a Madrid por el matrimonio del Rey, firmaron las preces treintaicinco prelados.

Sin duda la comunicación recibida por Vuestra Eminencia se refiere a los hechos y proyectos que le acabo de indicar, los cuales hablando en el seno de la confianza, me parece que quedarán reducidos a letra muerta, como otros tantos que han hecho, sin duda con verdadero celo, nuestros Hermanos tocante a materia política y especialmente electoral. Antes de federar y de unir, es preciso que existan núcleos vivos, que no se dan a luz con unas cuantas plumas; y echar a volar desde la prensa proyectos y más proyectos que luego se reducen a la nada, no me parece propio

para mantener la sabiduría episcopal a la altura en que conviene que la vea el pueblo.

Ahora voy a decirle el objeto por el cual me ha escrito el P. Vicent. Me pidió este Señor la celebración en Vic de una asamblea regional o diocesana de labradores para la formación de sindicatos de distintas clases, establecimiento de cajas, etc. Desde luego me pareció que ésto podría producir alguna dificultad, y teniendo en cuenta que aquí la clase agrícola está bastante bien moral y económicamente, quise consultar a la «Cámara Agrícola» compuesta de personas buenas y sensatas, y me contestaron que el proyecto del P. Vicent exigía antes un estudio de esta comarca y de sus organismos especiales, para que no resultara contraproducente. Además el P. Vicent me decía que en esta Asamblea debían asistir todos los Cura-Párrocos con dos o tres labradores de su parroquia. Ya comprende V.E. que ésto no es para Cataluña. En vista de ésto, contesté a dicho Padre, exponiéndole las dificultades.

Pero además me pedía otra cosa. Me decía que por encargo especial de la Junta permanente de las «Semanas Sociales», me encargaba a mí el discurso de la inauguración o de la clausura de la que debe celebrarse en Sevilla para Septiembre u Octubre. Yo le contesté que, agradeciendo la invitación, no podía comprometerme porque V.E. tenía el proyecto de una peregrinación a Roma, con motivo de la canonización del B. José O. a la cual yo, como catalán y originario de la Diócesis de Barcelona, debía asistir; pero ahora me vuelve a escribir, y repite la instancia, diciendo que la Semana Social de Sevilla será a últimos de Noviembre o primeros de Diciembre. Yo deseo de consiguiente de Vuestra Eminencia a no tardar, me diga cuando piensa que será la peregrinación a fin de que yo pueda contestar a dicho Padre; pues aun cuando por gusto no iría a Sevilla, no obstante deseo razonar la negativa, en caso que deba darla, para que no piensen los Hermanos de fuera de Cataluña que los

Obispos catalanes no queremos cooperar a las obras que em-
prenden los de fuera de nuestra región.

Por este motivo deseo que Vuestra Eminencia me diga lo que haya acerca del tiempo de Peregrinación, para que yo pueda contestar con fundamento y alegarlo; de manera que aun antes de recibir la carta de V.E. ya iba a escribirle con este motivo, pues ya hace seis o siete días que recibí la última carta del P. Vicent.

Y ahora, mi querido Señor y Hermano, dispense esta larga carta, y reciba el saludo de su affimo.

El de Vic.

Como comprobante de que la comunicación del Sr. Nuncio responde a las *preces* de que le hablo en la carta, puedo añadir que recientemente ha manifestado el Sr. Arzobispo de Sevilla que esperaba que a no tardar vendría la contestación largo tiempo esperada.

F

1287. A Ferran d'Abalo.

Vic, 22 de març de 1908.

Querido Fernandito: siento las calamidades que tienes que sufrir, según me explicas en tu carta, pero espero que tu fe será bastante para soportarlas, pues la tribulación aquilata el mérito del hombre, y no en vano se sufre. El sufrimiento completa al hombre, que sin él, quedaría incompleto.

Tu piedad te habrá sugerido el recurso a la Virgen María, nuestra dulce Madre, que suaviza las mayores amarguras de la vida.

Comprendo tu perplejidad ante los consejos de los mé-

dicos; pero me parece que antes de emprender el viaje a América has de reflexionar sobre las dificultades que naturalmente ha de presentar, y no emprenderlo hasta que previamente las tengas obviadas.

La permanencia en un punto de buen clima, como el lugar donde te encuentras, ha de proporcionar muchas ventajas, y teniendo paciencia y sabiendo abstenerte de todo trabajo y de toda preocupación, siendo como eres joven, podría volver la salud que ahora echas de menos. Has de saber estar enfermo; has de saber vivir sin hacer nada, nada más que la voluntad de Dios, que no es hacer poco. Es acto más heroico saber estar tranquilamente enfermo, que andarse por los pueblos predicando la gloria de Dios. Yo confío en que la Virgen María te alcanzará esta gracia.

Y ahora, al encargarte mis saludos para tus señores padres, te envía su bendición más afectuosa, tu amigo

El Obispo de Vic.

F

1288. A Josep Deàs.

Vic, 27 de març de 1908.

M.I. Sr. Abad de Montserrat.

Mi querido amigo: le remito unas cartas recibidas del Eminentísimo Sr. Cardenal-Arzbispo de Toledo hoy mismo, porque de ellas desprendo que están V.V. en una equivocación que tal vez les convenga subsanar lo más pronto posible. Aunque yo no recuerdo haber intervenido en el asunto de referencia, contesto al Sr. Cardenal dándole las gracias por sus buenos oficios y diciéndole que los monjes se lo pagarán con oraciones. De este modo verá el Sr. Cardenal que yo también me intereso por los monjes de San Benito.

Que viva muchos años, mi querido Sr. Abad, con buena salud y alegría santa, como se lo desea su amigo que se encomienda a sus oraciones

El Obispo de Vic.

M

1289. A Francesc M^a Colomer.

Vic, 28 de març de 1908.

Estimat Dr. Colomer: em faig càrrec de la dificultat amb què us trobeu, però la pitjor solució fóra la de fer la festa a l'església, puix no es podrien evitar les profanacions i potser escàndols.

No hi hauria cap lloc, encara que fos poc arreglat, que els embaladors ja es cuidarien d'adornar-los?

De tots modos tu comprens que això ho haveu de resoldre de conformitat amb els Rectors i Superiors religiosos, sobretot amb els Rectors de les parròquies, qui pel mateix que estan enterats de les circumstàncies i condicions de la localitat saben la importància que tenen els *peros* que tu proposes, que jo poc hi puc dir. Abans, privadament, parla'n als Srs. Rectors i especialment amb l'Arxipreste que és home de molt sentit comú. Et saluda i beneeix

El Bisbe de Vic.

R

1290. A Antoni Vicent, S.J.

Vic, 31 de març de 1908.

Mi querido amigo: he tardado en contestar a la suya en que me invita a tomar parte activa en la próxima *Semana Social* de Sevilla, porque esperaba respuesta del Excmo. Sr. Cardenal Casañas a quien escribí, para que me dijese cuando sería la peregrinación a Roma, a fin de poder dar a V. respuesta categórica. Ha tardado el Señor Cardenal a contestar, pero hoy he tenido carta suya en que me dice que no puede citar fecha, porque el Papa no ha hablado, y de consiguiente no puede saberse de fijo la fecha de la canonización. Dice que espera carta de Roma, y que entonces ya me escribirá. De todos modos, como estas cosas a veces tardan mucho en determinarse, creo que vale más que prescindan de mí, porque tampoco conviene retardar la invitación a los Prelados que deben actuar, pues naturalmente los obispos tenemos obligaciones imprescindibles, y ciertos encargos como éste necesitan cierta calma para poderse cumplir.

Ya vió pues V. que escribí algunas líneas para la Revista Social de Barcelona. Me lo pidieron con mucha instancia y escribí alguna generalidad y nada más, porque yo no soy especialista en el ramo. Ahora es indudable que existe en España cierta actividad en la materia social, y es conveniente que exista, porque el socialismo lo exige; todos hemos de preocuparnos del conflicto, que aunque es conflicto permanente, hoy es agudo y de temibles consecuencias, y es claro el clero debe aplicar los eternos principios del Evangelio a la situación social presente. Surgen de consiguiente instituciones y obras de diversas clases del referido movimiento, y muchas personas buenas e ilustradas toman parte en el mismo, pero gracias al que nos trajo las gallinas que es... el Padre a quien tengo el gusto de escribir.

Saludándole con mucho afecto se repite de V. servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1291. A Carme Montsorí.

Vic, 1 d'abril de 1908.

Apreciada Senyora Priora: no ha de tenir cap escrúpol de llevar-se més tard que la Comunitat, ni de dir l'Ofici a l'hora que a V. li sia més còmoda. A l'edat de V. ja es fa prou de portar lo pes dels anys i de les molèsties que aquests ocasionen, amb paciència. I amb tranquil·litat i confiança en la infinita misericòrdia de Nostre Senyor Jesús, i intercessió de la Verge Maria, la nostra mare celestial, vaja fent lo camí de la vida.

La vida llarga és una gràcia que Déu nos fa per a que siam sants, puix tenim més ocasió de veure la misèria humana, la nostra pròpia misèria, i de comprendre la gran bondat de Déu que ens té reservada una vida en la qual mai entra ni el pecat, ni la amargura.

Déu faça que en ella nos pugam veure. I desitjant-li una piadosa setmana Santa, s'encomana a ses oracions i li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1292. A la Rvda. Mare Superiora de les Terciàries Servites de Sentfores.

Vic, 4 d'abril de 1908.

Madre Superiora: só fet revisar les seves Constitucions i han sigut trobades bé i sens necessitat de reforma.

Procurin, doncs, observar-les amb fidelitat, amb esperit d'obediència i sacrifici i en tenen prou per a ésser santes. Demés agregades com estan espiritualment a l'orde sagrada dels Servites, disfrutin de totes les gràcies i perdons que l'orde té.

Sien ben devotes de la Verge dels Dolors, imitin i procurin participar de la seva humilitat i sacrificis i preguin a Déu per l'Església i especialment per aquesta Diòcesi, puix la missió i ofici de les religioses és pregar i merèixer gràcies per l'Església, per medi de la vida santa i d'oració que deuen portar segons exigeix l'estat de perfecció que professen.

Tinguin una santa Quaresma especialment en els dies que se celebra la memòria de la Passió de Ntre. Senyor Jesucrist i els dolors de la seva Mare Santíssima, i rebin totes les Religioses i vostra reverència la més afectuosa benedicció que els envia

El Bisbe de Vic.

R

1293. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa.

8 d'abril de 1908.

Madre Priora de la Enseñanza de Manresa.

Presente V.R. los documentos cuya copia me envía al Sr. Arcipreste y si a su entender son auténticos, aunque en rigor deberían venir verse, autorizo a esa Comunidad para la celebración del Triduo y concedo cincuenta días de indulgencia a los fieles para cada acto del mismo a que asistan.

Y me uno espiritualmente a la alegría natural que han de tener esas Religiosas en la celebración del tercer centenario de su Instituto, y pido a Dios que por largos siglos viva

en su Iglesia para la santificación propia de las religiosas, de las alumnas y para la gloria del Señor.

Lo que me piden de que entren las señoras antiguas alumnas al jardín, me parece que no es necesario para la solemnidad del acto romper las venerables costumbres y reglas establecidas.

No creo que yo pueda asistir a la piadosa conmemoración centenaria por razón de mis múltiples atenciones, pero doy gracias a Dios por el beneficio que significa el Triduo, y encomendándose a las oraciones de esas muy amadas religiosas les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

V

1294.

Vic, Diumenge de Rams de 1908.

D'En Milà convé parlar-ne a Vilafranca d'una manera molt íntima, com entre família, puix ell tenia a la nostra vila un afecte filial, i vivia a Vilafranca com a la seua casa pairal. Era franc i senzill per caràcter, com ho solen ésser tots los grans esperits. Lo seu deixeble més il·lustre, Dn. Marcel·lí Menéndez y Pelayo, me sembla que diu en algun lloc que sols se pot explicar que En Milà compongués los seus admirables *Cants de gesta*, que semblen fragments de poesia heroica i primitiva, que sols pot explicar-se aquella espontaneïtat i naturalitat hermosíssimes perquè En Milà home gran literat del sigle XIX posseïa una gran simplicitat d'esperit. En efecte lo seu caràcter no era complicat, era sempre recte, clar i ple de bondat. No feia ostentació, ni amagava les seues qualitats: fou catòlic ferventíssim a casa seua, en la vida pública i en la seua

professió literària, i mai amagava les seues creencies, ni quan se relacionava amb grans literats qui no eren catòlics, i los seus altíssims mèrits literaris ni els amagava amb encongiement, ni els ensenyava amb vanitat: los posseïa sens vanaglòria. Ell que vivia en contínua societat amb hòmens d'intel·ligència cultivada i les lletres eren lo medi en què més a pler respirava, tractava familiarment i amb gran afecte amb la gent popular. Moltes vegades a mi m'ha semblat trobar molta similitud d'expressió entre la cara, lo posat, d'en Milà i l'efigie més antiga, i que es considera més autèntica, de Sant Tomàs d'Aquino. Una gran superioritat d'intel·ligència, molta serenitat de vida, hòmens qui viuen dessobre de les miserables passions humanes i que no obstant amen a tot lo llinatge humà.

Josep Torras i Bages, bisbe de Vic.

V

1295. A Tomàs Costa.

Vic, 9 d'abril de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi amado Sr. Arzobispo y caro amigo: sólo para corresponder a los requerimientos que me hace V. en su carta descendí en ser presidente del Jurado del proyectado Certamen. Estoy cargado de trabajo y las cosas que se separan del camino que uno habitualmente sigue, exigen un esfuerzo violento.

Puse no obstante una condición absoluta, y es que yo no acepto si el Certamen se celebra en un teatro. Sin que lo tenga por cosa mala, dadas las costumbres actuales, para mí sería inconvenientísimo. Me parece que V. me ha de dar la razón; pero no obstante creo que si los del Jurado o el Ayunta-

miento quieren hacer el acto en el teatro no se les ha de reprobar porque es claro que ésto en sí no es malo, aunque a mi entender entonces han de buscar otro presidente, que sin duda pueden encontrarle digno.

Deseándole una Semana Santa de consuelo espiritual y de buena salud le besa las manos su amigo y hermano

El de Vic.

T

1296. A Josep M^a Sert.

Vic, 13 d'abril de 1908.

Sr. Dn. Josep M^a Sert.

Estimat: aprofito los primers dies de Setmana Santa en què los rectors i demés sacerdots ni vénen gaire al despatx o audiència, ni escriuen per raó de les solemnitats religioses que naturalment omplen tota l'atenció, per a posar-te quatre ratlles corresponent a la teua en què em parles del teu fructuós viatge a València.

Los artistes plàstics no podeu treballar amb los ulls clucs, i és clar que com més coses veieu, teniu més expedit lo camí de l'elevació. A mi no em convé tant, i al revés, me sembla que de vegades me preparo més per la feina amb los ulls tancats que no pas oberts.

Me felicito de que tu estigues animat i convençut de que la pintura no ha de tardar en realitzar-se perquè s'acosta una fetxa qual celebració tindria més solemnitat si la Seu estés enllestida. L'any 10 és lo centenari del naixement de Balma, lo dia de S. Agustí a darrers d'Agost, i tracten de solemnitzar-los. L'Ajuntament m'ha vingut a trobar i una comissió d'ells, amb una del Capítol i altra del Seminari, es veuran a no tardar per a estudiar la manera de que lo jubileu secular del

gran apologista i doctor se faça d'una manera digna de sa memòria. La teua pintura contribuirà a honrar la seua sepultura, puix com saps està enterrat al mig del claustre, que ara tallats los grans arbres que hi havia al mig resulta immensament més hermós.

Que tingues unes santes solemnitats de la Passió del dolcíssim Jesús, acompanya'l amb l'oració, uneix-te amb Ell per medi del Sagrament devotament rebut, i participa de l'espiritual alegria de la Resurrecció. Així mai més morim la mort del pecat, i rep l'òscul de la pau i de la caritat apostòlica que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

V

1297. A Tomàs Costa.

Vic, 13 d'abril de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: recibo su muy grata con la circular del Exmo. Sr. Nuncio y estoy muy conforme con los puntos de vista que V. indica en la carta. Una vez conozcamos los estatutos de referencia se tendrá una base para resolver lo que se propone, que es de sí difícil de resolver.

Y con esta ocasión le saluda con afecto de amigo y de hermano

El de Vic.

T

1298. A Tomàs Costa.

Vic, 18 d'abril de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano: contesto a la Comisión del Certamen en la forma que verá V. en la adjunta copia. Una situación ambigua siempre es peligrosa y fácil de enredarse y lo mejor es no exponerse.

Le deseo unas felicísimas Pascuas, y le participo (pues me parece que no se lo había dicho aún) que la versión del Catecismo ya está acabada y al presente sacan copia de la misma que cuando esté lista ya le mandaré a V. — Y al encomendarse a sus oraciones l.b.l.m.

El de Vic.

T

1299. A Manuel Millet.

Vic, 18 d'abril de 1908.

Estimat: encara que fatigat d'aquests dies de Setmana Santa i pròxim a sortir a Pastoral Visita no vull deixar de correspondre a la seva afectuosa carta, però la qüestió que V. proposa no es pot resoldre en una carta puix té molta complicació. La resolució del cas de V. exigeix saber les circumstàncies i condicions, los perills morals, que la cosa comporta, los medis per a evitar-los, los resultats tècnics que n'han de resultar, la classe de persones en què versa etc. etc. etc. De consegüent jo no puc satisfer a la seva pregunta, però no faltaran a la ciutat de Barcelona sacerdots intel·ligents i discrets a qui es podrà consultar i de paraula i amb

calma donar amples explicacions i després de tranquil·la deliberació arribar a la conclusió justa.

De tots modos no es deixi V. enlluernar per lo encisament de les formes i cerque l'esperit que és lo que dona vida.

I el saluda amb tot son afecte i demana a Déu que el benesca

Lo Bisbe de Vic.

V

1300. A Anton Virgili i altres.

Vic, 18 d'abril de 1908.

A D. Anton Virgili i demás Senyors de la Comissió organitzadora del Certamen del Rei En Jaume I.

Senyors de tota ma consideració i afecte: he rebut l'ofici de V.V. del 15 del corrent i agraesc molt de cor la distinció amb què voldrien honrar-me, i encara que molt fatigat d'aquesta setmana Santa i pròxim a sortir de Pastoral Visita responc immediatament i en carta íntima per raons que V.V. fàcilment comprendran. — Amant sempre en la pràctica de la vida de situacions clares i segures a pesar dels molts desigs que tinc de complaure a V.V., quals inclinacions me són naturalment agradables, no m'és possible acceptar lo càrrec que em proposen, perquè resulta obscur i insegur lo fonament o base imprescindible per mi, i que V.V. ja coneixen. V.V. i jo quedem més lliures amb la solució negativa. — D'altra manera V.V. i jo quedaríem subjectes a perplexitats i dificultats que són un embarràs que si es coneix a temps lo millor és evitar. — I és de V.V. s.q.b.l.s.m.

Lo Bisbe de Vic.

F

1301. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic.

Vic, 18 d'abril d 1908.

Ilmo. Sr.: tengo el gusto de invitar a V.S.I. a la reunión que se celebrará en este Palacio el próximo lunes, día 20, a las cuatro y media de la tarde, al objeto de erigir en esta Diócesis la Obra del Dinero de San Pedro, de la cual ya tiene noticia esa Ilma. Corporación. — Dios guarde a V.S.I. muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

1302. A Joan Maragall.

Vic, dilluns de Pasqua 1908.

Estimat Maragall: no vull acabar les festes de Pasqua sens escriure a V. corresponent a la seua afectuosa felicitació de Nadal. V. que encara no és vell m'escriu pel Naixement del Fill de Déu en carn humana, jo que ja só vell me recordo de la Resurrecció com d'un interès més íntimament personal. La idea de la mort que naturalment se'ns ocorre més als vells nos fa pensar en la Resurrecció. Per això, no obstant, la Resurrecció és de tothom, de vells i de joves, i és la gran alegria humana. L'ofici diví en aquest temps és com una interminable *alleluia*. Sens la resurrecció ja seríem morts en vida, i la fe de la Resurrecció del dolcíssim Jesús sempre serà la base i la substància de nostra sagrada religió. Sens la resurrecció no hi ha res, però esperant en ella s'han obrat les grans virtuts dels sants i les heroïcitats dels martris.

Que aquesta gloriosa fe fecunditze les nostres ànimes men-

tres som en aquest món en estat de merèixer.

Un d'aquests dies surto per a Pastoral Visita a fi de tornar a ésser a Vic quan la dedicació del petit monument de Folgueroles a Mn. Verdager; V. pastor de casa seua no ha de sortir per a pasturar a les seues ovelles; que Déu li concedesca pasturar-les per molts anys, que veja créixer a les que són petites, que les guarde amb perpètua sanitat, que sente la suau calor de la seua companyia i que el bon Jesús los presidesca i que Ell, únic Salvador les salve totes com li demana son afm. amic que els envia la seua benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1303. A Antoni Alcover.¹

Vic, 22 d'abril de 1908.

Amic caríssim: abans de sortir a una petita excursió de Santa Visita, vull convidar-lo a venir a Vic, amb motiu de la dedicació d'un petit monument a mossèn Verdager en son poble de Folgueroles. Serà lo dia 8 de Maig. Amb aquest mateix motiu só escrit al Sr. Bisbe de Perpinyà. M'agradaria de poder-los tenir tots dos a casa meva. En tal cas, no espere a pujar amb la comitiva. Vingà lo dia o los dies que V. vulga abans, i així podrem parlar amb V. de lo qual ja m'enyoro. Presentarà los meus respectes al seu Sr. Bisbe, i és de V. amic i servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vicari General de Mallorca.

1304. Als Senyors Mantenidors i Comissió del Cinquante-nari de la Restauració dels Jocs Florals.

Vacarisses, abril de 1908.

Só rebut trobant-me en Pastoral Visita l'ofici de V.S. convidant-me a les festes dels Jocs Florals en aquest any jubilar de la seua restauració. Amb molt gust hi assistiria puix considero la institució dels Jocs Florals com de pública utilitat pel nostre poble perquè aviva los sentiments fonamentals de la nostra societat i els afina amb la influència poètica que el Criador ha posat en la naturalesa humana per a contribuir a mantenir en ella l'harmonia; però mon dever Pastoral m'obliga a estar lo dia de la festa en la industrial barriada de la Bauma, sota de Montserrat, per a la dedicació d'un temple erigit per a satisfer les necessitats espirituals d'aquells veïns. De totes maneres m'unesc als qui en la Capital de Catalunya en dit dia pagaran l'homenatge de son afecte a l'estimada Institució i desitjo que aquesta sia per moltes generacions honor i glòria del poble català.

Déu guarde a V.S. molts anys.

Josep, Bisbe de Vic.

F

1305. A Josep Dachs.

Sant Fruitós, 27 d'abril (1908).

Estimat Dr. Dachs: rebo la teua i m'alegro de que tots los de casa estigueu bons. També nosaltres gràcies a Déu.

Veig que el bon Sr. Rector de Collsuspina se n'ha anat al cel, i així és que haurà quedat resolta la qüestió sobre la qual vaig escriure al Sr. Vicari gral. Respecte de l'economista

que s'hi quede per ara lo Vicari i després ja veurem lo que convé fer.

Digues a la Maria que potser me veuré obligat d'anar a Vilafranca lo dia 10. Perquè penseu ja en alguna cosa abans d'arribar jo a Vic, perquè me diuen que hi anirà lo Sr. Cardenal i aleshores jo president de la comissió no puc faltarihi; i tal vegada no podré anar i tornar en un dia. No obstant no en parleu.

T'encloc dues cartes contestades que posaràs en sos llocs respectius.

Memòries a tots.

Lo Bisbe de Vic.

V

1306. A Josep Dachs.

Vilomara, 28 (d'abril de 1908).

Estimat Dr. Dachs: envia l'adjunta carta al R. Esclasans, secretari de la Comissió de monument a D. M. Milà, de la manera que tu conegues més segura, puix jo des d'aquí no sé com enviar-la.

Aquests pobles de la comarca del Llobregat corresponen molt bé a la Visita però donen fatiga, majorment ara que trobem la preparació pels nois i noies de primera comunió.

Lo diumenge a Navarcles vingueren una comissió d'integristes per a parlar dels seus projectes, los artistes Casas, S. Rusiñol i M. Utrillo i una comissió de capellans de Manresa, músics, per a parlar de l'ofici funeral pels morts al Bruc i que ells desitjaven que l'orfeó d'allà fes en combinació amb ells. — En aquest sentit de venir comissions és millor la Guilleria.

Memòries a tots i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

V

1307. A Josep Dachs.

Castellet, 29 d'abril de 1908.

Estimat Dr. Dachs: és molt sensible lo que em dius de que lo venedor de llibres protestants porta una autorització del Governador de la Província. Desitjo que si tens medi t'assegures bé del fet (sens que tu hi dongues publicitat a la teva informació), puix si és cert jo me'n queixaria al Governador si ve a la inauguració de la Iglésia de la Bauma que ara crec que hi serà.

Envia al Sr. Sanllehí los 500 duros que vaig prometre per l'homenatge al Milà. Demana al Sr. Vicari gral. que te'ls donga, puix encara que els vull donar de mon patrimoni familiar, quan sia a Vic ja els referaré al fondo del Sr. Vicari gral. Suposo hauràs rebut la carta en què te deia diguesses a la Maria que jo hauré d'anar a Vilafranca per lo d'en Milà, encara que hi estaré molt poc, perquè ella comence a pensar-hi. Ara veig al Correo Catalán que també hi anirà lo Director d'Instrucció pública.

La remesa de la cantitat sobredita fes-la amb la reserva possible, no sia que algú pensés que jo era generós a costa de la Diòcesis, o amb preferència a ella, puix no és així.

Lo Sr. Rector d'aquí, de Castellet, està molt i molt aixafat. Memòries a tots los de casa i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Concedides les indulgències que demanes.

F

1308. A Josep Bisbal.

Vic, 9 de maig de 1908.

Mi querido amigo Mosén Bisbal: la Señora Viuda de Alejandro Pons me pide un sacerdote que pueda celebrarle la Santa Misa en Casademunt y dar alguna lección a sus hijos pequeños o acompañar a su hijo mayor que ya es hombre-cito. La remuneración es de treinta duros al mes y la manutención como la misma familia de la Señora. Como me ha parecido que esta colocación podría convenirte, te lo escribo, y me contestarás muy pronto lo que resuelvas, y en caso afirmativo, el día en que podrás trasladarte a la casa torre de Sarriá, donde al presente residen dichos señores.

Y te envía su afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

F

1309. A Josep M^a Salvador i Barrera, Bisbe de Madrid-Alcalà.

Vic, 12 de maig de 1908.

Mi venerado Hermano y caro amigo: hace tres o cuatro días he recibido una carta fechada en 1 de Abril del presente año, en que V. y demás Prelados que forman la Comisión encargada de procurar en Madrid la fundación de un periódico católico se sirven poner en mi conocimiento las gestiones al objeto practicadas y solicitan contribuya al coste de los gastos y capital que naturalmente exige una empresa de la naturaleza de lo que se trata. Creo que un gran periódico católico en Madrid es una necesidad espiritual de primer orden, y que los Prelados designados para procurar la funda-

ción del mismo tienen excelentísimas condiciones para llenar este cometido; pero como me parece prever las dificultades y obstáculos que han de vencerse, aunque desde luego prometo a V. mi cooperación económica dentro de los límites que permite esta modesta Diócesis, llena de necesidades eclesiásticas, desearía de la amabilidad de V. se sirviese comunicarme quien ha de ser el director del periódico, la columna que lo sostenga y de solidez y carácter, si ha de figurar como órgano del Episcopado, que ya me parece no ha de ser así, por las muchas objeciones que a ésto pueden hacerse, y si al parecer de V.V. podrá contarse con una suscripción suficiente para el sostenimiento del periódico.

Y digo esto último, porque me parece que en Cataluña puede contarse poco. Tiene este país muchos periódicos buenos y malos, que naturalmente interesan más a los lectores que los periódicos que vienen de fuera, y hasta por nuestra parte, en el interés católico debemos proteger a los periódicos buenos que prestan un servicio de mayor eficacia por lo mismo que son más particularistas.

Repito, no obstante, que estoy íntimamente convencido de la necesidad imperiosa de un gran periódico católico en Madrid, y estoy dispuesto a contribuir en mis modestas fuerzas al sostenimiento del mismo.

Sólo canso a V. que tiene tantas y tantas cosas que hacer, para tener previamente una idea aproximada de las posibilidades que existen de que podrá satisfacerse la gran necesidad en esta nuestra España, en donde la tradición política hoy dividida en distintos matices, dificulta la acción religiosa en la sociedad y en los hombres actuales que van acentuándose en la faz moderna de la vida.

Y al saludarle con el mayor afecto su amigo y hermano
l.b.l.m.

El Obispo de Vic.

1310. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic.

Vic, 13 de maig de 1908.

Ilmo. Sr.: conformándonos con la propuesta que Nos ha presentado el Tribunal constituído para censurar los ejercicios literarios practicados por los opositores al beneficio vacante en esta Santa Iglesia Catedral Basílica, nombramos para el referido beneficio, con cargo de ejercer de Auxiliar en la Secretaría de la Diócesis, a Don Ramón Casadevall, que ocupa el primer lugar de la referida propuesta, y es además sacerdote de buenas condiciones, de virtud y de carácter y de distinguidos méritos en la carrera eclesiástica. — Lo que participamos a V.S.I. para los efectos oportunos. — Dios guarde a V.S.I. muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

1311. A Emili Pascual.¹

Vic, 17 de maig de 1908.

Estimat Emili: moltes mercès de les *Bruquetanes*, que exhalen sentiments sans i suaus com les herbes de Montserrat. Só donat lo volum a la Biblioteca Episcopal, que és més duradera que una biblioteca personal. Escriviu sempre en favor de Déu i de la Pàtria. — La literatura rural és la verdadera literatura; no hi ha més sublim poesia que la que llença la natura per manament del seu diví Criador. — Desitjo, doncs, que sigau escriptor de la llar pairal, i vos envejo. — Vostre amic i cosí

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Del Bruc.

1312. A Josep Salvany.

Vic, 25 de maig de 1908.

Estimat: al rebre avui la seva carta ja tenia notícia de la mort de la seva Esposa, Dolores Segarra, de manera que aquest matí ja só ofert la Santa Missa per lo etern repòs de la difunta. Que al cel sia. Ha sortit d'aquest món después d'una vida cristiana i havent rebut los Sants Sagraments, lo qual és garantia de que lo nostre misericordiós Redemptor Jesús l'haurà acollida com a filla seva en la glòria del cel.

Comprentent la tristesa de que V. ha d'estar posseït, a pesar de la molta feina que tinc li escric aquestes quatre ratlles de pèsam.

No vulga entristir-se massa i espere en Déu que mai desempara a l'home i té medis de compensar les majors tribulacions de la vida. Encomane los seus fillets a la Verge Maria per a que els faça de mare i Ella cuidarà de que V. los donga aquella bona educació cristiana que és necessària per a que surten uns bons fills que sien després lo auxili i lo consol del seu Pare.

I a l'enviar-li lo seu pèsam lo saluda amb molt d'afecte

Lo Bisbe de Vic.

F

1313. A l'Il·ltre. Senyor President de la Junta Organitzadora de l'Assemblea de la Bona Premsa de Saragossa.

Vic, 29 de maig de 1908.

Muy Señor mío y de todo mi aprecio: con gusto correspondo a la excitación de V.S. pidiéndome bendiga la próxi-

ma Asamblea de la Buena Prensa que va a celebrarse en Zaragoza. Instrumento de difusión de ideas y de principios, es la prensa un medio con que debe contar la Iglesia que tiene por misión divina la propagación de los principios de salvación eterna; y estando hoy una parte de la prensa en manos de los enemigos de la fe, es claro que los católicos deben esforzarse para que la prensa buena vaya desarrollándose y ensanchando y profundizando su acción en la sociedad, contribuyendo a encaminar a los hombres, orientándoles hacia aquella luz que dimana de la Sabiduría divina encarnada, que es Jesucristo, nuestro divino Redentor.

Que El bendiga la próxima Asamblea.
De V.S. servidor en Jesús, Señor nuestro.

El Obispo de Vic.

F

1314. A Lluís Millet.

Vic, 30 de maig de 1908.

Estimat Lluís: en la conformitat que V. diu, això és, a l'objecte de que se cante una missa de cant gregorià i a fi de mostrar al poble quan hermós fóra que els fidels cantessen los divins oficis, no tinc inconvenient de què lo chor de l'Orfeó cante amb totes ses seccions posant-se al capdamunt de la Iglésia, prop del presbiteri, a un costat noies i nois i a l'altre los hòmens.

És molt de desitjar que els fidels canten en lo temple los càntics i oracions litúrgiques; així se practicà des dels temps apostòlics, i així encara se fa en alguns països. Facilita l'oració i constitueix la forma solemne de l'oració pública i co-

muna que fa tota la Iglésia; és, de consegüent, la manera més clàssica del culte catòlic.

De V. amic afm. en Jesús Sr. nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1315. A Francesc Raspall.

Vic, 4 de juny de 1908.

Estimat amic: espero que el dissabte pròxim, o sia passat demà, vindràs a esperar-me a l'estació de Vic, a l'arribada del tren que surt d'aquí a la una. A la mateixa tarda, a les sis, sortirem cap a Igualada. — Ho diràs al Sr. Nogués. També passaràs a dir-ho al Sr. Bisbe d'Eudòxia, manifestant-li al mateix temps que ja em faig càrrec que, trobant-se a Barcelona los prínceps, que ni el Sr. Cardenal ni ell no estaran per res, i que per lo tant no en facin de més ni de menos. — Memòries al Sr. Nogués i als de casa seva, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

Com portarem alguns bultos, val més que vingues a l'estació amb un cotxe més gran.

F

1316. A Florenci Riera.¹

Vic, 4 de juny de 1908.

Estimat D. Florenci: aquest matí en hora que jo estava

molt ocupat ja li ha participat el meu Vicari que em veia obligat a anar a Igualada, i ho ha fet peremptòriament per si a V.V. los convenia saber que jo seria fora los dies del Congrés agrícola, lo qual sento molt. — Com també m'ha manifestat que V.V. havien pensat en allotjar a casa al Sr. Director d'Agricultura, dec dir-li que encara que jo sia fora poden fer-ho. Queden aquí lo Secretari Dr. Dachs i el canonge Corbella i de consegüent pot molt bé venir al Palau dit senyor. — I li escric aquestes quatre ratlles aviat perquè com comprenc que aquells dies pot haver-hi dificultats per l'afluència de forasters, amb gust los prestaria a V.V. de la Cambra agrícola aquest servei puix formen una entitat que es dedica al bé general del país. — I al saludar-los a V.V. los envia la seva benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. President de la Cambra Agrícola de Vic.

1317.

Vic, 11 de (juny ?) de 1908.

En cuanto a Nos toca y por el tiempo de un año facultamos a las Hermanas Oblatas del Santísimo Redentor establecidas en la parroquia de San Gervasio de Barcelona para recoger limosnas en esta Nuestra Diócesis con destino a las necesidades de su Instituto, en conformidad al Decreto de la Sagrada Congregación de Obispos y Regulares de fecha 27 de marzo de 1896, y las recomendamos a la caridad de Nuestros súbditos, a quienes concedemos cuarenta dias de indulgencia por cada limosna que dieren para dicho objeto.

Dadas en Vic a los once días de (j...) de mil novecientos ocho.

José, Obispo de Vic.

V

1318. A Antoni Rubió i Lluch.

Vic, 16 de juny de 1908.

Sr. Dn. Antoni Rubió i Lluch.

Amic caríssim: moltes mercès per lo Discurs de l'Acadèmia sobre l'Acròpolis d'Atenes en la dominació catalana. És un tribut a la nostra història que V. devia i ha pagat esplèndidament amb los únics cabals que existeixen.

Déu li donga vida i salut per a continuar treballant; però no faça més de lo que li permite lo seu estat. — I al saludar-lo li envia sa benedicció més afectuosa a V. a la seva Esposa i als seus fills, son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1319. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Vic, 19 de juny de 1908.

Rt. Sr. Arxipreste de Santa Coloma de Queralt.

Estimat Sr. Arxipreste: l'altre dia vingué lo seu Vicari Dr. Roca i portà los Estatuts del Sindicat i els vaig donar una ràpida mirada. Ja li haurà dit ell que no tinc inconvenient en la publicació de la fulla anunci que portà. Encara

que vaig mirar dits Estatuts molt lleugerament me semblà que podia portar dificultats l'obligació d'ésser del Centre catòlic per a ésser soci del Sindicat. Però suposo que V.V. hauran sospesat les ventatges i els inconvenients.

Però l'objecte d'escriure-li és per a fer-li present los perills que té lo que els vicaris vagen pels pobles, com me digué lo Dr. Roca, perorant pels meetings de propaganda. Aquest llençar-se a la vida pública civil los eclesiàstics suposa sempre en aquests un equilibri, sentit pràctic i coneixement dels hòmens que sol faltar a la joventut. Un d'aquests dies he tingut carta d'un respectable pàrroco demanant-me que li enviàs lo Vicari, que és d'altra banda un bon sacerdot, perquè en aquestes obres de caràcter social, en què té alguna competència teòrica, havia dat lloc a queixes i a la formació d'una societat contrària a la que dit Vicari havia organitzat. Crec que valdria més que enviàs pels pobles, si és necessari, a sacerdots de més edat i pràctics. En quant al Dr. Roca convé que no li donga massa llibertat en aquest sentit, com ja se recordarà V. que li vaig dir en una carta a l'enviar-li de Vicari. Jo lo dia que vingué, ja el vaig predicar molt en aquest sentit, però no basten les prèdiques. Lo Papa Pio X nos recomana molt cohibir en lo clero jove l'esperit de novedats, d'independència i de poca submissió a l'autoritat, d'amor excessiu a lo nou; i l'ensenyança del Papa és molt pràctica.

Desitjo molt que tinga bona salut i al saludar-lo s'encomana a les seues oracions i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1320. A Fra Eugeni de Barcelona.¹

Vic, 21 de juny de 1908.

Estimat religiós: m'alegro molt de la institució catequís-

tica de què em parla i de l'obra moralitzadora i evangèlica d'entretenir els nois en lo convent de V.V. Nostre Senyor Jesucrist, tan amic dels infants, los recompensarà la bona obra que és sens dubte de major eficàcia que la mateixa predicació que avui desgraciadament té poc auditori, fora dels casos de solemnitats que és quan los sermons són menos profitosos. Oportunament enviaré 100 pessetes pel gasto de la bona institució que V.V. sostenen. — I amb aquest motiu al saludar a eixa venerable i estimada Comunitat los envia sa benedició més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Caputxí a Manresa.

1321. Al Cardenal Aguirre Arquebisbe de Burgos.

Vic, 27 de juny de 1908.

Eminentísimo Sr. Cardenal Arzobispo de Burgos.

Mi venerado Sr. Cardenal y caro Hermano: he recibido su atenta comunicación pidiendo mi cooperación y la de mi Diócesis al congreso internacional Mariano que ha de celebrarse a últimos del próximo Septiembre en Zaragoza y que por designación de Nuestro Santísimo Padre ha de presidir Vuestra Eminencia.

Con gusto he remitido ya a Zaragoza una valiosa colección de fotografías de los más interesantes ejemplares de iconografía mariana existentes en este Museo y continuaré prestando mi cooperación en cuanto me sea posible al Congreso internacional que va a celebrarse a mayor gloria de la celestial Señora, honrada con cultos de afecto en todo el mundo cristiano, pero muy especialmente en nuestra Espa-

ña. Que Ella, omnipotente por gracia, como dice algun santo, con sus influjos sobrenaturales nos alcance que el próximo Congreso sea de gran eficacia para el aumento de la devoción que tradicionalmente profesan todos los pueblos españoles a la benditísima Madre de nuestro divino Redentor.

Y con esta ocasión besa reverentemente la Sagrada Púrpura de Vuestra Eminencia reverendísima su amigo y hermano

El Obispo de Vic.

F

1322. A Tomàs Costa.

Vic, 3 de juliol de 1908.¹

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y caro Hermano y amigo: he recibido también la invitación de la proyectada Academia universitaria católica de Madrid y pienso como V. y hasta me parece obraré como V.

Es claro que como V. indica debiera pensarse en que en una gran parte de Diócesis los Prelados no pueden aún pues me encuentro en una temporada bastante ocupada. Aun cuando el correo es bastante fiel, no obstante le estimaré que me haga poner dos líneas por cualquiera de sus familiares cuando hayan llegado a sus manos los papeles.

Dispéñeme que haya tardado tanto en cumplir su encargo, pues la cosa tiene sus dificultades aumentadas por el engorro (en cuanto al catecismo mayor) de tener que reunirse para el trabajo tres personas ya de sí ocupadas; pero creí que esta forma daba más garantías que la traducción llevada a cabo por una sola persona. Además he hecho transcribir la traducción en letra de molde para mayor claridad, quedándome yo con un ejemplar.

Y ya sabe, mi respetable metropolitano y amigo, que siempre puede disponer de su hermano q.l.b.l.m.

El de Vic.

T

1. A aquesta carta, l'Arquebisbe de Tarragona contestava amb una altra, datada en aquella ciutat el 5 de juliol de 1908, que deia: «Muy apreciado amigo y Hermano: Recibida hoy la versión del Catecismo, doy a V. y traductores las gracias.¹ También estoy muy ocupado; pero antes de tomar disposición, procuraré una entrevista con el Señor Cardenal y V., para acordar lo que creamos conveniente en orden a la impresión. / También deseo entrevista por la última circular de la Nunciatura. Si hemos de proceder bien, interesa que algunos de los Hermanos de la provincia señalemos el criterio.² / De V. afmo. amigo, Hermano y S. S. q. b. s. m. / El de Tarragona». Fortià Solà anotava: «1. Els traductors han estat el Canonge Collell i el Dr. Joan Lledó, catedràtic del Seminari. Censor ho ha estat el Canonge Lectoral, Dr. Ramon Martí. 2. Quant a aquest punt, vegi's la següent minuta que el Dr. Torras escriu en el revers de la lletra del Metropolità de Tarragona». La minuta del Dr. Torras diu: «La *Unión popular* no me parece aceptable desde luego, porque es una unión puramente personal, de éxito mayor o menor, y que, si no resulta de gran eficacia, queda siempre en un terreno privado. / Las otras dos uniones: la *económica* y la *liga política* me parece que se sitúan en una región ideal; pues como desgraciadamente no existen asociaciones económicas de carácter católico, no pueden unirse. Lo primero es crear esas asociaciones, que costará crearlas, y no se crean de una plumada. Y respecto a las ligas políticas católicas, yo no me vería en ánimo de ensayarlas, pues me temería un chasco, como chasco se han llevado hasta ahora en todas partes, pues han resultado *mons parturiens*, que hubiesen podido hacer creer que en España ciudadanos católicos casi no existían. / La asociación sacerdotal nacional, también me parece de difícil realización, y aun poco conforme con el espíritu canónico. / Me parecería más práctico catalogar las asociaciones existentes con nombre católico, o aunque no, si no son adversas, y dirigirse a ellas, no ahora, pidiendo sumisión, sino en ocasiones graves; pues ahora entran en suspicacia y aun resisten a una sumisión sin haber recibido ningún favor de aquellos que lo solicitan, y temen siempre ser objeto de un plan político».

1323. A Josep Fiter.

Vic, 14 de juliol de 1908.

Molt Senyor meu i de mon major apreci: rebo la seua plena de nobles sentiments, i agraesc les disposicions donades

per V. a fi de que la bandera del Sant Cristó d'Igualada fos guardada amb lo degut honor en l'exposició històrica per V. dirigida.

I corresponent als seus oferiments lo saluda amb molt d'afecte i demana a Déu Senyor nostre donga a V. ses benediccions i gràcies

Lo Bisbe de Vic.

F

1324. A Josep d'Abalo i Pou.

Vic, 27 de juliol de 1908.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: aunque sabía la falta de salud de nuestro querido Fernandito, como le llamábamos cuando era chico, me ha sorprendido su muerte, que siento en el alma. Dios le tendrá en su gloria, pues desde niño había amado y servido a N.S. Jesucristo, nuestro Salvador.

Comprendo la profunda aflicción de V.V., y no obstante hemos de exclamar: ¡dichoso el querido difunto que deja a este mundo de pecado y de tristezas sin haber contaminado su corazón!

Les envía su pésame, y rogará a Dios por el eterno reposo de aquella alma querida y por el consuelo de sus padres y familia, su affmo.

El Obispo de Vic.

F

1325. A Antoni Vicent, S.J.

Vic, 28 de juliol de 1908.

Mi querido amigo: he recibido la suya en la cual de nuevo me invita a tomar parte activa en la próxima Semana Social que ha de reunirse en Sevilla. Posteriormente a mi negativa anterior, fundada en la incertidumbre de la época de la peregrinación con motivo de la canonización del Bto. Oriol, el Señor Cardenal Casañas me escribió que la canonización, por voluntad del Papa, quedaba aplazada para la primavera del año próximo. De consiguiente este obstáculo ha desaparecido; pero antes de contestar afirmativamente, deseo saber en qué tiempo se celebrará la Semana Social. Estamos en el corazón del verano en que ya se hace mucho con el trabajo ordinario de la Diócesis, estoy metido, y en el período crítico, en un concurso de curatos, tengo anunciada una peregrinación a Lourdes para Septiembre, órdenes también, etc., etc., y además, como V. me decía de sí mismo, soy ya viejo, y nunca he sido de producción fácil, y de consiguiente, si la Semana debiese celebrarse pronto, no me vería con ánimo de tomar parte activa en la misma, tendría que ser muy allá del otoño.

Espero pues que me contestará V. fijando este extremo, y así también en caso afirmativo, que me dirá lo que debo actuar si a la apertura o a la conclusión; y aún quiero recordarle que yo no soy entusiasta ni elocuente, y por lo tanto poco a propósito para concursos y congresos numerosos, en los cuales tienen más eficacia los sentimientos que las ideas. De consiguiente mire si se le ocurre algún otro que tenga esta condición, y déjeme libre.

Me he interesado por la profesión de la sobrinita de V., pero la Madre Superiora gral. aunque desea mucho complacer a V. no se atreve a condescender, porque teme, a mi ver con razón, que es abrir la puerta a una serie de dificultades, y además dice que ya se ha negado algunas veces a la misma petición, y precisamente con familia del mismo Castellón de la Plana.

Guárdese de los calores y encomiende a Dios a su affmo. y amigo y servidor en Jesús Señor nuestro

El Obispo de Vic.

F

1326. A la Rvda. Mare Prepòsita de Religioses Filipenses de Vic.

Vic, 28 de juliol de 1908.

Reverenda Madre Prepòsita de Religiosas Filipenses: recibí su carta con la cantidad destinada a misas en conformidad con la voluntad del Rndo. Casas (q.e.p.d.) que procuraré cumplir fielmente. Hizo este señor una disposición muy propia de un sacerdote celoso y así contribuirá a la obra más excelente que puede hacer un ministro de Cristo. Dios se lo pagará al buen sacerdote difunto.

Encomiéndenme a Dios; y al saludarles les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

V

1327. A Joan Ricart, S.J.

Vic, 29 de juliol de 1908.

Mi querido amigo: no quiero que se pase la próxima fiesta del glorioso San Ignacio de Loyola sin enviar mi afectuosa felicitación a la fervorosa Comunidad que habita la Cueva santificada por las oraciones, por las penitencias y por la

sublime contemplación de las cosas divinas del Fundador de la Compañía de Jesús.

En esa Cueva abrió San Ignacio una fuente de piedad y de amor de Dios que va fertilizando la Iglesia de Jesucristo y derrama sus aguas fecundantes hasta las más remotas regiones del orbe, pues es como el cenáculo donde van a recibir la abundancia del Espíritu los hijos de la Compañía destinados a los ministerios evangélicos, y donde van también a templar sus almas los sacerdotes seculares que en nuestras diócesis sostienen el espíritu cristiano de los pueblos.

Que el glorioso Fundador interceda delante de Dios, cuyo reino en la tierra trabajó tanto en propagar, y alcance a esa querida Comunidad y a toda la Compañía las bendiciones de paz, de santidad y de celo para continuar en la Iglesia de Dios por muchos siglos la propagación del Evangelio, que es nuestro único camino de salvación.

Y al saludar a V.R. y a toda la Comunidad en tan dulce circunstancia les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

F

1328. Al Nunci Apostòlic de Madrid.

Vic, 3 d'agost de 1908.

Al Excmo. Sr. Nuncio Apostólico en Madrid.

Señor y Hermano mío: he tardado algo en contestar a la circular de V.E. remitiendo, por conducto del Metropolitano, *Bases y Normas* etc., y *Agremiación sacerdotal nacional*, porque no se me presentaba obvia la respuesta. Voy pues a dársela con aquella sinceridad que debemos tener en la Iglesia de Dios.

Entiendo que más importa crear instituciones y organismos que adapten nuestra vida religiosa a las necesidades del tiempo actual, que no escribir leyes y reglamentos de instituciones que aún no existen, y que cuesta trabajo hacer viables. Además en los países de España que yo conozco, y aun quizás en toda España, toda institución que se les manda hecha y elaborada, suscita recelos y contradicciones de orden político. De aquí es que hasta ahora todos esos conatos han acabado en resultados nulos como sabe perfectamente V.E.

Por esto, amante de la augusta autoridad de la Silla Apostólica, no me atrevo a decir que sea oportuno gastar su nombre y su autoridad divina en un caso de cuya solución satisfactoria estoy muy dudoso.

Lo que sí me parece muy conveniente es la implantación sin ruido, ni pompa de la Unión Popular. Se trata de una Asociación de carácter personal que podrá dar mayor o menor resultado, pero que no suscitará recelos ni antipatías. ¿No sería posible unificar la Acción Social Popular de Barcelona con la Unión Popular que se propone en *Bases y Normas* y que parece la parte más realizable del folleto?

Me parecen muy convenientes y útiles las reglas prácticas para las elecciones políticas; pero una liga electoral yo no me atrevería a proponerla a mis diocesanos porque tengo la casi seguridad de que quedaría desairado.

No sé entusiasmarme con la *Agremiación sacerdotal nacional*. Las cosas tanto en el orden de la naturaleza como de la gracia suelen nacer pequeñas y se hacen después grandes, y así resultan viables; además me parece que esos organismos extracanonicos pueden engendrar dificultades en la vida eclesiástica.

Tal es, Excmo. Sr., mi leal juicio, sobre los asuntos que me propone.

Y aprovecha otra vez la ocasión para ofrecer a V.E., augusto representate del Obispo de los obispos, el testi-

monio de sumisión y afecto, su hermano y a S.S. q.b.s.m.

El Obispo de Vic.

ASV

1329. A Tomàs Costa.

Vic, 8 d'agost de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano y amigo: he esperado a ver si V. me decía algo respecto a la contestación que daríamos al Sr. Nuncio en su circular remitiendo «Bases y Normas» y temiendo que tal vez fuese desatención tardar tanto en contestarlo lo he hecho diciéndole que respecto a la *unión popular* me parecía bien pues se trata de una asociación individual, y le indico la conveniencia de que se unificara con la que en Barcelona dirige el P. Palau S.J. Respecto a la unión económica y a la unión política le digo que a mi entender si se proponen sufrirán fracaso, que respecto a la unión política yo en mi Diócesis no me atrevería a proponerla pues tengo la convicción de que quedaría desairado. Y por consiguiente, le manifiesto al Sr. Nuncio que no creo conveniente hacer intervenir el nombre y la autoridad augustos del Pontífice en un asunto que yo temo no ha de resultar airoso.

Respecto a la agremiación sacerdotal nacional aún me parece peor, y así se lo manifiesto también al Sr. Nuncio, y se lo digo a V. con la natural reserva, pues habrá quien pudiese creerse mortificado. En cuanto a la Academia universitaria católica he adoptado el temperamento que V. aconsejó al Hermano que le consultó y en este sentido doy la contestación.

Estamos a punto de emprender una peregrinación diocesana a Lourdes que resulta más numerosa de lo que yo creía. Dios y la Virgen nos ayuden pues con tanta gente popular un viaje al extranjero siempre resulta dificultoso.

Consérvese bueno, guárdese de los calores y disponga siempre de su hermano y amigo afmo. q.l.b.l.m.

El de Vic.

T

1330. A Josep Rafael Carreras.

Vic, 10 d'agost de 1908.

Estimat amic: vaig a respondre a la seua consulta, sobre la conveniència de publicar a Barcelona un nou periòdic catòlic independent de tot partit polític, i dirigit sols a formar al costat del Papa i dels Bisbes en la defensa de la Iglésia. Aquest pensament generós és un ideal; però lo periodisme necessita molt posar-se en contacte amb la realitat i tenir en compte les circumstàncies i les opinions i les passions dels hòmens. — Lo fet en lo nostre país és que són poquíssims los hòmens catòlics que no tinguen lo cor posat en algun partit o tendència política. Afortunadament, cada una d'aquestes tendències polítiques (o casi totes) tenen a Barcelona un periòdic catòlic, i jo crec que dades les circumstàncies un periòdic sens color polític no reeixiria. — Fins crec que fóra inconvenient, puix encara que ell no reeixís faria mal als altres periòdics polítics catòlics, lo qual tampoc convé, com no convé res que sia dissolvent en l'estat actual dels ànimos tant faltats de cohesió en què un no veu aglutinants poderosos per juntar als ciutadans. — Me sembla que de moment no hi ha res que pugua suplir al *statu quo*. — Tal és mon pensament que tal volta no sia acertat, però sí sincer. — Sempre de V. afm. en lo Sagrat Cor de Jesús

Lo Bisbe de Vic.

F

1331. A Maria Torras.

Vic, 14 d'agost de 1908.

Apreciada Cosina: mentres espero als canonges que em vinguen a cercar per a les Matines de l'Assumpció de la gloriosa Verge Maria, li escric aquestes quatre ratlles per a manifestar-li mon desig de que la celestial Senyora li alcance gràcia en aquesta vida i la felicitat eterna en l'altra.

Memòries als seus nebots i nebodes i a les fiels minyones de V., i encomani a Déu a son cosí que li envia la benedicció més afectuosa a V. i a la seva família

Lo Bisbe de Vic.

F

1332. A Pere Vidal.

Vic, 16 d'agost de 1908.

Estimat Peret: sento la pedregada que ha fet malbé les vinyes, de lo qual ja tenia notícia pel Sr. Peret Santacana. Realment serà un mal any; però hem de fer lo que diu lo refranc de què a mal any dar-li passada, esperant que altre serà bo, puix en aquest món ni el bé ni el mal són constants, sinó que tot és variable. Desitjo que tots estigueu bons. — Memòries a la teva muller i als teus fills, que a tots vos saluda i envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1333. A Tomàs Costa.

Vic, 19 d'agost de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y caro Hermano y amigo: deseo se halle restablecido de sus dolencias *veraniegas* y que disfrute buena salud. Yo gracias a Dios estoy bien, y ya lo necesito para emprender la próxima peregrinación a Lourdes que naturalmente resultará pesada. Ha tenido éxito pero tendrá que dividirse en dos expediciones distantes la una de la otra por exigencia de los Carriles franceses. Ha sido cosa muy laboriosa y difícil.

También recibí la invitación para el monumento de Las Navas y Bailén y coincidiendo con el criterio de V. les ofrecí cincuenta pesetas, que se han precipitado en cobrar. Casi no hay día en que no pidan y yo estoy convencido que si nosotros pidiésemos no nos darían nada. Alabado sea Dios.

Con respecto al Catecismo yo creo que quizás lo más práctico fuera que se hiciera una edición catalana del Catecismo completo que ya forma un volumen regular y así resultaría más económico para las Diócesis, y después cada una de éstas podría reproducir el catecismo menor o en catalán solo o catalán y castellano según la conveniencia de los respectivos obispados. Que el catecismo pequeño después de la edición *típica* lo imprima cada diócesis me parece tiene varias ventajas, hasta la económica de quedarse la propiedad la respectiva curia.

De todas maneras me parece que antes de proceder a la impresión conviene que V. haga revisar la traducción hecha aquí por más que creo o presumo que no la hicieron mal.

Suyo, amigo y servidor

El de Vic.

T

1334. Al Cardenal Vives i Tutó.

Vic, 21 d'agost de 1908.

Al Eminentísimo Sr. Cardenal Vives.

Eminentísimo Señor: voy a contestar a la suya, en que por elevado encargo me pide que con muy clara, muy explícita y muy franca libertad le informe de lo que pasa en Cataluña, que es decir Barcelona, sobre la Solidaridad en sus relaciones eclesiásticas.

Debo hacer la previa advertencia de que yo, aunque he tenido y tengo mi parte en el catalanismo, me he abstenido constantemente de la política activa, por creer que la influencia del sacerdote en este terreno se ejerce con más eficacia y menos exposición, si no se mueve del tono doctrinal. Advierto además que vivo fuera de Barcelona hace ya nueve años, consagrado a mi ministerio, lejos de consiguientemente del foco de actividad y por lo tanto mi informe no puede tener más valor que el de mis impresiones personales, sin que pueda alegar hechos concretos, o sólo muy pocos.

Y ahora voy a contestar a las preguntas que concretamente me hace Vuestra Eminencia.

1ª La influencia de Sardà i Salvany y de sus amigos con relación a la derecha solidaria perjudica a ésta; porque la gente timorata, a la cual se habla en nombre de la religión, entra en sospechas de la referida derecha, y cree que va por caminos perniciosos.

2ª A mi entender, la Curia de Barcelona más es movida que motora en estas cuestiones, así a lo menos lo creen por allá.

3ª Respecto a coacción moral de algunos del Clero y aun de la Curia sobre católicos solidarios, creo ha existido, viéndose casi obligado algún hombre político importante a comparecer ante una junta de seglares y sacerdotes a dar cuenta de su proceder y de sus actos y propósitos, siendo el político que se veía en este caso de criterio superior, según el común juicio, al de aquellos que le examinaban.

4^a Creo que la derecha solidaria, con el movimiento de conjunción, a lo menos parcialmente, que ahora sigue con respecto al criterio gubernativo del Sr. Maura, debe ser ayudada; que a veces tiene condescendencias excesivas con elementos menos sanos, con los cuales ha de contar como apoyo político, por lo cual fuera conveniente pudiese contar con mayor suma de elementos católicos, que al prestarle fuerza política, le pondrían en situación de afirmarse más en el buen terreno, y podría mostrarse más decidida en la dirección de derecha. En cuanto a lo que debería evitarse, por parte de algunos católicos, es la conducta agresiva, por su naturaleza disolvente, y el dar patentes de catolicismo y heterodoxia.

5^a En cuanto a lo que se pregunta en este punto, creo que en el orden práctico e inmediato, lo que más conviene para que la referida derecha no quede mermada, es que en las diferentes elecciones que han de verificarse no se presente una candidatura enfrente de la que presente la derecha; pues parece que ha existido o existe el propósito de confeccionar una candidatura que represente a los católicos de referencia, lo cual daría lugar a gran confusión, y los que se presentasen como católicos quedarían con un número insignificante de votos, que restarían de la derecha. Y Barcelona, sin esta derecha, quedaría en manos de la demagogia. Luchando las dos fracciones separadamente, resultaría la derecha muy mermada, y esos católicos en representación quizás nula.

Me olvidaba de contestar a su pregunta respecto a si hubo amenazas al alcalde; y debo decir que realmente, fue llamado, para imponerle la conducta. Así creo recordar que se me dijo por la misma autoridad que la impuso.

Como Vuestra Eminencia estoy convencido de la necesidad de conservar esta derecha política, que es indudable tiene hombres de talento, quizás los únicos que lo han demostrado en nuestro país, digo talento político, pues han sabido interesar al pueblo en el buen gobierno de la sociedad, cosa que hacía muchísimo tiempo no se había visto; y el in-

terés que el pueblo toma en el gobierno siempre es un obstáculo al gobierno despótico de las sectas.

Y contestadas según mi leal saber y entender las preguntas que V.E. me hace, sólo le resta encomendarse a sus oraciones y besarle la Sagrada Púrpura su afmo. servidor en Cristo

José, Obispo de Vic.

F

1335. A Gabriel Borràs i Castells.¹

Vic, 8 de setembre de 1908.

Estimat amic: vaig rebre la seva estimada carta i les alegacions sobre incompliment d'obligacions per part del beneficiat de les Quaranta Hores. Sento les amargures que a Vostè li ocasiona aquest assumpte, com també les informalitats de què Vostè es queixa; i a l'objecte de corregir lo que corregir-se degui, entrego els documents al Provisor, qui s'ocuparà sèriament del cas. — I Vostè procuri tranquil·litzar-se; se procurarà rectificar la cosa, i pensi que Vostè lo principal ja ho té guanyat, que és el mèrit davant de Déu, que el té adquirit amb el mer fet de la seva generositat envers el culte del Santíssim Sagrament. — Moltes memòries a la seva senyora Esposa, i ja sap que sempre l'aprecia, enviant a tota la seva casa la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. D'Igualada.

1336. Al President de la Diputació Provincial de Barcelona.

(Vic), 9 de setembre de 1908.¹

Por el presente autorizamos al presbítero Dn. José Gudiol conservador de este Museo arqueológico episcopal de Vic para cobrar las dos mil quinientas pesetas que la Exma. Corporación de su digno cargo por acuerdo tomado en sesión pública de la misma resolvió conceder al referido Museo dejando la inversión de la cantidad al arbitrio del Obispo de la Diócesis, según se nos comunicó por el Exmo. Sr. Gobernador de la provincia en oficio de 17 de julio del corriente año.

Dios gue. etc.

V

1. El document no va signat, però és escrit de la mà de Torras i Bages. La data, l'adreça i el «Dios gue. etc.» són escrits d'una altra mà.

1337. A Ramon Albó.

Vic, 16 de setembre de 1908.

Estimat amic: jo volia dar-li lo pèsam per la mort del seu sogre D. Vicenç Ferrer (q.a.c.s.), i a tota la família del respectable difunt. Déu dongui l'etern repòs a l'estimada ànima del cristià que cregué i esperà en Jesús Sr. Nostre i que sortí del món confortat amb els sagraments que són garantia de salvació eterna, i a tots els seus els dongui el dolç consol de l'esperit que cura les ferides més fondes del cor; i que al cel tots el puguem veure.

Memòries a la seva esposa i a la família de V. i a la d'ella de part de son afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1338. A Josep Rafael Carreras.

Vic, 26 de setembre de 1908.

Lo Bisbe de Vic agraeix al seu bon amic D. J. Rafel Carreras l'obsequi de l'interessant opúscol ¹ que acaba de rebre i del qual coneixia ja alguns fragments, a on se manifesten les aptituds i el gust de l'Autor per les coses artístiques e històriques, amb l'aroma de la fe cristiana i catòlica; i demana a Déu que beneesca a l'home sempre disposat a servir a Déu i a la Pàtria.

Carta en poder de Josep-Rafael Carreras de Nadal (Barcelona).

1. *Estudis biogràfics i crítics de catalans il·lustres I Domènec Terradellas compositor de la XVIII centúria*. Barcelona, Impremta de Francesc X. Altés, 1908.

1339. A Leonci Soler i March.

Vic, 28 de setembre de 1908.

Estimat amic: com sempre desitjo complaure'l no cal dir-li que tindrè present lo que V. me recomana; però ja em penso que V. sap que d'*aristòcrates* com lo seu recomanat ne tenim gran abundància per qual motiu observem un rigorós torn en dar-los càrrec de vicari.

Penso venir a no tardar a Manresa a on encara tal volta lo trobaré a V. perquè me figuro que no anirà a Madrid fins que el Rei haja vingut. A mig novembre me veig obligat a anar a la Setmana social de Sevilla, ¿vol venir?

I al donar moltes memòries a la seua respectable mare,

als seus fillets i germans a tota la seua casa envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1340. A Joaquim de Bertran.

Vic, 30 de setembre de 1908.

Estimat Quimet: a la meua vinguda a Vic vaig trobar un cristall i fent averiguacions sobre d'ell, m'indicaren que el Sr. Morgades (a.c.s.) l'havia recollit per a evitar usos supersticiosos que es feien amb dit cristall anomenat de S. Valentí. Com V. indica que és de casa de V. no tinc inconvenient en donar-li puix estic convençut de que V. no farà ús supersticions del cristall sinó que tampoc lo deixarà a ningú per a evitar supersticions, que són contràries a la fe catòlica com les heretgies. Jo no só vist cap autèntica de dit objecte, ni té cap caràcter que el puga fer suposar una relíquia i de consegüent l'aplicació d'ell a fins sobrenaturals, constitueix una verdadera superstició que jo he de procurar extirpar. Però com a V. lo tinc per home de criteri catòlic, quan vaja jo a Manresa o abans si V. lo vol recollir, aquí li faré entregar. Si Déu vol jo aniré a Manresa la setmana entrant. Moltes memòries a la seva Esposa i que Déu beneesca als presents i venidors de sa casa com los beneeix

Lo Bisbe de Vic.

A fi de no recaure en lo abús que sembla que es feia del cristall V. procurarà tenir-lo secret per a que no li demanin.

V

1341. A Tomàs Costa.

Vic, 2 d'octubre de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido y venerado Señor Arzobispo: antes que salga de Vic para ir algunos días a Manresa le acuso recibo de su muy grata y de las *observaciones* que en pliego aparte adjuntaba sobre la traducción del Catecismo italiano.

Creo que algunas de ellas son atendibles como por ejemplo la de la manera de hablar del llamado matrimonio civil, creo que otras son incorrecciones tal vez de los copistas, y en cuanto a las que se refieren al lenguaje o a construcción gramatical me parecen preferibles en general las formas de la traducción que las que proponen las observaciones. De todas maneras como éstas no se refieren más que a cosas muy secundarias y de poca trascendencia, me parece que cuando llegue la ocasión de imprimirse bastará encargar la corrección de pruebas a un hombre inteligente haciéndole antes alguna indicación.

Yo he dado a leer este catecismo, después de traducido, a algunos párrocos y pienso aún hacerlo con otros, y les he preguntado el parecer acerca de cual catecismo creen preferente y en gral. se inclinan todos en favor del que tenemos. Y se lo he preguntado a los párrocos porque su criterio me parece preferible al de otros eclesiásticos que han formado atmósfera y que aun cuando son ilustrados y piadosos no están en tan continuo roce con el pueblo.

En lo que estamos todos de acuerdo es en uniformar el catecismo catalán y en el inconveniente de éste que en varias preguntas el niño sólo responde con un *sí* o un *no*, al paso que el italiano en la respuesta incluye la explicación.

Y digo el catecismo italiano y no el del Papa como generalmente se le llama, porque no es del papa, sino que Pío X no satisfecho sin duda del catecismo de Roma mandó examinar los catecismos italianos y a la comisión nombrada le pareció preferible el del Norte de Italia.

A mí me parece que aquí lo procedente fuera nombrar una comisión que tomando por base el catecismo italiano modificado por el catalán (que en gral. me parece que los de las distintas diócesis no difieren en mucho) formase un solo texto de catecismo en lengua catalana que como fruto de una selección podría resultar excelente y adecuado al pueblo.

Me he extendido en estas consideraciones porque tengo el asunto por muy importante y por la confianza que V. me inspira.

¿No podría este tema ser materia de una conferencia episcopal de la Tarraconense?

Siempre muy suyo

El de Vic.

T

1342. A Manuel Raventós.

Manresa, 8 d'octubre de 1908.

Estimat amic: acabo de veure en un periòdic la mort del seu fill i no vull passar sens enviar-li lo pèsam.

Los nostres avis deien: feliç l'arbre de què Déu ne vol lo fruit. Déu ha volgut lo fill de V. i V. li deu cedir i el Pare celestial li darà a V. aquell consol íntim que cura les ferides més doloroses.

I a V. i a tota la seva família envia la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

F

1343. A Vicenta March.¹

Manresa, 8 d'octubre de 1908.

Estimada D^a Vicenta: ja que no la puc saludar de paraula la saludo per medi d'aquesta carta.

Que la vida pagesa que està fent en aquest bonic temps de la verema li donga forces i salut per a continuar treballant pel bé de la seua família i pel pròxim i en les seues oracions, en los seus rosaris d'Octubre, li demana una participació a l'enviar la benedicció a tota la casa de V.

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Vidua de Soler.

1344. Al Molt Reverend P. Provincial dels Caputxins de Catalunya.

Vic, 14 d'octubre de 1908.

Estimat amic: m'han parlat aquí a Vic d'alguns sermons del P. Berbens predicats en la novena de N^a Sra. del Rosari com impropis per la matèria de què parlava sobre dels temperaments humans i per la manera com ho tractava purament naturalista sens referència, sembla, ni al pecat original, ni a consideracions d'ordre sobrenatural per a espiritualitzar als senzills creients.

V.R. recordarà perfectament la circular als Bisbes d'Itàlia sobre la predicació evangèlica donada per Lleó XIII; i ademés avui convé parlar amb molta cautela perquè no sembli que no cooperem a les ensenyances de N.S. Pare Pio X.

Li fa aquestes indicacions per si V.R. creu com a Prelat

que puguen convenir-li, son afm. que a ses oracions s'encomana

Lo Bisbe de Vic.

C

1345. A Joan Llimona.

Vic, 17 d'octubre de 1908.

Lo Bisbe de Vic envia la més afectuosa felicitació al Círcol artístic de Sant Lluc en lo dia de sa festa patronal i prega al gloriós Evangelista i tradicional patró dels pintors protegésca amb ses pregàries davant de Déu a la benemèrita institució que ja té la seua història digna, i per a que la Sobirana Bellesa omple de sa llum consoladora l'esperit de tots los artistes de l'estimat i inoblidable Círcol.

F

1346. A Ramón Girón.

Vic, 19 d'octubre de 1908.

Muy Señor mío y de mi mayor consideración: he recibido el ejemplar de su magnífica obra «Vida gráfica de N.S. Jesucristo» que V. se ha servido remitirme y le quedo agradecido al obsequio.

La publicación de esta obra significa el homenaje de las artes a la Sagrada y divina Persona de Nuestro Redentor, y como las artes gráficas tienen el privilegio de dar mayor penetrabilidad a las ideas, la obra de V. resultará un bien artístico y un bien espiritual.

Que Dios premie su generoso esfuerzo y reciba la más cordial enhorabuena de su afmo.

El Obispo de Vic.

V

1347. A la Rvda. Superiora de les Religioses de la Presentació de Les Corts.

Vic, 22 d'octubre de 1908.

Apreciada Madre Elena: Don Manuel Guasch le entregará a V. un pedazo de la ropa que sirvió para hacer las colgaduras de los balcones de este palacio. Ahora conviene completarlas pues no había para todos los balcones de la Casa; al menos que al venir el Rey, que se hospedará aquí, que haya para los balcones de primer piso. Con la ropa le entregarán una nota con las medidas y demás conveniente y deben V.V. trabajarlo lo más pronto posible.

Se encomienda a las oraciones de esa muy amada Comunidad y les envía su bendición

El Obispo de Vic.

Conviene, pues, que a no tardar pase V. por casa de D. Manuel Guasch.

F

1348. A Leonci Soler i March.

Vic, 26 d'octubre de 1908.

Estimat amic: fora ja de Manresa, me sembla, vaig sa-

ber que V. havia estat malalt, i després per la carta de la seua respectable Senyora Mare só sabut que ja estava bé. Que Déu li conserve la salut per molts anys per bé de la seua família, de la seua ciutat i de la nostra terra.

Tinc anunciada la visita de S.M. lo Rei a Vic, i ahir m'escrigué lo diputat Bertran que també aniria a Ripoll. Seria bo que el temps se serenàs, puix avui aquí ha nevat, i més amunt encara més, i amb fred les expedicions són menos agradables.

Li encarrego que repose, i me figuro que la darrera indisposició lo farà un xic més avar de si mateix, és a dir que posarà mida a la seua bondat, sempre disposada a servir a tothom fins en detriment de la pròpia salut.

I a V. i a la seua respectable Mare, tendres fills i estimats germans i a tota la seua Casa envia la benedicció

Lo Bisbe de Vic.

SM

1349. Al President de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica de Barcelona.

Vic, 8 de novembre de 1908.

He recibido el oficio de V.S. en que se sirve invitarme a la sesión necrológica que esa Academia que V.S. dignamente preside va a dedicar a la memoria del insigne cardenal, el Eminentísimo Sr. Dr. Salvador Casañas, Obispo que fué de Barcelona; debiendo manifestar a V.S. que no me será posible asistir a la misma por tener que partir uno de los próximos días para actuar el día 15 próximo en la primera sesión de la Semana Social que va a celebrarse en Sevilla.

Pero si no me es posible tomar parte en la referida sesión necrológica aprovecho la presente ocasión para pagar

otra vez el tributo de admiración, respeto y amor al ilustre sacerdote que mereció por sus virtudes excelsas, por su eminente ciencia eclesiástica, por su celo ardiente, y suavísimo, por su dulcísimo espíritu evangélico, por su piedad acendrada, por el atractivo aroma que su corazón despedía edificando al prójimo, ser elevado a la dignidad más eminente que existe en la Iglesia católica, colocado dignamente al lado de los dos Romanos Pontífices, el glorioso León XIII de inmortal memoria y el excelso Pío X gran reformador de la sagrada liturgia y del derecho de la Iglesia y fomentador de gran eficacia de la vida espiritual del pueblo cristiano.

Al lado de los dos insignes Pontífices resplandece nuestro querido y llorado Sr. Cardenal, y por ésto yo no puedo menos que enviar un aplauso y una afectuosa adhesión a la Academia que se propone honrar la memoria de tan insigne hijo de la ciudad de Barcelona y Pontífice glorioso de esa Iglesia.

Dios guarde a V.S.

El Obispo de Vic.

F

1350. A l'Arxipreste d'Igualada.

Sevilla, 17 de novembre de 1908.

Estimat Sr. Arxipreste: rebo la seva a Sevilla i en vista d'ella li manifesto la necessitat de que vostè procuri recollir una col·lecció de l'*Igualadino*, almenys d'aquest any, i si no pot tot, el major nombre possible, perquè jo pugui sotmetre el periòdic a una comissió de teòlegs, números saltats no convindria.

Vostè els remetrà a Vic, on jo aniré de seguit que sigui acabada la «Setmana social de Sevilla».

I en encomanar-se a les seves oracions li envia la benedicció

El Bisbe de Vic.

R

1351. A Tomàs Costa.

Vic, 2 de desembre de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido y respetable Metropolitano: le agradezco la felicitación que me dirige por mi discurso en la Semana Social de Sevilla. En esta ciudad oí ya hablar del nuevo plan de las Universidades pontificias a que se refiere V. en la suya, y ya allá manifesté en conversación íntima a algun Prelado que me parecía inoportuno disminuir los estudios teológicos en unos tiempos cuyos errores provienen de la ligereza con que se estudia la teología en muchos países extranjeros, así como yo atribuyo a los años que aquí consagra el clero a dicho estudio la permanencia universal del espíritu ortodoxo.

Y deseándole un buen invierno y un santo Adviento le saluda muy afectuosamente su hermano y amigo

El de Vic.

T

1352. Al Nunci Apostòlic a Madrid.

Vic, 2 de desembre de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico en Madrid.

Mi venerado Sr. Nuncio: la amabilidad con que V.E. me habló días atrás en Madrid de la provisión de la Sede de Barcelona, y las indicaciones íntimas que me hizo, parece me autorizan a dirigirle la presente para añadir a las razones que le expuse acerca de los inconvenientes y dificultades que mi humilde persona ofrecía para llenar aquel difícil cargo, otra razón de suma trascendencia.

Años atrás tuve un amago de diabetes, y aunque después cesaron los síntomas, hoy han vuelto a aparecer, aunque no de una manera grave. De todos modos el hecho significa que yo no soy un hombre fuerte, y que de consiguiente sería algo temerario tomar sobre mis espaldas un peso superior no sólo a mis fuerzas espirituales, sino que aun también corporales.

Y si estas líneas son indiscretas, como lo fueran si se hubiese ya prescindido de mí, tómelo V.E. como un deseo que me anima en favor de la buena administración de la Iglesia de Dios.

Y es de V.E. capellán y hermano que le besa la mano

El Obispo de Vic.

F

1353. A Ramon Caballeria.¹

Vic, 5 de diciembre de 1908.

Queriendo evitar las dificultades e inconvenientes que derivan de la administración de los Santuarios, encargada a los R.R. Párrocos del territorio en que aquellos están enclavados, Nuestros Predecesores establecieron ya en diversos Santuarios que el Capellán Custodio de los mismos fuese su administrador; y deseando Nos unificar esta regla gubernativa en los lugares en que ésto sea buenamente posible, por el presente, y mientras tenga V. el cargo de Cape-

llán Custodio del Santuario de Nuestra Sra. del Far, de la Jurisdicción parroquial de San Martín Sacalm, le nombramos administrador de dicho Santuario y de todas sus pertenencias; debiendo cuidar del culto de la Iglesia y de la administración de las alhajas y objetos piadosos que se expenden a los devotos visitantes, y además procurará también que siempre reine el orden y la piedad en el mismo y que la conducta de los visitantes no desdiga del carácter religioso del lugar.

En virtud del cargo que le conferimos, quedan sujetos a sus órdenes, tanto en lo espiritual como en lo temporal, los colonos y demás dependientes que en todo tiempo intervengan en el Santuario, debiendo dichos colonos y demás dependientes estar a su obediencia, y de consiguiente pudiendo V. elegir y cambiar el personal, si lo cree oportuno.

Considerará V. siempre al Rdo. Párroco como jefe superior del Santuario, recibéndole y tratándole con la reverencia que se merece el Superior, y oír las observaciones que le haga para el buen régimen de lo que se le ha encomendado, y deberá cada año rendirle cuentas de su administración.

Esperamos de su probado celo y discreción que desempeñará el cargo que le confiamos a entera satisfacción Nuestra y a la mayor gloria de Dios y bien de la Iglesia.

José, Obispo de Vic.

R

1. Capellà Custodi del Far.

1354. A Tomàs Costa.

Vic, 10 de desembre de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado Hermano: he recibido sus dos cartas, pero no contesto ahora a la que acabo de recibir, pues requiere una reflexión, sino a la del día 6.

Yo creo que respecto a la traducción del Catecismo italiano quizás lo más práctico fuera que V. lo publicara, como metropolitano de las Diócesis de lengua catalana. Así se iría enterando del mismo el clero y demás fieles y se vería si se formaba opinión respecto del mismo y de consiguiente se prepararía el terreno para la resolución episcopal acerca de la conveniencia de adoptarlo para la enseñanza del Catecismo, o bien si sería oportuno tomando por base su sistema adoptarla en todo o en parte al catecismo, o parcialmente los catecismos, que aquí tenemos que tienen su mérito y ventajas.

En cuanto a los gastos de impresión estoy dispuesto a contribuir a ellos, pero hasta me parece que se sufragarían con la venta del librito.

Ahora voy a contestar a una parte de su carta de hoy. No voy a Barcelona. Dí muchas razones y expuse mis dificultades personales antes no saliera el Decreto de presentación, y hace pocos días tuve carta del Señor Nuncio diciéndome que había ganado el pleito, y que encomendase a Dios la acertada provisión de Barcelona.

Su amigo y hermano q.l.b.lm.

El de Vic.

Respecto al Catecismo creo que en lo posible la adaptación de un texto catalán para todas las diócesis, es decir que se tome una resolución en toda la Provincia, que es de gran conveniencia práctica. Un texto único, de lo contrario aún se aumentaría la dificultad.

T

1355. A Tomàs Costa.

Vic, 12 de desembre de 1908.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Sr. Arzobispo y venerado Hermano: accediendo a su ruego voy a hacerle algunas ligeras observaciones sobre el proyecto de estudios cuyo manuscrito le devuelvo.

En primer lugar debo decir que para mí el predominio tradicional de la filosofía y de la teología es aun hoy una necesidad para que el clero resulte sólido. La multiplicidad de conocimientos que para la mayor parte no resulta tal, si bien tiene algo de brillante, expone al inconveniente de la ligereza y pedantería.

El *programa*, tal como resulta, para los Seminarios de la Diócesis como la mía, sería imposible, pero ya supongo que es para las Universidades Pontificias. Aun bajo este concepto creo que se pueden hacer al programa algunas observaciones.

En primer lugar me parece que los tres años de filosofía y los seis de teología se deberían exigir a todos los alumnos, aun a aquellos que no aspiran a graduarse.

En la facultad de filosofía me parece una antinomia que simultáneamente se estudie en un mismo curso la Lógica y ontología y el Derecho natural y la Etica que tendrían una colocación más adecuada y científica después de los demás tratados de filosofía, fuera de la historia de la filosofía.

Respecto de ciencias físicas y matemáticas yo me contentaría con que saliesen sabiendo los elementos. Las matemáticas superiores y la astronomía serán dos nombres escritos en el Reglamento y nada más, y en cambio robarán tiempo al estudio de la filosofía.

Después de unos elementos de Historia natural a la psicología e higiene yo preferiría el estudio de la antropología, o sea el estudio físico del hombre en relación a la psicolo-

gía, estudio hoy de suma necesidad para estudiar las relaciones entre el cuerpo y el alma.

Por lo que respecta a la Teología encuentro que se da poca importancia a la Moral. Ya me figuro que es en el concepto de que sus materias ya se estudiarán en la Teología escolástica, pero a mi entender los dos años últimos de la carrera consagrados en gran parte a la moral son insustituibles. Dan la forma práctica del ejercicio del sagrado ministerio y nos hemos de hacer cargo de que si siempre ha habido muchos abogados y pocos jurisconsultos, es decir más prácticos del derecho que filósofos del derecho, con mayor razón en el clero siempre la mayor parte serán *prácticos* y no sabios. Y con práctica la Iglesia de Dios ha tenido y tiene excelentes operarios, dignos de alternar con los fieles ilustrados. Los eclesiásticos capaces de combatir científicamente errores y herejías siempre serán pocos.

En el derecho canónico yo comenzaría con el estudio del derecho romano porque es un organismo más científico y completo y además en cierto modo me parece que las instituciones canónicas, en sus formas legales vienen a ser como unas variantes del derecho que la Iglesia encontró vigente en la sociedad y ella adaptó transformándolo al espíritu sobrenatural de nuestra Santa Religión. Y estas observaciones las escribo con cierto temor porque sólo he hecho una consideración ligera del proyecto.

Suyo siempre y l.b.l.m.

El de Vic.

T

1356. A Joan Poblet.

Vic, 15 de diciembre de 1908.

Estimat Poblet: el record de V. sempre m'és agradable,

fins quan l'ocasiona un motiu trist, com és la mort del Sr. Plebà, demanant-se indulgències per als qui pregaran per a la seva ànima. Concedeixo cinquanta dies d'indulgència als meus diocesans en la forma que ho faci el Sr. Arquebisbe, que és l'ordinari del respectable difunt. — I a V., amic caríssim, el saluda molt afectuosament,

El Bisbe de Vic.

R

1357. A Jaume Bofill i Matas.

Vic, 18 de desembre de 1908.

Sr. Dn. Jaume Bofill i Matas.

Estimat: lo Doctor Dachs m'acaba de donar lo volum de poesia que V. ha publicat i li escric aquestes quatre ratlles per a donar-li grans mercès pel seu obsequi.

I me só alegrat de que V. estiga treballant en la vida pràctica. Fins és útil això per la Poesia que en son grau sublim és una gran realitat. La pràctica de la vida equilibra però se necessita la poesia per a contrapès. Aquí a la terra tenim necessitat de l'austeritat de la pràctica del treball i de la dolça poesia. Al cel serà altra cosa. La visió beatífica és una fruïció sens límit. — ¿Quan lo veurem per ací dalt d'a on V. deriva?

Que Déu lo beneesca, com li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

BC

1358. A Tomàs Costa.

Desembre de 1908.

Mi venerado Metropolitano y caro amigo: el proyecto de ley sobre caducidad y prescripción de créditos contra el Estado verdaderamente parece que vulnera los intereses de la Iglesia; de consiguiente procede representar contra la misma. No obstante a mi entender, es más práctico que se trate el asunto confidencialmente, que no por medio de representaciones escritas o en el Parlamento, con lo cual tampoco es fácil que se lograra nada y además se gasta la autoridad de la Iglesia, al ser desatendida. Me parece que fuera útil encargar estas gestiones a persona residente en Madrid y bien vista del Gobierno.

Y es siempre de su Metropolitano afm. s.s.q.b.s.m.

El de Vic.

T

1359. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 25 de desembre de 1908.

Estimat Agustinet: t'escric al vespre del dia de Nadal passat en gran part en la consideració i alabança del gran Misteri, i aquesta fetxa solament ja et farà entendre que responc als teus afectes expressats en les teves dues darres cartes, l'una me sembla rebuda a Sevilla i l'altra avui. — No sé si encara guarniu Pessebre, de totes maneres desitjo que el bon Jesús, Rei de pau i d'amor, regne sempre en la vostra família, en la del teu difunt germà, de la qual tu seràs un quasi-pare i en la del vostre cunyat, que em sembla que éreu com tres estats-federats pel vincle de l'afecte.

— Que Déu vos beneesca a tots li demana ton amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1360. A Joan Maragall.

Vic, 25 de desembre de 1908.

Estimat Maragall: li escric al vespre del dia de Nadal, passat en gran part en la consideració i lloança del gran Misteri. V.V., los pares de molts fills entren d'un modo particular dintre d'aquesta amorosa solemnitat. V.V. són auxiliars del diví Pastor d'hòmens i pastors secundaris. — Que Jesús, Rei de pau i d'amor, presideixi sempre a la seva família de V. Tots los cristians nasquérem amb Ell i tots havem de salvar-nos amb Ell; que Ell, doncs, visca sempre en les nostres ànimes. — De V. amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1361. A Carme Montsorí.

Vic, 27 de desembre de 1908.

Apreciada Señora Priora: mucho me he alegrado de recibir su carta, pues ésto significa que soporta bien los años a pesar de las molestias inherentes a nuestra naturaleza cuando dejamos atrás la juventud y nos internamos en la vida.

Acepte V. todas las mitigaciones que le indique la Sra. Abadesa. A su edad ya se hace mucho llevando con paciencia el peso de los años.

Que vea aún V. muchas Navidades y que al llegar la hora de ir al Belén de la Gloria, vaya con la alegría de los Pastores a adorar al dulcísimo Salvador.

Tengo que irme a los divinos oficios y por esto se despide saludándola afectuosamente

El Obispo de Vic.

F

1362. A Sor Maria De Santa Cecilia Coll.

Vic, 27 de diciembre de 1908.

Mi apreciada Sor Cecilia: me alegro de las noticias que me comunicas de tu tranquilidad de espíritu y paz de corazón. Este es el premio de los humildes y obedientes. Procura guardar este tesoro, no dejándote dominar de la imaginación, que te lo robaría fácilmente. Trabaja, ora y espera, que ésta es la vida cristiana y principalmente religiosa; y que en tus oraciones tenga una parte tu antiguo confesor

El Obispo de Vic.

Saluda a tu buena Madre Superiora y Hermanas.

R

1363. A Josep Bolet.

Vic, 28 de diciembre de 1908.

Estimat Dr. Bolet: la direcció que em demanes és: R. D. Javier Clarà. Casa Asilo. Vic. — Convé que posen lo nom de

fonts, perquè a la mateixa casa hi ha altre Clarà. — Sento que tingues malalts a casa. L'altre any jo hi tenia a Mossèn Joan (a.c.s) per aquests dies. — També desitja que tingueu unes bones i santes festes ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1364. A Joan Maragall.

Vic, 29 de desembre de 1908.

Estimat Maragall: la carta de V. i la meva, escrites a una mateixa hora del dia de Nadal, semblen dictades per una mateix àngel, puix vénen a dir lo mateix. — M'alegro i el felicito per la dignitat patriarcal a que va a arribar aviat amb la vinguda del dotzè fill. Aquesta corona de pare és més il·lustre que la coronació de poeta. Si no hi ha destorb notable, jo em comprometo a consagrar la seva coronació patriarcal, anant a batejar pontificalment al dotzè fill o filla que esperem. — De V. amic afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1365. A Antoni Griera.¹

Vic, 29 de desembre de 1908.

Estimat: ja feia dies que volia escriure't i avui, rebuda la teva del dia de Nadal, me determino a fer-ho. — Me dius que estàs orientat i això ja és gran cosa; i sobretot l'orien-

tació espiritual que ha de determinar la totalitat de la vida. Suposo que amb freqüència reps los sacraments i enviaràs certificat de que ho fas; tu comprens que si això ho exigim dels Seminaristes que estan en parròquies de la muntanya, de fe i de costums pures, més s'ha d'exigir al qui viu en la terra de Luther encara infeccionada per l'heretgia, més avui encara que en lo temps de l'apòstata. Així mateix desitjo que em donguis nota del teu reglament de vida espiritual. La meditació i el rosari no t'han de faltar cap dia, com tampoc la lectura d'algun llibre ascètic de què és tan rica la literatura castellana. Si per a conrear la llengua prefereixes fer aquesta lectura en llibre alemany, demana consell a ton confessor. — Suposo que tu no vas a la classe de filosofia, i ja saps que Sant Tomàs és lo nostre insuperable i permanent, i que la filosofia de Kant és lo germen de la major part d'errors del nostre temps i especialment del modernisme condemnat per la Iglésia. Ademés la Iglésia té disposat que sols en casos especials, los Prelats poden permetre que els joves aspirants al sacerdoci assisteixin a les universitats civils per lo qual la llicència que tens per a estudiar a Alemanya, sols se refereix en quant a freqüentar universitats, als estudis filològics i de cap manera als filosòfics, teològics i menys encara bíblics. Per lo mateix que t'estimo molt, me fas passar alguna estona d'ansia pels perills a què estàs exposat no solament en quant a l'ortodòxia, sinó que també a les costums. Suposo que ja hauràs llegit la Pastoral col·lectiva de l'Espiscopat Alemany en aquest advent, dedicada a la defensa de la puresa i naturalment que aquesta solemne exhortació suposa uns perills grans, sobretot per la joventut. — Per això te recomano altra vegada la vida espiritual i la freqüència de sacraments. I fes que la teva vida espiritual conservi la bella simplicitat de Sant Bartomeu del Grau, més agradable a Déu que certes espiritualitats modernes, pretensioses, egoistes i estèrils, que tenen més d'art i de literatura que de doctrina revelada i ensenyada per l'Esperit Sant als homes a fi d'obtenir la salvació eterna. — Bo

és i necessari l'estudi de les ciències, però avui en molts és una espècie de superstició, puix sembla que de la ciència ho esperen tot i ella té menys forces de lo que sembla. *Bonum est confidere in Domino quam confidere in homine*, diu lo Psalm. — Hi hauria en eixa ciutat algun sacerdot o religiós de doctrina sana i sòlida que pogués dar-te alguna conferència de Teologia? A quina diòcesi perteneix Halle? — Adéu estimat fill, que la Verge Santíssima et guardi com li demana a l'enviar-te la seva benedicció paternal

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Estudiant a Halle (Alemanya).

1366. A Leonci Soler i March.

Vic, 30 de desembre de 1908.

Estimat amic: al tornar de Sevilla trobí a Vic una carta de V. en què s'oferia a venir a Sevilla, corresponent a la instància d'afecte que jo li havia fet per a proporcionar-me lo gust de tenir-lo al costat en la Setmana social i a l'anada i a la tornada. Com V. comprèn la cosa ja no es podia remediari.

De totes maneres jo li dono moltes gràcies per la seua amabilitat; i li desitja a V. i a tots los seus, i molt particularment a la venerable Mare molts dons i gràcies a l'enviar-li a V. i a sa casa la benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

Aquesta carta és bessona.

SM

1367. A Maria dels Dolors Vilaclara.

Vic, 30 de desembre de 1908.

Comprenc lo que em diu que ha sentit la mort de l'Eminentíssim Sr. Cardenal Casañas, antic director espiritual de V. Tots lo trobem a faltar. La seva vitut, intel·ligència i dolçura feien que un sempre li parlés amb confiança i sortís satisfet de la seva conversa. Però si a la terra hi tinguéssim aquells que nosaltres voldríem tenir-hi, la terra ja no fóra terra, i no enyoraríem lo cel.

L'havem de desitjar lo cel. Que el dolcíssim Jesús, que aquests dies adoram en lo Pessebre, nos facilite lo camí i ens obri les portes.

I s'encomana a les sevès oracions i li envia la benedicció son affm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1368.

(sense data) (1908).¹

Habiendo el R. D. Francisco Verdaguer, beneficiado del antiguo personal de esta Santa Iglesia, elevado preces a Su Santidad pidiendo dispensa del servicio coral por varias causas y razones que alega, hemos recibido una comunicación del Eminentísimo Señor Cardenal Prefecto de la Sagrada Congregación del Concilio en la cual nos pide *votum collegii beneficiatorum*, sobre dichas preces.

Por lo tanto reunirá vuestra reverencia la corporación y nos dará el informe que resulte acerca de las preces referidas en documento fehaciente para que podamos transmitir-

lo al Eminentísimo Sr. Cardenal Prefecto según él nos pide.

V

1. El document no va signat, però és escrit de la mà de Torras i Bages.

1369.

(sense data) (1908).¹

Constándonos la devoción que V.S. profesa al Santísimo Sacramento y el celo que tiene por el culto del mismo, por el presente le nombramos individuo de la Junta que tiene a su cargo la Oración de las Cuarenta Horas, en esta ciudad de Vic.

V

1. El document no va signat, però és escrit de la mà de Torras i Bages.

1369 bis. A l'Associació Catòlica de Vilafranca del Penedès.

(gener de 1909).

Agraesc a l'*Associació Catòlica* de Vilafranca del Penedès la prova d'afecte que em dóna amb lo títol de soci honoraci de la mateixa, que V. me participa per medi d'ofici de 3 dels corrents. Desitjo que la nova Associació tinga vida pròspera i que sia fecunda la seua acció en l'ordre religiós i social de la nostra estimada vila.

Déu g. &

V

1370. Al Rector de Sallent.

Vic, 11 de gener de 1909.

Mi querido Sr. Cura Párroco: hoy ha estado a verme, y estuvo ya aquí en mi ausencia a Sevilla, D. Miguel Vilaseca y Xipell, quejándose amargamente del beneficiado de esa Mosén N. por haberse encontrado injuriado gravemente junto con una prima suya Xipell estando de visita en casa del enfermo N. Me ha pedido con mucha instancia que yo castigase o reprendiese a lo menos al citado eclesiástico por haberse desmandado de palabra y en ademanes violentos contra una señorita digna y cristiana. Yo confío a V. esta misiva pues como conozco su prudencia y serenidad estoy seguro de que la cumplirá V. convenientemente.

Quando le veremos por Vic?

Ya sabe V. que siempre le es agradable ver al Rector de Sallent a su affmo. que le saluda y bendice

El Obispo de Vic.

F

1371. A Tomàs Costa.

Gener de 1909.

Mi venerado Metropolitano y querido Hermano: recibida la circular de V.E. de fecha 13 de los corrientes acerca de la edición en lengua catalana del Catecismo prescrito por S.S. Pío X a las diócesis de la provincia romana, debo manifestar a V.E. que estoy conforme en el procedimiento que indica para llevar a cabo dicha edición, y que me adhiero

al proyecto que propone.¹ — De V.E. hermano y amigo q.l.b.lm.

El de Vic.

T

1. El projecte consisteix en concedir a una casa editorial una sola edició del llibre, per un temps determinat, i sense que li sigui adjudicada la propietat, per tal que les diòcesis catalanes puguin veure'l detingudament, i quedin amb llibertat d'adoptar-lo, i de fer-hi els retocs que creguin oportuns (Nota de Fortià Solà)

1372. A l'Arxipreste de Moià.

Vic, 18 de gener de 1909.

Estimat Sr. Arxipreste: amb molt goig he sabut la constitució en eixa vila de Moià d'un Sindicat Agrícola i una caixa de manlleus i estalvis, essent aquesta institució com una derivació de la lliga de l'arbre fruiter que amb tant d'èxit implantà en sa vila natal un estimat i distingit artista, aplaudit per quasi tota l'Europa. — Això significa la fecunditat del principi d'associació. Aquesta com un arbre robust rebrota i trau nous tanyes, que un dia també han d'ésser arbres. L'associació és agradable a la Iglésia Catòlica que en virtut de l'encàrrec de son diví Fundador, aspira a fer una immensa associació de tots los individus que componen lo llinatge humà; i fomenta les associacions secundàries que els hòmens de bona voluntat constitueixen per a la comuna utilitat. Dintre de la Iglésia han nascut i viscut una multitud d'associacions de tot llinatge i ella, la Iglésia, se complau en juntar les pedres que componen l'edifici, los individus qui formen l'associació, per medi de la suavíssima lliga de la caritat, que és la virtut sobirana del Cristianisme, amb la qual se mitiga l'esperit de discòrdia que tan fàcilment se manifesta en tota agrupació humana. — Esperam que la comarca moianesa, tan interessant i estimada,

reportarà grans beneficis de la nova institució. La vila i la comarca tenen per casa pairal l'esplèndida iglésia, parròquia i santuari, de Nostra Senyora de la Misericòrdia, i la nova institució és una obra de misericòrdia, una obra d'amor, dels uns als altres entre els veïns de la comarca i de la vila. — Per això al rebre per medi d'un distingit propietari i altre dels organitzadors de la nova Associació la súplica de Vostra Reverència i dels demés individus de la Junta, d'una benedicció, l'envia amb lo major afecte i demana a Déu li concedesca vida pròspera i fecunda per al bé de la comarca moianesa

Lo Bisbe de Vic.

F

1373. A la R. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.

Vic, 18 de gener de 1909.

Reverenda Madre Priora: concedo el permiso para exponer el Santísimo Sacramento en las fiestas que van a celebrar en honor de la Beata Madre Fundadora y concedo cincuenta días de indulgencia en la forma acostumbrada a los fieles que a ellas asistan. Y deseo que ella desde el cielo interceda en favor de esa querida Comunidad a fin de que sepan siempre vivir santamente sin contaminarse del siglo, con el cual han de vivir en contacto y sepan infundir en las niñas el espíritu de una sólida vida cristiana; y al encomendarse a las oraciones de V.R. y de su Comunidad les envía su bendición más afectuosa

El Obispo de Vic.

R

1374. A Domingo Camps.¹

Vic, 20 de gener de 1909.

Estimat Sr. Alcalde i amic: he sabut amb satisfacció que se li havia concedit la condecoració de la Gran Creu de Carles III, i com aquesta distinció no solament honra a vostè sinó a la ciutat que vostè administra, no ha de faltar-li en aquesta ocasió la felicitació del Prelat, que es considera honrat ell mateix en la persona de l'Alcalde de la ciutat.

I com els seus dignes companys de Municipi contribueixen al mèrit del qui els presideix, a tota la Corporació felicita i envia sa més coral benedicció

El Bisbe de Vic.

R

1. Alcalde de Vic.

1375. A la Rvda. Mare Superiora de les Religioses de la Santa Casa de Nazaret d'Aiguafreda.

21 de gener de 1909.

No me parece haya de haber dificultad en la fundación que les proponen y V. me manifiesta. No obstante indaguen bien las condiciones, y si éstas resultan realmente favorables, como parecen, pónganse de acuerdo con el Sr. Obispo de Gerona en cuya jurisdicción está el pueblo, puesto que él es quien ha de autorizar la fundación.

Encomendándose a las fervorosas oraciones de esa Comunidad les envía su afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

R

1376. A Josep Rafael Carreras.

Vic, 21 de gener de 1909.

Sr. Dn. Josep R. Carreras.

Estimat amic: realment vaig rebre la seua interessant monografia de Domènec Juncadella i seria per descuit que no li vaig dar les gràcies, tan merescudes com les té per la intel·ligent activitat amb què treballa baix la llum de la Santa Fe en lo que és d'interès al nostre país.

Jo desitjo que Déu li donga molta salut i la seua amorosa assistència per a continuar treballant contribuint així a dar caràcter cristià a la moderna literatura, que per desgràcia tant ho necessita.

De V. en lo sacratíssim Cor de Jesús amic i servidor

Lo Bisbe de Vic.

Carta en poder de Josep-Rafael Carreras de Nadal (Barcelona).

1377. A Tomàs Costa.

Vic, 23 de gener de 1909.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerable Hermano: realmente me parece también que es más adecuado el procedimiento que V. me indica ha seguido en el asunto del proyecto de ley sobre caducidad de créditos. En asuntos de este linaje creo que es más fácil sacar partido por la vía privada que por procedimientos ruidosos que llamen la atención, pues el público en general no gusta de que se dé dinero a la Iglesia, aunque sea de justicia el darlo. Así están los tiempos.

Suyo y l.b.l.m. su amigo y servidor

El de Vic.

T

1378. A Francesc Raspall, Pvre.

Vic, 25 de gener de 1909.

Estimat amic: vaig rebre la teva carta, i agraesc els teus afectuosos sentiments, i desitjo que Déu te donga les seves inestimables gràcies per a treballar en la Iglésia santa. — Suposo que hauràs renovat les subscripcions de revistes, si n'hi ha alguna que acabi al desembre. — Avui t'escric per a dir-te que passis a la llibreria d'en Verdaguer, on reben les quantitats d'una subscripció per a erigir un *bust* de marbre a D. Marian Aguiló, i els dongues 25 pessetes, com a subscripció meva a dit objecte. — Digues a D. Ramon Nogués que avui só rebut la seva carta, i que desitjo que la mà se li acabe de posar bé. — I en les teves oracions recorda't de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1379. A la Rvda. Mare Superiora de les Saleses de Manresa.

Vic, 27 de gener de 1909.

Mi apreciada Madre Superiora: no puedo dejar pasar la fiesta del glorioso San Francisco de Sales sin enviar una pa-

labra a sus buenas hijas que al pié de la montaña de Montserrat y junto a la cueva de San Ignacio de Loyola pasan la vida estudiando la doctrina de santificación del Santísimo Obispo, su padre, y ejercitándose en la práctica de la misma.

Porque los hijos, para serlo de veras, han de reproducir la imagen y semblanza del padre, y así es que aun en el orden material de nuestra persona, en el cuerpo, la Providencia divina ha querido que casi siempre en el hijo se note algún rastro, costumbre, acento, ademán o manera que recuerda al Padre. Y de consiguiente ésto ha de suceder mucho más en el orden espiritual, en la vida religiosa, a la cual Dios llama precisamente ya con este objeto, es decir, para imitar y reproducir en la persona de los discípulos los diferentes rasgos de santidad que resplandecieron en el Padre.

Así es que para mí las Religiosas Salesas tienen una razón especial de ser amadas, y es que por lo mismo que su Santo Padre fué obispo, y de los mayores que ha tenido la Iglesia de Dios, teniendo la vista y la consideración siempre puestas en el Santo Obispo su Padre, es muy fácil que piensen en el Obispo que ahora tienen en la tierra, y de consiguiente que oren mucho por él a fin de que el Señor le conceda las gracias y auxilios que necesita para su ministerio.

Y yo, carísimas hijas, en el día del Santo pediré para vosotras especiales bendiciones. Y uniéndose a vuestros devotos afectos os envía la suya

El Obispo de Vic.

F

1380. A la Rvda. Mare Superiora de les Saleses de Manresa.

Vic, 28 de gener de 1909.

Madre Superiora: me parece por las explicaciones de V.

que no ha de tener inconveniente la admisión de la niña huérfana de que V. habla, lo cual de otra parte entra dentro de la Orden. De consiguiente pueden admitirla sin contraer compromiso formal que las obligue para el porvenir dado caso que la presencia de la niña trajese dificultades al régimen de la Casa.

A todas saluda y bendice y se encomienda a sus oraciones

El Obispo de Vic.

R

1381. A Miquel Costa i Llobera.

Vic, 29 de gener de 1909.

Mon estimat amic: moltes mercès per les seves *Visions de Palestina* que acabo de rebre. Déu li donga molts anys de vida i d'inspiració per a continuar enriquint la nostra literatura amb la seva poesia, alta i cristiana.

Sols he olorat lo volum però li só percebut lo *bonus odor Christi* amb la delícia poètica.

Des del peu dels Pirineus penso sovint amb los amics de Mallorca. Lo doctor Alcover m'havia dit, temps enrera que vindria i no el só vist. Quina sort que els veiésem tots dos!

De son amic

Lo Bisbe de Vic.

F

1382. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic.

Vic, 3 de febrer de 1909.

Ilmo. Sr.: habiendo observado en el día de ayer, fiesta

de la Purificación de Nuestra Señora, que se interrumpían las sagradas ceremonias de un modo indebido entre la procesión y la misa, por no observarse lo dispuesto por el Ceremonial de obispos, lib II, cap. XVI, n° 16 y 19, ordenamos a nuestro Ilmo. Cabildo que se atenga, en la celebración de las sagradas ceremonias, al orden y disposición de la Liturgia, no sólo por la obediencia que debemos a la misma, sino que también para que el culto divino no se vea afeado con la contravención de las reglas de sublime belleza contenidas en los códigos litúrgicos de Nuestra Santa Madre la Iglesia. — Al mismo tiempo recordamos a nuestro Ilustrísimo Cabildo la necesidad de atemperarse a la dirección del Maestro de Ceremonias, en todo lo que se refiera al Ceremonial Sagrado; pues la Iglesia lo pone en las catedrales, no como un personaje de ornato, sino como el director litúrgico. — Dios guarde, etc.

José, Obispo de Vic.

F

1383. A Josep Deàs.

Vic, 9 de febrer de 1909.

M.I. Sr. Abat de Montserrat.

Estimat amic: a la vigília de la gloriosa Santa Escolàstica, patrona de la ciutat de Vic, sempre m'és agradable felicitar al Sr. Abat i monjos de Sant Benet, de Montserrat. Que la Santa germana del gran Abat amb sa intercessió nos conserve per sigles i sigles lo monestir que és la celda amorosa de la pietat catalana, i que l'estimada Comunitat guardi sempre l'altesa de la vida contemplativa que és com lo manantial de l'acció evangèlica en la Iglésia de Déu. — I

que la fervorosa Comunitat donga un lloc en les seues pre-gàries a son amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

M

1384. A la Rvda. Mare Superiora de les Saleses de Manresa.

Vic, 9 de febrer de 1909.

Madre Superiora: pueden V.V. admitir a la ejercitanda que me indica estando eso en uso en los monasterios de la Visitación.

Me alegro de las buenas noticias que me comunica, pero no paren hasta tener la situación económica enteramente normalizada pues ésto influye en el orden espiritual de la Casa, y Santa Teresa le daba mucha importancia.

Salude muy afectuosamente a esa querida comunidad y la bendice y se encomienda a sus oraciones

El Obispo de Vic.

R

1385. A Francesc Raspall.

Vic, 12 de febrer.

Estimat mossèn Francisco: quan te vinga bé, pots passar pels Salesians de Sarrià, i entera't de lo que aquell noi demana, i paga-li lo que costi de fer-se la roba. No cal que m'escrigues lo cost abans; obra tu amb tota llibertat, que

sempre estaré content. — Memòries als de cal Senyor Nogués, i tu disposa de ton amic afm. que s'encomana a les teves oracions

Lo Bisbe de Vic.¹

F

1. Aquesta carta és escrita en el revers d'altra que ha enviat al Dr. Torras el noi protegit seu als Salesians. (Nota de Fortià Solà).

1386. Al Sr. Provisor i Vicari General Degà de la Santa Església Catedral de Vic.

Vic, 16 de febrer de 1909.

Deseando ofrecer a Dios Señor nuestro expiaciones por nuestros pecados y especialmente por los cometidos en el régimen pastoral de la Diócesis, contribuir piadosamente al sufragio de los que fueron predecesores nuestros en esta Sede y al mismo tiempo dar ejemplo a nuestro Clero de devoción a las benditas almas del Purgatorio, hemos resuelto fundar en esta Nuestra Santa Iglesia Catedral un solemne oficio o misa de difuntos que se celebrará dentro de la octava de la festividad de Todos los Santos o en el día más próximo a la misma que sea posible todos los años, y que se aplicará en sufragio de los Prelados difuntos de la Diócesis y por consiguiente en su caso también en sufragio nuestro. Encargamos a V.E. que se ponga de acuerdo con el Ilmo. Cabildo para la realización de esta Nuestra voluntad y oportunamente V.S. depositará en Nuestro nombre la cantidad o capital que fuere menester en custodia y administración del Cabildo de esta Santa Iglesia Catedral Basílica. — Dios guarde a V.S. muchos años.

José, Obispo de Vic.

R

1387. A Jaume Raventós.

Vic, 17 de febrer de 1909.

Sr. D. Jaume Raventós.

Estimat senyor Raventós: acabo de rebre la seva carta, participant-me la mort del seu nebot, de qual malaltia no tenia notícia. Que al cel tots lo pogam veure. Feliç ell qui surt del món de pecat i de misèries sens haver-se contaminat en la seva malícia, i amb la flor de la joventut d'aroma cristiana s'haurà presentat al Jutge de vius i de morts, nostre dolç Jesús. Diga a la Mare de l'estimat difunt que sàpia oferir á Déu la seva pena i donant-li lo fill que Déu mateix li havia dat a ella. No es pot estar millor que en mans de Déu, i en lo cel s'està en mans de Déu.

Espero de V. que dirà al meu amic Florenci, cunyat de la germana de V., que encara espero que compleixi la promesa de venir a Vic que em féu ja fa potser dos anys.

I és de V. amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1388. A Salvador Bové.

Vic, 21 de febrer de 1909.

Lo Bisbe de Vic felicita al M. I. Sr. Dr. Dn. Salvador Bover per la dignitat de què acaba d'ésser investit i que li participa en la carta que acaba de rebre, li agraeix los seus oferiments i prega a Déu li concedesca molts anys de vida per a treballar en la Santa Iglésia.

BC

1389. A Tomàs Costa.

Vic, 22 de febrer de 1909.

Exmo. e Ilmo. Señor: he recibido la comunicación de V.E. de fecha 19 de los corrientes transmitiéndome otra del Exmo. Sr. Nuncio apostólico en estos reinos en la cual pide el parecer del Episcopado acerca de la publicación en forma oficial hecha por el mismo Episcopado de las normas que trajeron de Roma los integristas y que después la Prensa periódica ha publicado. Defiriendo completamente a la opinión que tenga V.E., mi digno y querido Metropolitano, acerca del particular, debo no obstante manifestarle mi parecer contrario a que el Episcopado haga semejante acto. En primer lugar a mi entender publicar como enseñanza episcopal un documento que los periódicos han ya discutido, interpretado y vulgarizado, es decir, tomar los Obispos el documento de los periódicos políticos para publicarlo ellos no me parece una forma conveniente, y además la experiencia demuestra en España que tiene ventajas una conducta sobria del Episcopado en los actos que se relacionan con las luchas y divisiones políticas que desgraciadamente existen entre los españoles más adictos a la Iglesia. De otra parte la línea de conducta enseñada por la Santa Sede me parece que es ya suficientemente conocida. — Dios guarde a V.E. ms. as.

José, Obispo de Vic.

T

1390. A Antoni Rubió i Lluch.

Vic, 24 de febrer de 1909.

Sr. Dn. Antoni Rubió i Lluch.

Estimat amic: he rebut la seva carta tan afectuosa i després lo Volum tan esplèndid de *Documents per la Història de la cultura catalana* que el nostre país deurà a la intel·ligència, a la diligència i a l'amor de V. a la terra.

Déu li conserve molts anys la salut i la vida per a bé de la literatura nostrada i cristiana que en aquests temps passa pel perill d'anar-se'n per camins fantàstics i estranys, fora del camí ral del sentit comú.

Moltes memòries a l'Esposa i als fills i és sempre de V. amic afm. i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1391. A Antoni Griera.

Vic, 25 de febrer de 1909.

Estimat fill: rebí la teva carta i el certificat de freqüència de Sagraments, i ara que som al començament de la Quaresma, vull escriure't puix considero útil que sentis la veu del teu Pastor vivint en terra on tu principalment, que no havies sortit d'un país piadós i havies viscut en un medi en què la veritat catòlica regnava sens contradicció, és fàcil que experimentis certes seduccions i encisaments. — Per això te recomano en gran manera la pietat. La relació entre la nostra ànima i Déu no és una relació científica i de consegüent a la ciència no li has de dar més importància de la que té. Ara a la Quaresma dedica't més a la pietat, aquesta ciència

universal que porta més gent a la Veritat que no pas totes les ciències humanes aplegades. Les més lluminoses visions les obtenim per la via de la pietat; així ho confessava lo mateix Sant Tomàs i així nos ho demostra a cada u de nosaltres l'experiència de la vida cristiana. — La devoció a la Passió de nostre Senyor Jesucrist, a la Verge Maria i als Sants, procura tenir-la sempre molt viva en lo teu esperit, i pensa que la devoció conté una potència nutritiva i medicinal per l'ànima, molt superior a la ciència, que en l'ordre sobrenatural és molt poca cosa. Recorda't de la sentència de Sant Pau, que la ciència infla. I els inflats són gent malalta. De la malaltia de la ciència n'han mort moltes ànimes, perquè la ciència si no va acompanyada de la humilitat, és molt mortífera. — Recorda't del Rosari, de la *Via Crucis*, de les visites a Jesús sagramentat, que amb la meditació i l'examen són l'armadura que necessites per les lluites de la vida, i guardar lo tresor espiritual que els teus pares, confessors i mestres t'han ensenyat des de la infància. — Tota la teva vida, tota la teva activitat l'has de dirigir a Déu i pensa que el món que sempre ha sigut un enemic ho és més en los nostres temps per diverses circumstàncies. — Pots tenir amb mi tota l'expansió. Comprenc que en la teva situació la necessites. — Que tinguis una santa Quaresma i rep la paternal i afectuosa benedicció que t'envia

Lo Bisbe de Vic.

F

1392. A Josep Barba.

Vic, 28 de febrer de 1909.

Estimat amic: sento la mort d'en Rafael, lo més jove dels germans Barba. Que al cel tots lo podam veure.

És clar que la mort és una espècie d'amputació sempre dolorosa, però la fe i l'esperança en la immortalitat que ens prometé lo dolç Redemptor Jesús obren davant de nosaltres la Glòria eterna. I el Rafael ha sortit d'aquesta vall de llàgrimes amorosament unit amb lo dolcíssim Jesús. Feliç ell.

Donarà a la viuda i a tota la família lo pèsam, jo encomanaré a Déu a l'estimat difunt i és sempre de V.V. servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1393. A Leonci Soler i March.

Vic, 9 de març de 1909.

Estimat amic: só escrit una Pastoral que he posat en llengua castellana. Si V. està a Madrid una temporadeta li enviaria una cantitat d'exemplars confiant en la seua amabilitat que faria distribuir entre diputats, senadors, acadèmics & que V. cregués convenient amb lo coneixement que V. té de la Cort. Tracta del laïcisme.

Esperant contestació lo saluda i li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1394. A Agustí Valls i Vicens.

Vic, 13 de març de 1909.

Estimat Agustinet: desitjant complaure't, si Déu vol, ani-

ré a casar a la teva filla, però com a molts qui m'han demanat lo mateix los he dit que no, desitjo que no dongueu gaire publicitat a la meva assistència. T'advertesc que al maig tinc dues fetxes obligades, me sembla lo dia 12 i els darrers del mes.

Que Déu beneesca aquest projecte i a tota la teva casa, com vos envia la seva benedicció més afectuosa ton amic i servidor en Cristo

Lo Bisbe de Vic.

F

1395. Al Nunci Apostòlic a Madrid.

Vic, 22 de març de 1909.

Exmo e Ilmo. Sr. Nuncio Apostólico en España.

Muy venerado y querido Sr. Nuncio: Hallándome sujeto a una influencia gripal, que me obliga a guardar cama, donde estoy desde hace ocho días, con calentura, para no retardar la respuesta a su estimada carta, sin exponer razones, porque escribo con dificultad, como comprenderá V.E. debo manifestarle que, agradeciendo la suma e inmerecida atención de la Santa Sede y del Gobierno de Su Majestad, no me es posible la aceptación del alto cargo con que han querido honrarme.¹ — Con los más vivos sentimientos de sumisión y amor a la Santa Sede y a V.E., que tan dignamente la representa, l. b. l. m. su hermano y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

ASV

1. Amb data de Madrid, 20 de març de 1909, el Nunci Apostòlic havia escrit

a Torras i Bages: «Excmo. Sr. Obispo de Vic. — Mi venerado y querido Sr. Obispo: Si V. ha escapado a la Silla de Barcelona, por ser muy difícil o de mucho trabajo, ya no podrá decir otro tanto de la Silla de Burgos, más tranquila y donde hay un auxiliar. La Santa Sede y el Gobierno desean dar a V. una prueba de satisfacción y de confianza, y no dudo que verá V. en esto la voluntad de Dios, y continuará su misión apostólica en otra tierra tan parecida a la suya, donde tan pronto que se presente, se captará la reverencia y el amor de aquellos católicos, pues ya le conocen a V., y le estiman. El Sr. Ministro de Gracia y Justicia le escribirá también. En espera de su pronta aceptación, se repite de V. atento s. s. y afmo. Hermano q.b.s.m. / El Arzobispo de Filipos, Nuncio Apostólico».

1396. Al Ministre de Gràcia i Justícia.

Vic, 23 de març de 1909.

Mi querido Sr. Ministro y amigo: ayer recibí carta del Sr. Nuncio con el mismo objeto que tiene la de V.E. que hoy acabo de recibir, le contesté desde la cama donde estoy desde hace algunos días a efecto de una afección gripal. Y dije al Representante de la Santa Sede lo que hoy debo repetir a V.E. sin exposición de razones, porque mi estado no me permite alargarme. Agradezco la confianza y alta estima que manifiesta hacia mí Su Majestad el Rey (q.D.g.) y su Gobierno, y hasta suplico a V.E. así se lo manifieste al Monarca, pero no me es posible la aceptación del alto cargo con que quieren honrarme.¹ — También conserva de V.E. gratísimo recuerdo, y pide a Dios bendiga todas sus empresas su afmo. cap. q. l. b. l. m.

El Obispo de Vic.

F

1. La carta del Ministre, datada a Madrid el 21 de març de 1909, deia: «Ilmo. Sr. Obispo de Vic. — Muy respetable Sr. Obispo y amigo de toda mi consideración: es deseo de S.M. el Rey, que acogió con gran contento la propuesta del Gobierno, promover a V. a la Sede Arzobispal de Burgos. Son especiales motivos que lo recomiendan (aparte personales merecimientos), los de la consideración

que merece aquella Archidiócesis, por lo que es; por lo que representan y significan la sufragáneas que la integran y el territorio a que se extienden; y aún por lo que añade a ésto, el tratarse de dar sucesor a tan eminente Purpurado, como el Sr. Cardenal Aguirre. Verá sin duda el Sr. Obispo más y más importante que una mera preferencia personal (siquiera fuese fundadísima), en el que es llamamiento de lo alto, que lleva en el superior origen y objeto fuerza a que ninguna podría añadir cualquier excitación de mi parte. Recordándole siempre con mucho gusto, nuevamente reitera a V. testimonio de su personal consideración y de sincera amistad su afmo. s.s. q. b. s. p. a. / El Marqués de Figueroa».

1397. Al Nunci Apostòlic a Madrid.

Vic, 31 de març de 1909.

Exmo. e Ilmo Sr. Nuncio Apostòlico en España.

Mi venerado Sr. Nuncio y caro amigo: contesto a su muy grata del 26¹ del mes que hoy fine, en primer lugar para manifestarle mi agradecimiento por el interés que se toma por mi salud, de la cual, ya, gracias a Dios, estoy casi en estado ordinario, y después para darle explicaciones más detalladas en el asunto que motiva esta nuestra correspondencia.

La promoción que me propone V. exige de mí un descuaje de que yo sabría conformarme, pero la nueva implantación la considero de éxito dudoso, y aun expuesta a terminar sin éxito. Así como hay árboles de fácil trasplantación los hay otros que difícilmente arraigan, y a mi juicio lo mismo pasa con los obispos. Ciertos caracteres íntimos y concentrados no saben poseer la adaptabilidad para variadas situaciones y yo creo que soy uno de ellos. Sé la índole noble y cristiana del pueblo burgalés, pero el pueblo en que he nacido y vivido yo hasta ahora es de temperamento distinto, y temo que mi espíritu no poseería el temple oportuno para penetrar en las almas de cuya dirección se me quiere encargar.

Hasta le diré que para ejercer el cargo de metropolitano me falta la facilidad de redactar en lengua latina (pues yo soy de procedencia universitaria), tan necesaria en quien

ha de tener frecuente comunicación con la Santa Sede.

Además supongo que V. está enterado de un hondo movimiento político existente en Cataluña, y que arrastra se puede decir toda la juventud intelectual del país. Este movimiento catalanista, como lo llaman, como todos los movimientos similares de nuestro tiempo, corre el peligro del radicalismo, y el día en que el radicalismo se hiciese dueño del movimiento, toda Cataluña quedaría radical, porque puede decirse que hoy día es el único sentimiento vivo, en lo que se refiere a la vida pública, en el orden político e intelectual. Dentro de este movimiento yo tengo alguna significación. Hace años escribí en lengua catalana *La Tradición Catalana* para sostener el espíritu cristiano en la nueva generación intelectual y política, y creo que ha tenido alguna eficacia y hasta me figuro quizás engañadamente, que mi influencia doctrinal, hoy día, por débil que sea, sirve algo así como de lastre, a lo menos entre la parte del movimiento, parte muy importante, que persevera fiel a la fe católica. Con mi salida de Cataluña el movimiento público no se mitigaría, pero en cambio perdería una influencia católica que por modesta que sea tiene alguna importancia.

Fuera de Cataluña ejercería yo igual influencia? Lo dudo mucho, pues hasta mi lengua es torpe para hablar castellano, pues aquí siempre se habla en catalán, y mi palabra de seguro repugnaría a la natural finura de oído de los hijos de Castilla.

Y aún me falta, mi querido Señor Nuncio, exponerle otra razón que hace mucho peso en mi espíritu, y es el clima de Burgos, que pasa por uno de los más fríos de España. Yo nací y viví hasta que vine a Vic, cerca de la costa marítima de Barcelona, que es muy templada. Desde que estoy en Vic, que es algo frío, se puede decir que no ha habido invierno en que no haya tenido que guardar cama algunos días a consecuencia de catarrales. ¿Qué sucedería con el clima tan riguroso de Burgos con un hombre de sesenta y tres años y de una naturaleza que manifiesta predisposiciones diabéticas?

Sería muy poco satisfactorio para aquellos buenos católicos adquirir un prelado que tuviese que estarse encerrado en su casa, como una planta de estufa.

Tales son, mi venerado Sr. Nuncio, las razones que me sugiere una madura reflexión y que expongo con toda sinceridad e imparcialidad y que, por lo que toca a mí, me mueven a insistir en la renuncia a la promoción propuesta; no obstante si V. cree que debe hacer llegar a Su Santidad mis observaciones y mi convicción, hijo sumiso al Vicario de Jesucristo, si El, después de haberse hecho cargo de los motivos expuestos, manifestase su voluntad de que aceptase, renunciaría a mi propio juicio, sometiéndolo al de Su Santidad.

De V. hermano y amigo y servidor en Cristo q. l. b. l. m.

El Obispo de Vic.

F

1. El Nunci Apostòlic havia escrit, des de Madrid, 26 de març de 1909, la següent carta a Torras i Bages: «Muy venerado Hermano y querido amigo: He recibido la muy atenta carta que ha tenido V. la bondad de escribirme el 22 del corriente, a pesar de hallarse en cama enfermo. Espero y pido a Dios que esas fiebres gripales hayan desaparecido. — No puede V. imaginar mi desaliento y decepción, pues me lisonjeaba en la esperanza de que colocado V. a mayor altura, podía dar más gloria a Dios, y ejercer entre sus colegas una autoridad que con mucho gusto le reconocerían. — Y no es eso solo. El Padre Santo, que había manifestado por telégrafo su aprobación a la propuesta del Gobierno, sé por carta llegada hoy que la ha visto con la mayor complacencia, y ahora, ¿qué le puedo decir? — De ninguna manera quiero ser importuno, mi venerado Sr. Obispo; pero sí quiero asegurarle que daría V. un gran gusto a Su Santidad, consintiendo en su promoción. — Deseando nuevamente se haya repuesto de su enfermedad, me repito con toda consideración su muy atento s.s. y afmo. Hermano q.b.s.m.»

1398. Al Ministre de Gràcia i Justícia.

Vic, 1 d'abril de 1909.

Exmo. Sr. Ministro de Gracia y Justicia. — Mi querido

Sr. Ministro y buen amigo; agradezco el interés que se toma por mi salud, la cual, gracias a Dios, ya casi está en condiciones ordinarias ¹. — He insistido ante el Sr. Nuncio en mi resolución, pues creo sería de pésimos efectos, si se llevase a cabo la promoción proyectada. Tengo la casi seguridad, aunque el Gobierno se guíe por nobles móviles, como igualmente la Santa Sede, que el acto sería mal interpretado y comentado desfavorablemente a ambas instituciones, a lo menos en Cataluña. — Suyo siempre y l. b. l. m.

El Obispo de Vic.

F

1. El Ministre havia tornat a escriure a Torras i Bages, des de Madrid, 29 de març de 1909: «Muy respetable Prelado y amigo: aunque sea primordial objeto de la presente expresarle mi sentimiento por quebranto de salud (deseando saber mejoría), quiero también significarle la esperanza (que en algún grado abrigo), de que no se niegue a satisfacer deseos, que tienen por inmejorable origen el *común* reconocimiento de los bienes que traería su promoción, aumentados y realzados por el mismo artificio, pues lo comprendo grande, y así, sólo por mi parte, no me atrevería a insistir. Pidiéndole que perdone estas consideraciones en gracia de la intención que las inspira, me reitero su atento s.s. y amigo q.s.p.a.b. / El Marqués de Figueroa».

1399. Al Cardenal Vives.

Vic, 1 d'abril de 1909.

Mi venerado Sr. Cardenal: alentado por la bondad que distingue a Vuestra Eminencia le escribo esperando su apoyo en un asunto que no sólo es de trascendencia personal para mí, sino que lo considero también de trascendencia para el bien general. — Tratan de promoverme a la sede metropolitana de Burgos. Recibí la primera comunicación del Sr. Nuncio, estando yo enfermo en la cama, muy amable y

razonable a su manera. Contesté inmediatamente desde la cama, diciendo que agradeciese a la Santa Sede y al Gobierno el honor y la confianza que me manifestaban, pero que me era imposible aceptar la promoción, y que no daba razones porque mi estado de salud no me permitía alargarme. Lo mismo contesté a poca diferencia al Sr. Ministro de Gracia y Justicia que también me escribió. — El día 29 próximo pasado, cuando hacía dos o tres días que me había levantado de la cama, recibí otra vez carta del Sr. Nuncio, insistiendo en la promoción, y diciendo que la aceptación de la misma daría un gran gusto (sic) a Nuestro Santísimo Padre. Ayer le contesté insistiendo en mi actitud y detallando razones: desconocimiento del noble y cristiano carácter del pueblo burgalés, e índole distinta del pueblo aquél del de este pueblo en que nací y he vivido hasta ahora. — Mi significación en el actual movimiento catalán, que tiene el peligro como todos los movimientos públicos modernos, de la absorción radical. — Mi presencia y acción en Cataluña es como un lastre en el movimiento. Mi ausencia dejaría desamparado el principio cristiano dentro del movimiento. Y aún añadiré a Vuestra Eminencia lo que no consideré prudente decir al Sr. Nuncio, porque no puede estar suficientemente enterado de nuestras cosas, y hasta para evitar el peligro de que llegara la idea mía al Gobierno. Esta es que el pueblo de aquí y fácilmente el de allá interpretaría mi promoción en el sentido de *promoveatur ut removeatur*, y en Cataluña pondría a muchos en situación de espíritu contrario a la Iglesia y al Gobierno del Señor Maura, lo cual Vuestra Eminencia comprenderá que no conviene en manera alguna. Y esta interpretación que llegaría a Burgos, sería un recio obstáculo a mi acción fecunda en los fieles. — Además y llamo aquí especialmente la atención de Vuestra Eminencia yo tengo sesenta y tres años; mi naturaleza está algo quebrantada, nací cerca de la costa marítima de Barcelona, de clima muy suave, y allí estuve hasta que vine a Vic, en donde no he escapado quizás ningún invierno de tener que guar-

dar cama algunos días a consecuencia de catarrales, y de consiguiente, ¿no es muy temible que en Burgos, uno de los puntos más fríos de España, tuviese yo que vivir dentro de casa, como planta de estufa, y quizás morir muy pronto? — Creo que Vuestra Eminencia se persuadirá de que mi presencia en Cataluña produce bienes, así como mi salida de ella es casi seguro que no produciría bienes y muy fácil de que diese malos resultados. — En la carta de ayer al Sr. Nuncio, expuestas mis razones e insistiendo en la renuncia, añadía que no obstante si el Papa enterado de mis razones juzgase que debía admitir, yo, como hijo sumiso del Vicario de Jesucristo sometería mi juicio al suyo. Creí necesaria esta salvedad a mi conciencia. — Por lo cual, como el Nuncio se pondrá en comunicación con la Santa Sede, yo espero de Vuestra Eminencia, si ve las cosas como yo las veo, que interpondrá sus buenos oficios, para que no me vea obligado a una promoción que yo considero de pésimas consecuencias. Lo que proceda hacer creo que conviene hacerlo pronto porque me parece que en Madrid tienen prisas, y tal vez en Roma no darían importancia a cosas que Vuestra Eminencia sabe que la tienen. — Le besa atentamente la Sagrada Púrpura su humilde amigo y servidor en Cristo.¹

El Obispo de Vic.

F

1. Torras i Bages rep, amb data de Roma, 6 d'abril de 1909, una resposta del Cardenal Vives i Tutó: *Telegrama*: «Obispo de Vic. — Vic. — Roma, 6. — Resultado Satisfactorio. Quédese tranquilo. — Cardenal Vives.» *Carta*: «Il Cardinale Vives saluda afectuosamente al Exmo. y Rdm. Sr. Obispo de Vic, y le dice que ni el Padre Santo ni el Secretario de Estado habían querido impeler a V.E. para que aceptase el traslado a Burgos, pues querían dejarle en perfecta libertad. Así pues esté tranquilo; y con su negativa no va contra la voluntad del Papa. Esto para su gobierno, y para que sepa lo que hay de serio en el asunto. Me espantó la idea de su traslado a Castilla; me pareció un paso de fatales consecuencias para el bien de Cataluña, del Rey y de Maura». Aquest possible trasllat de Torras i Bages a Burgos tingué altres ressons epistolars, que expliquen el procés seguit pel bisbe de Vic a l'hora de prendre el seu determini, igualment com

la preocupació que tot plegat suscità en alguns ambients eclesiàstics catalans. Així, en una carta datada a Barcelona, 30 de març de 1909, el P. Joan Capell, S.J., deia a Torras i Bages: «Mon venerat i estimat en N.S. Sr. Bisbe: Acabo d'assistir a la reunió amb el Sr. Bisbe d'Eudòxia i el Sr. Mestrescola; i encara que allí he manifestat clarament el meu parer sobre el que Sa Ilm^a desitjava, he cregut escriure-li a part, per manifestar-li amb més llibertat i més completament el meu entendre. / Els tres hem aprovat les conclusions, que ha copiades el Dr. Dachs;¹ però després he recordat que el Sr. Ribera havia oblidat el que havia ell mateix observat, i ens havia semblat molt atendible, tant al Sr. Bisbe com a mi, i és; que si Sa Ilma. fos traslladat a Burgos, seria senador, i per una part es veuria amb el compromís d'anar al Senat per defensar l'Església com convingués; i per altra part no li seria tal volta factible complir bé amb aquest compromís, sobretot si puguen els lliberals. / Una de les conclusions és que no teniem per fundat el temor d'ésser malvist a Burgos. Jo no ho veig això tan clar com els altres dos; ni m'estranyaria que els temors de Sa Ilma. es vegessin realitzats en cas d'haver d'anar a Burgos. / En quant a la conclusió de la carta al Sr. Nunci, entenc que convé manifestar ben clarament que les raons per no anar a Burgos són per Sa Ilma. del tot convinents, i així creu que en consciència no pot acceptar-ho, mentre Sa Santedat, ben informat, no disposi el contrari; puix sols així podria renunciar al seu judici, que creu Sa Ilma. ben fundat. / En una de les conclusions es diu que la influència de sa Ilma. que es perdria, seria sols per una minoria dels catalanistes, suposant que la gran majoria no fa cas del parer i sentir de Sa Ilma. Jo entenc que si es parla dels capitostes del catalanisme, tal vegada es pot dir que són en minoria els que acaten a Sa Ilma.; però si es mira el clero, el jovent i molts altres catalanistes militants o aficionats, són, al meu veure, molts els qui es veurien privats de la influència i direcció de Sa Ilma., amb no poc detriment, i amb perill de desviar-se més i més. I encara que s'admeti que els capitostes siguin en minoria, en quant al número, tal volta no ho siguin en la influència i preponderància. / També m'ha semblat observar a Sa Ilma. que tal vegada convindria buscar a Roma qui pogués enterar directament al Secretari d'Estat i a Sa Santedat de les dificultats que ofereix el que es proposa el Govern i el Sr. Nunci. Tal vegada seria bo acudir al Sr. Cardenal Llavaneses o a algun altre, que conegui lo de Catalunya²». Fortià Solà anotava: ¹ Text de les conclusions: / 1^a. — Que no aciertan a ver falta alguna ni grave ni leve en refusar. / 2^a. — Que de las razones alegadas para no admitir deben rechazarse la de las pinturas y la de ser recibido con prevención. / 3^a. — Que la de los motivos de salud la consideran muy fundada. / 4^a. — Que la de la influencia que cesaría de ejercer sobre los catalanistas es fundada, si no se extiende sino a una minoría de los mismos. / 5^a. — No produciría escándalo su ascenso. / 6^a. — Que en la carta, si se insiste en la renuncia, debe limitarse a exponer las razones válidas de que se ha hecho mención y terminarla diciendo: Que ésto es lo que le dicta una madura reflexión del caso, que cree mirar con toda imparcialidad, y por lo tanto, por lo que a él le toca, insiste resueltamente en la renuncia; no obstante, hijo sumiso del Vicario de Jesucristo, si éste, después de haberse hecho cargo de los motivos expuestos, manifestara su voluntad de que aceptase, renunciaría a su propio juicio, sometiéndolo al de Su Santidad». ² «L'original no continua. Sembla que és suplert per la carta del mateix P. Capell, del dia 31. En canvi, entre els papers destinats a l'Epistolari ha aparegut aquest original, junt amb un esborrany del mateix; com igualment, junt amb la carta del

dia 31, ha aparegut l'esborrany d'ella. Hi ha anat a parar després del traspàs del Doctor Torras, temps en què el P. Capell es desposseeix de tot quant pot interessar al dit Epistolari. Ho confirma el veure que en lloc a part del consabut original hi ha aquesta nota del mateix jesuïta: «Dos autógrafos del Sr. J. Torras y Bages los presté al Dr. Dachs poco después de la muerte del Sr. Obispo Mayo? de 1916». — Així, el més pràctic en la publicació de l'Epistolari és suprimir aquest original, i continuar les conclusions al final de la carta del dia 31 març». La carta del P. Joan Capell, S.J., amb data de Barcelona, 31 de març de 1909, deia: «Mi venerado y muy amado en Cristo Ilmo. Sr. Obispo: Correspondiendo a la confianza que me ha manifestado Su Ilma. he creído conveniente añadir algo a lo que ayer acordamos en la reunión que tuvimos en casa del Sr. Maestrescuela. — Entiendo que el traslado de Su Ilma. no conviene ni a la Iglesia ni al Estado. Primero porque prudentemente se ha de temer que dicho traslado sólo logre inutilizar a Su Ilma., atendiendo especialmente a su quebrantada salud y a lo riguroso de aquel clima. Y aunque ésto no sucediere, no acierto a ver que el bien que realmente está Su Ilma. haciendo en Cataluña, conteniendo a unos, dirigiendo y animando a otros; y el que es de esperar seguirá haciendo, quede compensado con el muy problemático que pueda hacer en Burgos. El bien que su Ilma. podría hacer allí, dado caso que no se confirmasen los temores que Su Ilma. abriga, y que yo no dejo de compartir, creo lo podrían hacer fácilmente otros disponibles: el que Su Ilma. hace en Cataluña no veo yo que lo pueda hacer otro. — Además, el traslado de Su Ilma. sería interpretado fácilmente, tal vez seguramente como una providencia contraria al Catalanismo, creyendo que se apela al expediente *promoveatur ut removeatur*. Ahora bien, ésto de ninguna manera conviene a la Iglesia ni al Estado, pues les malquistaría a los Catalanistas, cuando lo que más conviene es que en el Catalanismo aumente la confianza en la Iglesia y en el Gobierno. Y confirma estos temores el saberse que Su Ilma. no fué elegido para esta diócesis por imposición de los anticatalanistas, a lo que dicen personas sensatas y al parecer bien enteradas. — En la reunión me hicieron dar el parecer antes que los otros. Lo hice, pero deficientemente, porque no tengo facilidad, y porque no me acudieron algunas observaciones que antes había pensado. Con todo, en sustancia dije sin ambages lo que siento. En segundo lugar habló el Sr. Maestrescuela, y su parecer fué el que prevaleció, porque sabe exponer sus ideas y tiene además mucha autoridad. El Dr. Ribera tiene un concepto muy desfavorable del Catalanismo. Cree que es una entidad revolucionaria que se precipitá hacia la izquierda por el peso de su misma naturaleza. Y claro está que mirando así al Catalanismo, ha de creer que la acción de Su Ilma. en Cataluña ha de ser estéril por fuerza. En cambio juzga que el prestigio de Su Ilma. en Burgos sería grande. Yo soy de distinto parecer, pero creí que, una vez expuestas mis ideas, era excusado oponerme a las del Dr. Ribera., y como que el Sr. Obispo siguió a éste, quedó su parecer en pié, y de común acuerdo se aprobaron las conclusiones que dictó el mismo Dr. Ribera. — Conviene con todo notar que se nos olvidó lo que el mismo Dr. Ribera había observado, y nos pareció muy atendible al Sr. Obispo y a mí, a saber, que siendo arzobispo Su Ilma. habría de ser Senador; y con tal cargo, por una parte tendría la responsabilidad de ir a la Cámara para defender a la Iglesia, sobre todo si suben los liberales; y por otra tal vez se vería Su Ilma. con dificultades y con apuros, que los tres creemos no fáciles de superar, para cumplir con tal compromiso. — En una Conclusión se da por infundado el temor de ser Su Ilma.

mal recibido en Burgos. Ya he indicado que yo no veo tan claro como los demás esta Conclusión; antes no extrañaría que se confirmasen los temores de Su Ilma. — En otra Conclusión se dice que la influencia de Su Ilma., que se perdería con su traslado, sería sólo para una minoría del Catalanismo. Yo creo que, si se trata de los principales intelectuales o jefes del Catalanismo, se puede ésto admitir, si sólo se atiende al número; pero si se tienen presentes la influencia y preponderancia, tal vez los que acatan a Su Ilma. pesan más que los otros. Además hay que tener presente que una buena parte del Clero, sobre todo del joven, y todos los seculares catalanistas creyentes, que son no pocos, se verían privados de la dirección y prestigio de Su Ilma. y expuestos más y más a desorientaciones y extravíos. Una de las cosas que más falta hacen al Catalanismo es el espíritu religioso; y si Su Ilma. saliese de Cataluña, de temer es que decrecería dicho espíritu, y se perdería uno de los principales medios para acrecentarlo. — Por fin me parece conveniente observar a Su Ilma. que tal vez convendría buscar en Roma, quien, conocedor de las cosas de Cataluña, y ayudado de Su Ilma., enterase directamente a S.S. y al Sr. Cardenal Merry del Val de las serias dificultades que ofrece el traslado de Su Ilma. Tal vez el Sr. Cardenal Vives y otro serviría al efecto. — Besando el p. a. de Su Ilma., y pidiéndole su bendición, quedo de Su Ilma. afmo. y S.S. en Cristo, Juan Capell».

1400. Al Nunci Apostòlic a Madrid.

Vic, 1 d'abril de 1909.

Mi venerado Señor Nuncio: creo que mi carta de ayer requiere una adición importante. Yo no pienso que la mente del Gobierno, al proponer mi promoción, sea el *promoveatur ut amoveatur*; pero en Cataluña, y quizás también en Burgos, se le daría esta interpretación. Y en Cataluña sería de pésimo efecto contra la Iglesia y contra el Gobierno del Señor Maura, lo cual no conviene en manera alguna. Le escribo con mucha precipitación, para ganar el correo. — Y le besa l. m.

El Obispo de Vic.

ASV

1401. A Joan Capell, S.J.

Vic, 1 d'abril de 1909.

Mi querido amigo Padre Capell: muchas gracias por la suya que acabo de recibir. Ayer noche escribí o contesté, y afortunadamente insistí en los puntos que V. hoy especialmente toca. — Hoy he escrito a la Persona que me indica, pues lo he considerado necesario, y en la carta me fijo mucho en los puntos de vista de V., que era difícil que yo alegase en la contestación a Madrid y que no obstante son de mucha trascendencia. Que Dios nos ayude y V. acuérdesse en sus oraciones de su afmo. amigo y servidor en Cristo

El Obispo de Vic.

F

1402. A Tomàs Costa.

Vic, 4 d'abril de 1909.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi venerado Metropolitano y apreciado Hermano: contestando a su atenta comunicación de 24 del próximo pasado marzo, en que transcribe una circular del Emmo. Sr. Presidente de la Comisión mixta, constituida en Madrid de acuerdo de ambas potestades, con el objeto de proponer las modificaciones que sea conveniente introducir en el Concordato vigente, tengo el gusto de manifestarle que después de consignar la imposibilidad absoluta de reducir el número de Diócesis en esta Provincia que hasta los mismos Gobiernos han reconocido que era insuficiente, restaurando con carácter de Administración apostólica encomendada a un Obispo la Diócesis de Solsona, y dada ya por reconocida esta

imposibilidad; coincidiendo perfectamente con el criterio de V.E. creo que respecto a una nueva circunscripción o demarcación de las Diócesis, sin que deja de tener importancia la disposición topográfica o geográfica del país, y las nuevas vías de comunicación que se han establecido en el mismo, sin embargo como los tiempos modernos han facilitado estas comunicaciones, hoy aun más que antes, a mi entender, debe tenerse en cuenta si se considera necesario modificar la actual división, la homogeneidad de espíritu que una convivencia eclesiástica más que milenaria ha engendrado entre pueblos y comarcas que aun cuando estén situados a distancia material, no obstante forman un todo moral que quizás fuese indiscreto disgregar.

En cuanto a una nueva división de parroquias, a mi entender debe sostenerse el número actual de las mismas, pues aun cuando resulten varias parroquias con un número reducido de casas, ésto constituye una necesidad impuesta por la naturaleza de las cosas, pues en los países de la montaña, si se redujesen las parroquias quedarían muchos habitantes, por razón de las distancias, enteramente desatendidos espiritualmente y en peligro de caer en una especie de nuevo paganismo y superstición al quedar abandonados a sí mismos.

No obstante ésto no significa que llegado el caso y estudiado el asunto con detención y conocimiento práctico de las cosas, no convenga modificar el actual plan, o la presente división parroquial en varios puntos en los cuales la industria ha concentrado importantes núcleos de población, sobre todo en las orillas de los ríos, así como ha disminuído la importancia de parroquias que hoy han sufrido disminución. O lo que es lo mismo que la actual división, a consecuencia de las mutaciones de los tiempos convendría quizás sea modificada en sus detalles.

Tal es, mi venerado Metropolitano, mi juicio sobre los puntos consultados, juicio que como ve V.E. coincide perfectamente con el suyo; aprovechando esta nueva ocasión

para saludarle con el mayor afecto y repetírsele servidor en Cristo Señor Nuestro

José, Obispo de Vic.

T

1403. A l'Arxipreste d'Igualada.

Vic, 4 d'abril de 1909.

Estimat Sr. Arxipreste: avui só rebut la carta que li envio, reproducció d'altres per l'estil. El Sr. Rector de la Soledat, consiliari del c rcol de referència, m'escriv  dies passats donant explicacions sobre les denúncies que ell presumia que existien. Si vostè que està sobre el terreny ho creu convenient potser que es vegessin amb dit consiliari i li don s notícies de les cartes que escriuen. Faci vostè el que li sembli m s oportú. El que s  convé  s que s'enteri de si la firma  s veritable, dic la firma de la carta, puix en son cas, si es publicaven les fulles de que ell parla se li podria demanar reponsabilitat, o almenys atribuir participació en la culpa.

El saluda i beneeix

El Bisbe de Vic.

R

1404. A Leonci Soler i March.

Vic, 5 d'abril de 1909.

Estimat amic: després d'alguns dies de llit per raó de la grippe trobo les cartes de V. tan afectuoses i tan mereixedores d'agraiment pels bons serveis que m'ha fet. D u li con-

serve la salut i la vida que tan bé gasta en servei del Senyor i en servei del pròxim.

V. diu que desitja conferenciar amb mi, i jo desitjo també enraonar amb V. no sols pel plaer que trobo en son tracte sinó que també perquè als qui vivim en petites ciutats nos convé la comunicació amb los qui per raó de son càrrec han de viure més relacionats amb lo món. ¿Per què, doncs, no puja algun dia a Vic a on podríem satisfer lo comú desig?

Que Déu Senyor nostre li donga unes piadoses i suaus solemnitats de la Passió i Mort de N.S. Jesucrist, i unes santes i alegres Pasqües a V. a la seua respectable Mare i als fills i germans que a tots envia sa més afectuosa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

SM

1405. Al Ministre de Gràcia i Justícia.

Vic, 9 d'abril de 1909.

Obispado de Vic. — Exmo. Sr. Ministro de Gracia y Justicia: le agradezco su carta, y el desistimiento que en ella me comunica.¹ No dudo del inmerecido ventajoso concepto de mí que inspiró el proyecto, pero tengo la casi seguridad de que no hubiera dado resultados felices. — Aprovecha la ocasión para felicitarle las Pascuas, pidiendo a Dios le bendiga a V. su casa y su gestión gubernativa.

El Obispo de Vic.

F

1. El Ministre havia escrit, des de Madrid, 6 d'abril de 1909: «Mi respetable Sr. Obispo y querido amigo: Ante la insistencia de V. y las consideraciones que la inspiran, ajeno a nuestro pensamiento y deseo cuanto sea contrariar en sus preferencias a quien sólo queremos considerar y enaltecer, he manifestado al Sr. Nuncio que desistimos, no sin sentimiento, de una propuesta que por parte de la Santa Sede encontraba (correspondida en su intención y propósitos) la

más grata acogida. — Sabe, Sr. Obispo, cuáles son los personales sentimientos con que me reitero de V. afmo. amigo y s.s.q.s.p.a.b. / El Marqués de Figueroa».

1406. A Dolors Vilaclara.

Vic, 12 d'abril de 1909.

Moltes mercès pel seu bon cuidado i per les seves oracions. Estic bé i desitjo que V. també ho estiga. Avui só anat a l'Hospital per a distribuir la santa Comunió Pasqual als malalts, acte sempre devot i edificant; i després he fet una molt numerosa confirmació, puix en aquest dia solen portar moltes criatures de la Comarca. Comprenc la falta que V. troba en eixa Seu. Però què hi vol fer, per a no trobar faltes no hi ha més que la Glòria eterna. Aquí estam en lo desferro. Que la Santa esperança de la immortalitat nos conforti i que el bon Jesús, qual resurrecció celebrem, sia per nosaltres l'única i l'eterna delícia.

La saluda i li envia sa benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1407. A Sor Maria de Santa Cecília Coll.

Vic, 12 d'abril de 1909.

Mi apreciada Sor Cecilia: recibo tu carta, y la paz del alma parece que se siente en los renglones de ella. Esto significa un progreso en el dominio de sí mismo; pero no obstante se sienten aún ciertos resabios del antiguo mal, que no conviene en manera alguna que retoñen. Sujeta, pues, tu imaginación, y sé muy práctica y ocupada. Ya sabes que la

paz es un privilegio de la Resurrección, y la profesión religiosa es una resurrección que debe ir siempre acompañada de la paz. — Me parece que tu hermano está tranquilo en su estado, y no debes preocuparte por tu familia, que gracias a Dios es cristiana. Hemos de dejar en manos del Señor no sólo las cosas de nuestro prójimo, sino hasta también las nuestras propias. — Dí a tu Madre Superiora que la saludo, y que me encomiende a Dios, y este encargo aún más especialmente te lo hace a tí tu antiguo confesor

El Obispo de Vic.

F

1408. A Francesca Bonnemaison de Verdager.

Vic, 14 d'abril de 1909.

Apreciada Senyora: aplaudesc la bona obra que V. me participa en sa carta del 6 del corrent, i demano a Déu que la protegesca. Les dones obreres estan tan exposades com los homes a la seducció de l'error i de les sectes avui poderoses, i per lo tant les dones cristianes a qui la Providència ha donat medis com V.V., tenen una espècie d'obligació d'ajudar a aquelles que porten un jou de la vida pesat i necessiten auxili. Molt oportunament V.V. se valen de les bones lectures per a infundir sanes idees en l'esperit de les joves obreres, puix una lectura és com una pluja, que, si és tempestuosa, se'n porta la terra i esterilitza els camps, si és compassada i oportuna, lo fecunda, fent-li produir fruits abundants. — Felicito, per lo tant, al digne i estimat President de la Lliga i a tots V.V., i oportunament tindré el gust d'enviar los meus llibres per a la biblioteca de l'obra. — Aprofitant la present ocasió per a saludar a l'il·lustre sacerdot que dirigeix la *Lliga* i a totes les senyores associades i ofe-

rir-se de V. i d'elles servidor en Jesús Senyor nostre

Lo Bisbe de Vic.

F

1408 bis. A l'Arxipreste, l'Alcalde i el Jutge municipal de Moia.

Vic, 16 d'abril de 1909.

Habiendo acudido a Nuestra autoridad una comisión de vecinos de esa villa de Moia produciendo varias quejas contra el sacerdote Dn. Salvador Roqueta por indiscreciones cometidas según ellos dicen en la dirección del monte-pio de San Juan Bautista de esa y presentando a la vez un escrito firmado por muchos vecinos y desprendiéndose de lo que por palabra o por escrito se nos manifiesta que con tal motivo existe en esa villa una verdadera efervescencia que amenaza con aumentar si el referido sacerdote continua al frente del mencionado monte-pio, deseando, como es nuestro deber, la paz y la concordia en las poblaciones que están bajo nuestra dirección espiritual y procurando siempre evitar que el sagrado carácter sacerdotal se mezcle en divisiones y contiendas entre los vecinos de los pueblos esperamos de V.S. nos manifestará a la brevedad posible si a su juicio la cesación del señor Roqueta en su cargo podría contribuir a apaciguar los ánimos y a evitar murmuraciones contra del sacerdocio, para tomar el acuerdo que creyésemos conveniente a la paz del pueblo y al mantenimiento del debido respeto al venerable estado eclesiástico a que pertenece el señor Roqueta.

Dios guarde

V

1409. A Joaquim Pecanins.¹

Vic, 17 d'abril de 1909.

Estimat: aplaudesc los seus entusiasmes per l'art musical i el seu esforç per a reanimar la música indígena. Les meves simpaties són per a aquestes tendències puix afavoreixen l'expansió popular d'una manera digna; però això no vol dir que el Clero haja d'assistir als espectacles públics puix sàviament ho prohibeix la disciplina eclesiàstica.

La poesia dramàtica és una consoladora forma de l'art, quan és digna, i no obstant lo clero no assiteix als espectacles dramàtics. V. comprendrà que nosaltres som una classe singular amb una llei de vida pròpia.

Aprofitant aquesta ocasió per a enviar-li una dolça i paternal benedicció

Lo Bisbe de Vic.

F

1. Director de l'Orfeó de Manresa.

1410. A Tomàs Costa.

Vic, 19 d'abril de 1909.

Exmo. e Ilmo. Sr. Arzobispo de Tarragona.

Mi querido Metropolitano y venerado Hermano: pienso que iré a la canonización del B. Oriol agregándome a la peregrinación de Barcelona. Por muchos motivos deseo asistir a aquel acto, y uno de ellos es para poder acompañar al Metropolitano de nuestra Provincia. No lo doy por enteramente seguro porque tengo un asunto que quisiera resolver antes de mi partida.

Suyo y l.b.l.m.

El de Vic.

T

1411. A Leonci Soler i March.

Vic, 19 d'abril de 1909.

Estimat Don Leonci: baix la seva discreta inspecció pot tirar avant lo projecte que em comunica i guardant absoluta reserva. Aquesta carta ja pot servir-li a V. per a comunicar-se amb los interessats, que com a amics de V. no poden deixar de tenir la moderació laudable que sempre ha de guardar-se en les relacions socials. — I al saludar-lo li envia sa benedicció més afectuosa

Lo Bisbe de Vic.

SM

1412. Al Consistori dels Jocs Florals de Barcelona.

1909.

Agraesc l'amable invitació de V.S. per a assistir a la festa dels Jocs Florals, motiu d'alegria per a tots los catalans, i encara que les obligacions del meu càrrec no em permetran assistir-hi desitjo que la noble solemnitat sia celebrada amb tota felicitat, continuant la història gloriosa d'una institució benemèrita de la literatura i del nostre estimat país. — Déu g &

F

1413. A la Rvda. Mare Superiora del Monestir de les Saleses de Manresa.

7 de maig de 1909.

Madre Superiora: recibo la suya participándome el término de su cargo y el día en que ha de celebrarse la elección de superiora. Tengan vuestras caridades confianza en Dios que nunca deja de asistir a los de corazón recto y humilde, y la elección resultará conveniente y útil para esa comunidad querida que ha buscado su refugio huyendo del mundo a la sombra de la montaña de santa María y al lado de la cueva donde se santificó San Ignacio de Loyola. Es claro que la santidad es una planta que se cultiva en todos los climas y lugares porque es del cielo y no de la tierra; pero yo tengo la idea de que la Providencia trajo las Salesas a Manresa y quiso que viviesen en un lugar tan excitante para el espíritu, con el objeto de que fuese el monasterio un aserceterio o escuela de amor de Dios.

Salgo dentro de pocos días para Roma, a fin de asistir a la canonización del Bto. José Oriol, sacerdote secular de mi diócesis de origen, y ruego a Vuestra Reverencia y a todas las hermanas que me encomienden a Dios, como yo lo haré con esa amada Comunidad de un modo especial, a fin de que la elección que van a practicar, resulte para mayor gloria de Dios y santificación de esas buenas hijas a todas las cuales saluda y envía su más afectuosa bendición

El Obispo de Vic.

R

1414. A Francesc Raspall.

Vic, 10 de maig de 1909.

Estimat amic: lo pròxim dijous, dia 13, si a Déu plau, en

lo tren que ix de Vic a les 12 i 27 aniré a Barcelona, en qual estació espero seràs a esperar-me. Fora del Senyor Nogués, no parlis de la meva anada; perquè com l'endemà a les sis del matí hem de sortir cap a Roma, vull anar-me'n al llit molt aviat, perquè ens esperen dues nits de no dormir. — Adéu, i disposa de ton afm.

Lo Bisbe de Vic.

F

1415. Al Rector d'Olzinelles.

Vic, 12 de maig de 1909.

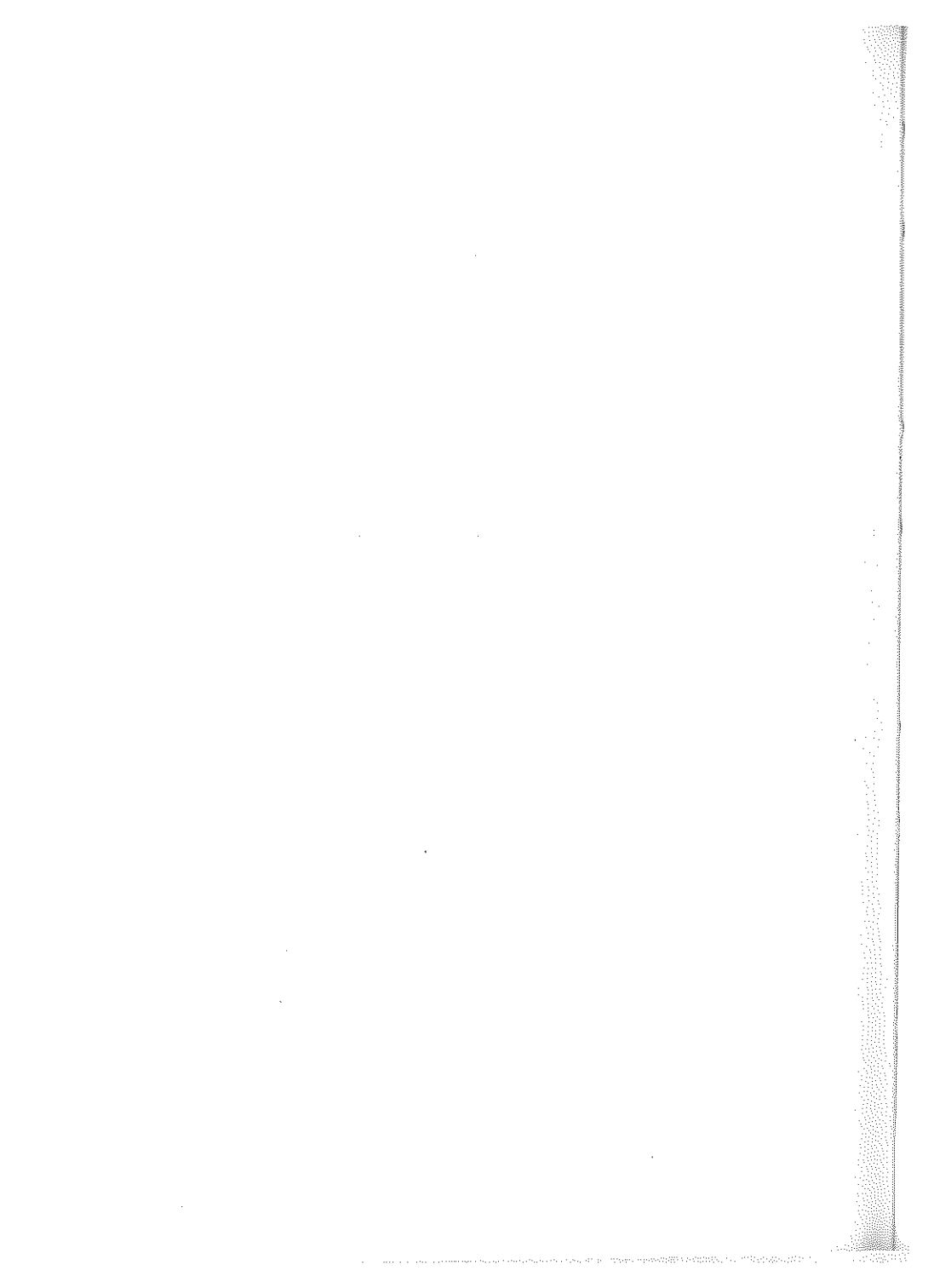
Estimat Sr. Rector d'Olzinelles: rebo la seva carta a punt de sortir cap a Roma i de consegüent trobant-me amb peremptòries atencions.

L'ésser casat canònicament el subjecte de què em parla ja varia molt la qüestió, sia el motiu de fer-ho purament extern. Com a línia de conducta que em demana, crec que li he d'aconsellar allò de l'Evangeli; no acabis de trencar la canya esquerdada, ni d'apagar el ble que encara fuma. De vegades fins va bé fer com qui no s'entusiasma amb les coses i prendre-les amb certa fredor; majorment quan no es poden adobar. El casament i el bateig canònics sempre estalvien un escàndol major. Som temps de prendre molta paciència.

El saluda i li envia sa benedicció més afectuosa

El Bisbe de Vic.

R



ÍNDIX

897. A les Religioses del Convent de Maria Reparadora de Manresa	5
898. A Lluís Álvarez	7
899. A Tomàs Costa	7
900. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa	8
901. A Tomàs Costa	8
902. A Josep Deàs	9
903. A Joan Ricart, S.J.	10
904. A Josep Ventura	11
905. A Tomàs Costa	11
906. A l'Excm. Sr. President de l'Assemblea Nacional de la Bona Premsa	12
907. A Tomàs Costa	13
908. A Tomàs Costa	13
909. A l'Arxipreste de Moià	15
910. Al P. Rupert Maria de Manresa	15
911. A Tomàs Costa	16
912. A Pere Santacana	17
913. A Benet de Pomés	17
914. A Tomàs Costa	19
915. A Tomàs Costa	20

916. A Tomàs Costa	21
917. A Dolors Vilaclara	22
918. A Ramon Masramon	23
919. A Tomàs Costa	23
920. A Dolors Vilaclara	24
921. Al Sr. Rector de Tous	24
922. A Tomàs Costa	25
923. A Tomàs Costa	26
924. A Joan Maragall	26
925. A Josep Galceran	27
926. Al Sr. Rector de St. Julià de Valfogona	28
927. A la Rvda. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa	28
928. A Dolors i Enric Monserdà	29
929. A Tomàs Costa	29
930. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic	30
931. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic	31
932. A Leopold Sagnier i Paulina Costa	32
933. A Josep Bolet	33
934. Al Rvnd. Sr. Rector de Santpedor	33
935. A Maties Llorens i Pallejà	35
936. A Tomàs Costa	35
937. A Leonci Soler i March	36
938. A Pere Bolet, S.J.	37
939. A Josep Gudiol i Cunill	38
940. A Joan Ricart, S.J.	39
941. A la R. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.	40
942. A S. S. el Papa Pius X	41
943. A Tomàs Costa	41
944. A Genís Codina i Sert	42
945. Al Rvnd. Sr. Arxipreste de Moià	43
946. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa	44
947. A Bonaventura Grases i Hernández	45

948. Al P. Miquel d'Esplugues	45
949. A Francesc Sostres	46
950. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	47
951. Al P. Rupert M ^a de Manresa	48
952. Al Sr. Rector de Santpedor	48
953. A Manuel Catarineu	50
954. A Gabriel Borràs i Castells	50
955. Al Superior General de la Congregació de Fills de l'Immaculat Cor de Maria	51
956. Al Rvnd. Sr. Regent de Granera	52
957. A Tomàs Costa	52
958. A Tomàs Costa	53
959. A Manuel Duran i Bas	54
960. A Joan Maragall	55
961. A Tomàs Costa	55
962. A Joan Ricart, S.J.	56
963. A les Senyoretetes Estanyol	57
964. Al P. Rupert M ^a de Manresa	58
965. A l'Il·ltre. Sr. President del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona de 1905	59
966. A Maria Arbós	59
967. A Josep Dachs	60
968. A Tomàs Costa	61
969. A Manuel Catarineu	62
970. A Leonci Soler i March	62
971. A Bonaventura Grases i Hernández	63
972. A Bonaventura Grases i Hernández	64
973. A Bonaventura Grases i Hernández	65
974. A Agustí Valls	65
975. A la Marquesa de Dou	66
976. A Tomàs Costa	67
977. A la Rvda. Mare Superiora de les Germanes Servites de Sentfores	67
978. A Manuel Duran i Bas	68
979. A Alexandre Carles	69
980. A Manuel Guasch	69

981. A l'Arxipreste de Manresa	70
982. A la «Lliga Regional» i «Associació Obrera Catalanista» de Manresa	71
983. A Maties Llorens i Pallejà	72
984. A Josep Vidal	72
985. A Tomàs Costa	73
986. A Tomàs Costa	74
987. Al Convent de les Monges Saleses de Manresa.	74
988. A Tomàs Costa	76
989. A Josep Deàs	77
990. A Narcís Verdaguer i Callís	77
991. A Emili Pascual	78
992. A Josep Giralt	78
993. Al Sr. Rector de Vallfogona	79
994. A Ramon Corbella	79
995. A Ferran Purcalla	80
996. A Francesc Albó i Martí	80
997. A Frederic Clascar	81
998. Al Rvnd. P. Director de la Congregació de Maria Anunciata i de Sant Josep, de la Cova de Sant Ignasi, de Manresa	82
999. A Ferran Purcalla	83
1000. A Leonci Soler i March	83
1001. A Ramon Martí	85
1002. A Agustí Valls	84
1003. A Àngel Macià	85
1004. A Josep Bolet	86
1005. A Dolors Vilaclara	86
1006. A Jaume Serra	87
1007. A Ramon M ^a Però i Inglada	88
1008. A Josep M ^a Sert	89
1009. A Tomàs Costa	90
1010. A Josep M ^a Sert	90
1011. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol Catedral de la Santa Església Catedral Basílica de Vic	91
1012. A Joan Badia	92

1013. A Pere Santacana	94
1014. A Jaume Serra	94
1015. A Tomàs Costa	95
1016. A Àngel Macià	96
1017. A la Rvda. Mare Superiora de les Germanes Servites de Sentfores	97
1018. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	98
1019. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa	99
1020. A Fèlix Sardà i Salvany	99
1021. A Tomàs Costa	100
1022. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	100
1023. A Josep Deàs	101
1024. A Carme Montsorí	102
1025. A Lluís Duran i Ventosa	102
1026. A Joan Lladó	103
1027. A Magdalena Puig de Benessat	104
1028. A Agustí Valls	104
1029. A Joan Ricart, S.J.	105
1030. A Josep M ^a Sert	106
1031. A les Religioses de Maria Reparadora, de Man- resa	107
1032. Al P. Rupert M ^a de Manresa	108
1033. A l'Arxipreste de Moià	108
1034. A Leonci Soler i March	109
1035. A Tomàs Costa	109
1036. A Josep Dachs	110
1037. A la Senyora N. N.	111
1038. A la Senyora N. N.	111
1039. A Josep Gudiol	112
1040. A Josep Dachs	112
1041. A Francesc Martorell i Teresa de Saleta	113
1042. A Teresa de Saleta	114
1043. A les Monges Carmelites del Convent de Santa Teresa de Vic	114

1044.	A Josep Dachs	116
1045.	A Josep Pella i Forgas	117
1046.	A Antoni Rubió i Lluch	118
1047.	A Joan Maragall	118
1048.	A la Superiora i a les Germanes de la Visitació de Manresa	119
1049.	A Josep Dachs	121
1050.	A Josep Dachs	122
1051.	A Sa Altesa Reial la Senyora Infanta Donya Paz de Borbón	122
1052.	A Agustí Valls	123
1053.	A Cecília Coll i Bacardí	124
1054.	A Frederic Clascar	125
1055.	A Dolors Vilaclara	125
1056.	A una Religiosa Professa del Monestir de Vall- donzella	126
1057.	A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa	126
1058.	A Jaume Bofarull	127
1059.	A Joan Ricart, S.J.	127
1060.	A Lluís Valls	129
1061.	A Lluís Álvarez	129
1062.	A Pere Armengou	130
1063.	Al Sr. Ecònom de Fals	130
1064.	Al Convent de Religioses Salesses de Manresa	131
1065.	A Mercè Vilaclara	132
1066.	A Pere Santacana	132
1067.	A l'Ecònom de Fals	133
1068.	A Joaquim Prats	133
1069.	A Josep M ^a Sert	134
1070.	A Magí Gallifa i Gomis	135
1071.	A Josep Deàs	135
1072.	A Tomàs Costa	136
1073.	A Agustí Valls	137
1074.	A Joan Poblet	138
1075.	A Maria Amada Jordà	139

1076. A Leonci Soler i March	140
1077. A la Rvda. Mare Prepòsita de les Religioses Filipenses de Vic	141
1078. A Lluís Gili	141
1079. A Maria Amada Jordà	142
1080. Al Rector de Cabrianes	143
1081. Al P. Rupert M ^a de Manresa	144
1082. A Miguel de Unamuno	144
1083. A Dolors Vilaclara	145
1084. Al Cardenal Merry de Val	146
1085. A Lluís Gili	148
1086. A Antoni Morales	149
1087. Al Bisbe de Madrid-Alcalà	150
1088. A Josep Sellas	151
1089. A Francesc Brunet i Recasens	152
1090. A Fèlix Sardà i Salvany	152
1091. A Pere Santacana	153
1092. A Josep Bolet	153
1093. A Joaquim Bach de Portola	154
1094. A Joan Maragall	155
1095. A la Rvda. Mare Superiora del Convent de Maria Reparadora de Manresa	155
1096. A Dolors Vilaclara	156
1097. A Jaume Serra	157
1098. A Joan Ricart, S.J.	157
1099. A Tomàs Costa	158
1100. A Miquel Costa i Llobera	159
1101. A Joan Maragall	159
1102. A Josep Dachs	160
1103. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses, de Manresa	161
1104. A Tomàs Costa	161
1105. A Jaume Serra	162
1106. A Lluís Valls	163
1107. A un Arxipreste	164

1108. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic	165
1109. A Martí Alsina	165
1110. A Francesc Brunet i Recasens	166
1111. A Bernardí Martorell	167
1112. A Manuel Guasch	167
1113. A Carmelo de Echegaray	168
1114. A Bernardí Martorell i Puig	168
1115. A Alexandre de Riquer	169
1116. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	170
1117. A Dolors, Josepa, Anna, Carme i Rosa Anglora.	170
1118. A Joan Ricart, S.J.	171
1119. A Pere Bolet, S.J.	172
1120. A Modest Villaescusa	172
1121. A Bernardí Martorell i Puig	173
1122. A Pere Mir i Ràfols	174
1123. A Tomàs Costa	174
1124. A l'Arxipreste de Manresa	175
1125. A Tomàs Costa	176
1126. A Josep Vidal	177
1127. A Joan Elias de Molins	178
1128. A Bonaventura Grases i Hernández	179
1129. A Antoni Alcover	179
1130. A Lluís Álvarez	180
1131. A Joan Maragall	180
1132. A Joan Llombart	181
1133. A Ignasi Girona	181
1134. A Francesc Brunet i Recasens	182
1135. A Tomàs Costa	183
1136. A Eusebi Güell	183
1137. A Joan Ricart, S.J.	184
1138. A Josep M ^e Bofill	185
1139. A Rafael Carreras	186
1140. A Josep Dachs	186
1141. A Jaume Serra	187
1142. A Jaume Serra	188

1143. A Tomàs Costa	188
1144. A Josep Barba	189
1145. A Tomàs Costa	189
1146. A Lluís Álvarez	190
1147. A Pacià Amiguet	191
1148. Al Cardenal Sancha, Arquebisbe de Toledo	191
1149. A Tomàs Costa	193
1150. A l'Arquebisbe de València	193
1151. A Joaquim de Bertran	194
1152. A Monsenyor Aristide Rinaldini	195
1153. A Agustí Valls	195
1154. A Maria de Santa Cecília Coll	196
1155. A Joan Ricart, S.J.	197
1156. A Josep Lemann	197
1157. A Andreu Petitpierre i Carme Vila	198
1158. A Dolors Vilaclara	199
1159. A Josefa Rossell	199
1160. A Monsenyor Aristide Rinaldi	200
1161. A Leonci Soler i March	201
1162. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa	202
1163. A Pere Bolet, S.J.	202
1164. A Maria Arbós	203
1165. A Josep Carner	203
1166. A la Rvda. Mare Superiora i Religioses del Mo- nestir de la Visitació de Manresa	204
1167. A Tomàs Costa	205
1168. A Leonci Soler i March	206
1169. A Teresa Muntadas de Cendra	207
1170. A Josep Deàs	207
1171. A Josep Dachs	208
1172. Als Hereus de la Vídua Pla	209
1173. A Joan Xandri	210
1174. A Fèlix Sardà i Salvany	210
1175. A l'Emm. P. Fra Josep Calassanç, Cardenal Vi- ves	211

1176. A Josep Estanyol	214
1177. A Tomàs Costa	215
1178. A Lluís Álvarez	216
1179. A Tomàs Costa	216
1180. A Tomàs Pursals	217
1181. A Leonci Soler i March	218
1182. A Tomàs Costa	218
1183. A Leonci Soler i March	219
1184. A Josep Bolet	219
1185. A Jaume Alegret	220
1186. A Eduardo Sanz i Escartín	220
1187. A Tomàs Costa	221
1188. A Manuel Catarineu	222
1189. A Manuel Catarineu	222
1190. A Josep M ^a Sert	223
1191. Al R. Germà Superior de les Escoles Cristia- nes de Calaf	224
1192. A Tomàs Costa	225
1193. A Joan Godó	226
1194. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Esglé- sia Catedral Basílica de Vic	226
1195. A la Rvda. Mare Superiora de les Religioses de Maria Reparadora de Manresa	227
1196. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa	228
1197. A Josep Dachs	229
1198. A Miquel Fargas	230
1199. A Josep Dachs	230
1200. Al President de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, de Vic	231
1201. A Jaume Serra	233
1202. A Francesc M ^a Colomer	234
1203. A Josep Dachs	235
1204. A Josep Dachs	236
1204 bis. A Josep Dachs	238
1205. A Josep Dachs	238

1206. A Jaume Serra	240
1207. A Tomàs Costa	241
1208. Circular	241
1209. A Rnd. Sr. Rector de Castellfollit del Boix	242
1210. A Tomàs Costa	243
1211. A Bernardí Martorell	243
1212. A Pacià Amiguè	244
1213. Al Sr. Rector d'Osor	245
1214. A Ramon Martí	245
1215. A Joan Ricart, S.J.	246
1216. A Tomàs Costa	247
1217. A Joan Ricart	247
1218. A Francesc Brunet i Recasens	248
1219. A Tomàs Costa	249
1220. A Tomàs Costa	250
1221. A Tomàs Costa	250
1222. Al Rnd. Sr. Ecònom de Fals	251
1223. A Agustí Valls i Vicens	251
1224. A Leonci Soler i March	252
1225. A la Senyora N. N.	252
1226. A Pere Nolet, S.J.	254
1227. A Francesc Raspall	255
1228. A Agustí Valls i Vicens	256
1229. A Josep M ^a Sert	257
1230. A Josep M ^a Sert	258
1231. A Joan Maragall	259
1232. A Josep Dachs	260
1233. A Carme Montsorí	261
1234. A Jaume Serra	261
1235. A Josep Dachs	263
1236. A Josep Dachs	264
1237. A Josep Dachs	265
1238. A Jaume Serra	266
1239. Als Senyors del Patronat Obrer de Nostra Senyora de Montserrat, de Manresa	266
1240. Al Rnd. Sr. Ecònom de Massana	268

1241. A Josep M ^a Sert	268
1242. A Tomàs Costa	269
1243. A Pere Santacana	270
1244. Al Comte de Torroella de Montgrí	270
1245. A l'Arxipreste de Manresa	271
1246. A Francesc Raspall	272
1247. A Tomàs Pursals	272
1248. A Lluís Millet	273
1249. A l'Arquebisbe de Saragossa	273
1250. A Fernando Huelín	274
1251. A Josefa Rossell	275
1252. A Lluís Álvarez	275
1253. A l'Eminentíssim Sr. Cardenal Secretari d'Es- tat de Sa Santedat	276
1254. A Josep Dachs	277
1255. A Josep Dachs	277
1256. A Joan Ricart, S.J.	277
1257. A Joan Maragall	279
1258. A l'Arquebisbe Coadjutor de París	279
1259. A Pere Santacana	280
1260. A Agustí Valls i Vicens	280
1261. A Lluís B. Nadal	281
1262. A Dolors Vilaclara	282
1263. A Francesc Crusellas	282
1264. A la Rda. Mare Superiora de l'Ensenyança de Manresa	283
1265. A Pere Santacana	283
1266. A l'Arxipreste de Moià	284
1267. A Tomàs Costa	284
1268. A Jaume Collell	285
1269. A la Rvda. Mare Superiora i Religioses del Convent de les Saleses de Manresa	286
1270. A Josep Bolet	288
1271. A la Priora del convent de Santa Teresa de Vic.	288
1272. A Ramon Albó	289
1273. A Josep Deàs	290

1274. A Antoni Vicent, S.J.	290
1275. A Josefa Rossell	292
1276. A la R. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.	293
1277. Al senyor Bisbe d'Orense	293
1278. A J. M. Rivas Groot	294
1279. A Francesc Colomer	296
1280. A Tomàs Costa	296
1281. A Valentí Noguera	297
1282. Al Sr. Rector de Borredà	297
1283. A Antoni Vicent, S.J.	298
1284. A Gabriel Palau, S.J.	298
1285. A l'Excm. Sr. Rector de la Universitat d'Oviedo, President de la Junta del Centenari de la mateixa	299
1286. Al Cardenal Salvador Casañas	300
1287. A Ferran d'Abalo	302
1288. A Josep Deàs	303
1289. A Francesc M ^a Colomer	304
1290. A Antoni Vicent, S.J.	305
1291. A Carme Montsorí	306
1292. A la Rvda. Mare Superiora de les Terciàries Servites de Sentfores	306
1293. A la Rvda. Mare Priora de l'Ensenyança de Manresa	307
1294. Sobre Manuel Milà i Fontanals	308
1295. A Tomàs Costa	309
1296. A Josep M ^a Sert	310
1297. A Tomàs Costa	311
1298. A Tomàs Costa	312
1299. A Manuel Millet	312
1300. A Antoni Virgili i altres	313
1301. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic	314
1302. A Joan Maragall	314
1303. A Antoni Alcover	315

1304. Als Senyors Mantenidors i Comissió del Cinquantenari de la Restauració dels Jocs Florals.	316
1305. A Josep Dachs	316
1306. A Josep Dachs	317
1307. A Josep Dachs	318
1308. A Josep Bisbal	319
1309. A Josep M ^e Salvador i Barrera, Bisbe de Madrid-Alcalà	319
1310. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Santa Església Catedral de Vic	321
1311. A Emili Pascual	321
1312. A Josep Salvany	322
1313. A l'Il·ltre. Senyor President de la Junta Organitzadora de l'Assemblea de la Bona Premsa de Saragossa	322
1314. A Lluís Millet	323
1315. A Francesc Raspall	324
1316. A Florenci Riera	324
1317.	325
1318. A Antoni Rubió i Lluch	326
1319. A l'Arxipreste de Santa Coloma de Queralt	326
1320. A Fra Eugeni de Barcelona	327
1321. Al Cardenal Aguirre, Arquebisbe de Burgos ...	328
1322. A Tomàs Costa	329
1323. A Josep Fiter	330
1324. A Josep d'Abalo i Pou	331
1325. A Antoni Vicent, S.J.	332
1326. A la Rvda. Mare Prepòsita de Religioses Filipenses de Vic	333
1327. A Joan Ricart, S.J.	333
1328. Al Nunci Apostòlic de Madrid	334
1329. A Tomàs Costa	336
1330. A Josep Rafael Carreras	337
1331. A Maria Torras	338
1332. A Pere Vidal	338
1333. A Tomàs Costa	339

1334. Al Cardenal Vives i Tutó	340
1335. A Gabriel Borràs i Castells	342
1336. Al President de la Diputació Provincial de Barcelona	343
1337. A Ramon Albó	343
1338. A Josep Rafael Carreras	344
1339. A Leonci Soler i March	344
1340. A Joaquim de Bertran	345
1341. A Tomàs Costa	346
1342. A Manuel Raventós	347
1343. A Vicenta March	348
1344. Al Molt Reverend P. Provincial dels Caputxins de Catalunya	348
1345. A Joan Llimona	349
1346. A Ramón Girón	349
1347. A la Rvda. Superiora de les Religioses de la Presentació de Les Corts	350
1348. A Leonci Soler i March	350
1349. Al President de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica de Barcelona	351
1350. A l'Arxipreste d'Igualada	352
1351. A Tomàs Costa	353
1352. Al Nunci Apostòlic a Madrid	353
1353. A Ramon Caballeria	354
1354. A Tomàs Costa	355
1355. A Tomàs Costa	357
1356. A Joan Poblet	358
1357. A Jaume Bofill i Mates	359
1358. A Tomàs Costa	360
1359. A Agustí Valls i Vicens	360
1360. A Joan Maragall	361
1361. A Carme Montsorí	361
1362. A Sor Maria De Santa Cecília Coll	362
1363. A Josep Bolet	362
1364. A Joan Maragall	363
1365. A Antoni Griera	363

1366. A Leonci Soler i March	365
1367. A Maria dels Dolors Vilaclara	366
1368.	366
1369.	367
1369 bis. A l'Associació Catòlica de Vilafranca del Pe- nedès	367
1370. Al Rector de Sallent	368
1371. A Tomàs Costa	368
1372. A l'Arxipreste de Moià	369
1373. A la R. M. Priora de l'Ensenyança de Manresa.	370
1374. A Domingo Camps	371
1375. A la Rvda. Mare Superiora de les Religioses de la Santa Casa de Natzaret d'Aiguafreda	371
1376. A Josep Rafael Carreras	372
1377. A Tomàs Costa	372
1378. A Francesc Raspall, Pvre.	373
1379. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa	373
1380. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa	374
1381. A Miquel Costa i Llobera	375
1382. A l'Il·lm. Sr. Degà i Capítol de la Catedral de Vic	375
1383. A Josep Deàs	376
1384. A la Rvda. Mare Superiora de les Salesses de Manresa	377
1385. A Francesc Raspall	377
1386. Al Sr. Provisor i Vicari General Degà de la San- ta Església Catedral de Vic	378
1387. A Jaume Raventós	379
1388. A Salvador Bové	379
1389. A Tomàs Costa	380
1390. A Antoni Rubió i Lluch	381
1391. A Antoni Griera	381
1392. A Josep Barba	382

1393. A Leonci Soler i March	383
1394. A Agustí Valls i Vicens	383
1395. Al Nunci Apostòlic a Madrid	384
1396. Al Ministre de Gràcia i Justícia	385
1397. Al Nunci Apostòlic a Madrid	386
1398. Al Ministre de Gràcia i Justícia	389
1399. Al Cardenal Vives	389
1400. Al Nunci Apostòlic a Madrid	394
1401. A Joan Capell, S.J.	395
1402. A Tomàs Costa	395
1403. A l'Arxipreste d'Igualada	397
1404. A Leonci Soler i March	397
1405. Al Ministre de Gràcia i Justícia	398
1406. A Dolors Vilaclara	399
1407. A Sor Maria de Santa Cecília Coll	399
1408. A Francesca Bonnemaison de Verdaguer	400
1408 bis. A l'Arxipreste, l'Alcalde i el Jutge municipi- pal de Moià	401
1409. A Joaquim Pecanins	402
1410. A Tomàs Costa	402
1411. A Leonci Soler i March	403
1412. Al Consistori dels Jocs Florals de Barcelona ..	403
1413. A la Rvda. Mare Superiora del Monestir de les Salesses de Manresa	404
1414. A Francesc Raspall	404
1415. Al Rector d'Olzinelles	405

Darrers volums publicats:

156. **Estudis de lingüística i filologia oferts a Antoni M. Badia i Margarit. Vol. II.** 1995. 472 pp.
157. PERE ANGUERA. **Déu, rei i fam. El primer carlisme a Catalunya.** 1995. 596 pp.
158. MATIES RAMISA. **Els catalans i el domini napoleònic.** 1995. 528 pp.
159. CÈLIA CAÑELLAS/ROSA TORAN. **El personal polític de l'Ajuntament de Barcelona (1877-1923).** 1996. 296 pp.
160. **Actes del Colloqui Universitari Artur Martorell.** 1995. 350 pp.
161. JOSEP FERNÁNDEZ I TRABAL. **Una família catalana medieval. Els Bell-lloc de Girona (1267-1533).** 1995. 456 pp.
162. MANEL RISQUES CORBELLA. **El govern civil de Barcelona al segle XIX: desenvolupament institucional i acció política.** 1995. 676 pp.
163. **Epistolari de Josep Torras i Bages. Vol. 2, a cura de Jaume Medina.** 1995. 460 pp.
164. **Actes del Desè Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, vol. 1. Frankfurt, 18-25 de setembre de 1994.** 1995. 424 pp.
165. **Actes del Setè Colloqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica. Berkeley 1993.** 1996. 308 pp.
166. ORIOL CASASSAS. **Josep Alsina i Bofill, l'exemple,** 1996. 312 pp.
167. FRANCESC VALLS JUNYENT. **La dinàmica del canvi agrari a la Catalunya interior. L'Anoia, 1720-1860.** 1996. 392 pp.
168. PELAI PAGÈS I BLANCH. **La presó Model de Barcelona.** 1996. 416 pp.
169. **Estudis de lingüística i filologia oferts a Antoni M. Badia i Margarit. Vol. III.** 1996. 432 pp.
170. XAVIER PUJADAS I MARTÍ. **Marcel·lí Domingo i el marcellinisme.** 1996. 460 pp.
171. **Actes del Desè Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, vol. 2. Frankfurt, 18-25 de setembre de 1994.** 1996. 448 pp.